

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 9

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : Gyldendal, 1775-89

Fysiske størrelse | Physical extent:

12 bd.

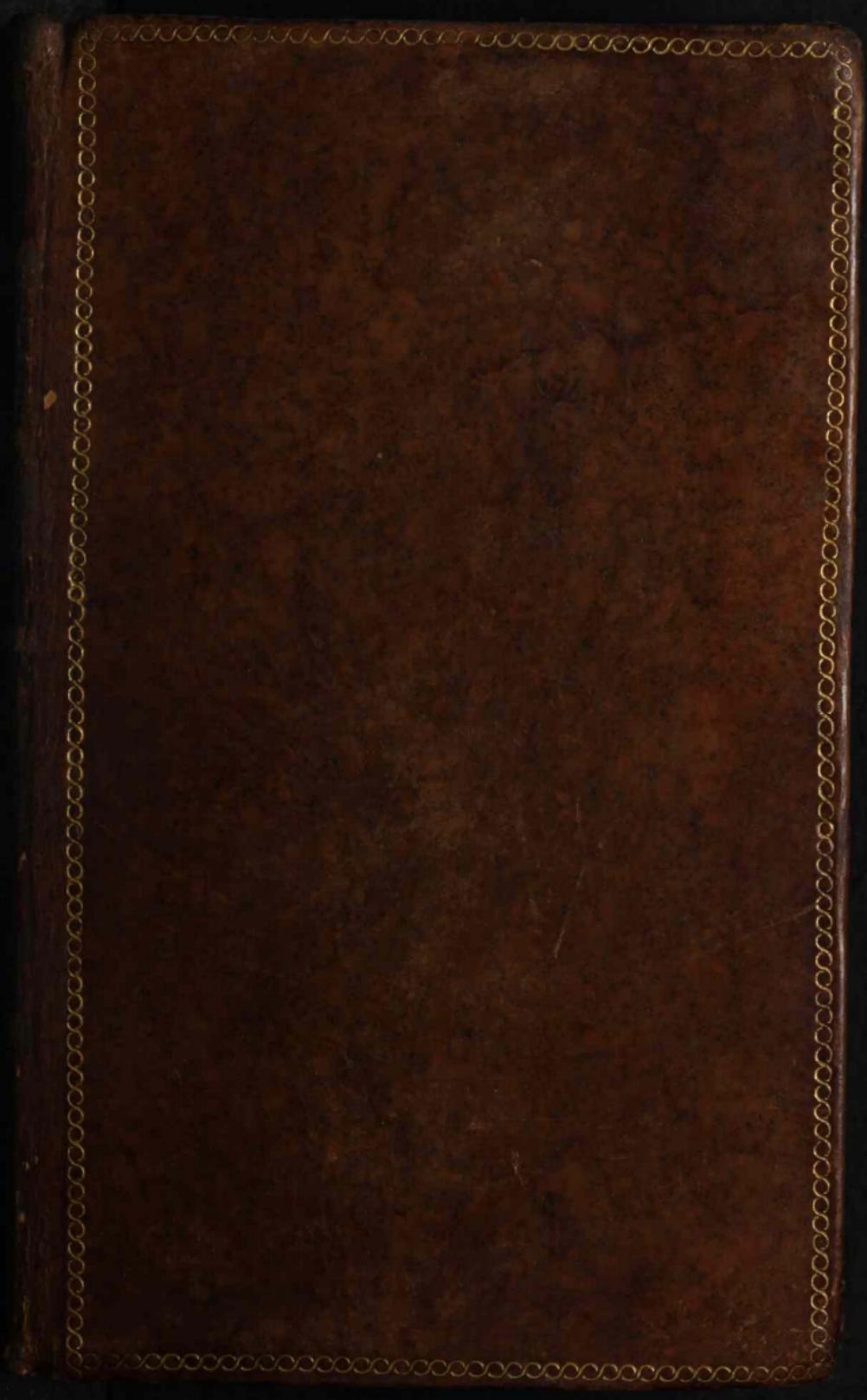
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

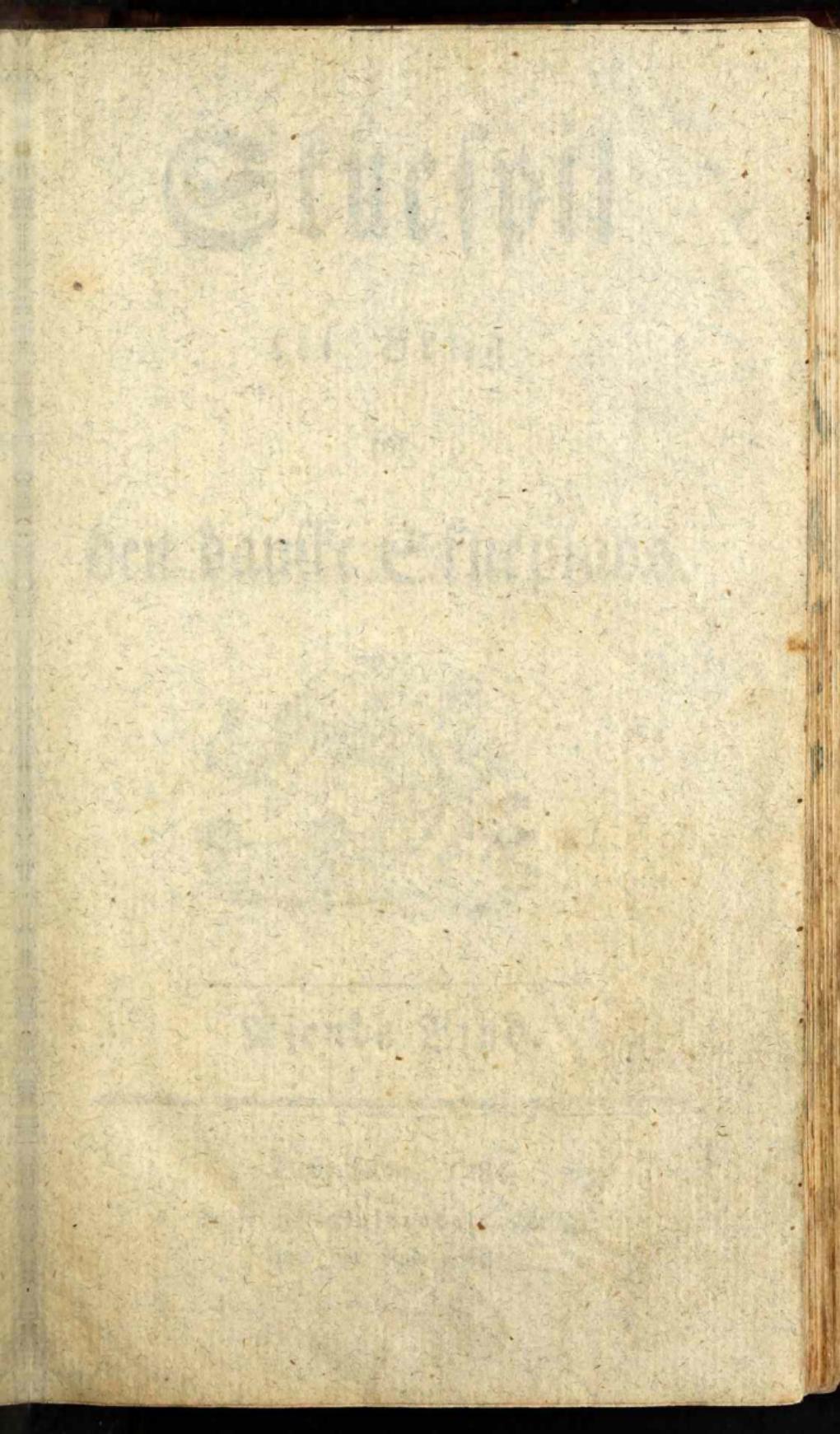
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

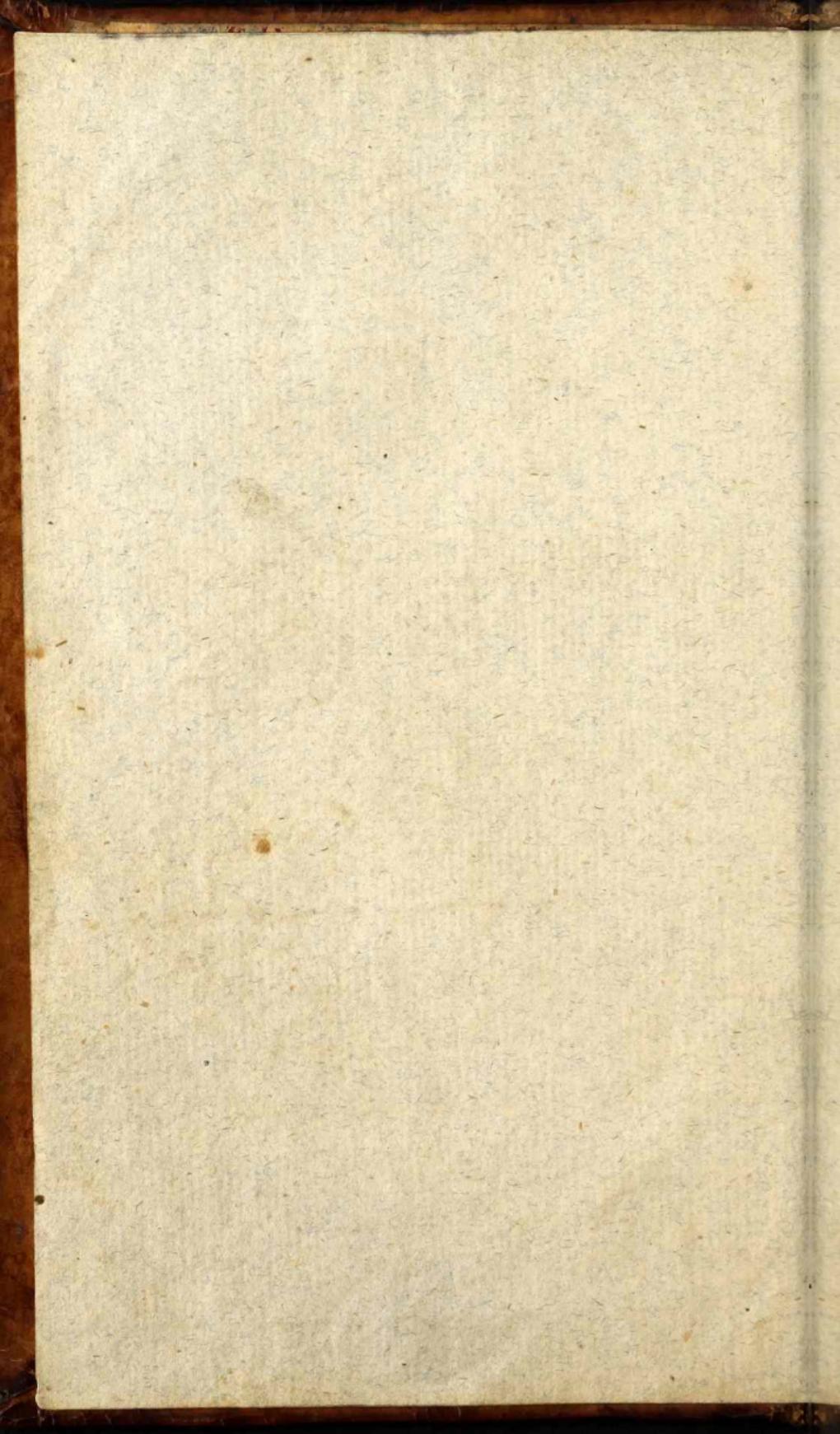

130021442901

55. - 3.

Skueſpil til Brug for den danske Skueplads.

Niende Bind.

København, 1784.

Trykt paa Gyldendals Forlag,
hos Joh. Rud. Thiele.

• • • • •

• • • • •

I n d h o l d
af
det niende Bind af Skuespil.

Den værdige Fader, eller Familien, i fem
Aktter, af Geheimeraad v. Gemingten.

Deserteuren af sønlig Kierlighed, i tre Ak-
ter, af Stephanie den Yngre.

Den Nysgierrige, i fem Aktter, af samme.

Den Tienstfærdige, i tre Aktter.

Den butte Belgisrer, i tre Aktter, af Goldoni.

Den
værdige Gader,
eller
Familien,
Komedi i fem Akter.

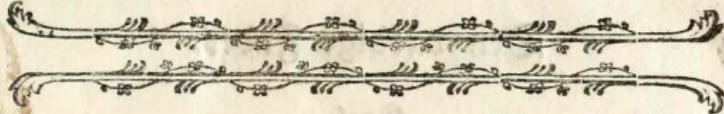
Oversat
ester Geheimeraad v. Gemmingens
Lydske Original
ved
Friderich Schwarz.

113

Personerne.

Grev Wodmar.	Hr. Rose.
Karl og	— Rosing.
Ferdinand, hans Sonner.)	— Preisler.
Grev Monheim, hans Svigerson.	— Elsberg.
Fritz, Monheims Son, et Barn paa 6 Aar.	Lille Schall.
Baron von Dromer.	— Urberg.
Wermann, en Maler.	— Schwarz.
Adjutanten.	— Gust.
Grevinde Amaldi.	Mad. Preisler.
Sophie, Monheims Kone og Grev Wodmars Datter.	— Rosing.
Lovise, Wermanns Datter.	Ifr. Astrup.
Anne, en gammel Pige.	Mad. Hallesen.
Amadis, Kammerpige.	Ifr. Petersen.

Første Aft.

(Skuepladsen forestiller Sophies Værelse, hvorudi er en Sophia, foran staer et lidet Arbeidsbord, hvorpaa ligger en Bog. Baron Dromer kommer ind, en Tiener gaaer for ved ham ind i Sideværelset; han tager just Bogen i Haanden i det Grev Karl triner ind.)

Første Scene.

Baron Dromer. Grev Karl.

G Karl.
God Morgen, Dromer!

Dromer.
Underdanige Tiener, Grev Karl!

Karl.
Har min Søster endnu ikke ladet sig see?

Dromer.
Ikke det jeg veed. Jeg kommer nu først —
Tieneren (kommer ind).

Grevinden er færdig med hendes Paaklædning, og
vil strax være her. (Gaaer.)

Karl
(Har kastet sig paa Sophien).
Dromer.

De er i ondt Lune, Greve.

Den værdige Fader.

Karl.

Beiret — — Dromer.

Eller igien — — Karl.

Som De vil. — Og jeg holder ogsaa for, at det er bedre, jeg ikke oppebier min Søster. Vær De saa god at sige hende, jeg har været her for at ønske hende en god Morgen.

Dromer.

Jeg har dog ikke fortørnet Dem? Jeg, Deres bedste Ven —

Karl.

Min Gud! ikke det mindste. Men jeg er af de tanker, at man ikke maae falde andre besværlig med sit onde Lune.

Dromer.

O bliv dog, og oppebie Deres elskværdige Søster! Her kommer endnu flere Damer hid i Besøgelse, i det mindste veed jeg vist, at Grevinde Amaldi kommer; det vil gøre Dem munter.

Karl.

Plag mig ikke, Dromer, med disse Fruentimmer; jeg hader dem alle sammen. De gør Guds herligste Skabninger, os Mandfolk gør de til en Ting, som de forbytte med Dukken, de lege med, standse enhver af os i sit første bedste Løb. (Han vil gaae, men kommer tilbage igien.) Har De ikke seet min Vor gedatter?

Dromer.

Jo, hun gaaer hver Dag forbi mit til Kirken.

Karl.

Den værdige Fader.

5

Karl.

Seer Pigen bedrovet ud?

Dromer.

Som De veed, stedse i en stille Beskedenhed.

Kan vel ogsaa en Pige, som en Grev Karl —

Karl.

Min kiere Mand! nu er De alt igien underveis
med en Kompliment; quæl den for min Skyld i God-
selen. — Hun seer altsaa nedslagen ud? Stakkels
Pige! —

Dromer.

Seer De hende da ikke daglig?

Karl.

Nei; allerede ikke i en heel Uge —

Auden Scene.

De Ferrige. Sophie (er imidlertid kommen ind
med hendes Son Fritz; hun holder et Brev i Haanden.
Dromer kysser med Omhyggelighed hendes Haand).

Karl.

God Morgen, Søster.

Sophie.

Velkommen, kiere Herr Dromer! Vil De ikke
bevise mig den Villighed, og bringe dette Brev op til
min Mand; det er nylig kommen.

Dromer.

De beviser mig en stor Naade.

(Gaaer hastig bort).

Sophie.

Det er dog en god Nar.

Karl.

Paa hans kiedsommelige Komplimenter nær.

A 3

Sophie.

Den værdige Fader.

Sophie.

Vil du spise Frokost med mig?

Karl.

Gierne.

Sophie (til Frið).

Gaae, mit Barn; siig, at man skal bringe Frokosten herind, og bliv du saa oppe hos Hovmesteren.

Frið.

Godt, Mama.

(Barnet vil springe glad asted, i det samme kalder)

Sophie.

Frið! hvorhen? Gist du ikke din Kompliment?

Frið

(bukker sig dybt, og gaaer saa bort).

Sophie.

Gaaledes.

Karl.

Jeg vilde gaaet; men du veed, Søster, jeg har dig alt for kier til at kunne gaae fra dig, naar jeg er hos dig. (Man bringer Frokost, han sætter sig.)

Sophie.

Karl!

Karl.

Hvad vil du?

Sophie.

Talte du ikke nu igien med Dromer om din Borgerdatter, og du lovede mig dog —

Karl.

Ikke at see hende mere, og det har jeg ogsaa holdt; thi i otte Dage har jeg ikke seet Pigen med mine Hine.

Sophie.

Du lovede ogsaa, at du vilde forglemme hende.

Karl.

Den værdige Fader.

7

Karl.

Då har jeg begaet en Narrestreg, og lovet det, jeg ikke kunde holde, det jeg ikke ønskede at holde. Da du med de meest levende Farver forestillede mig den Hordærvælde, som jeg ved et ulige Givtermaal vilde styrte mig udi; erindrede mig om vores kiereste Faders Misshag og Bedrøvelse, naar han kom tilbage fra sin Reise — hvad havde jeg da ikke gierne lovet? — Nu har jeg holdet hvad jeg har funnet.

Sophie.

Hvorfor er du ikke, som jeg har raadet dig, gaaet i Selskaber?

Karl.

Hvad skal jeg der?

Sophie.

Sæge Adspredelser; se, om du ikke iblandt alle de Fruentimmer kunde finde et —

Karl.

Jeg twivler ikke paa, at man jo hifst og her blandt alle ved seres mange Moder forstilte Skabninger kunde finde en god Siel; men bort med Fruentimmerne. Kan man vel forlange af en Dreng, som Bien har stukket, at han igien skal gaae hen til Kuben? — Og saa den evige Tummel, som man maae være udi, for at leve med eder. For af jer at ansees for artig, maae man næsten fornægte sig selv; thi man vil dog ikke være den ringeste der, hvor man er. Saa lang som Dagen er maae man fisre med jer fra det ene Huus til det andet, tale med enhver, og dog ikke have noget at sige nogen. — Hvem der kan det, han gisre det; jeg kan ikke.

A 4

Sophie.

Den værdige Fader.

Sophie.

Geg raadebe dig det ogsaa kun som en Afspredelse,
for at forslaae dine øvrige Tanker.

Karl.

Hun Levemaade, Søster, er Intet, og du vil
med et Intet bortjage noget saa Væsentligt, saa Sandt,
saa Hensigende, som Kierlighed? — Men er det sandt,
hvad Dromer har sagt mig, at her kommer Visiter?
Hvis saa er, saa lad mig gaae.

Sophie.

Her kommer ingen uden Grevinde Almoldi. Hun
har buden sig selv; jeg veed ikke hvorfor.

Karl.

Hvorfor? For at see dig?

Sophie.

Heller min Mand.

Karl.

Zalousie? Jo, jo! I Fruentimmer kan fortresses-
lig forbinde Zalousie med Ligegyldighed.

Sophie.

Hvem har sagt dig, at min Mand er ligegyldig?
Og dersom han er det, hos hvem begyndte da Lige-
gyldighed?

Karl.

Troer du, jeg vilde giøre din Mands Lovtale?
Dertil harmonere vi alt for lidt sammen.

Sophie.

Det har dog ikke altid været saaledes. Der var
en Tid —

Karl.

Nyheden — de første Glimmer-Maander —

Sophie.

Troe mig, vi elskede hinanden.

Karl.

Den værdige Fader.

9

Karl.

Og om saa var, saa kunde det dog ikke vedvare.
En Mand, som ingen Forretninger har, kan aldrig
være en god Ægtemand. Kiedsommelighed bliver Kier-
ligheds og Venstabs Grav. Og er han oven i Kiebet
en Hofmand i den egentlige Forstand, der skaber sig
Forretninger, hvor der ingen er; som holder sin Nulle-
Existence for væsentlig, og dog stedse finder, at han er
kun et Nul — da vee hans Kone!

Sophie.

Kun siden hans Bekjendtskab med Grevinde
Amaldi —

Karl.

Jeg vil være dig Borgen for, Søster, at, om
ogsaa Greven er forelsket i hende, vil hun snart skille
sig af med ham. — Hun har en hel Siel; hendes
Omgang fordrer mere — Sandt nok, hun er Coquette,
som I alle ere.

Sophie.

Jeg føler mig saa aldeles skæbt til at nyde den
skille hunslige Fornielses Lyksalighed. Enhver af mine
Handlinger skulde sigte til at giøre min Mand lykke-
lig; derpaa skulde mine tanker være hen vendte. Jeg
kunde forglemme mig selv, og kun allene leve i ham,
og lyksalige Dage — Men hvor er du henne med
dine Tanker?

Karl

(Som i al den Tid var falden i Tanker).

Der, hvor du ikke vil have mig, jeg selv ikke
gjerne vilde være, og er der dog saa stedse.

A 5

Sophie,

Sophie.

Men hvor bliver Manden ved alt dette? Den Fasthed, den Styrke i Sjelen, som du stedse med saa megen Beltalenhed fører i Munden? Hvad skal Fruentimmeret da giøre, naar dette anstaaer jer Mænd, som dog saa gierne vil ansees for en Art Halvguder.

Karl.

Er det ikke umenneskeligt at forlade en Pige, som saa aldeles elster mig, saa aldeles hænger ved mig; som, fuld af Tillid til mit Ord, allerede drømte hun var sin Elsters Kone; som, inddysset i denne Drøm, gif saa vidt, at hun snart vil blive Moder — —

Sophie.

(Slyner sammen).

Stakkels Pige! — I Mænd! I Mænd! hvad ere I dog for Skabninger!

Karl.

Siig det reent ud, siig, at de ere ondstabsfulde; kald mig ogsaa saaledes — — men lad mig saa knurre over den Strid, der er imellem vores Lidenskaber og vedtagne Fordomme. — Siig nu selv, om det ikke vilde være umenneskeligt, saa stiltiende at forlade Pigen.

Sophie.

Alt det er sandt — Men hvad skal der blive af? Maar du seer hende igien — —

Karl.

Vil jeg troste hende med min Faders Hjemkomst —

Sophie.

Men han vil komme igien, og saa — —

Karl.

Saa — — veed jeg det selv? — Her er lutter Mørke. Hvad ønsker jeg med større Længsel, end

at

at see min Fader igien? Og dog, Søster, sielver jeg for hans Ankomst.

Sophie.

Men kan man vel være bange for den bedste Raads giver? Det skal han være mig.

Tredie Scene.

De Forrige. Grev Monheim. Baron Dromer.

(Grev Monheim kommer ind med Baron Dromer, og holder et Grev i Haanden).

Monheim (til Sophie).

Deres Fader vil være her inden saa Timer.

Karl.

Min Fader! o jeg maae tage den bedste Fader i Mode. (Gaaer hastig bort).

Sophie.

Glaede! vor Fader vil efter saa lang Tid —

Monheim.

Bel har han havt i Sinde at komme bag paa dem; men da det er billigt, at man tager vel imod ham i hans eget Huus, saa har jeg funden for godt at sige dem det i Forveien.

Sophie.

Teg skal strax giøre Anstalter.

(Gaaer).

Monheim.

Ja — dertil er hun brugelig; høist som Huusholderiske, ellers til Intet.

Dromer.

Forslad, Deres Excellence! hun er den elskværdigste Dame.

Mon-

Monheim.

Det er mig kert for Dem, dersom De finder hende saaledes; for mig er hun det kiedsommeligste og usordrageligste Kreatur.

Dromer.

Men hun har dog en følsom Siel.

Monheim.

Ga, saa yderlig følsom, at jeg slet intet mere sører for hende.

Dromer.

Vist nok lidt overdrevet; men hvem kan ogsaa staae sig imod Deres Excellences giennemtrængende og vidt omgribende Forstand?

Monheim.

O! Skyldige Tiener, skyldige Tiener; jeg er gierne tolerant, meget gierne, naar man kun har sund Menesteforstand.

Dromer.

Som en gammel Ven af Huset, og som Deres Excellences hengivneste Tiener maae jeg dog underdanigst fortælle det, som jeg med Vished veed; nemlig, at Frue Grevinden er lidt jaloux over Grevinde Amaldi; derfor vil jeg raade Dem til at være noget overbærende med Deres Frue Grevinde.

Monheim.

Overbærelse? — Hvad for Overbærelse? Amaldi er en stor og fortreffelig Dame, og hun er en fiantet Ding, som i det høieste har læst nogle tydße Romaner; der ikke veed at presentere sig i Verden, og som volder mig Kiedsommelighed. Det er nok. — Hun har ikke engang Forstand til at have en Amant.

Dro-

Dromer.

Det er dog øllers en temmelig almindelig Forstand.

Monheim.

Og naar jeg kommer tilbage fra en Grevinde Amaldi, Dronningen for alle Koner, og saa hændelses viis møder min kiedsommelige Kone, som holder Conversation med Maanen, eller har noget deslige fore, saa kunde jeg strax være i Stand til —

Dromer.

Det er vist nok, at Grevinden juft ikke har Tilbiegelighed til den store Verden.

Monheim.

Jeg kan ikke heller ret vel have mit Huus paa den God, som det egentlig sommer sig for en Mand af min Stand. Kort, det bedste Middel bliver, at jeg indrommer hende et Gods, og lidt efter lidt trækker mig aldeles tilbage fra hende.

Dromer.

Ei, ei! men naar nu Faderen kommer?

Monheim.

Juſt han ſkal være mig behielpelig i mit Forehavende. — Jeg kunde blive ræſende, naar jeg tænker paa, at jeg maaſkee nu kunde blive Grevinde Amaldis Mand, en af de rigeste og fornemste Enker. — Thi imellem os sagt, hendes Tilbiegelighed til mig har jeg aldeles ingen Twivl om.

Dromer.

Hvor der er ſlig en Mand og Siels Overeensstemmelse —

Sophie (kommer ind).

Jeg har besørget alle Ting.

Mon-

Monheim.

Ogsaa bestilt, at vi i Dag spise i den store Gal, at Domestikerne maae i Dag lade sig see i Gallas Livreet?

Sophie.

Nei, det har jeg ikke.

Monheim.

Og hvorfor ikke?

Sophie.

Tordi jeg troede, at Børnenes Glæde vilde være Faderen den bedste Galla.

Monheim.

Hun duer ikke engang til at være Husholderke i et borgerligt Huus. Kom med, Baron.

(Gaaer).

Dromer.

Med Deres Maades Tilladelse, jeg er desuden ved denne Tid bestilt hen til Grevinde Amaldi; jeg troer, hun vil kigre ud.

Sophie.

O ja, gaae De kun.

Dromer.

I øvrigt kan De ikke troe, hvad Glæde jeg føler ved deres Herr Faders Ankomst.

Sophie.

Leg takker Dem. — Kiender De ham?

Dromer.

Om jeg kiender ham? — Det er min bedste Ven.

Sophie.

Det var meget. Hvor har De da set ham?

Dromer.

Før sex Aar siden har jeg engang spist til Middag med ham i Wien; og da talte vi ret meget om denne Bye.

Sophie.

Sophie.

Sa saa!

Dromer.

Endnu en Ting, Grevinde; det er af bare Ven-skab for Dem. Hold Die med Deres Mand: han tas-ler om Bortsendelse, om Skilsmisse. Men, jeg maae sandelig gaae. Underdanigste Tiener! jeg haaber, at De ikke miskiender mit Ven-skab.

Sophie.

Teg veed ikke, hvormed jeg kan have fortørnet ham.

Dromer.

Nu, naar man er forliefet saaledes, som Greven er det.

(Gaaer.)

Sophie.

Dromer —

Fierde Scene.

Sophie. Ferdinand.

Ferdinand.

God Aften, lille Søster!

Sophie.

God Aften. Du seer jo ganstke forpusset ud.

Ferdinand.

Ta, den fordomte Exerceren den hele Dag! Jeg kommer nu lige derfra; og saa har jeg desuden ikke sovet den hele Nat.

Sophie.

Igien sværmel omkring?

Ferdinand.

Du veed, at der var Bal til Klokkens 2, og siden kom jeg i et Spilleselskab, dersor er jeg ogsaa forfærdelig sovnig.

Sophie.

Sophie.

Du vil dog nok engang sætte din Helsen til.

Ferdinand.

Med Helsen har det ingen Nød, men desto mere med Pangene. Lille Syster, kan du ikke løane mig nogle?

Sophie.

Jeg gav dig jo endnu i Gaar alle mine Maas nedspenge, hvor har du alt gjort af dem?

Ferdinand.

Forspilt alting; den fordomte Karo-Dame, jeg seer hende endnu.

En Tiener.

Grevinde Almaldi —

(Gaaer.)

Femte Scene.

De Forrige. Almaldi. Dromer.

(Dromer fører Grevinde Almaldi.)

Almaldi (neier dybt).

Det glæder mig, at finde Dem hjemme.

(Sophie gaaer hende i Mode. De omfarne hinanden. Ferdinand bukker, og gaaer siden hen til Dromer.)

Sophie!

Behag at sidde, Frue Grevinde. Hvad for en Hændelse kan jeg tilskrive den Ære af Deres Besøgelse?

Almaldi.

Man maae sandelig ikke tage mig det ilde op, at jeg ikke gaaer tidt ud; thi jeg befinder mig sielden vel; nu begynder jeg ogsaa at blive magelig; og har stedse meget Selskab.

Sophie.

Sophie.

Der er ingen, som veed bedre at sætte Priis
paa det huuslige Livs Lyksalighed, end jeg. — Vil
de Herrer ikke sætte Dem ned?

Amaldi.

Grev Ferdinand, har De dandset meget forrige
Nat?

Ferdinand.

Ganske forskræckelig! jeg har nok dandset en otte
Contre-Dandse, uden at holde op.

Dromer.

Greven er ogsaa, uden at flattere, en af vores
bedste Dandseere.

Amaldi.

Baronen veed dog altid at sige enhver noget ret
galant.

Sophie.

Ta, jeg troer, lige fra Sveitzeren af til Herren
i Huset!

Dromer.

De ere alt for naadige.

Ferdinand.

Hør, Baron, jeg troer, du har strax paa din
første Geburtsdag giort din Moder en underdanig Kom-
pliment for den Uleilighed, hun har haft.

(Alle lee.)

Amaldi.

Hvor er Grev Karl?

Ferdinand.

Min lærde Broer? Jeg veed det saa sandelig
ikke, Deres Naade.

(Tager Dromer til en Side).

Sophie (til Amaldi).

Jeg troer, han er tagen vor Fader i Mode.

B

Amal-

Amaldi.

Hvorledes? Kommer den ærværdige Mand endnu i Dag?

Sophie.

Inden en Time.

Amaldi.

I saa Hald var det ubilligt at opholde Dem længere. De ville allene tillade, at jeg med min sædvanlige Nabenhertighed siger Dem noget.

Sophie.

Jeg er aldeles bereed til at høre Dem.

Amaldi.

Dromer har sagt mig, at De ikke gierne seer, at Deres Mand kommer i mit Huus.

Sophie.

Den Gladrer! hvad —

Amaldi.

Stille, Frue! giv sig ikke af med ham. Dersom jeg har funnet lide Deres Mand, saa var det fordi jeg gjor mig en Glæde af, at have flere Mand om mig, for med Fornøjelse at see, hvorledes vi Fruentimmer efter eget Behag kan lede de svage Mandfolk. Men nu — dog jeg troer, at Dromer giver Agt paa os; skal vi ikke gaae ind i Deres Kabinet?

Sophie

(Hoit, i det de staae op).

Vil De besee mit Arbeide? (De gaae.)

(Dromer og Ferdinand fortætte deres Samtale.)

Ferdinand.

Den fordomte Karo-Dame! og saaledes gif det til, at jeg forspilte altting.

Dromer.

Dromer.

Jeg tager overmaade stor Deel deti; besael kun,
hvad jeg som Ven kan gisre for dig?

Ferdinand.

Sa — laane mig Penge.

Dromer (studser).

Penge — Penge — ja, hvor skal jeg faae Penge
fra? —

Ferdinand.

Sa, der tager Fanden ved det, naar man af jer
Folk vil have andet end Ord.

Siette Scene.

De Forrige. Karl.

Karl (kommer ind).

Hvor er min Søster?

Dromer.

Hun er gaaet ind i Kabinetet med Grevinde
Amaldi.

Ferdinand.

Du kommer ret som du var faldet, Broder! jeg
har Penge nødig.

Karl.

Det troer jeg nok.

Ferdinand.

Men jeg har ingen.

Karl.

Det er slemt.

Ferdinand.

Har du heller ingen?

Karl.

I det mindste ikke for dig. Alt hvad jeg kan give dig, er det gode Raad, at du dog engang i dit Liv maatte blive fornuftig.

Ferdinand.

I hvad for en Kasse henter man denne Mynt?

En Tiener (kommer ind).

Regiments-Adjutanten vil tale med Grev Ferdinand.

Ferdinand.

Har Fanden ham nu her igien? Beed ham komme ind.

(Tieneren gaaer.)

Syvende Scene.

De Forrige. Adjutanten.

Karl.

(Midlertid Adjutanten taler med Ferdinand.)

Jeg vilde have taget min Fader i Mode; men altting vel overlagt, saa vil jeg først tale med min Soster.

Dromer.

Jeg troer, at Besøgelsen vil ikke vare længe. Jeg finder det overhoved meget besynderligt, hvorfor Grevinde Amaldi kan være kommen herhvid.

Karl.

Hvad kommer det os ved? Men hvad mon min lidelige Broder nu igien har fore?

Dromer.

Han har ogsaa villet havt Penge af mig, men jeg har tilforladelig ingen flyet ham; thi —

(Hvisser ham i Øret).

Ferdinand (til Adjutanten).

Men hvorfor Dieolen skal jeg da i Arrest?

Adjutant.

Adjutanten.

Det vil Obersten nok sige Den; vær De kun saa god, at komme med.

Ferdinand.

Strax, strax. Adieu, mine Herrer! jeg maae gesvindt et Steds hen.

Karl.

Men veed du vel, at vores Fader vil strax være her?

Ferdinand (glad).

Vores Fader? (Sagte til Adjutanten.) Ja, Herr Adjutant, saa kan jeg ikke folge mod; bare til i Morgen, saa vil jeg gaae i Arrest.

Adjutanten.

Herr Kaptain, De veed, at jeg har min Ordre.

Ferdinand.

De har ret. Jeg vil selv bede Obersten.

(De gaae).

Ottende Scene.

De Forrige. Monheim (kommer fra den anden Side).

Monheim

(sagte til Dromer).

Er det sandt, at Grevinde Amaldi er hos min Kone?

Dromer.

Ja, Herr Greve.

Monheim.

Hvad gør hun her?

Dromer.

Det veed jeg ikke; men det forekommer mig, som om det galdt Dem.

B 3

Mon-

Monheim.

Mig?

(I det samme kommer Almaldi ud for at gaae bort; alle bukke. Monheim byder hende Armen, hun tager ikke derimod.)

Almaldi.

Forslad! Grev Karl, vil De være saa god og følge mig til Vogns?

(Karl springer til. De gaae.)

Monheim

Cester at han har staet lidt bessyrtset, siger han til Dromer).

De har aldeles Ret. (Siden meget heftig til Sophie.)
Det er De Skyld i, Madam! men De skal ikke have gjort det for intet. Troer De, at De saaledes kan spille Giek med mig? — Den Sag maae have en Ende, og jeg skal nok sørge derfor.

(Gaaer bort med Dromer. Sophie bliver staende ganske forstærket.)

Karl

(kommer tilbage).

Hvad er her paa Førde?

Sophie.

Min Mand mishandler mig. O! jeg er det ulykkeligeste Kreatur!

Karl.

Og hvad er jeg da? Arme Fader! hvad vil du forefinde, naar du kommer hem? Du, hvis lykkelige Born forдум sprang dig med Glæde i Møde! og nu? Af der er en stor Forstyrrelse i vores Huous, som han aldrig ganske vil kunne afhjelpe!

En Tiener.

Den gamle Herre kommer.

(Sophie skyter ud af Værelset.)

Karl

Karl (forbavset).

Af min Lovise! — Dog, er det ikke min
Fader? —
(Gaaer efter Søsteren.)

Niende Scene.

(Skuepladsen forandres til Malerens Værelse; man kan
af det hele se Beboerens Træng. Rundt omkring
staar adskillige Konstsager og Malerier. I Midten
staar et Staffelie, hvorpaa staar et Maleri.)

Maleren (sidder ved Maleriet). Lovise (sidder paa den
anden Side ved en Spinderok og synger en Visse).

Maleren.

Tak skal du have, min Datter, for din Visse;
den var fortreffelig.

Lovise.

Jeg vidste, min Fader, at det er Deres Favorit-
Visse, dersor sang jeg den ogsaa.

Maleren.

Gode Pige! dersom du kun vidste, hvor godt
man maler derved: hvorledes alle Sielens Følelser der-
ved sættes i Bevægelse: hvorledes Farven i denne Til-
stand smelter hen paa Dugen, og hvorledes jeg da
ogsaa, Trods altting, troer mig saa inderlig fornæret,
saa lyksalig!

Lovise.

Gud skee Lov, at De dog engang er fornæret!

Maleren.

O mit Barn! — her ved denne Staffelie —
Konstens store Følelse — i min Siel Naturens Tanke
— og her i Haanden Farverne, med hvilke jeg igien
skal udtrykke, hvad jeg saa mægtigen føler; troe mig,

Den værdige Fader.

jeg vilde ved en Drif koldt Vand og et Stykke tært
Brød være Guds taknemligste og lykseligste Skab-
ning, dersom jeg kun vidte dig lykkelig.

(Lovise springer op og falder ham om Halsen.)

Lovise.

Som om jeg ikke var det, naar jeg er hos Dem,
Kiereste Fader!

Maleren.

Kiers gode Barn! men naar jeg seer dig lide
Nød; seer, at du med Nød og neppe ved dit Arbeide
Kan ernære mig, og jeg ikke dig; naar jeg seer, at
Andre af min Stand kan give deres Barn smukke Klæ-
der, og alt hvad der kan behage jer Piger; kan for-
skaffe dem Rigdom —

Lovise.

Er det vel Deres Skyld, min Fader? Arbeider
De ikke Mat og Dag? Kan De giøre for, at ingen
vil betale Deres Arbeide? —

Maleren.

Ga, Lovise, jeg kan giøre dersor; jeg skulde have
lært et Haandværk, og ikke fulgt det Kald til Konsten,
som jeg troede saa mægtig at føle i min Siel.

Lovise.

Har De ikke ofte sagt mig, min Fader, at der
gives en guddommelig Stemme i Mennesket, og at man
maae følge det Kald, som man føler hos sig?

Maleren.

Men fordi jeg gjorde det, seer jeg dig mere nød-
lidende end andre.

Lovise.

Og maaskee dog lykkeligere; sandelig, min Fader,
De skal see mig saa lykkelig — saa lykkelig!

Tien-

Tiende Scene.

De Forrige. Anne.

Anne.

Lovise! her bringer jeg noget Grønt og et Grød; men (til Maleren) de sagde, at det var den sidste gang de vilde borge os noget: og jeg veed paa min Troe ikke, hvor vi skal tage noget fra i Morgen.

Maleren.

Det er forsæddeligt! Har du da ikke sagt dem, at jeg har for mere end 600 Rdlr. Arbeide?

Anne.

Ja, hvad kommer det Spekhskeren ved? Og kan man vel faae Penge for Deres Sager? Har jeg ikke stabet det hele Byen omkring? — Min Mand, vor Herre være hans Siel naadig! var slet og ret Huusmaler; men naar han ikke havde noget at stryge an, saa malede han ogsaa iblandt Skilderier af, for nemme Herstaber, ja ogsaa gamle Helgene: og det gik af som varmt Grød; vi havde altid fuldt op. Dersom vor Herre ikke havde kaldet ham saa tidlig, saa kunde han have lert Dem, hvorledes han bar sig ad.

Maleren (leende).

Gode Kone!

Lovise.

See her har jeg jo Arbeide, det kunde jeg sælge.

Maleren.

Endnu ikke, mit gode Barn! jeg vil gaae hen til en Herre, som forleden af Skryderie kiblte et Ma-lerie af mig, og nu kan jeg ingen Penge faae af denne rige Ødeland; jeg vil endnu giøre et Forsøg.

(Gaaer.)

Anne.

Nu, hvorledes er det, Lovise? Har Greven endnu ikke været her?

Lovise.

Jeg har i otte Dage ikke seet ham med mine Hine. Saaledes at lade mig være alene! da han veed, hvad Tilstand jeg befinder mig udi; da han saa hellig har lovet mig, at vi i disse Dage skulde fortælle min Fader vores Bekjendtskab, og at vi ved det hellige Alter skulde knytte et evigt Baand, saasnart hans Fader kom tilbage! —

Anne.

Men hvor kan De være saaledes, kiere Lovise? De veed jo, at han er gaaet sin Fader i Møde; han skal komme i disse Dage, og at deres Givtermaal berører paa hans Ankomst.

Lovise.

Alt det veed jeg, kiere Anne! jeg veed altting, og dog er jeg uroelig. Jeg elsker min Karl af mit innerste Hjerte; jeg kunde fortroe ham altting; jeg bygger saa fast paa hans Erlighed, og dog frygter jeg saa meget.

Anne.

Vær De kun roelig; det er en Folge af Deres Tilstand.

Lovise.

Siiig, Anne, at det er en Folge af Samvittigheden, som veed sig skyldig, som har ladet sig dysser i Sovn; Bebreidelser, at Datteren har funnet giort noget uden hendes gode Faders Vidende; siiig — ak! jeg var tilfreds, at du ikke havde været mig beholplig ved dette Bekjendtskab.

Anne.

Anne.

Saadant er det, naar man blander sig i deslige Ting; til sidst faaer man Fanden til Tak. Min Naboe-kone har dog Ret. Hun siger stedse: man skal ikke blande sig i andres Sager; og saa er jeg Skyld i, at Greven lerte at tegne hos hendes Fader, at han hør Dag var hos jer, at I have gjort Bekjendtskab sammen? Jeg var kun Brevdrager; jeres Fader burde have holdt Dje med jer.

Lovise.

Af, min bedste Anne! vær ikke vred, det var ikke saa min Mening; og min Fader havde alt for megen Tillid: han troede — O! I skulde seet for, hvor ledes jeg hængte om hans Hals, hvor kier han havde mig! Jeg vilde saa gierne have sagt ham det, men jeg kunde ikke.

Anne.

Vær De kun roelig. Men hvorfor gjør De nu ogsaa alle disse Ophævelser?

Lovise.

Jeg veed ikke, jeg veed det ikke, min gode Gamle; men jeg soler en Uroelighed. Alle Folk taler om min Grev Karls Bekjendtskab med en Grevinde Amaldi; — men det er intet om; det kan ikke være; jeg veed det, og er dog uroelig. Jeg mødte hende i Gaar i Kirken. Hun saae paa mig; og da jeg mødte hendes Dine, da, Gud forlade mig det! da var al min Andagt borte. — Anne, dersom Karl, dersom han kunde blive utroe! —

Anne.

Det bliver han aldrig. Men hvormed kan jeg gjøre Dem roelig? Hvad skal, hvad kan jeg gjøre?

Lovise.

Lovise.

Min kære Gamle! vil du bringe ham dette Brev?
— Sog ham op, siig ham, at det er skreven med
Saarer; siig ham, at dersom han ikke vil komme til
sin Kiereste, saa maae han dog komme til sit Barns
Moder. Vil du, Bedste?

Anne (rørt).

Strax, min kære dyrebare Lovise, strax.

Lovise.

Saa gaae, Bedste! jeg vil imidlertid lave Aftens-
mad til min Fader.

(Gaae begge.)

Ende paa den første Akt.

Anden

A n d e n A f t.

Skuepladsen forestiller Grev Wodmars Værelse.

Første Scene.

Grev Wodmar (sidder ved et Bord; ved hans højre Side sidder) Sophie, (paa venstre) Karl. (hos Sophie sidder) Ferdinand, (og hos Karl) Grev Monheim. (Bek Enden af Bordet sidder)
Barnet (med et tvungent Visen.
De spise Frokost.)

Wodmar.

Seg har i Nat igien sovet ret fortreffelig, og jeg bes
finder mig saa inderlig vel ved at see mig omringet af
min Familie efter saa lang Tids Forløb. O,
mine Børn! der gives mange Lidelser i denne Verden.
Men, hvor er den Elendighed, som kan veie op imod
en Huussaders Fornsielse, naar han er omringet af
 sine Børn?

Monheim.

Seg ønsker allene, Herr Svigersader, at De i
Deres Huus maae have funden alting i Orden.

Wodmar.

Seg har funden mine Børn, og jeg maae tilstaae,
at jeg ellers ikke har tenkt paa noget. Hvor ofte bni
skede jeg mig med min salig Kone, saaledes engang med
vores Børn og Børnebørn at nyde en lyksalig Alder!

Det

Det har nu ikke stillet være saaledes. Jeg troer ikke,
at De, Herr Greve, har kiendt hende?

Monheim.

Nei; jeg kom først efter hendes Død hertil.
Wodmar.

Det var en fortreffelig Kone; saadan en, (til Karl)
som jeg engang vil ønske dig. Hun havde, istedet for
en glimrende Forstand, og at være Fruentimmerlærd,
en god, øgte, sund Menneskesforstand. Fine Tølelser,
men ukonstede, saaledes, som Naturen pleier at give
Fruentimmerne dem. Hun var stedse reenlig og ziirlig
klaedt, endog naar hun gik i Huusholdningen, dog uden
Pragt og Ødselhed. Altid opremt og lystig. Jeg
havde ingen Fortred, som jo forsvandt i hendes Sel-
skab. Hun var ingen Modedame, som spilde Tiden
ved Spillebordet, eller i Selskaber; men hun var det,
hvad der egentlig er en Kones Bestemmelse: en god
og flittig Huusmoder; og i Selskab var hun den, som
opmuntrede dem alle.

Sophie.

O! gid hun endnu levede, at hun kunde lære mig —
Wodmar.

Det er ogsaa mit Ønske; dog lad os ikke, ved at
ønske os en stor Lykke, glemme den nærværende. —
(Til Ferdinand) Du, som tilkommende Ridder af Jo-
hanniter-ordenen, du behøver ikke at vide noget af
Huusglæder.

Ferdinand.

Ja, kiere Fader! i det mindste er jeg hos min
tilkommende Kone, det sorte Bors, sikker paa, at
hun ikke forandrer sit humor, og at hun ikke bedra-
ger mig.

Wode

Wodmar.

Men om din Kone, som du kalder det, kan være
sikker paa, at du ikke bedrager hende, det veed jeg ikke.

Ferdinand.

Vi blive nok enige med hinanden.

Wodmar.

Men hvorfor saa alvorlig, Karl? Gisør denne
Tale Stamherren tankefuld?

Karl.

Jeg tænkte just paa, at det er en misommelig
Vei, inden man nærer flige Huausglæder, og at den for-
seiles af de fleste.

Wodmar.

Fordi de fleste vil forseile den; fordi de fleste tage
blind Kierlighed eller daarlig Egennytte, og ikke For-
nosten til Beiviser. Naar man, som du, har frit
Valg, har en Ven i sin Fader, som meddeler os sine
Erfaringer, og gaaer i Raad med ham, da tør man
haabe —

En Tiener (kommer ind).

Baron von Dromer lader spørge, om han tør
gisre sin underdanige Opoartning, og ved hvad Kloks-
kessen?

Wodmar.

Hvem er Baron von Dromer?

Monheim.

En følles Ven af Huset, og vel liidt næsten i alle
Huse.

Sophie.

Kiender De ham ikke? Han siger, at han har
seet Dem i Wien.

Wod-

Wodmar.

Kan nok være; men jeg husker det ikke. — Dog, som Ven af Huset skal han være mig velkommen. — (Til Tieneren) Det skal være mig kert, at see Baronen; og Folk af mine Lige plejer jeg ikke at bestemme et vist Klokkeslet. (Tieneren gaaer.)

Ferdinand.

De vil finde i ham en Komplimentmager af første Klasse.

Wodmar.

Det er en besværlig Vane, og jeg har ikke sielden bemerket, at slige Folkes Væsen bestaaer mere i Ord end i Handlinger.

Monheim.

Dog synes mig, at man nu omstunder alt for meget forsummer Høfligheden, og til sidst tabe vi aldeles den store Verdens Tone. —

Karl.

Ga, der er Forstiel paa Høflighed og et evigt Komplimentmagerie.

Wodmar.

Tilforladelig; thi man kan være sandrue og ligefrem; kun omgaaes fortroelig med faa, men aldrig mangle Høflighed mod nogen.

Sophie.

Det gif endda nok an; om han kun ikke var hver Mand's Ven. —

Wodmar.

Sandelig! det er et farligt Slags Mennesker; thi da de naturligvis ere ustadige, eller meget mere uden Karakteer, stifts de ofte mere Ondt, end de aldersletteste Mennesker.

Mon-

Monheim.

De forlader, Herr Svigersader! (i det han staer op)
jeg maae ud.

Wodmar.

Lev vel, til vi sees igien.

Ferdinand.

Jeg troer sandelig, at det er paa Tiden, jeg maae
hen til Obersten; nær havde jeg glemt det.

Wodmar.

Jeg haaber, du ikke for nogen Slags Fornsielse
vil glemme Tienesten?

Karl.

Jeg troer du skal have Vagt i Dag?

Ferdinand.

Ga, det er i Dag min Tour, men jeg gior den ikke.

Karl.

Hvorsor ikke?

Ferdinand.

Det skal jeg nok sige dig en anden Gang. Farvel!

(Gaaer).

Wodmar.

Lidt mere sat Væsen, og denne Munterhed vil
ikke sig ret godt for hans Stand. (Til Sophie)
Men hvorsor sidder din Son saa stille? Tør han ikke
røre sig? Spring omkring, mit Barn; jeg kan ikke
lide, at en Dreng paa 6 Aar alt skal agere Philosoph.

Sophie.

Staae op, Grandpapa tillader det. (Barnet
staer op.) Gaae hen, og kys Haanden. (Drengen
gaaer hen for at kysse Haanden, men Grev Wodmar kysser
ham hiertelig.) Lad din Bedste-Fader høre, hvor meget
du alt har lært. —

E. Frih.

Friß.

Skal jeg sige noget frem af Mythologien, eller af Historien?

Wodmar.

Er du saa lerd?

Sophie.

Af begge Dele. Hvem var Gud for Krigen?

Friß.

Mars.

Sophie.

Gud for Kierlighed?

Friß.

Venus og hendes Son Cupido.

Karl.

Ih! veed du ogsaa det?

Friß.

O ja; og han skyder med Pile, men de gisre intet ondt.

Wodmar.

Virkelig?

Karl.

Dog mangen Gang.

Sophie.

Men hvem var Alexander?

Friß.

En stor Konge i Macedonien, som overvandt Darius, og havde stor Tillid til sin Doktor.

Sophie (kysser Barnet).

Brav, Friß. —

Wodmar.

Men siig mig nu engang hvor mange Guder der ere.

Friß.

Tre.

Sophie.

Vist ikke, Friß; ei!

Wod-

Wodmar.

Seer I med jeres Opdragelse; I sylder Hovedet med fremmede Sager, og lader dem lære Ord uden Mening. Saaledes er det med jeres Modeopdragelse. Tag mig det ikke ilde op, Sophie, men det staer mig ikke an; derom maae vi nærmere tales ved.

Sophie.

O hvor gierne, min Fader! Deres Maad skal være mig en Lov. Nu vil jeg føre Barnet op til Hovmesteren.

Wodmar.

Godt; jeg kommer strax efter.

(Sophie gaaer.)

Anden Scene.

Grev Wodmar. Karl.

Karl.

Hvad De der sagde, har jeg tidt tænkt; naar man har giort Børn til Papagsier, saa troer man at have giort nok.

Wodmar.

Hvem kan tage en Kone det ilde op, som feiler med den bedste Willis af Verden? Sandt nok: vel var det Mandens Pligt — —

Karl.

Sa, hvad sørger han for, uden at bære hans broderede Stierne omkring i alle Huse her i Byen; hænge ester alle Hornsialser, og ingensteds at finde nogen; som er næsten færdig at brioste af Stolthed over hans Grevetitel, og dog undertiden at giøre sig forsædlig gemeen.

Wodmar.

Det er ikke min Skyld, at Sophie ægtede ham; og den Maade, som de leve med hinanden paa, staer mig aldeles ikke an. Dog, derom en anden Gang. — Dette er det første Dieblik, Karl, jeg seer dig allene. (Karl vil kyss hans Haand, men Grev Wodmar omfavner ham.) Hvorledes har du levet i al den Tid, vi have været fra hinanden? —

Karl.

I en gesæftig Uvirkosmhed, min Faer, som de fleste af os, der endnu ingen Bestemmelse har.

Wodmar.

Bel dig, at du forlanger Bestemmelse og Virksomhed; men min Son, Træet maae have Kræfter, hvorend det kan bære Frugt. Jeg havde maaskee for lang Tid siden ogsaa funnet anbringe dig i een eller anden Bei, ligesaa vel som saa mange andre dine Lige; men jeg er en Hader af, at man ved den megen Tigen paanoder Fyrsten saa mange duunhagede Dreng, som neppe har Forstand nok til at holde deres egne Handlinger i Ligevegt, end sige til siden at domme over Liv og Død, Ere og Gods, over et Lands Bee og Bel; thi det hænder ofte, at det kommer an paa en eeeneste Stemme, enten man giver Fyrsten et for Landet godt eller skadeligt Raad.

Karl.

Ikke for at tale om et besynderligt Tilfælde; men retter vor Duvelighed sig efter vor Alder? Gives der ikke unge Mennesker paa 20 Aar? — —

Wod-

Wodmar.

Som ofte har mere Duelighed og mere Kundskab, end Gamle? — Det nøgter jeg ikke; men et Menn-
næske i den Alder har sielden den Fasthed, det bestemte
Væsen, som egentlig udgjør det virksomme Menneske.
I Almindelighed søger man at skaffe sine Børn et Em-
bede i Staten, ikke for at gavne den, men for at lade
den føde dem, skaffe dem gode Hindkomster, eller for
at smigre deres Forsængelighed. Jeg for min Part
vilde ikke før overgive Staten nogen af mine Børn,
forend jeg kunde haabe, at jeg bragte den en nyttig Gave.

Karl.

Men der er en Tid, i hvilken det unge Menn-
neske søger en uimodstaelig Drift til Arbeidsomhed:
da der brænder en Hld inden i os, som fortærer os,
naar man ikke gier den Lust: da man søger Kraften
hos sig til at kunde flytte Bierge.

Wodmar.

Og kommer siden ind i en Verden, hvor der ikke
tales et Ord om alt dette; seer sig standset ved ethvert
Skridt; hvor man geraader i saa forskellige Horvik-
linger med andre Stænder, finder saa mange Hindrin-
ger i sine Medarbeideres Egensindighed og Lidenskaber;
allevegne Dumhed og Fordomme. Troe mig, man
kan med det bedste Hoved, det bedste Hjerte og den
virkomste Dyd ikke udrette noget, naar man ikke næ-
sten har en himmelfæ Viisdom, en uovervindelig, en
utrættelig Arbeidsomhed; og hvorledes kan man hos
et ungt, flygtigt og syrigt Menneske formode alle disse
Egenskaber, som endog hos den erfarenste Mand ere
saa sieldne?

C 3

Karl.

Karl.

Men at handle, være virksom, er det ikke vores
første, vores tidligste Kald?

Wodmar.

Vist er det Menneskets Bestemmelse! men ved
at handle maae der ogsaa komme noget frem. Men-
nesket maae med Overbeviisning kunne sige: det var
godt, hvad jeg gjorde! Overalt er Selvtillid en liv-
løs Ting, en Fakkel som slukkes ved det første Windstød.
Den mandige Kraft bør være som Gnisten i Flinten-
stenen, kun synlig naar Staalet slaaer an derpaa, men
da sikkert. Dog, alt dette siges ikke, fordi jeg endnu
langere vil lade dig være uden virkelige Forretninger;
endnu i Dag, naar jeg kommer til Høfset, vil jeg
udbede mig en Bestilling for min Karl.

Karl.

Naar jeg ledes ved Deres Raad, kiereste Fader,
og ved Deres Understøttelse —

En Tiener.

Her er en Bonde fra Godset, som underdanigst
lader spørge, om Greven har noget at befale.

(Gaaer).

Wodmar.

Før ham ind i det andet Værelse — jeg skal
strax være hos ham. — (Til Karl.) Saadanne Folk
maae man aldrig lade vente paa sig: deres Tid er kost-
bar; altsaa — lev vel til siden, Karl.

(Gaaer bort hver til sin Side.)

Tredie

Tredie Scene.

(Skuepladsen forandres til Grevinde Amaldis Værelser,
hvor der staer et Matbord. Kammerpigen kommer op.)

Grevinde Amaldi (kommer ud i en Pudermantel).

Grev Monheim (folger efter hende).

Amaldi.

Saaledes er det: jeg haaber, at De forstaer mig saaledes, som jeg meener det.

Monheim.

Jeg forstaer Dem kun alt for vel. Indholder af alt dette er, at De er feed af mig, at De ikke kan lide mig, og at De gierne vil af med mig.

Amaldi.

Skulde jeg virkelig have sagt det? — Lad os engang høre —

Monheim.

Ja, hvad skulde Deres Tale vel ellers betyde? "De maatte for Fremtiden frabede sig mine hyppige Besogelser," og deslige.

Amaldi.

Er De saa fortsynet, at De ikke veed at gisre Forstiel imellem det, hvad man gierne gior, og det, hvad man maae gisre?

Monheim.

Har en Grevinde Amaldi vel nodig at maatte noget?

Amaldi.

Nu, Greve! man maae det, som man holder for godt, for raadeligt, som —

Monheim.

Men hvorledes kan alt dette trefse ind her? Thi, som jeg alt engang har sagt, jeg vil til min Kones Hødeste haabe, at hun ikke har sat Dem Ting i Hovedet, som —

Almaldi.

Mener De, jeg lader mig sætte Ting i Hovedet? De kiender mig slet, Herr Greve!

Monheim.

Jeg meente det ikke heller saaledes; men hvad kan man —

Almaldi.

Kort, thi ellers seer jeg vel, at vores Samtale ingen Ende faaer: jeg troede, at Deres Kone var fornuftig nok til, ikke at bekymre sig om hendes Mandes Opsørelse: og saa længe, Herr Greve, har jeg taalt Dem i mit Hus. Men nu, da jeg veed det Modsatte, seer De, saa maae jeg for Fremtiden aldeles frabede mig Deres Omgængelse; thi en Almaldi taater ingen Medbeilerinder, kan ikke fordrage den Mand til Elsær, som deeler sig imellem hende og en anden, om det ogsaa var hans Kone.

Monheim.

Deele? Maadige Frue! Deele? Hvor er der en Deel af mig, som ikke aldeles hører Dem til? — Og hvis den Tanke ogsaa quæler Dem, at jeg har min Kone i huset, saa skal hun i Morgen tidlig paa Døren, og leve paa et langt bortliggende Landgods: og (kaster sig for hendes Fodder) saa vil dog Deres Kierlighed til mig —

Almaldi

Amaldi

(Slaer en stor Latter op).

Min Kierlighed! — Deres Kones Tanker skulde
quæle mig? — (Leer.) Troer De vel, at jeg nogens-
finde kunde elskæ Dem? Kan De vel nogentid troe,
at jeg ved en anden vilde lade mig betage en giort
Erobring, naar jeg ikke selv var feed af den? Ha!
ha! jeg vilde kun forsøge, hvorvidt en erfaren Mand
ogsaa kunde drive sine Daarligheder, for derved at faae
meer Overbærelse med de Yngere. Nu veed jeg det,
og nu (neier for ham) Lev vel!

Monheim.

Grevinde, De vil forlede mig til et Skridt —

Amaldi.

De vil dog vel ikke bringe Dem selv af Dage?
Ha, ha, ha!

Monheim.

Og det siger De med saadan en Latter?

Amaldi.

Ta, jeg tanker nu just paa, hvad Gøthe lod den
unge Werther skrive for Greve. Farvel, syrige Elster!
(Gaaer.)

Monheim.

Ha, Qvinde! det er dit Værk; men du skal und-
giede det! (Vil gaae.)

Kammerpigen.

Herr Greve! hvad faaer jeg for en Belønning?

Monheim.

Gaae, Qvinde!

(Han gaaer.)

Amaldi (kommer ud).

Er den Nar borte?

Kammerpigen.

Ja, Deres Naade!

(Grevinden sætter sig, for at lade hendes Haar rette.)

Almaldi.

Det bliver dog altid en Slags Fornsielse at see,
hvorfølges vi Fruentimmer, med nogle saa gode Ord,
kan faae det hele Mandkun til at skatte til os.

Kammerpigen.

Men ofte ere vi ogsaa —

Almaldi.

Glive vi ogsaa fangen; kan være: som for Exempel, ikke sand, om en Grev Karl vil du sige? —

Fierde Scene.

De Forrige. Grev Karl.

Karl (kommer ind).

Forlad, Deres Naade, at jeg kommer uanmeldet ind.

Almaldi.

De veed jo, Herr Greve, at De har den Retighed.

Karl.

Endnu ved Deres Matbord?

Almaldi.

Jeg har først sildig funnet begynde; og De veed vel, at det hos os Fruentimmer er en væsentlig Forretning, endskjont det egentlig er jer Mandfolk, som har gjort os det til en Nødvendighed.

Karl.

Det er en dum Klods, som blot seer paa sin Skignnes Pynt.

Almaldi.

Amaldi.

Det tilstaaer jeg, naar han blot seer derpaa; men troe mig, der er ingen, som det jo vil være en angemem Biting. Og da det nu engang hedder, at det er vor Bestemmelse, at behage jer Mandfolk, hvad Under da, at vi paa en saa vigtig Biting anvender al vores Opmerksomhed?

Karl.

Hvad jeg herved kan bemerke, er, at der er ingen Ting i Verden, som jo ved et Fruentimmers Veltalethed faaer en anden Vending.

Amaldi.

Og altsaa er der ingen Ting saa stem, som jo ved os kunde synes god; men heller intet saa godt, som vi jo formaae at fremstille som ondt. Seer De, Herr Greve, saa ere vi jo fortreffelige til at stadfæste den Sætning, at alting har sin gode og onde Side: og, naar jeg ret betænker det, den største Forsøgterinde af Systemet om den bedste Verden.

Karl.

De bliver jo til en heel Philosoph.

Amaldi.

Det er Mislang i en Fruentimmer-Mund! Ikke sandt?

Karl.

De vil sige: en fremmed Tone, som er farlig, om den blev almindelig; men det treffer ikke ind hos Dem, som saa meget udmerker Dem blandt Deres Kion,

Amaldi.

Udmerke, det gad jeg just ikke. Jeg kiender ret vel Grændselinien imellem Mandfolk og Fruentimmer; men

men seer De, da saa mange Mandfolk blive quindagstige, saa tillad ogsaa, at et Fruentimmer nu og da paatager sig noget af det Mandige.

Karl.

Hvad er det, som ikke hos Dem er godt, for treffeligt?

Amaldi.

De bliver ret galant, min kiere Greve! og det er hos Mænd af Deres Lige enten Ironie, eller ogsaa slet ikke at tænke noget.

Karl.

De forglemmer det tredie: Sandhed.

Amaldi.

Nok herom; det kunde ellers lede os for langt bort. — Men har De vel nogensinde været ret forlbt?

Karl.

Jeg var det aldrig halv.

Amaldi.

Det er meget sagt. Siden den Tid jeg blev Enke, har jeg, som De veed, seet mange, som vilde faae mig til at troe, at de vare forlakte i mig, og de har maaskee ogsaa selv bildt sig det ind; men blandt alle disse har jeg ikke fundet en eeneste, som jeg med Sandhed kunde have sagt det om. Den Tanke, at jeg er en riig Enke, at jeg ved mit Bekjendtskab kunde skaffe min Mand en anseelig Post ved Høfset, var nok stedse den føelles Punkt, som alle mine Beilere sigtede til. For at nyde Kierlighedens Forneisler, maae man hverken have Rang eller Rigdom, men man maatte sandelig være en fattig Malerdatter. Ha, ha!

Karl (forbauset).

Hvorfor saa lige det?

Amal-

Almaldi.

Hvorsor bliver De saa forbauset? Ha, ha! tænker De, at jeg ikke veed noget med Dem? Er ikke en vis Maledatter —

Karl.

Nu vel, jo. Men hvoraf veed De det?

Almaldi.

Af Dromer, af Deres og min Ven, som jeg under tiden siger smukke Ting, paa det at jeg hist og her kan faae Nyt at vide; kan have een til at føre mig op og ned af Trapperne, og være vis paa, i alle Selstaber at finde en Person til mit Triset-Partie.

Karl.

Altfaa af den største Sladderhank under Solen? —

Almaldi.

Og hvorsor maae man ikke ogsaa vide det? Hvad er det saa videre? Thi, at De virkelig vilde ægte hende, det kan ikke være mulig; saa svag troer jeg Dem ikke, at De skulde ansee Kreaturer af det Slags for andet, end hvad de ere, — Tidsfordriv. Jeg maatte ret lee, at den eensoldige Dromer kunde frygte for, at en Grev Karl skulde forsage det Kald, som han maae sole hos sig, til at blive en stor Mand; tilsporre alle Tilgange til enhver nu for ham aaben Erespost, opgive alle fordeelagtige Forbindelser, som jeg nok vilde være Borgen for, at det kun beroer paas hans eget Valg.

Karl.

De skal ikke heller have taget Feil af mig, Frue Grevinde.

Almal-

Amaldi.

Det sikreste Middel, kiere Greve! er: — jeg
raader Dem det som en Ven — at De kaster sig i en
andens Arme.

Karl.

Førstaer De sig saa lidet paa Lidenstaber?

Amaldi.

Men hvem siger, at De strax skal elsker den anden?
Søg Dem en Person op, som De, uden at være for-
elsket udi, ikke finder ubehagelig; givt Dem med hendo,
og da er De i Sikkerhed for hin Svaghed.

Karl (halv sukkende).

Og er saa — —

Amaldi.

En Bedrager, vil De maakee sige? — Kiere
Greve! det er blevne saa almindelig hos vores fælles
Kion, at Skylden er hos dem, som lade sig bedrage.
— Og hvorfor vil De allene være Daare? — Deres
Pige, hun maae være nok saa fuldkommen, bliver stedse
Fruentimmer; og — jeg er selv Fruentimmer — og
som Fruentimmer bliver hun Dem kun troe, saalænge
hun ikke finder noget, som hun synes bedre om. Troe
mig, givt De Dem.

Karl.

Men hvorfor givte mig? Hvorfor just saa lige det?

Amaldi.

Fordi det er det eeneste og bedste Middel til Des-
res Nedning. — Følg De mit Raad; søg De Dem
en Person op, som kan forstaffe Dem Midler og Pro-
tection; og naar hun kun er taalelig, saa vil det nok
gaae godt.

Karl

Karl.

Siden De med saa megen Væltalenhed taler for
Givtermaal? Hvorfor givter De Dem da ikke igien?
Ikke sandt, De vil ikke paa ny lægge sig Lænker paa?

Amaldi.

Ikke derfor — men — maaskee — Lev vel. —
(i det hun gaaer) Amaldi lader sig ikke gjerne see fra
hendes svage Side.

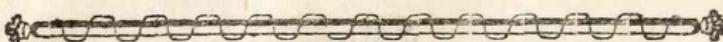
Karl

(staar ganske forbause, og siger halv artikuleret:) Det er besynderligt!

(Gaaer.)

Ende paa den anden Akt.

Ere-

Tredie Akt.

Skuepladsen forestiller Sophies Værelse.

Første Scene.

Sophie (sidder ved et Arbeidsbord; hendes Arbeide ligger paa Bordet. Hun læser i en Bog).

Karl (kommer ind).

Sophie.

Hvorfor saa forstyrret, min kære Broder?

Sophie.

Fordi jeg er det ulykkeligste Menneske, Søster! det meest vaklende og meest ubestemte Menneske, mig selv en Asskye.

Sophie.

Har du været hos din Pige?

Karl.

Ne! jeg vilde, at jeg havde været der; der havde jeg dog været ganske det, hvad jeg er: enten hende hengiven for stedse, eller skilt fra hende for evig. Der er sandelig ingen større Hornedrelse for Mennesket, end den Tilstand, jeg befinde mig i.

Sophie.

Maar du ikke har været der, hvad kan der da være hændet? Siig din Søster det, som fortiner din Fortroelighed. Siig hende det, og hvori jeg kan være dig behielpelig, hvad jeg kan gisre —

Karl.

Karl.

Zeg var hos Grevinde Amaldi; hun er, som jeg tilforn har sagt dig, et ypperligt, et herligt Fruentimer, en mandig Siel. Dig vil jeg sige det, thi du veed, hvor langt jeg er fra Pralerie af dette Slags; jeg troer, det beroer allene paa mig, saa bliver hun min Kone.

Sophie.

Hun, til hvis Rigdom, til hvis Anseelse hele Landet frier?

Karl.

Jeg gik fra hende, og tænkte ogsaa paa de Fordele, som jeg derved kunde erholde — tænkte ogsaa paa den anden Side paa den Elendighed, jeg vilde styrte mig udi, som jeg tillige vilde styrre min Lovise udi, og havde fast besluttet: at aabenbare min Fader alting, og siden anholde om Grevinde Amaldi. Det er vist, at jeg ikke kan elsker nogen uden Lovise, men jeg vil kunne have Hviagtesse for hende, og —

Sophie.

Nu?

Karl.

Med dette Forsæt kom jeg herhid, og faaer her ved Døren dette Brev fra hende.

Sophie.

Fra hvem?

Karl.

Fra hende, fra min Lovise. Hør kun, jeg beder dig. "Det er nu otte Dage siden, at du, min Eneste, min Bedste, har været hos mig. Hvor er min Mand? thi det er du for Gud; — forladt! forglemt! hvis Karl nogensinde kan forlade mig, da, det er skæffelig!"

D

men

men da dræber jeg med egen Haand det Barn, som jeg faaer ved ham; det vil være en moderlig Belgierning; og siden lader mig offentlig henrette. Thi hvad skal vel et Fader- og Moderlos Barn, en bestemmet Pige giøre her i Verden? Dog, jeg raser, det kan Karl aldrig. Men Ligegyldighed, Koldfærdighed, var alt død for mig. Kom for alting snart, eller mine Zaarer brænde mine Hine ud; kom til din tree Lovise."

Sophie

(er heftig rort; efter nogen Taushed).

Og hvad vil du nu giøre?

Karl.

Veed jeg det selv? O! stille mig offentlig hen til Skue, at ethvert ungt Menneske kan see mig, vige skielvende tilbage, og erfare, hvad en ubetenk som Kierlighed kan giøre af et Menneske. — Raad mig, Søster! raad du mig!

Sophie.

Det kommer an paa dig; du har Valget: om du heller vil beroeve din kære Fader, som saa inderlig elsker dig, som sætter al sin Fortroelighed til dig, om du vil beroeve ham al den Glæde for Fremtiden, som han kunde finde i den Tanke: i dig at see sin Familie paa en værdig Maade forplantet. Om du for stedse vil frasige dig al videre Fordring paa Ere og Navn, og om du efter det første Kierligheds Aars Forløb har Lyst til at leve et Liv fuld af Modbydelighed og Beskridelser; eller om du vil overlade din Pige til det første Dicbliks Smerte, forsørge hende paa en anstændig Maade, og lade hende troste sig med saa mange andre,

andre, som har fristet samme Skiebne. Tiden vænner os til altting. Og kan man ikke holde hele Sagen dulgt, og saaledes redde Pigenes Ære?

Karl.

Bel talt — men — O! der seer jeg din Mand komme; jeg vil ikke, at han skal see mig i den Tilstand, jeg befinder mig i; jeg vil gaae op paa mit Værelse. Lad mig falde, naar vores Fader kommer hjem.

(Gaaer.)

Anden Scene.

Sophie. Monheim.

Monheim

(i det han kommer ind).

Var det ikke Karl, som der gif?

Sophie.

Jo.

Monheim.

Hvorfor skyer han mig?

Sophie.

Ikke det jeg veed; han vilde juſt nu gaae op paa sit Værelſe.

Monheim.

Oh! jeg merker det alt for vel, at jeg er saavel ham, som Dem, Madame, og Deres hele Familie utaalelig.

Sophie.

Hvilken Indbildung! Karl kommer juſt i dette Sieblif fra Grevinde Almaldi, og i Fortroelighed, saa troer jeg, han er forſigt i hende —

Monheim.

Hvad vil De sige dermed? Ah! — det ſal være en Skøſe! — Altsaa er Komplotten dog riktig! —

Dromer har altsaa Net! — saa jeg skal altsaa være en Mar for jer Fruentimmer, og tiene jer til Latter?

Sophie

Geg er ganske forundret. Hvad feiler Dem?
Monheim.

Ligesom De ikke vidste det; som om det ikke var saa superklog indrettet: at Amaldi skulde drive mig til det yderste, og siden forlade mig med haanlig Latter. De har villet ydmyge mig.

Sophie.

Geg veed, ved Gud! ikke noget af alt dette.
Monheim.

O! Fruentimmer-Eder, dem skulde man nok saa strax fæste Troe til? Jo. — men De har taget Feil; jeg vil ikke længer tiene til Spot for en Familie, som jeg hader. Endnu i Morgen vil jeg affsted; jeg vil give Dem en anstændig Underholdning, og være skilt fra Dem for evig. At De kun ikke sætter sig derimod, det siger jeg Dem.

Sophie (i det hun reiser sig).

O! frygt kun ikke derfor; en Mand af Deres Lige —
Monheim.

Geg har drømt Aar nok bort med et eensoldigt hjernehøst Fruentimmer —

Sophie.

De er en vild balstyrig Mand.

(Gaaer.)

Tredie Scene.

Grev Wodmar (kommer ind). Monheim.

Wodmar.

Hvad er paa Farde? Hvad har her været at bestille?

Mon-

Monheim.

Det er vel, at De kommer. Jeg kan ikke længere leve med Deres Datter.

Wodmar.

Og hvorsor ikke? Af hvad Aarsager?

Monheim.

En eeneste indbefatter dem alle. Hun er mig utaaalelig.

Wodmar.

Hvorfor var hun det ikke tilforn? Hvorfor giorde De sig saa megen Umage for at faae hende?

Monheim.

Fordi jeg var forblindet, fordi jeg ikke kandte noget bedre. Og ikke nok, at jeg maae taale hende, men hun omgaaes med hemmelige Nænker, og søger at borgve mig al anden Fornsielse; gisr mig til en Spot for Verden. O jeg vilde —

Wodmar.

Noelig, Herr Greve, roelig; søger Dem op, som det sommer sig en Mand. Har De Besværligheder, saa skal Dem som Huusfader derved; og vil De tage mig i Raad med, saa er jeg til Dieneste.

Monheim.

Jeg vil nu ikke høre om andet end Skilsmisse, om Vortreise; og, jeg siger Dem det i Forveien, giver De ikke Deres Samtykke, tager De ikke Deres Datter tilbage igjen, saa skal jeg saaledes mishandle hende —

Wodmar (halv opbragt).

Det skal jeg nok vide at sætte hende i Sikkerhed for. Gaae! De er ude af Dem selv; sæt Dem i den Forsfatning, at en fornustig Mand kan tale med Dem.

Monheim.

Godt, jeg gaaer; men jeg siger Dem endnu engang: dersom Deres Datter er Dem kier, saa stil mig ved hende. (Gaaer.)

Tierde Scene.

Grev Wodmar. Sophie.

Wodmar

(aabner Kabinet-Doren, og falder:)

Sophie!

Sophie

(kommer gradende ind).

Er De her, min Fader?

Wodmar.

Ja, mit Barn. Men hvad er der imellem dig og din Mand?

Sophie.

Ved jeg det? Og kan jeg giøre for —

Wodmar.

Uenighed i Ægteskab er dog næsten altid Konens Skyld.

Sophie.

Kiereste Fader, jeg veed mig aldeles ikke skyldig! Fra den Døj jeg blev ham ligegeyldig, og han søgte sin Hornselsse allevegne, kun ikke hos mig, blev jeg sandt at sige ogsaa kold imod ham; men jeg lod det aldrig mangle paa en sommelig Opsørel imod ham. Vi levede vel paa en kold, men dog anstændig Hød, indtil i Dag, da han kommer ind med et opfarende Væsen og taler til mig om Skilsmisse.

Wodmar.

Hvorledes begegnede du ham?

Sophie.

Sophie.

Vist nok, jeg blev ogsaa utsaalmodig.

Wodmar.

Hvad tænker du nu at ville gøre?

Sophie.

Kaste mig i Deres Arme, og bede Dem at befrie
mig fra min Tyrans Bold.

Wodmar.

Du vil altsaa ogsaa skilles fra ham?

Sophie.

Gierne, meget gierne!

Wodmar.

Og esterlade mig den sorgelige Tanke, at jeg har
stiftet, eller meget mere tilladt, et ulykkeligt Egte-
skab, og derfor, som en stedsevarende Bebreidelse, at
see dig for mine Dine.

Sophie.

Men hvad skal jeg da grieve til?

Wodmar.

Forsøge, hvad Eftergivenhed formaaer.

Sophie.

Saa skulde jeg da fornedere mig?

Wodmar.

Den Kone, som bringer hendes Mand paa rette
Wei igien, forneder sig aldrig.

Sophie.

Men hvad kan det hielpe?

Wodmar.

Maar den første Storm er forbi, og du viser
Fortrydelse over din forrige Utaalmodighed, og du giver
gode Ord — O Sophie! et Fruentimmers Mild-
hed kan tæmme en Tiger. Vil du gøre det, mit
Barn?

Sophie.

Hvad giøre Ørn ikke, for at adlyde saadan en Fader?

Wodmar

(omfavner hende).

Forsøg det, min Bedste! bring din Mand til sin Hornuft igien, og saa vil jeg være dig behielpelig at styrke ham i den. Trost dig! Menneskets Bei er desuden ikke en Godstie, som er besaaet med Nosser.

Sophie.

Altting, kiereste Fader, altting! Karl var her nylig; han bad mig, at jeg vilde kalde paa ham naar De var kommen.

Wodmar.

Gør det.

Sophie

(ringer; en Tiener kommer ind).

Bed Grev Karl komme need.

(Tieneren gaaer.)

Wodmar.

Jeg vilde bragt dig gode Tidender, og saa blev jeg paa saa ubehagelig en Maade hindret deri.

Sophie.

Tilgiv! —

Wodmar.

Lad det nu være godt. Du kan heller ikke derfor; det vil nok gaae bedre. Nu, de gode Tidender ere: at jeg har været til Hove, og blev meget naadig modtaget af vores Fyrste, og har erholdt en Majors-Plads for min yngste Son, og Karl er ansat i Cancelliet; han bevilgede det paa en Maade, som jeg aldrig glemmer.

Sophie.

Sophie.

Hvor Karl vil glæde sig! at see sin virksomme
Siel ansat til en bestemt Forretning.

Wodmar.

Og Ferdinand, at han nu saaer tvende Epausletter.

Sophie.

Hvor mon han er? Jeg har ikke seet ham i
lang Tid.

Wodmar.

Han er formodentlig ved Exerceringen. — Endnu
een Ting: siig mig dog, hvad er det for en Sag med
Karl og en Borgerdatter her i Byen?

Sophie.

Det er en Sag, som volder Karl megen Kummer;
han er virkelig forlbt.

Wodmar.

Da beklager jeg ham; thi jeg anseer det for en
sand Ulykke, naar man bliver forlbt i en Pige, som
ikke er af den Stand, at man kan giote sig med hende.
Men hvad er det for en Pige?

Sophie.

Uagtet jeg har været hans Fortroelige, saa har
jeg dog først for nogle Dage siden faaet at vide, at
det er en vis Maler Wermans Datter.

Wodmar.

Jeg kender ham ikke; men hvad Under ogsaa, at
grave Konstnere blive ukiendte? Hvem bryder sig vel
om dem, naar de ikke ere Markstrigere?

Sophie.

Karl har alt lovet mig, at han vilde forlade
denne Pige.

Wodmar.

At han ikke givter sig med hende, det indestaar jeg for.

Sophie.

Vist nok! i Kierlighed er han en Sværmer.

Wodmar.

Det skader ikke; hans Stolthed er mig den sidskeste Borgen. Overalt er det ikke UImagen verd, at man taler saa meget om en Udsvevelse, som er saa sædvanlig hos et ungt Menneske.

Sophie.

Desuden har Grevinde Amaldi Hensigter med ham, som han selv har bemerket, og som ikke ere ham imod; men see, der kommer han.

Femte Scene.

De Forrige. Karl.

Karl.

De har været længe ude, min Fader.

Wodmar.

Jeg har gjort nogle Visiter.

Sophie.

De har mig maastee ikke nødig ved Deres Samtale.

(Gaaer.)

Wodmar.

Jeg kommer strax efter.

Karl.

Har De været ved Hoffet?

Wodmar.

Ga, min Son; og jeg har anbragt dig i Fyrstens Dieneste.

Karl.

Karl.

Har De det? O tusend, tusend Tak!

Wodmar.

Vær overbeviist om, at en Faders første Glæde
er, at staafe sine Børn Kornoelse.

Karl.

Jeg forsikrer Dem, at hvis Iver og en god Billie
formaae noget, saa skal De ikke opleve nogen Skam
for mig.

Wodmar.

Det haaber jeg; det er jeg overbeviist om. Jeg
har saa megen Tillid til din Iver, at du ikke vil ansee
nogen Forretning for lidet; thi den ringeste Esterla-
denhed kan have vigtige Folger.

Karl.

De kan troe, jeg sører, at det er ingen ringe
Ting, at være paa Raad med til sin Hyrstes Ere,
naar det gielder en heel Nations Bel.

Wodmar.

Tilvisse er det en vigtig Sag; og paa det at
dit Raad kan være passende til Omstændighederne, saa
studeer med megen Opmerksomhed din Nations Karak-
teer; opsgå dens Lyder, saavel som dens Dyder, og
hold dig til dem, som have mere Erfarenhed end du, saa
vil du ikke staae Fare for, at anvende din Theorie
uriktig, som i Almindelighed hændes Begyndere, endog
med den bedste Billie.

Karl.

Jeg har dannet mig Grundsætninger —

Wodmar.

Oliv dem for altting troe, ikke med Egensindighed,
men med Standhaftighed, saa længe du er overbeviist
om

om dem. Paatving ingen dem; men finder du een, som vandrer paa samme Vei med dig, som paa samme ogsaa søger det Gode, o saa slut dig med brøderlig Kierlighed til ham; sog for alting ikke at ville nyde nogen Slags Ære udeelt. Kierlighed til Fædrenelands-
det er: at ville Fædrenelandets Vel, hielpe til at be-
fordre det, det skee ogsaa ved hvem det ville. Det
er desværre kun alt for almindelig i vore Tider, at
Egennytte og Ærgierrighed paatager sig den prægtige
Titel: Patriot. Det, hvorom jeg frem for alting vil
bede dig, er: ikke ubuden at trænge dig ind i andres
Embede, men at forrette dit af din ganske Siel. Vogt
dig derhos for den Svaghed, at ville finde paa noget
Mht, men lad ingen Uret, ingen Fordom i dit Fag
blive uluget; ssg ikke at styrte det om, men at ud-
rydde det; thi hiint foretager du dig forgives. Giør
overalt ingen stor Stoi af dine Forretninger; byg ikke
din Noes paa andres Feil; vær ikke stedse rede til at
laste, men handle og tie.

Karl.

Jeg har alt ofte merket, at Esterabelsesyge paa
den ene Side, og Lastesyge paa den anden, er en me-
get almindelig Feil, og dog med den største Larm og
de prægtigste Ord at blive uvirksom.

Wodmar.

Det skee dig aldrig. Jeg vilde ogsaa — — men
jeg bliver snaksom; det faderlige Hjerte flyder over.

Karl.

O, kiereste Fader! bliv ved. Kan De vel give
Deres Son for mange Veiledere med paa hans Vei?
thi det skal Deres Forstrivter være mig.

Wod-

Wodmar.

Nu da, min Son! lad Sandheden følge dig i alle dine Foretagender; det er Indholdet af alle Forskrivter. Søg ikke at bringe noget i Stand ved Gienveie; selv Veien til det Gode være hos dig ikke krum. Og skulde der høst og her paa din Vei komme et Skarn, som vilde faae dig til at troe, at det var nødvendig, saa lad ham kun løbe, men ansee ham som din Herres Bagvæske.

Karl.

Sikkerlig! O, min Fader! hvor jeg glæder mig over, hvorledes jeg vil anvende mine giorte Jagttagselser! hvor jeg vil ivre imod enhver Misbrug.

Wodmar.

Bal; men endnu engang: søg ikke at omstyrtle, men at udrydde. Betænk, at Mennesket stræber for gieves ester Fuldkommenhed; og den største Konst bestaaer deri, blandt flere Onde at vælge det mindste. I Særdeleshed, om du ogsaa skulde bringe det saa vidt, saa vær aldrig Ophavsmanden, at en Anordning med eet bliver ophevet, om den ogsaa var nok saa skadelig. Man maae hos Almuen vedligeholde den Tanke, at man ikke kan seile, ellers taber man dens Fortroelighed, og derved tabes alt. Der gives jo hundrede Veie til at erstatte en Sag, som vel ofte ikke ere saa glimrende, men nyttigere. Som jeg alt engang har sagt, dit Væsen være en stille Virksomhed: det være sig ellers, at du forudseer en truende Skade; og vil man da ingensteds høre dig, saa træng med dit Anliggende lige ind til Fyrsten, han vil vist ikke blive dig unaadig dersor.

Karl.

Karl.

Varsom ved Deres Lærdomme, min Fader, og ved
Deres Understøttelse vil jeg snart svinge mig i Verret.

Wodmar.

Jeg vilde, din Hensigt var, heller at blive en
nyttig Mand. Det evige Forslytten af det Embede,
hvortil man ofte er duelig, for i et andet at blive flæs-
tere, er Forræderie mod Fædrenelandet, Fornedrelse og
Forringelse i eens eget Værd. At være stor, er, at
være det heelt, som man skal være. Lad det for Resten
ikke falde dig ind, som om du paa denne Maade ikke
vil finde mange Hindringer paa dinbane. Du vil
maaskee ogsaa blive undertrykket, blive din Fyrste ubes-
kiendt, ja vel ogsaa blive bagtalt hos ham; men vandre
desuagtet, vandre dinbane trostig frem: den Tid vil
dog komme, da man vil finde dig; og kommer den end
ikke, saa vil Tilfredshed dog stedse blive din Belønning.
Men virkelig, vi forvilde os for vidt; lad os bryde af. Du
ved, at jeg for længe siden har beslæmt dig til Stamherre.

Karl.

Ta, min Fader, det veed jeg.

Wodmar.

Da du nu faaeer et Embede, saa ønskede jeg, at
du vilde see at faae dig en Kone. Naar hun er af
Stand, saa har jeg intet derimod at sige; thi et saa
vigtigt Valg skal allene beroe paa dig. Veed du ingen?

Karl

(studser, uroelig og som han kun saa halv havde
taget en Beslutning).

Jo saamen! jeg tænker at Grevinde Almaldi er
et Parti, som hele Verden ikke vil kunne have noget
at

at indvende imod. Hun er af Adel — har Formue — Protektion og alt, hvad Fordomme nogensinde har gjort til en Fornødenhed.

Wodmar.

Som almindelig Fader kan jeg naturligvis ikke have noget derimod; men som Ven kan jeg gisre denne eeneste Anmærkning: om den stolte Karl vil kunne gisre den stolte Amaldi lykkelig? Elster du Grevinden?

Karl.

Jeg agter hende.

Wodmar.

Og elster hende ikke?

Karl.

Man elster kun een gang!

Wodmar.

Og denne ene gang? — Dog, Vennen maaes ligesaa lidt som Faderen voere til Besvær. (et lidet Op-hold.) Karl! hvilket Menneske har Kierlighed ikke i dets Ungdom forledet til Daarligheder? — Altcaa, har du maakee ogsaa nogle at godtgisre igien? Fortroe mig det! — Du bliver mere og mere uroelig. Forglem Faderen, og tank kun i mig Vennen. Er der maakee en Pige, som traenger til Underholdning! — Du vender dig fra mig, vil ikke sige mig det? — Er din Fader ikke værd at være din Ven? —

Karl.

O jo, min Fader! Nu vel: jeg har elsket en Pige, en Malerdatter, og for at sige altting med faa Ord, en Engel blandt hendes Kion. Jeg elster hende endnu —

Wod-

Wodmar.

Det havde jeg uden dette Tilleg funnet formode af Beskrivelsen.

Karl.

Men kiereste Fader, jeg vil jo forlade hende, vil give mig ester min Stand, vil, mit Hierte til Trods, giøre alt, hvad den saa kaldede folde Fornuft vil have.

Wodmar.

Kald du det kun den gode, sunde Fornuft; thi hvad skulde der endelig komme ud af al den Kierlighed andet, end at forsøre en ørlig retskaffen Vorgermands Datter, for tidlig eller sildig at forlade hende? Thi dette Slags Egteskaber, saa lidet som jeg ellers lader mig regiere af Fordomme, ere dog stedse skadelige.

Karl.

Jeg vil jo giøre altting, kiereste Fader! jeg vil jo forlade hende! vil, ved at give mig, sætte mig i Sikkerhed for altting! vil, for at være vis paa mig selv, aldrig see hende mere.

Wodmar.

Ikke saa, min Son! Du elsker jo Pigen, ikke sandt?

Karl.

Saaledes, som jeg aldrig tilforn har elsket, eller vil komme til at elsker nogen.

Wodmar.

Nu vel! saa viis hvad sand Kierlighed formaer: at opofre sig selv. Vil du heri overgive dig til mig?

Karl.

Gierne, meget gierne!

Wod-

Wodmar.

Saa folg mit Raad. Gaae hen til Pigen; fors
lad hende ikke som en Meeneeder, men viis dig for
hende som en Mand. Viis hende den Belgierning,
som du beviser hende, i det du ikke gør hende til et
Offer for dine Lidenskaber; og dersom Faderen er en
fornuftig Mand, saa tag ham selv til Hjelp med.

Karl.

Faderen er den bedste, den agtbareste Mand.

Wodmar.

Desto bedre! du vil behandle ham som en rets-
skaffen Mand, og han maae erkende dig dersor, være
dig Tak skyldig, og hielpe dig at stille den svage Piges
Taaerer. Jeg vil besørge hendes Underholdning for
Fremitiden, og hendes Udstyr. Gaae min Son, folg
ufortøvet mit Raad! Beslutninger af dette Slags maae
strax foretages, dersom de skal komme til Virkelighed.

Karl.

Nu vel, min Fader! det vil jeg; jeg vil forsøge,
om et varmt Herte formaaer at udføre den folde Fors-
nusts Beslutninger.

(Han gaaer).

Siette Scene.

Baron Dromer. Grev Wodmar.

Dromer (kommer ind).

Jeg haaber, at jeg dog ikke kommer til Uleilighed?

Wodmar.

Vel har jeg Forretninger; men hvad er til Deres
Tjeneste?

E

Dros

Dromer.

Det er i min Vens Navn, og af Høiagtelse og Hengivenhed for —

Wodmar.

Til Sagen, min kære Herr Baron! fort og godt:
hvad vil De?

Dromer.

Grev Ferdinand —

Wodmar.

Min Son? Hvor er han, at jeg kan forkynde
ham hans Avancement til Major?

Dromer.

Er han bleven Major? Eh saa ønsker jeg af
mit ganske Hierte underdanigst til Lykke! Det er bil-
ligt, at saa værdig og fortresselig en Mands Sonner —

Wodmar.

Jeg takker, Herr Baron, jeg takker Dem.

Dromer.

O gid De til den sildigste Alder maatte —

Wodmar.

Jeg er Dem meget forbunden! — Men hvad
var det, De havde at sige mig?

Dromer.

Ja, for at komme paa det igien: Deres Son
har nok Deres Bistand nødig, besynderlig nu.

Wodmar.

Har jeg vel nogensinde nægtet mine Børn den?
Og hvori? Siig det gesvindt.

Dro-

Dromer.

Deres Son har Gield.

Wodmar.

Har han giort den paa en vancende Maade?

Dromer.

Himlen bevare os!

Wodmar.

Nu saa vær De forsikret om, at saa længe jeg eier en Blodsdraabe, hvormed jeg kan hielpe mine Born, at jeg vist vil giøre det —

Dromer.

Dersor har han ogsaa bedet mig —

Wodmar.

Det er nok, Herr Baron! Siig De til min Son, at han skulde sige mig sine Anliggender selv, og at han, uden at fornærme Dem Herr Baron, ikke har nogen mere overbærende og sikrere Ven, end sin Fader. Og, De tager mig det ikke ilde op, jeg maae nu ind til min Datter.

Dromer.

De vil altsaa betale hans Gield?

Wodmar.

Han skal kun komme, og saa vil det give sig.
Har De maaskee ogsaa noget tilgode hos ham?

Dromer.

Ja, en Bagatel!

Wodmar.

Ja saa! nu vær De kun ubekymret.

Dromer.

O det var ikke derfor!

Wodmar.

Leg recommanderer mig.

Dromer.

Underdanigste Tiener!

(Gaaer bort hver til sin Side.)

Ende paa den Tredie Akt.

Lindor

— gaaer bort og kommer ikke tilbage

Jordor

— gaaer bort og kommer ikke tilbage

Emmer

Sætter sig ned ved bordet

Lindor

— vilde jeg ikke have gjort det med dig
— men jeg er ikke i stand til at gøre det

Emmer

— jeg har ikke gjort noget

Lindor

— jeg har ikke gjort noget

Emmer

— jeg har ikke gjort noget

Fier

Fierde Aft.

Skuepladsen forestiller Malerens Verelse.

Første Scene.

Lovise (sidder paa en Stoel i en bedrøvet Henryk-kelse, da) Anne (kommer ind).

Lovise

(springer hende i Mode).

H Har du bragt ham Brevet? — H Har du seet ham?
Hvad gav han dig med? Kommer han?

Anne.

Seet ham? Jo det har jeg. Men han har ikke
givet mig noget med.

Lovise.

Intet? Saa er det da sandt! altsaa har han
forsladt mig?

Anne.

Vær stille, Lovise! vær roelig! De lader een jo
ikke engang faae et Ord frem. Han vil strax selv
være her.

Lovise.

Han vil selv være her? O! hvorfor sagde du
mig det ikke strax? Jeg faaer ham igien at see? Faar
ham igien?

Anne.

Stille! Deres Fader kommer.

Anden Scene.

De Forrige. Maleren.

Maleren.

Jeg var længe ude, mit Barn! ikke sandt?

Lovise.

Ja, men Himlen see Tak, nu er De her igien!

Maleren.

Jeg bringer dig lutter gode Tidender.

Lovise.

Af ja, Glæde, idel Glæde!

Maleren.

Hvorledes? Ved du det da alt?

Lovise

(Forbauset af Frygt, at hun kunde have forraadt sig selv).

Nei, min Fader! men jeg kunde læse det i Des
res Ansigt.

Maleren.

Nu da, saa hør: jeg har faaet Penge for mit
Malerie; og (til Anne, som han gier nogle Penge.) see
der, tag dette og besørg Husholdingen deraf.(Anne tager Pengene, og imedens at Maleren gaaer
hen og sætter Hat og Stok fra sig, og tager sin
Arbeidsfrakke paa, siger)

Anne (til Lovise:)

Skul Deres Glæde, at han ikke merker det.

Lovise.

Gaae kun, det skal jeg, det skal jeg nok — der
som jeg kan.

(Anne gaaer.)

Maleren.

Og tænk engang! dessvorden har Fyrsten givet
mig en Pension, paa det jeg med Roelighed kan an-
vende min Tid paa min Konst. O tak Gud med mig,

og

og h'elp mig at bede for vor bedste Prinds. Jeg behover nu ikke mere at arbeide for Penge; nu kan jeg ganske alene leve for min Konst og for dig, min Datter!

Lovise.

O vi vil ganske vist endnu med Tiden blive ret lykkelige!

Maleren.

Kan man andet, naar man har sit Udkomme, kan tage vaere paa sit Kald, og ikke har noget at hæbrede sig selv? For at gifre min Glæde fuldkommen flettes mig intet, uden en duelig arbeidsom Svigersøn.

Tredie Scene.

De Forrige. Grev Karl.

Karl

(i det han kommer ind).

God Dag, god Dag, kære Venner! —

Lovise

(uden at sige et Ord, neier).

Maleren.

Ei, velkommen Herr Greve! det er ret godt, at De kommer: hør engang, Fyrsten har givet mig en Pension.

Karl.

Bravo! det ligner ham etter, Konsternes Beskytter.

Maleren.

Hvor jeg nu skal male, Hr. Greve! hvor jeg nu aldeles vil leve for min Konst — Raphaels Ideal — ved Gud, det er endnu for lidt for mig.

E 4

Karl.

Karl.

Jeg var tilfreds, at Fyrsten var her; at være gienstnig Vidne til denne Glæde, vilde være ham rigelig Belønning for hans gode Gierning.

Maleren.

Det er vist nok. Men hvorfor har den eneste Konstelster, min eneste Konstven og Skolar, ladet mig i otte Dage være allene? Det var ikke ret.

Karl.

Jeg kunde ikke komme, kære Ven! min Faders Ankomst —

Maleren.

Er han kommen? Saa ønsker jeg til Lykke! Nu, saa vil nok ogsaa Bryllupet snart gaae for sig?

Karl (forlegen).

Hvad for et Bryllup?

Maleren.

Det med Grevinde Almaldi; hele Byen er fuld deraf. I Folk kan jo ikke foretage jer noget, uden at hundrede Narrer sladdre derom.

Karl

(Endnu mere forlegen).

De tager Feil, De tager virkelig Feil. Jeg veed ikke, hvem der kan —

Maleren.

Sa, kære Greve, naar De ikke vil have det, saa skal jeg vist ikke tale derom. — Vær lykkelig, min Bedste! det er alt hvad jeg ønsker.

Karl.

Tak, kære Ven! tak! Men hvad gisr Konster? Hvad har De bestilt i den Sid?

Maler-

Maleren.

O! jeg har ret meget at vise og at sige Dem. —
Bie et Dilekt, jeg kommer strax igien.

(Gaaer ind i Sideverterset. Saasnart Maleren er borte, springer Lovise til Karl og omfavner ham).

Lovise.

Karl! du er bleven længe borte!

Karl.

Hvorledes er det med dig, min Bedste?

Lovise.

Bel og ilde, ilde og vel! Oh! nu har jeg dig dog igien, (i det hun kaster sig om hans Hals) og i dig alt, hvad der kan giøre Lovise lykkelig.

Karl.

Bedste Lovise! O! hvem kan have et Menneskeherte, og dog handle holdfærdig?

Lovise.

Hvad siger du?

Karl.

At du er en Engel.

(De see kierlig paa hinanden; en lidet Tavshed.)

Lovise.

Karl!

Karl.

Lovise!

Lovise.

Elsker du mig?

Karl

(Stager hendes Haand og trykker til sit Herte).

Føl Svaret her.

(Uter Tavshed. De see meget længselulde paa hinanden.)

E 5

Lovise.

Lovise.

Og her — (Hun vilde falde ham om halsen; i det samme flye de sammen, og de ses begge til Doren.) Jeg troede det var min Fader.

Karl.

Endnu et eeneste Kys!

Lovise

(falder i hans Arme).

Tusinde — —

Karl.

Kun eet; men at det maatte følge med mig i Evigheden!

Lovise.

Ja, saaledes vil vi engang dse, ikke? Men nu min Bedste, din Fader er her, og du siger mig ikke noget Glædeligt om vores Forbindelse?

Karl (slyer sammen).

Hvor er min Fader? Ah, Lovise! — vær roelig — roelig — Du skal ikke mangle noget — — jeg kan aldrig glemme dig — vil — kan ingen anden else, end dig — — Lev kun lykkelig — jeg kan ikke —

Lovise.

Hvorledes — o Gud! — hvad vil du sige dermed?

Karl.

Min Fader — — man vil — — jeg skal, ulykkelig for mig og dig — — jeg maae øgte Grevinde Amaldi.

Lovise.

Netsærdige Gud! og jeg — — og det Barn, som jeg bær under mit Hjerte, og min Fader! —

(Maleren kommer ind. Derpaa gaaer Lovise hen til en Stoel ved Siden, og græder. Maleren er aldeles bestærtiget med sine Konstfager, og kommer, uden at ses noget, ind med Legninger i Haanden).

Male-

Maleren.

Her er noget, Hr. Greve, som vist vil behage Dem.

Karl (uroelig).

Det er jo Deres Arbeide?

Maleren.

Fy, Greve, vil Konstneren vel smigres? Sæt Dem her ved Bordet.

(De sætte sig. Maleren taler med den Ild, som reiser sig af hans Hølelse. Men Karl seer sig ofte imidlertid uroelig omkring).

Maleren.

Hør, Hr. Greve! Konstnerne hos de Gamle vidste saa sterkt at virke paa deres Nation: jeg tænker, at vi ogsaa kunde gisre det, dersom vi forestillede Ting, som angik enhver i Særdeleshed. Barnemord er for Erexempel en affælig Ting! jeg, efter min Hølelse, kender ikke noget skækkeligere i Naturen.

Karl

Cer ved alt dette i hans første Bevægelse sprungen op af Stolen).

Maleren.

Hvad fattes Dem?

Karl

(i det han sætter sig igien, for at forstille sig).

Af, ganse vist! den Tanke, at Moderen selv dræber hendes anden Sig Selv, hendes med Smerte baarne, og med endnu større Smerte fødte eeneste Barn.

Maleren.

Og at vore Love ere Skyld deri, det er græsselfigt! Thi seer De, var ikke Skam, Straf og Foragt falden paa saadan en Ulykkelig; — hvis alt det ikke var,

var, foreenede alle disse Tanker sig ikke, stormede de ikke løs paa Varselqvindens svage Nerver, forrykkede de ikke hendes Hjerner: hvilken Moder vilde da vel dræbe sit Barn? — — Ha! Greve! jeg vilde ikke være i den Fyrstes Sted, som i Folge disse Love havde understreven Dødsdom over den, som havde dræbt sit Barn, ikke heller den Minister, som havde raadet dertil. — Jeg seer ind i det Tilkommende, hvorledes alle disse Ulykkeliges Blod Kriger om Hævn imod vores Love. Hvis jeg var Fyrste, saa vilde jeg forestille mig, naar jeg gif ind i den anden Verden, at da alle de bekendte og ubekendte Morderinder og Myrdede vilde fulde af Fortvivelse komme mig i Møde —

Karl.

Hold inde med Deres Billede! see, hvor De gør Deres Datter uroelig.

Maleren.

Bal hende, vel hende, at hun ved slige Ting er følsom! vel hende, at hun soler det! Hun vil ikke lade sig forføre af nogen sledst ung Knob, og ingen vil da kunne rive min eeneeste Datter fra mit Hjerte. (Greven er forfærtet.) Nu, for at komme til Sagen igien, — jeg troer, det vilde bringe Fordele med sig, dersom vores Konst forestillede deslige Emner. Seer De, Hr. Greve, jeg har giort disse Skisser. Her seer De den ulykkelige Pige, hvorledes hun dræber hendes eeneeste Barn: merker De herovenfor i det Træk Moderens Fortvivelse og Rasarie, soler De det, Hr. Greve?

Karl.

Ja, undsigelig — —

Maler-

Maleren.

Og her den anden Tegning. Der ligger hun nu, Moderen, Ulykvens udtrykts Billede, og trykker det døde Barn op til sit Bryst, som hun lader til, ikke at ville lade tage fra sig. Bagten her, som vil føre hende for Retten; og hisset hendes fortvivlede gamle Fader, hvis Kiereste, eeneste — —

(Lovise falder i Besvindelse. Maleren og Karl springe forfærdede op, og raabe begge: Aa, Lovise! Lovise! De slæbe hende ind i Sideværelset. Greven kommer strax igien ud, fuld af Fortvivelse.)

Karl (raaber).

Anne! Anne!

Femte Scene.

Karl. Anne (kommer ind).

Anne.

Hvad er der? Hvad er paa Færde?

Karl.

Gaae ind, og see selv.

(Anne løber ind i Værelset. Greven staer stlv og uden Bevægelse; endelig tager han een af Tegningerne i Haanden, men lasser den forsækket fra sig, og skyter ud af Stuen.)

(Man merker Uroe i Malerens Huus. Anne kommer adskillige gaae ud, for at hente noget. Det bliver noget roeligt igien. Siden gaaer Anne ud af Doren. Derefter kommer Maleren ud, gaaer over Skuepladsen ind i et Sideværelse. Efter nogen Tid kommer Lovise, gaaer tungfndig frem og tilbage, nedtrykt under Smertens Byrde. Hun segner ned i en Stoel, lægger hendes Ansigt skjule i begge Hænderne paa Bordet. Hun reiser sig; man seer, at der opstaer en pludselig Tonke hos hende; hun skynder sig ind i hendes Kammer, kommer hastig ud igien med et Sloer; hun gaaer ind af

af den Dør, hvor Maleren gik ind; hun kommer strax igien, og skyter ud af den almindelige Dør. Strax derpaa Maleren, og da han ikke seer sin Datter, sætter han sig og maler.)

Anne.

Men hvor er Lovise? er hun nu bedre igien?

Maleren.

O ja. Det havde ikke noget at betyde. Hun har fine Nerver.

Anne.

Men hvor er hun nu henne?

Maleren.

Hun er gaaen i Kirken. Jeg saae gierne, du gik ester hende.

Anne.

Strax! (Gager.)

(Det banker paa Doren.)

Maleren (raaber:)

Kom ind!

Siette Scene.

Maleren. Grev Wodmar.

Wodmar (kommer ind).

Er De Maler Wermann?

Maleren.

Ja, min Herre. Hvad er til Deres Dieneste?

Wodmar.

Jeg beder, bliv ved Deres Arbeide.

Maleren

(sætter sig hen igien).

Dersom De vil tillade det; ellers torres Farverne.

Wodmar.

Jeg har hørt tale om Deres Konst, og vilde gierne selv være et viensyntigt Vidne dertil.

Maleren

Maleren.

Da vil De kun faae lidt at see; jeg er endnu
saa langt fra det Maal, hvor jeg ønskede, at være.

Wodmar.

Det bevidner Deres Duelighed.

Maleren.

Det er ganske vist, min Herre, da jeg begyndte
at male, var jeg henrykt over mit Arbeide; jeg troede,
at ingen kunde betale mig det dyrt nok. Men nu
indseer jeg daglig mere og mere, at jeg ikke kan noget;
at den, som kiender Naturen, og veed at nyde den,
betaler mit Arbeide endog med en halv Skilling for dyrt.

Wodmar.

Held den Konstner, hvis Beskedenhed —

Maleren.

Ikke Fordi jeg jo er overbevist om, at jeg ogsaa
med Tiden kunde blive det, hvad Raphael og Rubeus
vare. — Men i Sandhed, min Herre, Deres Væsen
har imod min Sædvane giort mig snaksom. Med hvem
har jeg den Ære at tale?

Wodmar.

Min Herre! jeg vilde, at De i mig lærte at
kiende Manden, og ikke Navnet; i øvrigt er jeg Grev
Wodmar.

Maleren.

En vis ung Herres Fader, som har lært at tegne
hos mig, og som er min bedste, gode Ven?

Wodmar.

Den samme. Er det unge Menneske Deres Ven-
skab værdig?

Maleren.

Maleren.

O! han er det paalideligste og meest patriotiske
sindede unge Menneske, Herr Greve! min eneste Konst-
ven, fuld af varm Følelse.

Wodmar.

Teg takker Dem for dette Bidnesbyrd, som er
alt for varmt til, at det skulde være Smiger.

Maleren.

Smiger? Hvortil skal det? Bee den Mand, og
i Særdeleshed den Konstner, som behøver anden Tals-
mand, end sit Arbeide.

Wodmar.

Det er vel talt, min ærlige Mand. Overalt er
det en herlig Sag med jer Konstnere. Hvor meget
maae vi ikke buffe os, hvor mange Folkes Luner og
Sørheder ere vi ikke utsat for, inden man engang la-
der os komme dertil, at vi tor foretage os noget!
J andre bruge nogle saa Alen Læred, og ingen kan
hindre jer i, at erhverve en Raphaels Udsdelighed.

Maleren.

Ta, naar jeg ogsaa sidder her, tænker som en an-
den lille Skaber, at jeg i Tiden med min Konst kan
erhverve mit Fædreneland Ere; — min Herre! ingen
Sing kunde da bevæge mig til, at bytte denne Pensel
bort for et Grevstab.

Wodmar.

Dersor er De ogsaa med denne Tænkemaade vist
agtbarere, end mangen Greve.

Maleren.

Det vil jeg ogsaa haabe.

Woda

Wodmar.

Geg udbeder mig en Fselighed af Dem: — Kom
og spis hos mig i en af disse Dage.

Maleren.

Min Opvartering skal jeg giøre Dem; men und-
styd mig, at jeg ikke spiser hos Dem.

Wodmar.

Hvorsor ikke?

Maleren.

Skal jeg sige Dem det?

Wodmar.

Om jeg maae bede.

Maleren.

Seer De, naar Mænd af Deres Stand byde
en Konsiner til Bords, saa seer det i Almindelighed
for at giøre Parade dermed; og saa kan I aldrig hel-
ler nedlade jer til os, men laer os altid føle, hvor stor
Naade I har beviist os. Det er ikke af Stolthed,
at jeg siger det, tilforladelig ikke, men fordi jeg føler
mig selv. I øvrigt vil jeg ikke sige, at De, Herr
Greve, ogsaa er saaledes; jeg troer fuld og fast det
modsatte; men alle de øvrige i Deres Huus, lige til
Tieneren, som bringer mig min Tallerken —

Wodmar.

Geg haaber, at De skal lære at kende mig og
mit Huus bedre.

Maleren.

Tit kan Folk af Deres Stand med den bedste
Villie og det velmeesteste Forsæt ikke slaae sig igien-
nem den Sværmb af Fordomme. Kort, en Mand, som
De er, ønsker jeg den Lykke, som jeg virkelig nyder.

F

Woda

Wodmar.

Altsaa er De virkelig lykkelig ?

Maleren.

At jeg er det som Konstner, det veed De alt ; og,
Gud see Lov ! i mit Huus er jeg det endnu mere.

Wodmar.

De har en Datter ?

Maleren.

Ta, min Herre ! min største Rigdom.

Wodmar.

Er hun eeneste Barn ?

Maleren.

Ta, det eeneste ; hendes Fødsel var min Kones
Død. Jeg har foruden dette Barn ellers ingen Paas-
rørende ; jeg vidste ikke heller, hvor jeg skulle tage
mere Kierlighed fra for andre, thi hun er mit Alt.

Wodmar.

Maar fun den store Lykke, at være Fader, ikke
var blandet med saa mange Vitterheder.

Maleren.

Lad dem kun stedse have Sted ; Menneskets Li-
delse blive for stortedelen herlig belønnet.

Wodmar.

Inden man kan sætte en Pige i Sikkerhed for
alle Forsørelsens Farer ; inden man —

Maleren.

Herr Greve ! det maae hendes Kierlighed til mig,
gode Grundsatninger, hendes Hjerte —

Wodmar.

De bedste Hjarter ere som oftest de folsomste ; og
Folksomhed og Ungdoms Blod —

Male-

Maleren.

Saa maae vor Herre bevare hende, som har givet hende alt dette. Desuden kiende vi ingen Frygt imellem Fader og Datter: vi ere hinandens Venner; og jeg torde vædde, at hun vilde selv fortroe mig hendes første Kierlighed.

Wodmar.

Min kiere Mand! de forstaer sig bedre paa Menneskets udvortes end dets indvortes Side; det Skridt har endnu ingen Pige gjort — — eller maaskee — —

Maleren.

Det er besynderligt, Herr Greve, hvorledes vi fra Maleriet er kommet paa denne Samtale.

Wodmar.

Men esterdi vi nu er kommen derpaa, saa lad os blive ved. Naar der nu, for ErempeL kom en Mand af fornem Stand, og begierte Deres Datter til øgte?

Maleren.

Jeg asslog ham hende. Ikke fordi jeg jo holder min Datter en Konge værdig, men fordi at Uliighed i Stand næsten altid har ulykkelige Folger: — — og at vide min Lovise ulykkelig! — Min Herre, vilde jeg sige til den Fornemme, hvis han var af det gemene Slags: jeres Guld og Titeler gjør min Datter ikke lykkelig; og var den Fornemme en god Karl, saa vilde jeg sørge over, at han var saa fornemi, men ikke give ham min Datter. Ved Gud, selv Deres Søn sik hende ikke — ikke fordi jeg troer min Datter eller min Stand ringere — —

Wodmar.

Wermann — —

Maleren.

Førstaae mig ret! jeg erkiender Forskiel i Stænderne, men indvortes Værd kiender jeg ikke i nogen af dem. Thi seer De, naar Ryggen bukker sig for en Greve, saa har Greven ikke noget forud for saa mangen en Skurk, som jeg har giort det samme for; men naar jeg som Mand rækker den, som jeg ligeledes holder for en Mand, denne Haand —

Wodmar.

Giv mig denne Haand, jeg fortiener den. (De gir hinanden Haanden.) Og nu ved dette Haandtryk — (Et lidet Ophold.) — Vi ere altsaa twende retskasne Mænd? —

Maleren.

Saaledes tænker jeg.

Wodmar.

Belan da, som Mand imod Mand. Min Son elsker Deres Datter; de ere begge unge Mennesker. Faren maae forebygges, ellers jeg og De —

Maleren.

Ha! min Herre! den, der kunde være min Datter, han maatte være Fyrste eller Greve —

Wodmar.

Det vil endnu være Tid —

Maleren.

Gud! — hvilket skæckeligt Lys! — for lidt siden, da jeg — —

Aline

(Kommer styrrende ind).

O Gud! min Lovise, min Lovise, hun er ikke i Kirken, er ingensteds at finde.

Maleren.

Maleren.

O min Gud! Skulde hun —
(Han løber ned Anne ud af Værelset.)

Wodmar.

Hvad er der? Hvad er der?

Syvende Scene.

(Skuepladsen forestiller Grevinde Amaldis Værelse.)

Amaldi (hæfter Karls Silhouette paa Tapetet, i det samme trænger) Lovise (sig ind igennem nogle Tiener).

En Tiener.

Hun vil ikke lade sig vise bort.

Amaldi.

Godt, lad hende kun blive.

(Tieneren gaaer.)

Lovise

(falder for Amaldis Fodder).

Nei, jeg vil ikke lade mig vise bort; her vil jeg blive liggende til De har bønhørt mig.

Amaldi (forbauset).

Hvad vil hun?

Lovise.

O! giv mig ham igien! giv mig ham igien!

Amaldi.

Hvem? Hvad for noget?

Lovise.

Ham, ham, som er mig meer end altting; som er min, for Gud og Mennesker min.

Amaldi.

Men hvem er hun da?

Lovise.

Kun en Vorgermandsdatter, ~~men~~ den lykkeligste
blandt alle af mit Køn, da jeg endnu havde ham, da
han endnu var min — —

Amaldi.

Hvem er da hendes Forældre?

Lovise.

Min Fader, af Gud! min Fader, han vil spørge
efters mig! — det er Wermann, en Maler, en herlig
Fader! — den stakkels Fader!

Amaldi.

Maler Wermans Datter?

Lovise.

Sa, jeg, som engang hørte Karl til; som ved
den helligste Eed hørte ham til. De har berovet mig
ham, giv mig ham igien! giv mig ham igien?

Amaldi.

Naser du?

Lovise.

O at jeg gjorde det! at alt det, som nu er, kun
var en Drøm! O hvad ønskede jeg mig ikke alt at
være, for ikke at miste Karl!

Amaldi.

Hvorfor fordrer du ham af mig?

Lovise.

Fordi De har berovet mig ham. Det er en ve-
derstyggelig Gierning! — At berove en Livet, er kun
lidet, men at røve det, som er mere end Livet, som er
alting! — O! naadige Frue! man siger, at De ellers
er en ædelmodig Dame; er det ogsaa ædelt at berove
en stakkels svag Pige —

Amal-

Almaldi.

Vær roelig! —

Lovise.

Jeg roelig? — førend jeg endnu veed — O! dersom De nogensinde har elsket — dersom De veed det — men i Deres Stand elsker man vel ikke?

Almaldi.

Lad mig være, Pige — staae op — eller —

Lovise.

Lad mig dog høre, hvad De kan have for Forbringer paa Karl; om De formåer noget imod hans Eder, som Himlen modtog, imod en forladt Piges Klager, imod en Skabnings Jamren, som jeg bærer her under mit Hjerte. (Lovise gaaer Almaldi endnu nærmere, som er ganske forvirret ogude af sig selv; men hun slider sig los, lader Lovise ligge, og løber ud af Værelset. Lovise bliver liggende uden Sands, siden seer hun sig omkring, og bliver Karls Silhouette vær paa Væggen; hun farer forbildet op, og riber den los.) Hvad gør du her? (trykker den til sit Hjerte.) Hos os, der har du hjemme. (Seer nogen Lid paa den.) Ha! Troelose! — forladt — vanæret — — (Knyller den, og trykker den til sit Hjerte.) O! kan Karl det?

Ottende Scene.

De Forrige. Grev Bodmar (kommer ind).

En Tiener

(gaaer foran og siger):

Jeg skal strax melde Dem.

(Han seer Lovise, som ligger paa en Stoel uden Sands. Grev Bodmar springer hastig hen til hende.)

Wodmar.

Hvad flettes hende?

Lovise.

Altting, min Herre!

Wodmar

(seer sin Sons Silhouette, og raaber forfærdet):

Karl!

Lovise

(Springer forvildet op).

Hvor er han? Kiender De ham? — Ø vee
jer, at I kiender ham! — Al! min Herre! han vil
forlade hende!

Wodmar.

Maler Wermans Datter?

Lovise.

Det er jeg, og Karls Forlovede, og hidkommen
for her at fordre ham tilbage igien, her har man rovet
ham fra mig.

Wodmar.

Sæt dig, stakkels Pige. (Tører hende til en Stoel.)

Dine Kræfter svækkes.

Lovise.

Al, min Herre! dersom De kiender ham, saa for
Guds Skyld skal mig ham igien.

Wodmar.

Vær kun roelig! jeg lover dig, du skal faae ham at see.

Lovise.

Geg skal faae ham at see? — Er det vist? Er
De en Engel, sendt fra Himmelens?

Wodmar.

Oliv roelig! jeg skal strax være hos dig igien.

(Tieneren kommer tilbage, Grev Wodmar gaaer
ind i Amaldis Verelle; Lovise tager Karls
Silhouette igien og beseer den.)

Lovi-

Lovise.

Seg faaer dig igien at see? (Trykker den til sit Hjært.) Karl! Karl! (Hun lægger den paa Bordet igien, hendes hoved hviler i hendes hænder paa Bordet, og hun er ligesom uden Sands. Grev Wodmar kommer ud igien, og stiller sig hen for at betragte hende med Estertanke. Lovise åbner hendes Øine, og bliver Greven vær.) Har De bragt ham med?

Wodmar.

Nei, men han skal komme; vær kun roelig saa længe.

Lovise.

Gierne — meget gierne! naar jeg kun faaer Karl igien at see.

Wodmar.

Troer hun at blive ret lykkelig med Karl?

Lovise.

O min Herre! med Karl byder jeg hele Verden Trods; jeg vil see paa hende, som skulde være lykkeligere.

Wodmar.

Har Karl lovet at ægte hende?

Lovise.

Vist har han det; Englene hørte det, og glædede sig over det elskende Par: kun Mennesker kunde ville hindre saadan en Lykke.

Wodmar.

Men dersom hun elsker Karl, veed hun da ogsaa, at hun gjør ham ulykkelig?

Lovise.

Aldrig! aldrig! Han har ofte i mine Arme troet sig saa lyksalig.

Wodmar.

Før med Tiden at blive desto ulykkeligere.

Lovise.

O! dersom jeg vidste det — jeg vilde — hvad
vilde jeg? — et Kloster — —

Wodmar.

Vilde du det?

Lovise.

Men jeg kan ikke — tor ikke — — Er det mig
allene? O! det kan heller ikke være som De siger —
dersom hans Fader kun ikke var! —

Wodmar.

Vilde hans Ød være dig kier?

Lovise.

Kunde jeg faae den Fader at see — Karl siger,
det skal være saa god en Fader, en saa kier Fader! —
O kun eengang ønskede jeg at see ham, ønskede —

Wodmar (rørt).

Her er han.

Lovise

(falder ned for hans Fodder).

O Barmhertighed — o! De ogsaa min Fader
— Maade — Hør mig — hør under mit Hierte
hans Barns Stemme — ogsaa dit — —

Wodmar.

Gud! — Skulde du være —

Niende Scene.

De Forrige. Sophie.

Sophie

(kommer indstyrrende).

Min Fader red mig!

Wodmar

(river sig los fra Lovise).

Hvad er der?

Sophie.

Sophie.

Ned mig fra min Tårn.

Wodmar.

Hvad vil du her?

Sophie.

O min Fader! jeg har villet tilfredsstille ham —
jeg har — men det gjorde ham mere opbragt; han
har stødt mig fra sig — og af Frygt tog jeg Flugten.
Heg har søgt efter Dem overalt, og jeg er nu såd
lykkelig at finde Dem her — Tag mig i Forsvar!

Wodmar

(med afbrudt Stemme).

Ere mine Lidelser snart nok? — Men hvad
kan jeg foretage mig her, hvad kan jeg — i et frem-
med Huus? — Er din Vogn dernede?

Sophie.

Ja! min Fader! —

Wodmar.

Nu godt! saa tag dette Pigebarn med dig.

Sophie.

Hvem er det?

Wodmar.

Du faaer det nok at vide. (Til Lovise.) Følg med
hende, mit Barn.

Lovise.

Som De vil, min Fader! som De vil — jeg
er aldeles i Deres Vold.

Tiende Scene.

De Forrige. Maleren.

Maleren

(Kommer stortende ind).

Hvor er min Lovise? — Hvor er min Datter?

Lovise.

Lovise

(flyer sammen).

Af min Fader? —

Maleren

(styrter hen paa hende).

— Jeg har dig igien — kiereste Lovise — din Fader — din ulykkelige Fader. (Hun bliver endnu uden Sands; han begynder at slæbe hende bort.) Hun skal bort fra jer, og skulde hun ogsaa blive et Nov for Døden — jeres Afskom har sorfert Uskyldigheden.

Wodmar

(gaaer hen til Maleren).

Hvad bliver der af Manden?

Maleren.

See herhid, her er mit Svar.

Wodmar.

Noelig, roelig, Wermann!

Maleren.

O hvem formaaer det?

Wodmar.

Min Datter skal føre Deres Lovise bort herfra.

Sophie.

Er det min Broders Lovise?

Maleren.

Deres Broders? Ha! forbundet være Deres Broder!

Lovise

(som er kommen sig).

Før Guds Skyld nei!

Maleren.

(trykker hende til sit Bryst).

Min Lovise! (Slipper hende.) Den hvorhen?

(Sophie gaaer imidlertid hen til hende.)

Wod-

Wodmar.

I mit Huus.

Maleren.

Hvad skal hun der? For maaſkee dersra at fastes
hen i et Kloster?

Wodmar.

Kiender De mig da slet ikke mere? — Nei!
men fordi jeg boer her i Nærheden. Tag hende med
dig, Sophie.

(Sophie tager hende med sig.)

Maleren (folger efter).

Hun skal ikke komme udaf mine Hine! og jeg
vil see paa den —

(Han gaaer.)

Wodmar

Gaaer til Kabinetsdoren, men Kammerjomfruen
kommer ham i Mode).

Kammerjomfruen.

Min Grevinde lader bede om Forladelße; men hun
er bleven saa forskrækket; saasnart hun kommer sig,
vil hun selv have den Ere at komme til Dem.

(Gaaer.)

Wodmar.

Det er godt.

Ellevte Scene.

Dromer. Grev Wodmar.

Dromer

(Kommer hastig ind).

Jeg søger efter Dem.

Wodmar.

Og det med saadan Hast? Atter noget Nytt?

Dro-

Dromer.

Sæg vilde ønske, at jeg var Overbringeren af en behageligere Tidende; hvem vilde da være lykkeligere end jeg? —

Wodmar.

O min Herre! til Sagen; der er ingen Ting, jeg jo er bereed paa.

Dromer.

Nu da, jeg har ikke funnet trefse Grev Ferdinand.

Wodmar.

Hvor kan han da være?

Dromer.

Han er i Arrest.

Wodmar (hestig).

Før en Nederdrægtighed?

Dromer.

Vist ikke! bevare os — hvorledes funde —

Wodmar.

Før min Noeligheds Skyld, stig mig gesvindt,
hvorfor han er i Arrest!

Dromer.

Man siger, at han den forrige Nat, har spillet,
har tabt alting, og er blevet betydelige Penge skyldig.

Wodmar.

Det er altsaa blot en Letsindighed — Gud see
Løv! —

Dromer.

Han skal derved have forsigt Tienesten.

Wodmar.

Fy — fy — Det er vel, at de straffe ham der-
for, men kun paa den rette Maade.

Dro-

Dromer.

Man siger ogsaa, at han ved Spillet har haft Klammerie.

Wodmar.

Det er altid Folgerne — nu, det saaer han at afgjøre som en Mand af Stand.

Dromer.

Og skal virkelig være blevet fordret, men har ikke modt, og er blevet offentlig bestemmet.

Wodmar (hestig).

Bleven offentlig bestemmet? — Min Herre! den, som siger det, har sagt en Logn, den sorteste Logn! min Søn — skulde være feig — det kan ikke være.

Dromer.

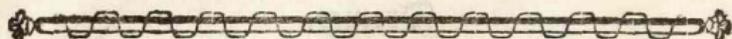
Det paastaar jeg ogsaa; men en vis Rosfeldt, som fordrede ham, siger det selv, og siger det høit.

Wodmar.

Hvad maae jeg dog opleve! paa denne Efterretning var jeg ikke belavet. Hvor er han, der understaaer sig at sige det? — Afsted med den Søn, dersom det er saaledes — men vee den, der har udbredet en Logn! — Vee ham, saa længe denne Haand endnu kan holde en Kaarde! Hvor er han? Lad os gaae derhen! —

(De gaae begge to bort.)

Ende paa den fierde Aft.

Femte Aft.

Skuepladsen forestiller Grev Wodmars Huse.

Første Scene.

Grev Wodmar. Baron Dromer.

(Grev Wodmar sidder ved et Bord og lægger et
Brev sammen, i det Dromer kommer ind.)

Wodmar.

Det er vel, Hr. Baron, at De kommer.

Dromer.

Hvad er til Deres Dieneste?

Wodmar.

De havde for lidt siden nær bragt mig udaf min
Forsatning!

Dromer.

Er De nu roelig igien?

Wodmar.

Noelig ikke; men mere sat. Noelig? Gud
veed, om jeg nogentid mere vil blive det!

Dromer.

Vi vil haabe det Bedste.

Wodmar.

Det er meget for en Mand at taale: en Datter
i Ueenighed med sin Mand, og nær ved Skilsmisse;
en Son i saa yderlig en Labyrint, som et ungt Mens-
neske nogensinde ved Kierlighed er bleven ledet ind
udi; en anden Son, verre end død, vancaret, og en
Slet Karl.

Dro-

Dromer.

Det er maaskee ikke altsammen saa farligt.

Wodmar.

Jeg vilde ønske det, og takke Gud dersfor af mit inderste Hjerte, dersom det ikke er saaledes. Men det nærværende Onde rydder man ligesaa lidt af Veien ved forfængeligt Haab, som ved tomme Klager. At see Ulykken med Standhaftighed imøde, og afhjelpe den saa meget man kan: det allene er det, hvad der sommer og gavner Manden.

Dromer.

Men hvad vil De nu giøre?

Wodmar.

Handle! ikke legge Hænderne i Skødet og klynke. Hvad hedder han, som skal have fordret min Søn?

Dromer.

Nostfeldt.

Wodmar.

Er De paalidelig underrettet om, at han siger det om Ferdinand?

Dromer.

Jeg hørte det af hans egen Mund.

Wodmar.

Er han Soldat?

Dromer.

Han bær Uniform.

Wodmar.

Nu da, saa vær saa god og bring De ham som Adelsmand dette Brev.

Dromer.

Hvad har De i Sinde?

Anden Scene.

De Forrige. Ferdinand. Adjutanten.

(Ferdinand kommer ind med Adjutanten, som bær hans Haarde.)

Ferdinand

(for sin Faders Godder).

O min Fader! —

Wodmar

(støder ham fra sig).

Tilbage! — jeg er ikke Fader til en feig Karl!

Ferdinand

(springer hastig op).

Hvem tør sige det?

Wodmar.

Det tør jeg, til en Knus, som er ubesindig nok til at yppe Klammerie, og vancere — —

Adjutanten.

Herr Greve! først da Kapitainen var borte, så lod den Fremmede ham fordre, og Kapitainen vilde ogsaa strax slæes med ham, men Obersten forbød det udtrykkelig. Man veed, at Nostfeld er en falso Spiller, og misbruger Uniformen; De veed desuden, hvad Landets Love i deslige Tilfælde byde.

Wodmar.

Jeg veed det, dersor —

Ferdinand.

Giv mig min Haarde, Herr Adjutant! jeg beder om min Haarde! og jeg skal ikke forsøtte den af min Haand, førend den Bagvæster ved min Haand —

Wodmar.

Ha! det var Wodmars Søn! (Følder ham om Halsen.) Her er ogsaa hans Fader igjen.

Dromer.

Gud ske Lov! jeg glæder mig —

Ferdi-

Ferdinand.

Kiereste Fader — Deres Son er Dem ikke saa
uværdig. Men hvad er der blevet af den Karl?

Adjutanten.

Man har fordret ham for Netten, og han faaer
Consilium abeundi.

Wodmar (til Dromer).

Lad ham lobe! med Folk af det Slags kan man
ikke give sig af. — Behag at flye mig mit Brev igien.

Dromer.

Hvor er jeg glad, at Sagen gaaer saaledes af!

Wodmar.

Hvad har det Menneske tilgode hos dig?

Ferdinand (sudser).

Tre tusend Rigsdaaler.

Wodmar.

Det skader ikke! det skader ikke! Den Priis er ikke
for hsi, for hvilken, som jeg haaber, du er blevet
fornuftigere.

Ferdinand.

Oh! jeg vil vist — —

Adjutanten.

Han lader sig nok affysse med mindre.

Wodmar.

Nei, han skal betales til den yderste Skiev; jeg
vil ikke have saadan en Karls Eftertale. Du har des-
soruden endnu mere Gield; jeg havde ønsket, at du
havde betroet dig til din Ven. Dog, hvorledes det
nu ogsaa er, saa giv mig en Fortegnelse paa din Gield:
jeg vil paataage mig den.

Dromer.

Seer De, hvad De har for en Fader?

Ferdinand

(falder ham om Halsen).

Kiereste, bedste Fader!

Wodmar (holdende ham i sine Arme).

Sæg vil jo gierne giøre alting for jer, Born, alting! min sidste Blodsdraabe vil jeg give for jer! men — dog, til hvad Ende giøre dig Bebreidelser? Denne Sag, og hvis du elsker mig, saa Tanken om den Kummer, som du har foraarsaget mig, skal og vil, haaber jeg, være dig en Advarsel for Fremtiden.

Ferdinand.

Det kan De være forsikret, fuldkommen overbeviist om. Adjutanten.

Obersten har faaet at vide, at Hs. Durchlauchtighed har tiltænkt Deres Son en Majors Plads, og uagtet han for den i samme Nat forsomte Ronde havde ladet ham arrestere, saa vil han i Hensigt til Dem, Herr Greve, fritage ham derfor.

(Han vil give ham hans Kaarde igien).

Wodmar (holder ham tilbage).

Ikke saa, Herr Adjutant! jeg takker Hr. Obersten for hans Godhed — jeg har paataget mig at betale hans Gield, men hvad han skylder Tienesten, maae han selv afbetale. Hans Forseelse er bekjendt, altsaa maae hans Straf ogsaa være det. Med Majorspladsen har det desuden i disse Omstændigheder endnu lidt Tid: jeg vilde ikke gierne misbruge Hyrstens belovede Maade: Og det vilde være Misbrug, naar jeg i det Dieblik —

Adjutanten.

Herr Greve! naar saadant noget kunde udelukke —

Wodmar.

Hvorledes det oasaa er, saa skal mine Born ikke kjiende nogen anden Maade at komme i Veiret paa, end deres egne Fortienester. Hølg altsaa kun igien med Adjutanten; Majorspladsen skal være Besynningen for din gode Opsørel og din Zver i Tienesten.

Ferdinand.

Min Fader! — Men jeg skal snart fortiene den.

Wodmar.

Gaae, desto mere vil jeg elsker dig.

Adjus-

Adjutanten.

Underdanige Tiener!

Wodmar.

Zeg er Deres! og Tak for Deres Ueislichkeit! —
(Comfærner Ferdinand hiertelig.) Det glæder mig, at du
ikke er en slet Karl. — Nu gaae!

(Ferdinand og Adjutanten gaae.)

Dromer.

Zeg ønsker til Lykke!

Wodmar.

Var altting saa vel overstaaet! Det er bedrøveligt,
at Forsyuet lader det Gode saa umiddelbar grændse nær
til det onde. Hos Ferdinand er Hyrighed og Ubesin-
dighed: hos Karl Følsomhed og Forvildelse. Jeg vilde,
at Karl var her.

Dromer.

Zeg vil hente ham.

Wodmar.

Herr Baron, De er alt for god —

Dromer.

Hvad vil De ham?

Wodmar.

Erindre ham om hans Pligter; mere staer der
ikke i min Magt. Men see, der kommer han.

Dromer.

Seer De, hvor nedslagen han er.

Wodmar.

Saaledes ønsker jeg mig ham ogsaa. — Lad os
være allene, om jeg maae bede.

(Dromer gaaer).

Tredie Scene.

Grev Wodmar. Karl (kommer tungfndig ind).

Wodmar.

Er du der, min Son? — Og du er saa roelig?

G 3

Karl.

Karl.

Ga, hvorfor ikke? Naar Beslutningen engang
er fattet — —

Wodmar.

Og denne Beslutning er? — (De sætte sig).

Karl.

Hør Dem og for Eren at opføre alting; forlade
Pigen, og indgaae en Forbindelse med Amaldi, hvor-
imod den strengeste —

Wodmar.

Mig, min Son, skal du ikke opføre noget.

Karl.

Og Dem dog allerhelt.

Wodmar.

Veed du alt, at vi har Fremmede her i Huset?

Karl.

Nei! jeg kommer fra Haven, og er ikke heller
oplagt til at være i menneskelig Selskab.

Wodmar.

Jeg har ogsaa besøgt Maler Wermann og hans
Datter.

Karl (springer op).

Hvad? — De har seet min Lovise? — Hvorledes?
— Ikke sandt, hun er en Engel blandt Menneskene? —
Og hendes Fader, hvilken ørlig og brav Mand!

Wodmar.

Har du tilkiendegiver Pigen din Beslutning?

Karl.

O Gud! ja!

Wodmar.

Hvorledes tog hun derimod?

Karl.

Som den høieste Grad af Kierlighed kan tage der-
imod! — Af min Fader! — kan De endnu tage mig
det ilde op? — Er det ikke en Engel? — Hvad tager
hun sig for? — Hvad gør hendes Fader?

Wod-

Wodmar.

Hvad tvende af de ulykkelige Mennesker kan giøre.
Karl.

Ulykkelige — Ulykkelige! —

Wodmar.

Og som ere blevne det ved dig. I en Familie, hvor hinselig Lyksalighed havde sit Sæde, der smidder et ungts Menneske sig ind hos Faderen: dysser med Ereligheds Masske Faderens Agtsomhed i Sovn: gior Datterens uskyldige Hierte følsomt ved hans syde Ord: synger hende Toner for om Uskyldighed og Redelighed: kommer hende til at skielve ved hans Eder: nyder det uskyldige Slagtoffer, kisler sine Lyster: lader saa Pigen sidde, og gior et Bæsen tilligemed ulykkeligt, førend det endnu har seet Dagens Lys.

Karl.

Kiereste Fader! held inde — —

Wodmar.

Ikke sandt? Det er et vederstyggaeligt Billedede, og dog er det intet andet, end at holde dig Speilet for Dinene. Det er ikke nok endnu: jeg vil antage det Bedste, at det stakkels svage Fruentimmer i Fødselssmerterne bliver afskækket af Frygt for Skammen, og ikke dræber Barnet: saa kommer det nu til Verden med alle de Gaver, alle de Ærver, som for storstedeelen ere de Børn egne, der avles i den første Kierlighed; det feiler maaskee intet, uden et Navn, og af Mangel derpaa standses det ved ethvert Skridt: og maaskee det da ved enhver opgaaende Soel forbander sin Fader. —

Karl.

Hold inde! jeg holder det ikke ud —

Wodmar.

Og imidlertid at nu denne Pige vandrer omkring, seer sig sin Ære, sin Lykke og al Glæde bortsæt, fremmed hvor hun kommer, bespottet overalt, forskudt af Forældre, Slægt og Venner, svinder hun hen i Graven; eller bliver bekjende med Lasterne, og synker ved dette

første Skridt need fra den reeneste Skabning til det nedrigste Kreatur: og doer siden i Elendighed, uden Hjælp, uden Trost og under tusende Piinsler.

Karl.

Gud! min Lovise! — Men hvad vil De, at jeg skal gøre?

Wodmar.

Din Pligt.

Karl.

Førstaaer jeg Dem ret? Eller hvad kalder De Pligt?

Wodmar.

At give en uskyldig forfert Pige sin Ere, en Fader sit Barn igien, og i alt dette som en ørlig Mand at holde sit Ord.

Karl.

Er det mueligt! — Kommer dette Raad, som ee mit Hjerte saa velkommen, fra Dem?

Wodmar.

Det kommer fra mig, hvor ondt det ogsaa maae giore mig. Førend jeg vidste din Forbindelse, dine Eder, ansaae jeg Sagen for en Ubesindighed, som kunde opreises; da sagde jeg til dig, gaae, stil dig ved hende. Men nu, da jeg veed altting, siger jeg, endskont med et beklemt Hjerte, gaae hen, og tag hende til Kone; din Stand hæver ikke de Forbindelser, som paaligge en ørlig Mand.

Karl.

Hvad siger hendes Fader dertil?

Wodmar.

Den ørlige Mand satte sig meget derimod, og mere end jeg, da han kiender den sædvanlige Ende, som disse Forbindelser tage. — Men hvad kunde han vel giore andet, end samtykke?

Karl.

Altcaa han ogsaa? — O! hvor saadan en Kierlighed er lagt til Grund, der kan ingen Ting satte den Grændser.

Wod-

Wodmar.

Det vilde vi ønske. Gaae kun ind i din Søsters
Værelse, der vil du finde baade Fader og Datter.

Karl.

Her i Huset? — O! min Lovise! (Gaaer.)

Fierde Scene.

Grev Wodmar. Grev Monheim.

Monheim

(Kommer ind fra den anden Side).

Har De været saa god at overveie det, som jeg
har foreslaaet Dem?

Wodmar.

Overveiet det har jeg ikke, thi der er intet at
overveie. Naar tvende Skabninger, som tilsvor hver-
andre en bestandig Trostak, som vare forpligtede dertil
ved et Barn: naar de vil bryde alt dette, hvad kan
man da overveie og foretage sig?

Monheim.

Min Beslutning er ogsaa saa fast, at det blot
kommer an paa Formaliteterne.

Wodmar (ringer).

Nu da! (En Tiener kommer ind.) Min Datter
skal komme ned.

(Da Tieneren vil gaae, falder han ham tilbage,
og figer ham noget sagte.)

Monheim.

Betingelserne, angaaende hendes Underholdning,
bliver som jeg har foreslaaet.

Wodmar.

Som De vil; jeg tager min Datter til mig
igien, og da skal det ikke, som jeg haaber, mangle hende
paa Underholdning.

Monheim.

I midlertid er det billigt, at det bliver bragt i
Rigtighed.

Wodmar.

Ganske rigtig; skriv De selv, hvad De behager.

Monheim.

Det er gjort med et Par Linier.

(Sætter sig ned ved et Bord og skriver.)

Gemte Scene.

De Horrige. Sophie.

Wodmar.

Du kan let forestille dig, min Datter, hvorfor jeg har ladet dig falde.

Sophie.

Ja; og i denne min Forsatning seer jeg Diebliflet med Fornsielse i Mode.

Wodmar.

Geg kan altsaa ikke blive forskaaret for denne Hiertesorg?

Sophie.

Heller lide altting, end at leve længere med ham.

Monheim

(staaer op og giver Wodmar Papiret).

Her er det færdig.

Wodmar.

Monheim bestemmer dig 2000 Rdlr. til din Underholdning. Er du dermed fornæret?

Sophie.

Ja, af mit ganske Hierte.

Wodmar.

Hielper altsaa ingen Tiltale, ingen Fornuft mere?

Sophie.

Kiereste Fader!

Monheim.

Min Beslutning er fast.

Wodmar.

Nu vel! endsignt jeg ugerne giver mit Samtykke dertil. Gaae hen, og skriv under. (De underskrive.)

Saae

Saavidt kom vi; men een Punkt maae endnu afgiores:
Hos hvem skal jeres eeneste Barn være?

Sophie og Monheim.

Jeg er Moder. — Jeg er Fader.

Wodmar.

Godt — I har begge lige Ret — men just dersor.
Sophie.

Jeg lader før mit Liv, førend jeg lader mit Barn
tage fra mig.

Monheim.

Sonnen hør mig til — så jeg lader ham ikke fare.

Wodmar.

Seer I, mine Barn, denne Omstændighed, den
burde lære jer; fort, den burde bevæge jer til at staae
fra jeres Forehavende. — Hierter, som saaledes møde
hverandre i et Barn, ere egentlig ikke hinanden fiendiske;
det er kun Misforstaaelse. — (Han tager Papiret) Skal
jeg rive det i Stykker igien?

Monheim.

Ikke for altting i Verden.

Sophie.

Nei, nei, min Fader.

Wodmar.

Ta, men haint maae dog afgiores — Nu, skal
Barnet selv bestemme, hvem det vil blive hos?

Sophie.

Meget gierne.

Monheim.

Det er jeg fornsiet med.

(Grev Wodmar gaaer ind i Siderørrelset.)

Monheim.

I øvrigt ønsker jeg, at De maae leve ret vel;
jeg skilles uden Had.

Sophie.

Gid De andensteds maae finde den Lykke, som De ikke
har funnet finde hos mig. (Grev Wodmar bringer Barnet.)

Sophie

Sophie

(Sobet stear hen til Barnet og omfavner det).
Ikke sandt, du bliver hos mig?

Friß.

Jo, Moder! jo, kære Moder!

Monheim

(Closter det i Veiret med Omhed).
Du vil altsaa forlade mig, Friß?

Friß.

Nei, Papa! jeg vil blive hos dig.

Wodmar.

Men, Friß, dine Forældre skilles for stedse fra
hinanden — du maae sige, hvem du vil blive hos.

Sophie.

Hos mig, ikke sandt?

Monheim.

Hos mig, mit Barn?

Friß.

Hos Fader og Moder.

(Forældrene vende sig bort. Grev Wodmar gi-
ver Agt paa dem. Her er et lidet Ophold;
derpaa siger)

Friß.

Men hvorfor seer De saa vred ud? Papa og
Mama vare jo ellers saa gode. — (Bedende og træk-
kende dem i Klæderne) De maae ikke gaae bort — de
maae begge to blive hos mig.

(De vil begge omsarne Barnet, mode hinan-
den, og see vort paa hinanden; derpaa fal-
de de hinanden om Halsen).

Wodmar.

O Natur, Natur! Tak! fordi du ikke forlod mig.

Monheim.

Vil du tilgive?

Sophie.

Jeg vil glemme altting.

(De omfavne hinanden.)

Wod-

Bodmar

(lofter Barnet i Beiret, som holder sig fast ved foreldrene).

Vil I endnu skilles fra hinanden?

Sophie.

Nei, min Fader.

Monheim.

Dette Baand skal for evig forene os; her er dog kun sand Forngielse.

Bodmar

(torrer sine Øine).

Børn! det er sode faderlige Saarer!

Siette Scene.

De Forrige. Maleren. Lovise.

Karl. Dromer.

(Maleren kommer ind med Karl ved den ene og hans Datter ved den anden Arm.)

Bodmar

(Gaaer dem i Mode, tager Lovise i Haanden, og forestiller hende for de øvrige).

See her, Karls Kone, min Datter, og nu jeres Søster.

Lovise.

Vil De ikke forståde mig?

Sophie.

Forståde? Hende, som gør min Broder saa uen-
delig lykkelig? (Omfavnner hende.)

Bodmar (til Monheim).

Kiere Svigersøn! vi forbinde os med en Familie,
som i Stedet for Ahner har Netkaffenhed at fremvise.

Monheim

(Gaaer hen og omfavner Karl).

Jeg ønsker til Lykke, ønske mig det samme; jeg begynder at formode, at der oasaas gives huuslige Glæder.

Karl

(Taler videre med Monheim).

Hvorledes?

Minske

Maleren (til Greven).

Alt saa haaber jeg, at see os forbunden med hinanden. Jeg burde her tale om den Ere, som jeg — dog, jeg maae give Plads for den Fornbielse, som — Wodmar.

Og jeg troer, at alle Nætskafne ere i Slægt med hinanden.

Dromer.

Jeg er saa forundret over alt dette, og saa rørt, at jeg ikke engang har funnet komme til at giøre min Kompliment. —

Karl.

Deres Forundring, Deres Bevægelse var den smukkeste Kompliment; fordær det nu ikke —

Monheim.

Og det bedste Middel til at giøre godt igien, hvad De ved Deres Universal-Benstak og Sladderagtighed næsten havde —

Svende Scene.

De Forrige. Grevinde Amaldi.

Lovise

(Gjor et Skrig ved at see hende).

Af! —

Amaldi.

Denne Forskrækkelse er mig den bitterste Gebredelse; — men bort med den! — Jeg kommer selv (til Grev Wodmar) for at bede Dem, at De ville lade Fordomme vige for Naturen.

Wodmar.

Det har jeg alt gjort. Jeg tænkte, at være en ærlig Mand, var min Sons første Pligt.

Amaldi.

Bal talt, værdige Mand! (Til Lovise) Dersom jeg før forlod Dem, saa var det af Bestyrkelse, og fordi jeg ikke kunde satte mig. Tilgiu mig!

Lovise.

Lovise.

Naadige Frue!

Amaldi.

Og for igien at godtgjøre den Kummer, som jeg har forvoldt Dem, thi jeg gør ikke gierne noget halv, saa tillade man mig at bessrge Brudens Udstyr.

Dromer (Gaaer hastig bort).

O! jeg maae være den første, som ved Høfset fortæller denne herlige Handling.

Maleren.

Naadige Frue! jeg tilstaaer — (De vil alle takke).

Amaldi.

Ingen Tak sigelse der, hvor jeg selv er egennytlig, og ssger min Fornsielse. Jeg har opfyldt min Pligt; jeg forlader Dem. (Gaaer.)

Karl.

Det bliver dog altid en fortreffelig Kone.

Wodmar.

Nu, jeg har overstaaet en haard Dag — saa takket være Gud, som gav mig Kræfter dertil! Jeg har i min Familie forebygget et truende Onde; — Gud give, at jeg fremdeles maae vedligeholde den.

Maleren.

Nu krever min Kierlighed til min Datter, endnu et erindre Dem om een Ting —

Wodmar.

Ja, vores Werwan frygter med Rette for Folgerne af et ulige Egteskab, i hvilket, naar den første Kierlighed —

Lovise.

Det er jeg sikker for —

Karl (viser paa sit Hierte).

Her er min Borgen.

Wodmar.

Og dog er alii for stor Tillid Kilden til al vores Ulykke; jeg tænker at sætte jer i Sikkerhed derfor.

Troe

Troe mig, fly Verden, for hvis Fordomme G dog ikke mere ere passende; tag ud paa mine Godser. Karl, du skal forvalte dem; du vil faae nogle hundrede Undersaatter; — gisr kun twende Familier blandt dem lykkelige, og du vil fortiene en Ærestotte.

Karl.

Deres Villie — og ved min Lovises Side — hvad vilde jeg ikke alt giøre!

Wodmar.

Tag mine Godser i Besiddelse. Det er mig desuden kiert, at et Exempel, som dette, kommer ud af Verdens Fine; det er dog altid en Forrykkelse i den borgelige Orden, og, saalænge Fordomme vedvarer, farlig, naar det leder til Efterfølgelse.

Monheim.

Daare! — hvor sogte jeg før Lyksalighed — hvor forvildet — —

Sophie.

Jeg haaber, at De skal finde den hos mig.

Maleren.

Og saa kommer jeg sommetider ud paa Landet til mine Børn, seer dem lykkelige ved en herlig Nydelse af den rene Natur.

Wodmar.

Ogsaa jeg vil komme der, naar mine Forretninger tillade det; men ellers, saa længe jeg har Kræfter, bliver jeg her, for at tiene Staten og min Hyrste. — Og til Taksigelse for denne Dag, Himlen høre det! hellicher jeg min øvrige Levetid for min Familie og mit Fædreneland. — Min Velsoning? — den, at G elsker mig! — og siden, naar jeg engang er død, at en værdig Medborger maae gaae min Grav forbi, og sige: Han var værdig at være Fader!

(Heele Familien forsamlar sig omkring Grev Wodmar, og uden at giøre nogen Kompliment, falder Dækket.)

Deserteuren af sonlig Kierlighed.

Et

Lystspil i tre Aftter,

af

Stephanie den Yngre.

Personerne.

Holbek, en Bondé.

Grete, hans Kone.

Joseph Holbek, hans Son, Soldat.

Peter Holbek, Josephs Farbroder.

Platt, Kapitain.

Grev Bernrode, Brigadier.

Rachen, Forvalter.

Stich, Korporal.

Weisbard, Kadet.

Punk,

Eisenbard,

Flink,

Habicht,

Marder, Profos.

gemeene Soldater.

Handlingen skeer i en Landsbye.

Første Aft.

Skuenpladsen forestiller en Bondestue. Man seer overalt den yderligste Fattigdom.

Første Scene.

Grete (sidder ved en Rok). Holbek (kommer ind i det Dæklet gaaer op).

Holbek.

Nu kommer Soldaterne.

Grete

(holder op at spinde).

Hvad skal vi nu giøre? Vi have selv ikke noget at leve af, og nu faae vi Indquartering til.

Holbek.

Vi har intet, Moer, saa kan vi jo heller intet give.

Grete.

Vilde de bare troe det; men mange stille sig fatige an, for at slippe for at give, det veed de, Faer. Pas kun paa, hvor de vil holde Huis med os.

Holbek

(trækker paa Skulbrene).

De kan ikke tage andet fra os end Livet. Maar
de see os, maae de troe vor Nsd. Jeg vil vedde,
de skal snarere have Medynk med vor slette Tilstand,
end de, der kunde lindre den.

Grete.

Gud give det, Faer! Sult og Sorg har tem-
melig taget paa os; haard Medfart vilde reent lagge
os i Graven.

Holbek.

Soldaterne ere ikke saa stemme, som de tidt scri-
ges ud for. De have meer Samvittighed og Christen-
dom, end saadan en Forvalter, der uden Medlidenhed
tersker paa fattig Folk, som paa et Knippe Straa;
han har ladet sig leie til at slae Folk, men en Sol-
dat tænker paa det andet Liv, siden han hver Dag seer
Doden for sig.

Anden Scene.

De Forrige. Punk og Weissbard

(i fuld Gevær.)

Punk.

Guds Fred! Moer! I faaer Giester. Her er
Billetten. Tre Mand.

Holbek.

Der, Moer, forvar Billetten. (Grete sætter den
over Doren.) Vi ere fattige Folk; vi vilde gierne
dele med de gode Herrer, men vi har selv intet. Det
er vor hele Leilighed, et lille Kammer, hvor vi sove.

Punk.

Punk.

Rum nok, Haer! (Lægger sit Gevær, Patrontafle o. s. v. fra sig. Til Weisbard:) Nu Hr. Kadet, gør Dem magelig!

Weisbard.

Hu! hu! jeg er giennemvaad! jeg fryser for dærvet, hu hu hu!

(Han lægger sit Tøi fra sig, og zitter af Kuld.)

Punk.

Saadan vil det gaae tiere. Det figer ingen Ting endnu; naar der henger en Listap ved hvert Haar, saa kan De snakke om Kuld.

Weisbard.

Ih! det kan jeg ikke holde ud! jeg er Kadet, jeg har ikke nödig at sætte Livet til i Morads. Maar vi marscherer i Overmorgen, og det er igien saadant Beir, saa tager jeg mig smukt en Vogn for mine Penge, og fører.

Punk.

Ha, ha, ha! Nu gør man nok noget Nyt for Des Skyld! Troer De, at ingen har Penge uden De? Der var andre, der ogsaa vilde føre, naar det kunde lade sig gjøre. Det var et skionne Tog, naar den halve Armee var pakket paa Vogne! Hvordan vil De da synes om det, naar De engang skal paa Piqvett-vagt, ligesaa giennemvaad og forkommen af Kuld, som De er? Hvad? Ah! det er endda godt, naar man kommer i Qvarter.

Weisbard

(græder, og seer paa Hg).

Hu hu hu! der er ikke en tør Traad paa mig.

Punk.

Psy græde! en Soldat maae lee, om ogsaa det halve Hoved er af ham.

Weisbard (som før).

Og mit Haar er reent faldet ned, hu hu!

Punk.

Ha ha ha! det er en stor Ulykke!

Weishard.

Og her er det ogsaa saa hundekoldt! (Græbende til Holbek) saa læg i Kakkelovnen, din gamle Esel!

Punk.

Manden er ferm, Hr. Kadet; han sørger bedre for Deres Helsen, end De troer. Maar De var kommen med eet i Varmen, havde De faaet Snue.

Weisbard (som før).

Jeg troer, han vil ogsaa gifre Mar af mig! — Jeg er ikke saadan en grov Karl som han; han er en Borgersøn, og min Fader har i Aar og Dag været Adelsmand. (Til Holbek) Saalæg i Kakkelovnen, forbandede Karl!

Punk.

Gaae, Faer, gaae og læg i, ellers mister Kongen en Soldat.

Holbek.

Min Herre! jeg vilde med Glæde gifre det, jeg fryser selv, men jeg har ikke en Pind Brænde.

Grete.

Ach, Faer! maaske laaer vor Naboe Hans os et Par Stykker, siden vi nu skal forsørge disse Herrer. Beed ham indständig om det. Jeg har saa hertelig ondt af den unge Herre; Herre Gud! han er endnu ikke vant til at holde saa meget Ondt ud. Gaae,

Faer,

Faer, gaae, han nægter jer det ikke; sig ham bare,
vi vil ikke have det til os selv.

Holbek.

Ga, Moer! ja, maakee viser han os det Vensteb!
Jeg kunde ikke uden Skam giøre det for mig selv,
for hvad man ikke kan faae, maae man ikke tænke paa,
men for andre kan jeg tale frit.

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Grete. Punk. Weisbard.

Punk.

Maa, Moer, hvordan seer det ud med Maden?
Kvad vil I give os?

Grete.

Gode Herre! vi har i otte Dage intet havt an-
det at leve af, end Vand og Brød, og snart (overs-
maade rørt) have vi heller intet Brød mere. Den
flette Høst forrige Aar har reent ruineret os; vi maatte
sælge alting for at have noget at kisbe Brød for.
Og, Gud! nu har vi intet mere at sælge, naar vi nu
har fortærret den Smule — saa veed Gud, hvad vi
skal leve af. Beste Herre! han maae ikke troe, vi
forstille os. Vil han komme med mig, skal jeg vise
ham om i vor hele Hytte; han vil ikke finde andet
end den yderste Fattigdom. Jeg giver gierne, saa
længe jeg har noget, men — nu maae jeg selv leve
af andres Godhed; og vær vis paa, jeg vilde ikke have
det paa min Samvittighed, at tage Alminne, naar jeg
ikke havde det nødig.

S 4

Punk.

Punk.

Bliv, Moer, bliv! jeg troer jer paa jeres Ord.
Man kan strax see paa Folk, naar de sige Sandhed.
En, der forstiller sig, kan nok opvække Medslidenhed,
men Hiertet, Hiertet gribet han ikke saadan an.

Grete.

Gud betale ham for det, gode Herre. Jeg var
saa bange for, De vilde holde slemt Huus med os,
naar vi vilde forestille Dem vor Fattigdom. Men
Haer havde ret; man finder de beste Christne mellem
Soldaterne, de giøre, hvad Prästen præker.

Punk.

Men der ere ogsaa rene Dievle iblandt os, som
vise deres første Kiekhed i at staac Bonderne, og ere
de første til at løbe for Kienden.

Grete.

Sa vist, gode Herre. Og det er just dem, der
ere Skyld i, at Folk ere saa bange for Soldaterne.
Vor Herre giengiclder dog altid det gode, man gisr.
For to Aar siden var den store Leir her; hver Dag
tog jeg to store Spande Vand af vor Brønd, hvor
det beste Vand er i hele Byen, — der stod ogsaa en
Skildvagt ved den, for der skulde ingen anden have
af det, end Generalerne, — og gif med til Leiren,
og lod de gode Herrer drikke. De vare saa glade, og
takkede mig saa hiertelig, som jeg havde bragt dem
den beste Biin. Dersor troer jeg ogsaa det er, vor
Herre har ladet mig saae saadanne gode Folk i Quartier
nu, da jeg just mest havde det nødig.

Punk.

Punk.

Moer! I er Guld værd! — Fris Hr. Kadet!
Iad springe til et Par Pund Kisid, at de gode Folk
kan spise med os, siden de i saa lang Tid ikke har
havt andet end Brod.

Weisbard.

Ih! hvad rager det mig? Er jeg kommen her
for at kisbe Kisid til dem? Jeg er værre faren end
de; de er vant til slet Fode, men jeg har, saa længe
jeg har levet, ikke frosset saa meget i noget Huus, som
hos dette Kieltringpak.

Punk.

De har ogsaa levet længe! (Noget sagte til Grete)
Seer I, Moer, det er alt een af dem, jeg talte
om før. (Til Weisbard) Troer De da, det er deres
Skyld, De ikke fandt en varm Stue? —

Weisbard.

Men hvorsor skal jeg lide for deres Usselheds Skyld?

Punk.

Ga, for deres Skyld skaaner man ikke de Fattige
for Indqvartering. Kunde De mage det saa, da var De
noget værd. — Havde De betinget Dem, at De ikke
skulde i noget Qvarter, uden hvor man kom Dem i
Msde med en Kanopee, en Kamin, en Slaaprof, og
et Par Esfler —

Weisbard.

Lad være med jere Spidser, ellers jeg skal sige det
til Kapitainen.

Punk.

Ga, der kommer De ret an, dersom De troer,
De kan rende og flage til ham, som til Skolemester —

Gaae kun, han vil bedre sige Dem, hvad der hører til en Soldat, end jeg. Hvem der vil blive en brav Karl blandt os, maae fremfor alting have et godt Hjerte. Hvem skal have Medynt med Dem, naar De ingen har med andre? Eller troer De, De har intet Menneske nødig? Havde det ikke været rart, naar Moer havde viist Dem den Godhed, og ladet Dem slukke Deres Tørst paa det Vand, der kun var bestemt for Generalerne? Om De hundrede Gange havde holdt Pungen i Veiret, det havde Generalitetet kun brudt sig lidt om; De havde ligesaa godt som enhver anden Karl maatte slukke Deres adelige Tørst paa en Drif Brakvand. Men disse Herrer von Ziebelsdorf og von Knoblochsberg i Byen, De veed Fanden ikke af Medynt at sige; De er strax bange for, De beskemmeude Deres nybagte Adel, ifald De hørte en satlig Mand. Syntes De ikke om det, at jeg i Dag paa Marschen bar Deres Gevær? Godt, godt, pust De en anden Gang saa lange De gider, jeg skal ikke bryde mig om det; De kan ogsaa selv pudse Deres Gevær. Jeg veed heller ikke, hvorfor jeg skal arbeide for Dem? —

Weisbard (slæbende).

Hvad! lovte han mig det ikke?

Punk.

Jo! jeg troede, De var det værd, men — puds det kun selv; om tre Timer skal De paa Vagt. De bliver nok varm —

Weisbard.

Men jeg kan ikke.

Punk.

Punk.

Saa betal da.

Weisbard.

Hvor meget?

Punk.

En Daler.

Weisbard.

Hieretlig gierne — der er den.

(Giver ham Penge.)

Punk.

Der, Moer, hent os nu fem Pund Kist og
Gront til; I skal spise med, og jer Mand ogsaa.

Grete,

O gode Herre! han er alt for god. Men Her-
ren der maae dog ogsaa spise med; han bliver nok
brav, naar han bliver længer hos ham. Alting kom-
mer an paa dem, man er iblandt.

(Hun gager.)

Fierde Scene.

Punk. Weisbard.

Punk.

Seer De, havde De villet giort vel, havde De
sluppet med to Pund; nu maae De betale fem og
Gront til. Ja! saadan gaaer det altid, naar man
vil være luset mod fattige Folk, og ikke fortiene sig
nogen Guds Belsignelse, saa gaaer der ti Gange saa
meget med paa en anden Kant, for der er ingen
Lykke ved.

(Han sruer Geværene af, og pudser dem.)

Weis-

Weisbard.

Jeg har ikke faaet mine Penge til at give bort.
Papa giver mig saa meget jeg behøver til min Como-
ditet, men intet noget at give bort.

Punk.

Papa har da forbuden Dem at give en Fattig
noget? —

Weisbard.

Han har sagt: jeg skal ikke selv misse noget, in-
tet spare for at faae andre til at giøre noget for mig,
men ikke give noget bort for intet.

Punk.

For intet? For intet? Der er Forskiel paa at
faaste Penge bort, og give Almisse. Der havde ikke
en Mundfuld smagt mig i Dag, naar jeg havde seet
de stakkels Folk sulste. Jeg kunde ogsaa have tænkt:
Hvad kommer de dig ved? Hvorfor skal du give dem
dine Penge?

Weisbard (spødt).

Men hvad godt har *I* af det?

Punk (opbragt).

I det mindste faa meget, at min Mad vil smage
mig bedre.

Weisbard.

En skionne Fordeel! Ha ha ha! — man seer nok,
I har aldrig i jeres Dage været riig. *I* maae gaae
til de Store, naar *I* vil lære at omgaaes Tiggere;
de veed ret at vise dem af. Pas fun paa, om ikke
for ti gemene Folk skal give en Stodder noget, end
en eeneste Riig. — Det var smukt, naar man vilde
hjelpe saadan nogle; de blev med Tiden ogsaa rige.
Hvor skulde man faa til sidst faae Arbeidere fra?

Punk.

Punk.

Hm! Hr. Kadet — Deres Papa og Mama har givet Dem en sionne Dosis Ubarmhertighed ind, og velbekomme Dem. De troer da, at fattige Folk ere i Verden for Deres Skyld?

Weisbard.

Ga vist! det er saadan indrettet. Den Rige har Penge for at faae den Fattige til at arbeide for sig; og jo mindre den Fattige faaer, jo bedre givs han sin Skyldighed.

Punk.

Saa? Saa? Er det kanstee ogsaa min Skyldighed, at pudse Deres Gevær? —

Weisbard.

Geg kan betale jer, saa er det jer Skyldighed at arbeide for mig.

Punk.

Ga ja! jeg vil see paa, hvem der skal nøde mig til det. Naar jeg nu siger: jeg behøver ikke Deres Penge, jeg kommer ud med det, Kongen giver mig, hvad vil De da gisre? Og om De gav mig ti Gange saa meget, og jeg ikke selv vil, hvis Skyldighed bliver det da at pudse Geværet? Deres, eller min?

Weisbard.

Vil ikke I, saa vil en anden.

Punk.

Det kommer an derpaa. Troer De, en Soldat for en Marks Penge vil være Dreng for saadan en stolt Dagdriver? — Jeg kunde næsten — Havde jeg bare Deres Penge endnu, skulde De strax faae at see, om De kunde koble sig frie for alt Arbeide! —

Weis-

Weishard.

Det er Net! det er Net! seer I, min Mama har Net! Hun siger, man skal betale alt Arbeide saa flet, man kan, saa Folkene netop kan have det torre Brød, saa blive de nøde til at arbeide, for ikke at sulde ihiel, ellers blive de storagtige, og sætte en Stolen for Døren. Det gjorde I nu ved mig, om I kunde.

Punk.

Vilde jeg lade de Stakler sulde for Deres Skyld — saa kunde De byde mig saa meget De vilde — Men giv Tid! jeg skriver det bag Dret, — kom kun igien — nu jeg kiender Dem, gaaer jeg ikke et Skridt for Dem. Og naar jeg gør Deres gode Hierte bekjendt ved Kompagniet, vædder jeg det (med en Gebærde, som betegner Hovedet) paa, enhver gør ligesaadan ved Dem, som jeg.

Weishard.

Det er jeg ikke bange for. Naar man har Penge, har man ingen Nød.

Punk.

For Dievlen, Herre! tænker han, vi har biet ester hans Penge, for at være Hundedrenge for ham, naar han stitede? De er ikke i Stand til at betale en eeneste Musketeer for at staae en Time Skildvagt for Dem, ikke saa meget Skygge kan De fisbe, naar man ikke tiener Dem af sin egen gode Willie. Vi har Øre i Livet; vi spise os mat i Skovebler, naar det kniber; og den, der kan det, han blæser af den Rige og alle hans Penge. Der har været Folk iblandt os, der har været højere paa Straae end De, men der er ingen,

ingen, der har giort sig saa tyk med sine Skillinger.
 Giv kun Tid! jeg skal nok image det saa, De skal
 komme til at staae Skildvagt, til De bliver sort med
 samt Deres Penge, siden De dog bider Dem ind,
 De behoer kun at holde Pungen i Veiret, saa skal
 enhver strax staae paa Vinde for Dem.

Weisbard.

Glaed I jer kuns, jeg skal ikke længe staae Skild-
 vagt. Papa kisber mig en Fændriksplads.

Punk.

Ja, da bliver det ikke ved vor Regiment; vor
 General tager kun Soldater til Officerer, og ingen
 Kiellingunger.

Weisbard.

Ja ja! saa gaaer jeg til et andet Regiment.

Punk.

Gaae heller hjem til Mama; for om De ogsaa
 kan kisbe alt andet, kan De dog ikke kisbe Courage,
 og det trænger man dog meest til i vor Stand.

Weisbard.

Hvad! har jeg ingen Courage?

Punk.

Ikke det mindste. Hvem der skal have det, maae
 have en god Samvittighed, og den har De ikke, saa
 længe De see de Fattige an for Hunde. De er som
 de fleste Nige, Nrage til deres Punge, Skind uden
 paa, og Metal inden i. Og De vil ogsai bare Dem
 ad, ligesom alle de andre af det Slags, jeg har kiendt;
 De leger Soldat et Par Aar, og saa tager De hjem,
 og fortæller, hvor meget De ikke har seet og gaaet
 igjennem, da De dog altid har holdt sig ved Bagagen.

Femte

Femte Scene.

Grete (kommer med Kiod og Gront). De Forrige.

Grete.

Gode Herre! her har jeg Kiodet; Gartneren paa
Gaarden forælte mig det Gronne. Det er mig saa
fieri, jeg dog ogsaa kan give lidt til. Der har han
de øvrige Penge.

Punk.

Godt, Moer, det vil vi drikke op. I drikker
dog Viin, veed jeg?

Grete.

Jeg har ikke smagt Viin i ti Aar, lige siden vor
Son tog fra os.

Punk.

Aa! den skal styrke jer, Moer!

Grete.

Min Son er ogsaa Soldat!

Punk.

Soldat? Ved hvad Regiment?

Grete.

Da han kom til det, heed det Prinds Earls.

Punk

(meget mysgierrig).

Hvad hedder jer Son?

Grete.

Joseph Holbek. Gud veed, om han er levende
endnu! Vi sikk sidst Bud fra ham med vore Bonder,
som var i Kongereise, men det er alt fire Aar siden,
og siden den Tid har jeg set intet spurgt fra ham.

Punk

(meget glad).

Glæd jer, Moer! han er levende.

Grete.

Grete.

Kiender han ham maae, gode Herre?

Punk (satter sig).

Nei, Moer! — men — han maae leve, siden
han — har saadanne gode Forældre.

Grete.

Ah! det er ikke saa vist, gode Herre! vor Herre
hiemsøger snarest de Fromme. Og, Herre Gud! vor
Son er det eneste, vi har i Verden.

Weisbard.

Go! han skal sedt hielpe jer!

Punk.

Na! hvad veed De af, hvordan et Menneske er
til Mode. Gaae nu, Moer, og gør alting i Stand
saa længe, at vi strax kan begynde at kaage, saasnart
jer Mand kommer. (Noget sagte) Den ene, som kom-
mer, er lidt stem af sig, og vilde maakee holde stemt
Huus med jer, skulde han bie længe ester Maden.

Grete.

Gode Herre! jeg kan ingen Ting gøre, førend
Faer kommer hjem; jeg stoler paa ham, han taler nof
et godt Ord for os.

Punk.

Ja! Dievelen selv kan ikke komme ud med ham;
han er stem at stille tilfreds. Og desforuden saa er
han Vicegesreiter, saa jeg tor ikke sige ham imod; jeg
staar under ham.

Siette Scene.

De Forrige. Holbek Fader.

Holbek.

Nu ligger der Brænde ude, ou skal vi strax gøre
Ild paa.

I

Grete.

Grete.

O! det er godt. Vi faaer en Officer her, og han er ikke saa god at fornøie, siger Herren.

Holsbek.

Gaae, Moer, og gør Ild paa. (Til Punk) En Officer, gode Herre?

Punk.

Ja, en Vicegesreiter. (Aflædes) Der er endda et lidet Spring til Officer. Han har nu et og andet at forrette ved Kompagniet, ellers var han alt kommen. Gaae kun, og gør Ild paa.

(Grete vil gaae.)

Weisbard.

Det er ogsaa den høje Tid. Skynd jer lidt, det heder jeg jer.

Grete.

Jeg gaaer alt.

Syvende Scene.

De Forrige. Holsbek Son (i fuld Gevær, som de andre).

Holsbek S.

Heida, Bonde! Frokost paa Bordet.

Holsbek F.

Strenge Herre! vi har intet.

Holsbek S. (buldrende).

Hvad! —

Grete (til Punk).

O, gode Herre! nuak han dog til ham!

Holsbek F. (ængstlig).

Vi forstille os ikke.

Punk

Punk

(til Holbek S.).

Hold op med det Spøg! (Til Grete) See ret
paa ham, Moer!

Holbek S.

Kiender I mig ikke?

(Grete og Holbek S. see stift paa ham.)

Holbek F.

Moer! hvad meener I? —

Grete

(Seer med glad Uroe snart paa sin Son, snart paa
sin Mand).

Er det ham, eller er det ikke ham?

Holbek S.

Det er ham, Moer! kiere Moer! Gud velsigne
jer, beste Forældre!

Holbek F.

Er det mueligt, min Son? — Tusind Gange
velkommen!

Grete

(favner ham).

Joseph! du lever endnu! Gud skee evig Lov! —
Naa, den Glæde havde jeg aldrig drømt om.

Punk.

Nu! sagde jeg jer ikke nok, han levede?

Grete.

Ja! han kunde sagtens sige det, for han vidste det.

Holbek F.

Nu, min Son! min bedste Dreng! er det ogsaa
rigtig dig?

Grete.

Men hvordan har du baaren dig ad, siden du er
bleven levende? Beste Son! der er jo skudt saa mange

Tusend ihiel, og du er sluppen fra det! Ikke sandt,
du er smukt bleven bag ved? Det har du gjort Net i.

Holbek S.

Det havde ikke været Net! Gud bevare os, Moer!
jeg har aldrig holdt mig bag ved! Jeg maae uden
Twivl takke jeres Fromhed for det, jeg er sluppen saa
lykkelig. Men hvordan har I levet? — Jeg ligger
i Quarterm hos jer; I er dog ikke fortrydelig over
den Indquartering? —

Holbek F.

Kan du spørge om det, min Son? Vi har ikke
hart saadan en Glæde, siden du tog bort.

Grete (til Punk).

Men han sagde jo, her kom en Officer; hvor-
for vilde han giøre os bange?

Punk.

Det er jo rigtig nok; jer Son er Vicegesreiter.

Holbek F.

Aldrig! du er avanceret! Hvor kunde du det?
Du har jo ikke lært at skrive?

Holbek S.

Min Kapitain har ladt mig lære det, Faer.

Holbek F.

Aa, Moer! hvad det maae være en Herre!

Grete.

Ja, vor Herre velsigne ham for det!

Holbek F.

Lad nu nogen sige mig, Soldaterne ere ikke gode
folk!

Punk.

Men hør nu, Holbek! du snakkede hele Tiden om
paa Marschen, hvad det vilde være dig for en Glæde,
naar du saadan kunde komme bag paa dine Forældre;

og

og nu, da vi komme saa nær, saa siger du mig det ikke! Om nu Moer ikke havde sagt mig, hvad hennes Son heed, og saa Fanden havde ført mig ud i det samme, saa havde jeg ikke faaet dette her at see. Hy! det var ingen Kammeratsreg, Holbek!

Holbek S.

Vær ikke vred, Broer! Da jeg hørte Marschen gik herhen, blev jeg saa glad, saa jeg gleinde at sige dig det.

Grete.

Hvor længe bliver du her da?

Holbek S.

Til Overmorgen; vi holde Nastdag her.

Holbek F.

Nu, det er godt, min Son! saa kan vi dog saae lidt snakket sammen!

Weisbard.

Men for Dievlen! der er ingen der gør Ild paa; jeg synes dog, det var Tid.

Grete.

Paa Dieblifiket, kiere Herre!

Punk.

Bliv I hos jer Son, Moer, jeg skal haade syre og kaage. Om De saa var halv frossen i hiel, burde De blive varm over denne Glæde; men De veed ikke hvad det vil sige. Kom med mig, jeg skal bringe Dem ind i næste Huus saa lenge, til her bliver varmt, ellers gaaer De i Mådskabet.

Grete.

Ga, gør det, gode Herre! Vor Naboe paa den Side har en flisnne stor Stue, der kan De ret varme sig igienem tilgavns.

S 3

Weis-

Weishard.

Sa vist! jeg skal nok oven i Kibet løbe og
kraske om her.

Punk.

Sa! i den første Time bliver her ikke varmt;
kom De kun, kom kun!

Weishard

(Halv grædende, i det han gaaer).

Jeg troer, det er det sletteste Kvarteer i den
hele Bye.

Punk.

Sa for saadan nogle, der altid har sat i Rak-
kelovnskrogen. (Begge gaaer).

Ottende Scene.

Holbek Fader. Holbek Son. Grete.

Holbek S.

Hvor saadan en Kiellingunge skaber sig, naar
den kommer ud i Verden! ligesom Mama havde at
sige over alle Folk, saa de skulde frie hendes lille Son
i alting.

Grete.

Han har nok ikke været længe Soldat?

Holbek S.

Fire Uger. Det er hans første Marsch. — Lad
os nu sætte os, kiere Forældre! Fortæl mig nu noget
om jer og vor Bye. Hvor lever min Trine?

Grete.

Hun har alt fire Born.

Holbek S.

Nei aldrig! —

Holbek

Holbek F.

Hun har givt sig med Gartneren Frants.

Holbek S.

Saa hun ikke vilde bie efter mig?

Grete.

Jomæn! du har jo nu været ti Aar borte; skulde hun bie efter dig? —

Holbek S.

Alt ti Aar! Naa, Tiden er dog ingen Ting; naar man tænker tilbage, er ti Aar intet mere end en Høst. De ere gaaen; og skulde jeg sige, hvor de ere blevne af, saa vilde det gaae mig, som man stial en Hest fra en, medens hansov, og han saa, naar han vaagnede, skulde sige hvem Tyven var. Men hvor gaaer det hende? Godt?

Grete.

Uslere end os — for hun har oven i Kisbet fire uopdragne Øgrn.

Holbek S.

Hvad Moder! det gaaer jer ussell?

Grete.

Meget ussell, min Søn! (Hestig rørt) Vi veed ikke, hvor vi i Morgen skal tage det Brød, vi skal putte i vor Mund.

Holbek S.

Min Gud! hvad siger I? (De to Gamle græde, og svare ikke.) Siig mig dog, hvor kan det være?

Holbek F.

Ga, du maae nok undres over det, min Søn! du veed, vi har altid været fræbsomme Folk, og ikke giort som mange her i Byen, der aad op om Vinteren, hvad de fortiente om Sommeren. Da du var

hiemme havde vi bragt det saavidt, at vi ikke skyldte nogen en Halvskilling; vi havde den fornødne Besætning, og endda en Nodskilling i Behold. Men nu er det ikke saadan, min Son! Saasnart du kom bort, fornam vi, vi savnte et Par flittige Hænder; jeg maatte grieve mig an over mine Kæster, for at passe min Aeling. Vi blev alt ældre og svagere. I den Tid, da vi skulde have haft godt af, vi havde dragen en Son op, maatte vi leie en Karl, for at saa giort Hoverie til Herstabet, og fortient Foden. Det vilde ikke meer slae til, vi gjorde Gield, og i de sidste fem Aar har vi nu sat alting til.

Grete.

Vi skyldte Herstabet intet meer end 20 Daler; og naar vi ikke kan betale dem, saa sælger man vor Gaard, og saa maae vi gaae om og tigge.

Holbek F.

Og det usorskyldt. Jeg har vist arbeidet saa meget i mine Dage, at jeg nu burde have Brød paa min gammel Alder; og det havde jeg ogsaa, naar ikke onde Mennesker med Magt gjorde mig ulykkelig.

Holbek S.

Min Gud! kunde jeg vente at finde jer i saadanne Omstændigheder! Men hvem ere de onde Mennesker, I klage over?

Grete.

Fogden, min Son, er Skyld i al vor Ulykke; ham kan vi ikke for det. Havde han ikke sat dig til Soldat, varer vi ikke bleven af med den Smale, vi saa suurt havde lidt for. Deraf kommer det alt sammen.

Hol-

Holbek S.

Det gior I ham Uret i, Moer! Herfkabet maae
levere Soldater. Hvad kan han til, Lodden saldt
paa mig?

Grete.

Troe ikke det, min Son! det var bare Ondskab.
Du veed, han har altid været os paa Halsen, (græ-
dende) og vi har dog aldrig gjort ham noget.

Holbek F.

Uden at jeg ikke vilde laane ham Penge, da han
kom her paa Gaarden som Skriverkarl, og havde ikke
en heel Kirole paa Kroppen. Jeg har nok merket, at
hans Had kom deraf.

Grete.

Da du havde været to Aar borte, kom Haer en-
gang til Amtmanden, og saa kom det sig paa Tale
om, at du var bleven sat til Soldat; han blev vred
over det, og sagde: Forordningen sagde ikke, man
skulde tage en eeneste Son. Han saae efter i Bogen,
og fandt, Christens ældste Son skulde den Gang
have gaaet i dit Sted. Han vilde ogsaa have straf-
set Fogden for det, men Haer snakkede ham det af.
(Eil Holbek F.) I skulde kun ladet ham gifre det, Fog-
den var skeet hans Net, og vi vare nu ikke saa usle,
vare Vingerne bleven lidt stækket paa ham.

Holbek F.

Hvor I kan snakke, Moer! Hvad havde de vel
gjort ved ham; han havde maattet give nogen Straf-
der, hvad havde det hiulpen os! Vor Son var alligevel
bleven Soldat, og os havde de plukket desværre for det.
Vi og vores Lige gifre altid vort Onde værre, naar vi

flage over vor Øvrighed; de hævne dem tidobbelst for det; siden bliver det maget saadan, at vi maae beholde Uret, og saa bliver Munden bunden paa os for bestandig.

Grete.

Han har ikke stienket os noget for det; han har dog stilt os ved alting.

Holbel F.

Hans Straf kommer nok, saasandt Gud er Gud; og vi kunde dse roelig, dersom vi ikke vare i Gield.

(med et dybt Suf.)

Niende Scene.

Punk. De Horrige.

Punk.

Nu har jeg sørget for Kadetten. Moer, viis mig nu lidt tilrette, hvor jeg kan giøre Ild og tage Vand, siden kan I igien være hos jer Søn, jeg skal nok giøre alting i Stand.

Grete.

Strax, gode Herre! kom, jeg skal hielpe ham.

Punk.

Ikke hielpe; jeg skal nok komme ud af det eene; I kan ikke kaage for Soldater, Moer.

(Gaaer med Grete.)

Grete

(i det hun gaaer).

Taere Joseph, du vil endnu falde i storre Forandrings, naar du faaer det altsammen at høre. Faer, fortæl ham bare — men I kan ikke ret med det; bie kun til jeg kommer igien.

Tien-

Tiende Scene.

Holbek Fader. Holbek Son.

Holbek S.

(Ganske bestyrret).

Ikke en Bid Brod! men ikke sandt, min Faer,
 Moer gior det værre end det er? Saadan er Fruen-
 timerne alle Tider.

Holbek F.

Nei, min Son! det er som hun siger. Hvor
 skulde det komme fra? I Fjor høst fik vi knap vor
 Udsæd igien, og vi maatte sælge altting, for at have
 noget at leve af. Herfabet skulde vi Skat og Land-
 gilde; det skal betales, siger Fogden. Hvor skal vi tage
 det? Hvem der ikke kan betale, hedder det, skal pants
 og fra Gaarden. Der seer du, min Son, hvor den
 Smule bliver af, som jeg altid havde tænkt, jeg skulde
 have efterladt mig til dig. Du faaer ikke saa meget som
 et Straa efter din Fader.

Holbek S.

Gid I bare havde noget at leve af! jeg er for-
 sørget. Naar jeg ikke kan tiene længere, giver Kongen
 mig Maadsensbrød. I Fjor var der mange Bonder,
 som Sult drev til Byen, der fik med af mit Brod.
 Jeg tænkte hundrede gange paa jer; men jeg forestilte
 mig aldrig, det skulde gaae jer ligesaaadan. Jeg har gle-
 det mig saadan ved at faae jer at see, og nu seer jeg jer
 — i yderste Nød! — mit Hierte brister. (Begge græde
 heftig. Efter en Pause, endnu grædende) Kunde jeg endda
 give jer noget! — men jeg har intet andet end et Brod,

det

det vil jeg give jer med mine grædende Taare, fordi det er kun et Brød.

Holbek F.

Gud give dig det tusindfold igien! — Det kan vi dog leve af i to Dage.

Holbek S.

Kun to Dage! (Efter en Pause.) Men hvor kan Herskabet være saa ubarmhertig, og sælge jer Gaard, og gisre jer til Tiggere for tyve Daler? Kunde de ikke give Tid? Hvad vil Herskabet tage sig til, naar alle deres Bonder ere Staadere? For jeg troer ikke, de kan onse sig nogen bedre end I ere.

Holbek F.

Ta, saadan gaaer det, naar Herskabet aldrig seer til deres Bonder; de veed ikke, hvad de eie i dem. Vi har ikke seet vor Greve for vore Dine siden hans Faer døde. Han sidder i Byen, og lader Fogden raade, og han staffer ham Luther Staadere. Han vil nok saae at finde, det havde været bedre, han mellemstunder havde seet lidt efter med Fogden, om altting ogsaa var rigtig, saadan som han skrev det. Alle Herskaberne i Nabuelauget var i Hior selv paa deres Godser, og greb deres Bonder under Armine; men han bryder sig intet om os. Og — Gud forlade mig min stemme Synd! saa skal vi endda bede for ham, naar han lader Fogden slae os.

Holbek S.

Men maaskee veed han ikke, hvordan det staer til.

Holbek F.

Hvorfor kommer han ikke herud? Hvad hielper det os, at Fogden lyver for ham? I Morgen skal jeg

jeg betale; du skal saae at høre, hvor Fogden kan tage affred, han kommer her endnu i Dag.

Holbek S.

Godt, jeg skal snakke med ham! jeg skal maaſkee hvilke ham noget i Dret, som skal giøre ham lidt spag.

— De siger, Kongen kommer til os: og kommer han bare her hid eller her i Egnen, maaſ ſi gaae til ham og klage jer Nod for ham.

Holbek F.

Zeg! hvor kunde jeg tale med Kongen? Jeg kunde ikke saae eet Ord frem; jeg stod for ham, som et Stykke Træe.

Holbek S.

Oh, vær ikke bange for det! han fik nok Munden op paa jer. Han vilde giøre jer saa troſhyldig, at ſi ikke ſkulde vide andet, end ſi snakkede med mig. Jeg stod Skildvagt engang, da var der ogsaa nogle Bønder, der vilde tale med ham: de stod og faae paa hinanden, og kunde ikke faae Munden op. Hvad vil ſi, Born? begyndte han. De gav ham et Papiir, det læſte han, og saa spurgede han dem ud; de behøvede ikke andet end at svare ham. Til Sidstningen begyndte de at ſladdre saa troehiertig, som de havde været hjemme i deres Stue. Han gik ikke, førend de sagde, de havde ikke mere at ſige. Ja, saadan en Mand har ſi aldrig ſeet: han kan nok faae Munden i Gang paa een. Det er ligesom han kunde ſee paa Folk, hvad de vilde.

Holbek F.

Hvad ſiger du!

Hol-

Holbek S.

Troe *S* mig: jeg vil ti gange heller snakke med ham, end med mangen Hændrik.

Holbek F.

Det er en Konge!

Holbek S.

Der kan ikke være nogen bedre. — Veed *S* hvad, Haer, jeg vil bede vor Foureer, han skal sætte en Memorial op for jer, og om *S* saa skulde løbe ti Muil efter ham, maae *S* ikke fortrynde paa det. — Kommer han kun! — Jeg vil gaae strax, inden vi spise.

Holbek F.

Ja, meener du?

(Han gaaer med.)

Holbek S.

Kom med mig, Haer! Jeg har altid hørt sige: det er hundrede gange bedre, at tale med en ret stor Mand, end med en af vore smaa store Folk.

(Begge gaae.)

Ende paa den første Akt.

Anden

A n d e n A f t.

Første Scene.

Holbek Son (dækker Bordet). Holbek Fader
 (sætter Stole). Grete. Derpaa kommer
 Weisbard, og til sidst Punk.

Grete

Bi har fun tre Tallerkener.
 (sætter Tallerkener paa Bordet).

Holbek S.

Det siger intet; vi skal spise alligevel.

Weisbard

(tager et Bestik op af sin Randsel).
 Jeg maae have een.

Holbek S.

Ga, det skal De ogsaa faae.

Weisbard.

Men af Treæ —

Punk

(kommer med et Gad Suppe).

Eg De sulten, vil det nok smage Dem. — Sæt
 jer nu til Bords, jeg kommer strax med meer.

(Gaaer igien.)

Holbek F.

Den gode Herre gior sig saa megen Umage.

Holbek S.

I kiender ham ikke, Faer. Det er hans største
 Glæde, naar han kan komme til at lave Mad.

Punk.

Punk.

(Kommer med Gront og Kjod).

Nu! sat jer dog. (De sætte sig.) Ah! det skal smage! Allons til Fads! Ha ha! uden Skee, har jeg ladt mig sige, kan man ikke godt spise Suppe.

(Henter Kniv og Skee af sin Randsel.)

Holbek F.

Vi har intet meer end det Esi, vi selv bruger, gode Herre!

Punk.

Det har I Net i, Faer. Det er en daarlig Soldat, der ikke har sine Spiseredskaber i Stand. Hvordan gaaer det Dem, Hr. Kadet? — Og De er forsynet — Det er brav, De gaaer ikke ud uden Kniv, om saa een binder Dem fast et Sted, kan De dog stiere sig los igien. (De spise.)

Grete.

Det er en kraftig Suppe, Faer. —

Holbek F.

Det er lange siden, vi sit saadan Suppe sidst.

Grete.

Geg kan knap husse den Tid.

Holbek S.

Lad den staage jer!

Punk.

Nu, Hr. Kadet! smager det Dem?

Weisbard.

Var der bare Weg i!

Punk.

Ga, Hønsene har ingen giort; men den glider nok ned. Hvad meener De?

Weis-

Weisbard

(noget nedslagen).

Den faaer vel.

Punk.

Siden man intet bedre kan faae, ikke sandt?

Holbek S.

Den Kost maae De vonne Dem til; De faaer
fielden noget bedre paa Marschen.

Grete.

Vi vilde ikke ønske os noget bedre vor hele Livs-
tid; og vi ville ikke forlange det hver Dag, bare om
Sondagen.

Punk.

I Morgen tidlig skal jeg lave Dem en Drago-
nermarsch. Den vil endnu mindre glide; men naar
De bliver vant til den, vil den sinage Dem bedre,
end den beste Kaffee. Der er dobbelt saa meget Brod
i, og Vand i Stedet for Risiduppen, og Salt.

Weisbard.

Ingen Smør? —

Punk.

Jo, naar det er Lehndagsdag, ellers ikke.

Holbek S.

(tager Tallerkenerne bort).

Nu Kødet!

Punk.

Har I ingen Tallerken, Faer?

Grete.

Faer og jeg spise sammen.

Punk.

Der har I min.

Holbek F.

Ja nei! hvad skal saa Herren spise paa?

K

Punk.

Punk.

Sorg ikke for mig! jeg skal strax faae Tallerken.
(Han stier noget af sit Brod, vender Nesten om og lægger
sit Kjod derpaa.) Saadan! seer I?

Holbek S.

(Gjor det samme).

Vilde vi altid have Tallerkener at spise paa —

Punk

(til Weisbard, der gaber paa ham).

Leg vedder, det er igien noget nyt for Dem.
Hos os vil De faae flere flige Maneuvres at see. De
skal see os sove paa Nørerne — og jeg haaber, De
skal gjøre os det efter.

Weisbard.

Ta, naar jeg ingen Penge havde!

Punk.

Nu Penge igien? Godt! godt!

Holbek S.

Hvorsor spiser I ikke, Faer?

Holbek F.

Af! —

Punk.

Hvad skader jer?

Holbek F.

Leg skulde med rette trakttere min Son, og jeg
kan ikke byde ham en Bid Brod — men baade jeg
og han maae endog lade os trakttere, det gjor mig ondt!

Holbek S.

Hvad vil I nu tænke paa det?

Grete.

Skulde det ikke gjøre os ondt? Ethvert Barn
venter sig noget godt, naar han kommer til sine For-
ældre, og os finder du i yderste Armod.

Hol-

Holbek S.

Jeg kan neppe faae en Bid til at synke.

Punk.

Det var rart! Wie kun lidt, jeg veed hvad der hielper, naar Maden bliver een siddende i Halsen! (Staaer op, tager Teltflasken og drifker) Godtaar, Faer! drif saa Moer til, og saa jer Son. Tænk nu ikke paa jere Omstændigheder, men lad det smage jer.

Holbek S.

Broder! jeg har aldrig i mine Dage været ulykkelig; i Dag er jeg første gang ret inderlig bedrovet. Alt hvad jeg seer, erindrer mig om mine Forældres Ulykke; og saadan troer jeg det gaaer alle uskyldige Ulykkelige: hver Belgierhing man viser dem i deres Ulykke maae bedrøve dem.

Punk.

Ha! (Trækker den Gamle Flasken) Faer, gid det maae smage jer saa godt, som det smagte mig! Uden Omstændigheder, drif!

Holbek F.

Gendgot, Moer! Gud velsigne vor Belgierer!

Punk.

Gud velsigne jer!

Holbek F.

Og give vor Son bedre Dage paa hans gammel Alder, end vi har!

Punk.

Ei! I maae ikke græde ved det, ellers taber I Smagen.

Holbek S.

Jeg haaber ganke vist, at I endnu engang skal komme til at leve bedre.

Grete.

Haabet er alt det, vi endnu har tilbage.

Holbek F.

Der, Moer! Aldrig havde jeg tænkt, det fulde smage mig saa godt. Maren stammer sig ikke ved at lade sig traktere; naar den kun bliver proppet fuld, saa bryder den sig feil om, hvor det kommer fra.

Grete (drinker ogsaa).

Samme Skaal, som Faer drak!

Punk.

Tak! — Nu, Hr. Kadet! jeg seer det gaaer godt!

Weisbard.

Det smager mig ret; lad mig nu ogsaa komme til at drikke!

Punk.

Ikke sandt, Sult er en fortresselig Kok?

Grete.

Ah! Faer har Ret. (Hun flyer sin Son flasken.)
Der, min Son. Gud velsigne ham for den Drif, gode Herre! den har ret smagt mig.

Punk.

Det er mig kiert; spuis nu, saa smager Vinen endnu bedre oven paa Maden.

Holbek S.

Groder, du skal have det tilgode! Jeg takker dig imidlertid for det, du i Dag gør mine Forældre saa meget godt!

Punk.

Potstausend! jeg kunde snart blive storagtig. J drinker mig jo allesammen til, som jeg havde vunden en Bataille.

Holbek

Holbek F.

Han fortjener det, gode Herre! Han har heller ikke noget tilovers, og han giver os saadan et skønne Maaltid, af Venstebab for vor Son.

Grete.

Ih nei, Faer! han havde budt sig til at give os Mad, før han vidste, vi havde nogen Son.

Holbek F.

Saa meget desbedre. Han er rigtig godhertig; og troer han ikke, vi ere ligesaadan? Et slet Menneske kan jo ikke giøre mindre, end takke med Munden; men vi gør det af Hiertet, saasandt Gud lever, og vi ere fattige Folk.

Punk.

Det veed jeg. Men lad mig nu have Fred, ellers troer jeg, jeg har gjort — jeg veed ikke hvad! Og hvad kan da den Smule Mad hielpe jer? Ja, kunde jeg giøre noget retskaffent for jer, saa skulde det glæde mig; men nu — ja det bliver derved — den, der gierne vilde, kan ikke, og den, der kan, vil ikke.

Weisbard

(Som imidlertid har drukket).

Ha! nu er jeg i Stand.

Holbek S.

(Lægger for ham).

Der er meer, spiiis De!

Weisbard.

Nei, jeg lyster intet meer. Ja var det Steeg!

Punk.

Ha ha ha! det tænkte jeg nok!

Holbek F.

Naar Musen er mæt, er Mæleet heest, sige vi Honder.

R 3

Punk.

Punk.

(til Weisbard).

Nu har De spist; men kan De nu ogsaa kaage?
Weisbard.

Hvorfor skulde jeg da kunne kaage? Jeg kan jo
overalt faae at spise for Penge?

Punk.

Ha ha ha! de forbandede Skillinger! — Ja naar
der overalt var Vertshuse! — Det maae De lære.
Jeg vil tage Dem i Lære.

Weisbard.

Aldrig bedre! kaage? Det hører jo ikke til at
være Soldat!

Holbek S.

Der hører meget til at være Soldat. Han maae
kunne være Kok, Skredder, Skoemager, Tømmermand,
Bonde, og hvad det skal være.

(Der seer nogle Slag paa Døren med en Stok.)

Grete.

Hvad er det?

Holbek S.

De komme og visitere.

Anden Scene.

De Forrige. Stich, og bag efter
ham Platt.

Stich

(med en Legnebog i haanden).

Hvem ligger her?

(De reise sig.)

Holbek S.

Vi tre.

Platt.

Platt.

Velbekomme jer! — Gliv siddende, Barn, bliv
siddende! Sæt jer ned, Gamle, uden Omstændigheder.
Nu, det kan jeg lide, I leve godt med hverandre.
Nu, har I noget at klage over jeres Soldater?

Holbek F.

Jeg ikke, naar de intet har at klage over mig.

Platt

(til Holbek S.).

Er I fornsiet?

Holbek S.

Hr. Kapitain! det er min Fader; mine Kammer-
rater maae svare.

Punk.

Vi har hvad vi bør, Hr. Kapitain.

Platt.

Jer Fader? (Seer den Gamle i Qinene.) I har
saa brav en Son, at I selv maae være en ørlig Mand.

Holbek F.

Mit ørlige Navn er alt, hvad jeg eier, naadige
Herre! Havde jeg ikke det, saa var jeg verre faren,
end Haren bag Busten.

Platt.

Ta hvor læt kan ikke den jages frem? Og lige-
saadan er en Fattig, der ikke er ørlig, givet til Pris
for enhver; ingen værdiger ham sin Beskyttelse. Har
I ikke Glæde af jeres Son?

Holbek F.

Megen Glæde! dersom ellers hans Officerer ere
fornsiede med ham.

Grete.

Her hiemme var han altid et godt Barn. Om han saa kunde see paa vore Dine, hvad vi vilde, saa skulde han giøre det. Og hvem der lyder sine Forældre, han lyder ogsaa andre Folk.

Platt.

Geg kan sige jer, det hele Regiment elsker ham; hans Kammerater gik i Siden for ham, og hans Officerer agte ham. Det er første gang, han hører mig rose sig; men der har heller aldrig været saadan Leilighed dertil. Det er den beste Belønning for Forældre, naar de høre, at deres Born føre sig vel op. Og Forældrenes Glæde er den beste Opmuntring for Børnene, til at blive ved i det Gode. (Han seer sig om) Jeg troer ikke, I er i de beste Omstændigheder; men I ere rige, da I har saadan en Søn, han gør Folk til Skamme, paa hvis Opdragelse der er anvendt store Penge. De ere Klodser imod ham, baade i Forstand og Hierte. Og — I vil endnu faae mere Glæde for ham. Leve I enddu nogle Aar sammen, saa vil han blive jeres Alderdoms Støtte.

Holbek S.

Geg talker Dem, Hr. Kapitain! fordi De giver mig saa megen Røes i mine Forældres Paahør. Jeg skal føre mig saaledes op, at De ikke skal fortryde den Glæde, De gør dem.

Platt.

Kun som hidindføl!

Holbek F.

Maadige Herre! Hiertet hopper i mig af Glæde.

Grete.

Grete.

Men vi vilde endnu være meget gladere, naar
De lod ham blive hemme; kunde det ikke gaae an?

Holbek F.

Hvad beder I om, Moer? Skal han sulte ihiel
med os? (Til Kapitainen, pegende paa Punkt:) Den
gode Herre har betalt Maden, ellers havde De ikke
fundet os ved Bordet. Misvæxten har reent ødelagt
os — vor Greve —

Platt.

Er føleslos — jeg tiender ham. Han fraadser
i Hovedstaden, og lader sine Undersaatter vansmægte.
Ingensteds har jeg fundet saa stor Trang, som paa
hans Gods. Han er meget forhadt for hans haarde
Hiertes Skyld; og de Rigeste — det er meget sagt
— laster hans Følesloshed i nærværende Nød. Giv
jer tilfreds, Gamle! I kommer nok i Stand igien,
og enhver vil agte jer højere end ham. Her har I
en Bagatel; (han kaster et Guldstykke paa Bordet) Gud
give jeg havde det, som jeres Greve kaster bort til
lidderlige Folk, saa kunde jeg giøre jer fuldkommen lyk-
kelige! Men jeg har intet andet at leve af end min
Charge, og jeg kan ikke giøre mere for jer. Holbek,
det har I erhvervet jeres Foreldre ved jeres gode Op-
forsel. Hører De det, Kadet? Det er den største
Kompliment man kan giøre et Menneske.

Holbek S.

Hr. Kaptain! vidste De, hvor vigtig Deres Gave
er i dette Diblik — Jeg kan ikke fuldtakke Dem
dersor, saa længe jeg lever.

Holbek F.

Gud lønne Dem for det!

Grete.

Gud lad Dem leve i mange Aar! Om jeg havde
ti Sønner, vilde jeg give dem til Dem med Glæde.

Platt.

Gode Kone! I betaler mig min Gave uendelig!
En Son er uskatteerlig for hans Moder, og I vil
give mig ti! (Afsides) O Gud! kiedte deres vellys-
sigre Greve den Vellyst, at giøre Godt, hvor kunde
han da ikke giøre sig værd at misunde! — Jeg hin-
drer jer at spise. Lev vel saa længe! jeg skal see ind
til jer, før vi brække op.

Stik

(til Weisbard).

Vagten trækker strax op.

(Platt og Stik gaaer. Alle sidde nogen Tid lige-
som døvede, undtagen Weisbard, som spiser.)

Punk

(ester nogen Lavshed).

Kapitainen leve! (Han drinker.)

Holbek S.

Ja han leve!

Holbek F.

(holder sine Hænder som studsende).

Hvad det er for en Herre! han har aldrig seet mig
i sine Dage før, og giver mig første Gang saadan en
Penge! Hvem skulde vente det af en Fremmed! De,
der kender en, ere saa ubarmhertige.

Holbek S.

Man skal snarest have det Gode løf Fremmede,
Faer.

Grete.

Grete.

Den gode Herre! Hvor saadan en Mand kunde jeg giøre, hvad det skulde være. (Seer paa Pengen) Hvor meget mon den gaaer for, Jaer? Det maae være meget.

Holbek F.

(Seer noget paa den).

Hvor skulde jeg i Verden have seet saadant et Guldstykke? Kiender du den?

Holbek S.

Nei! den er mig ogsaa for stor.

Punk.

Den er taget fra Transmændene; men hvad den gaaer for, veed jeg heller ikke.

Weisbard

(Saar den knap i Haanden, før han siger:)

Det er en dobbelt Louis. Kiender de Folk ikke Penge engang?

Punk.

Vi er ikke vorer op blandt Penge, som De —
Det er altsaa ti Rigsdaler.

Grete.

Ti Rigsdaler, Jaer! det halve af vor Gield!
Det lader Fogden sig ngie med saalænge.

Holbek F.

Det haaber jeg. Vi har været saa bange for den Indqvartering; da tenkte vi ikke paa, Soldaterne skulde blive vore Skytsengle. Her kan man ret sige: hvor man ikke søger, finder man snarest.

Grete.

Lod det sig giøre, Jaer, jeg vilde gierne leve af ørt Brød lige til Høst, naar vi kunde blive ved vor Gaard.

Hol-

Holbek S.

Vær ikke bange, Moeer, nu gaaer det nok godt.

Holbek F.

Gud stee Lov for Mad og Hjelp!

(De staae fra Bordet.)

Weisbard.

Nu skal jeg paa Vagt.

Punk.

Nu, der ligger Deres Toi.

(Weisbard lader Holbek F. hielpe sig sin Patronatse paa, tager sit Gevær, og gaaer, for alting uden at sige Farvel.)

Punk

(Tager af Bordet).

Jeg skal nok sætte alting igien som jeg tog det.

Grete

(vil hielpe ham).

Jo, det var kignt! Lad han kun staae, jeg skal nok rydde op; jeg synes det er nok, han har kogt.

Punk.

Aa! jeg vil gisre mine Sager tilgavns; I skal alle jere Dage snakke om den Dag, vi laae i Qvarter hos jer.

Holbek F.

Gode Herre! vær saa god og lad mig drikke engang endnu! Nu maae det endnu smage mig bedre end før, siden jeg nu har Penge i Lommen.

Punk.

Drik i Guds Navn, Faer! vær ikke bange vi tage noget med os. (Slaaeer paa Maven) Der er vor Spiiskammer. Vi rette os efter det Bud: hver Dag skal

skal have sin Plage. Derfor hedder det ogsaa hos os:
Vel fortært er vel anvendt, gør et reeligt Testament.
(Punkt tager af Bordet, Holbek S. flytter Bordet bort.)

Grete.

Nu undrer jeg mig ikke mere over, at de unge
Karle saa nödig vil hjem igien, naar de har været
nogle Aar ved Soldaterne, siden der er saadanne gode
og muntre Folk mellem dem. Jeg maae skynde mig,
ellers toer han vel op med. Det maae være gode
Mænd, de Soldater, de tage en Haand med i alting;
deres Koner maae have gode Dage.

Holbek F.

Nu er jeg ret i god Stand. Naar bare Fogden —

Holbek S.

Lad kun mig raade; jeg skal nok faae ham til det.

Tredie Scene.

Holbek Fader. Holbek Son. Peter,
og Grete.

Grete

(ved Doren til Peter).

Naar J ikke vidste det, faldt J vist ikke paa
det. (Viser ham Holbek S.) See, hvad det er bleven
en kion Karl! (Til Holbek S.) Kan du kiende ham?
Svoger Peter!

Holbek S.

(giver ham glad Haanden).

God Dag, Farbroer!

Peter.

Peter.

Velkommen her, Joseph! Nu, du seer jo ud som Sundheden selv; man behøver ikke at spørge dig, hvordan du lever.

Holbek S.

Ieg vilde ønske, I levede halv saa godt som jeg.

Grete.

Og hvad han har for en Kapitain! det kan I aldrig troe. De sige jer det nok. Kunde jeg bare blive hos jer — Men jeg maae gaae, ellers sætter min Kokkepige mig Stuen paa Loftet.

(Hun gaaer.)

Fierde Scene.

Holbek Fader. Holbek Son. Peter.

Peter.

Nu, kiere Joseph! det glæder mig, at see dig igien; men du kunde aldrig komme paa nogen værre Tid. Vi har ingen Ting; vi er saa fattig, som vi vare plyndret.

Holbek F.

Og vores ærlige Foged han flaaer reent Skins det af os.

Holbek S.

Nu kan I give ham en god Dag. I kan betale det halve af det, I er skyldig, og det maae han lade sig nse med. Tenk nu ikke mere paa det.

Holbek F.

(viser Peter Pengen).

Ja, seer du, det kan jeg takke min Son for.

Punk.

Peter.

Hvad siger du? Har du spart det, eller taget det til Bytte?

Holbek S.

Ingen af Delene. Min Kapitain har givet Faer det.

Holbek F.

Jeg har dog ham at takke for det, for den gode Herre gav mig det for min Sons gode Opsørrels Skyld.

Peter.

Nu det er mig dobbelt saa kiert: thi saa meget kan man neppe spare sammen; og giore Bytte — ja kald det som I vil, I gode Soldater — saa er det dog saa sin Sag. Enten man stieler det jeg har, eller man gior det til Bytte: saa skriger jeg lige høit — saadanne Penge kan der aldrig være Lykke ved.

Holbek S.

Ga det har jeg ogsaa altid tenkt, dersor har jeg heller ikke bragt noget med mig af Heldten; og de, der have giort Bytte paa Bytte, have ikke saa meget som jeg. Og saa have de faaet dygtig Hug til, fordi de have giort lutter lumpne Streger. — Og mig er der endnu aldrig blevet klaget over.

Peter.

Na! Eblet falder ikke langt fra Træet. Din Fader og Moder, og din hele Slægt, ere alle sammen ærlige Folk; skalde du da ene være en Slyngel? Har vi ikke noget nu, ih naa! saa giver vor Herre os nok sin Belsignelse en anden gang. Der kommer nok den Tid, du ikke vil fortryde, at din Slægt vil kien-des ved dig.

Holbek

Holbek F.

Nu venter jeg alt godt af ham. (Til Peter:) Men meener du, Broer, at Forvalteren lader sig noje med det paa Afdrag?

Peter.

Ta, jeg tænker det nok. Han tog jo heller kun det halve af mig, og lovte at hic med Resten til efter Høst — sandt nok er det, der var noget under. — Tænk engang, den lede Knægt havde et Dje paa min Anne, og der bilda han sig ind, jeg lod ham strax raade, naar han var saa naadig, og saae igennem Hingre med mig — Da jeg kom til ham med Pen- gene, var han saa mild som en Tærekat, og ynkede mig saa meget, og sagde, han vilde giøre sig Synd af at pine mig; jeg troede og, han meente det rigtig, og takkede ham mangfoldig. Anden Dagen be- gynder han at siase med Tosen; og for ingen skulde mærke det, vil han have hende op paa Gaarden. Hun sagde det til mig; jeg blev vred, og beed ham glubse af. Han brugte Mund med mig, og vilde absolut hove de øvrige Venge, men jeg truede ham med, jeg vilde klagé ham an for Præsten; det skyttede han dog intet om, saa drev han af som en slukret Hund, og mumlede noget ved sig selv. Man skionnede ikke paa det, og hvad veed jeg, hvad det var.

Holbek F.

Ah! see til det gamle Aßen! Skulde nogen have drømt om det!

Peter.

Det maae du nok sige — Det sagde jeg med. Men, Broer, det kan nok ikke være andet; i det mind-

mindste har jeg altid seet det. Saasuart en bare er en Smule mere end en anden, saa gisr han ham ikke det mindste Godt omsonst. Naar en, der er hsiere paa Straæt, byder sig til at tiene en, saa kan man strax slutte, hvad der vil følge paa. Gierne er det saadant noget.

Holbek S.

Det har I Ret i, Farbroer! I finder knap een blandt Tusinde, der tenker som min Kapitain. Den, der vil videre frem end andre af hans Lige, og ikke selv har en smuk Kone eller Datter, maae i det mindste fraue noget op. Det har jeg seet over hundrede Gange.

Holbek F.

Men Forvalteren! Forvalteren! Jeg kan knap troe det — Han har jo aldrig i sine Dage været andet end Forvalter; — hvor Dievelen har han da lært at leve paa den store Mode?

Peter.

Han tenker kanske siden han boer paa en Herre-gaard, saa maae han ogsaa leve som de fleste Herremænd. Han har kanske ogsaa lært noget af den gamle Greve. Han var ingen Kostforagter.

Holbek F.

Man siger, at den unge er ikke bedre i Byen.

Peter.

Hvor kan det være andet? Intet har han at tage sig til, og naar man altid gaaer ledig — Tenk engang, naar vi sidde om Søndagen paa Kroen — falder der da ikke een mange Tanker ind, som man aldrig drømmer om, naar man gaaer bag Plougen?

Og vi og vore Lige har dog langt fra ikke saadanne
fede Mætter, som de Folk.

Femte Scene.

De Forrige. Rachen.

Holbek F.

(i en frugthøm Tone).

Der er han!

Rachen.

Nu, hvor gaaer det, Holbek? I Morgen er
Terminen ude. Penge, eller fra Gaarden. Der er
alt Risbere.

Holbek F. (længstlig).

Strenge Herre! jeg kan betale det halve; og det
kunde jeg ikke engang, dersom ikke min Sons Kapi-
tain havde givet mig det. Hav Taalmodighed med
mig med Resten til efter Høst, naar Gud giver os sin
Velsignelse. De veed, jeg er ikke rolig, forend jeg
faaer betalt Herskabet. Giv det for min Sons Skyld,
om De ikke vil giøre det for min, saa han dog kan
have noget, naar han slipper fra Soldat. Nu tienet
han Kongen, og, Herre Gud! naar De nu vil være
haard imod mig, saa faaer han ikke en Steen af sin
Faers Gaard. Det er jo dog en himmelraabende Synd,
naar man ødelagger Folk med Magt.

Rachen.

Hvad sladrer I der? Kan Herskabet giøre ved,
at I er i Gield?

Holbek F.

(med foldede Hænder og klagende Gebærder).

Er jeg kommen i den ved min Dovenskab, ved
min Liderlighed? Er det ikke Vanhæld? Gaaer det
ikke

mange Snese som mig? Var jeg selv Skyld i det,
saa skulde jeg ikke sige et Ord. Men, strenge Herre!
hvem kan gisre ved, hvad vor Herre vil? Kan da
en Mand, som jeg, ikke fortjene at yngles? Herstabet
bliver jo ikke fattig for det.

Rachen.

Hvad understaaer I jer? Jeg troer ordentlig,
I vil skrive Herstabet Love for?

Holbek F.

Turde jeg det —

Rachen.

Saa blev Bonderne Herremænd; ikke sandt?

Holbek F.

Det vilde hverken jeg eller nogen begiere. Vi
vilde være glade, naar man vilde omgaaes os som
Mennesker.

Rachen.

See mig engang, hvor klog han er! Det maae
jeg sige: jo mere man gisr for jer, jo mere vil I
have. Har Greven ikke biet med jer et heelt Aar?
Har han ikke laant jer Korn? Ellers kunde I jo ikke
have saaet. Er det da umenneskeligt, at han vil have
Sit igien? Skal han maaskee skienke jer det?

Holbek F.

Det har jeg aldrig taenkta paa. Han skal have
Taalmodighed til vi kan betale ham. Hvad Godt har
han af, at han nu ødelægger os? Det kunde han
ogsaa have gjort i Fior: det er det selv samme; kun
at han har givet os et Aar længer Frist. Tag dette
saa længe paa Afdrag, og forestil ham det, gode Herre!
Gud skal velsigne baade Dem og ham for det.

Rachen.

O ja vist! forestille ham, at han skal lade sig trække ved Næsen et Aar endnu. Det gaaer ikke an; jeg maae have hele Summen, eller I ryger fra Gaarden.

Holbek S.

Hr. Forvalter! lad Dem bevæge! Betenk, at De ved et eeneste godt Ord kan giøre min Fader lykkelig, og, hvis De ikke vil det, ulykkelig! Og seer De, det er dog ikke Smaating, at giøre en ærlig Mand til en Staader. Sligt bliver ikke ustraffet.

Rachen.

Pas I jeres Musqvæt, og bryd jer ikke om saadanne Ting.

Holbek S.

Hr. Forvalter! Musqvætten hører Kongen til; den passer jeg, uden at De behøver at erindre mig derom. Men min Fader har jeg kiendt, førend jeg kiendte Musqvætten; og jeg kunde ikke bære den, om jeg ingen Haer havde haft. Var Kongen her i dette Dieblik, saa vilde han ikke tage mig ilde op, at jeg talte for min Haer, det veed jeg; og De og Kongen — det er en Forstiel, skulde jeg troe.

Rachen (spottende).

Ah! Hr. Soldat! De har været til Feldts; men glem ikke, at det ikke er en Betient i et fiendtligt Land, De taler med.

Holbek S.

Jeg har endnu ikke talt saadan med nogen, som jeg vilde tale med Dem, dersom jeg traf Dem i Fien-dens Land.

Ra-

Rachsen.

Ga, den Lykke saer De ikke?

Peter.

Strenge Herre! bliv ikke vred, og lad Dem
bevæge!

Rachsen.

Vil I bare tie stille. I har saa noget tilgode.

Holbek S.

Det troer jeg, alle skikkelige Folk har hos Dem.

Siette Scene.

De Forrige. Grete.

Rachsen.

Hvad?

Holbek F.

Seg beder Dem, for Guds Skyld! strenge Herre!

Grete.

O ja, tag det, vi har, saa længe. Vi ønskede,
vi kunde betale det altsammen.

Rachsen.

Ga, det troer jeg nok, dersom I ellers har jeres
Gaard kier, thi den reiser i Morgen.

Grete.

Nei, det gør De ikke, strenge Herre! jeg vil
bede Dem om det paa mine Knæ.

Rachsen.

Alt det helsper ikke.

Grete.

Er der da ikke en god Blodsdraabe i Dem? De
gør os jo til Staabere paa vor gamle Alder.

Holbek F.

Der er jo god Tid nok til ester Høst; og min
Gaard bliver jo ikke en Skilling lettere til den Tid.

Syvende Scene.

De Forrige. Punk.

Nachsen.

Det kan I ikke vide. Den kan brænde af imid-
lertid.

Holbek F.

Men saa er jeg jo oaa Kun det halve Skyldig.

Nachsen.

I har jo en stor Herre til Son, han hælper
jer vist; han er brutal nok.

Holbek S.

Kunde jeg have hilpet, sad havde jeg ikke biet
til De kom.

Nachsen.

Sa, nu kan jeg ikke heller hælpe jer. Jeg maae
gisre hvad min Herre besalet mig.

Holbek S.

Hr. Forvalter! Deres Herre har ikke besalet Dem
at ødelægge een af sine Bønder for lumpne tyve Daa-
lers Skyld. Betaler han Dem ikke for, at De skal
see paa hans Beste? — Men paa den Maade fortie-
ner De ikke Deres Lon. De søger brave Folk bort,
og tager Kieltringer i Stedet. Saadan en almindelig
Mød maae Herkabet hælpe Bønderne at bære. Maar
Gorden ikke bærer noget, saa kan Herkabet intet Lands-
gilde fordre. Betenk De kun det ret; jeg tænker,

De

De vil finde noget i det, som kunde giøre Dem frig-
ligere, naar De kun vilde. Gisr De engang Deres
Pligt, og tal for Bonderne, som De skal leve af,
Greven giver nok efter. Det kommer alt an paa, lige-
som en Ding bliver forestillet. Man kan vende en
Sag, som man vil.

Rachen.

I skal ikke lære mig, hvad jeg har at giøre; og
skriv mig kun ikke mere for, det siger jeg jer.

Holbek S.

Og vær han ikke saa grov imod mig, det siger
jeg ham.

Rachen.

Veed I, hvem I har for jer? Jeg skal lære
jer Mores.

Holbek S.

Det behover han at lære, og jeg ikke.

Rachen.

Død og al Ulykke! det gaaer for vidt.

Punk.

Sæt sig i hans Sted; vilde han ikke tale? Han
er Soldat, - gode Herre! veed han, hvad det vil sige?
— Det er paa godt Danse: ti Gange saa meget som
han — Han seer sin Haer blive flaaet, skulde han da
staae der som en gammel Kiessing, der ingen Tænder
har i Munden? Det gisr en ondt, naar man seer
Sit ødelagt ved en andens Ondskab; thi naar alt kom-
mer til alt, saa er det dog allene hans Skyld. Man
veed nok, hvordan de Herrer Forvaltere bære sig ad.
Der falder Sportler af ved Gaardkisbet: ikke sandt?
Ja, han maae blive gal eller flog, vil han ikke giøre
Godt, saa maae man i det mindste sige ham Sandhed.

Nachen.

Nu har jeg nok. (Til Holbek F. i den yderste Forsittelse) Jeg spørger jer sidste Gang: Kan I betale, eller ikke?

Holbek F. (bedrøvet).

Som jeg har sagt.

Grete.

Vi har, saa sandt som Gud lever! ikke en Skilling mere.

Nachen.

Det er saa meget som intet. Det bliver altsaa derved. (Wil gaae.)

Holbek S.

(Holder ham tilbage).

Lad han det endnu blive, gode Herre! det kunde ellers komme til at fortryde ham. Jeg overgiver Kongen en Supplique, og forestiller ham min Faders Ulykke, og hans grumme Opførsel. Undersaatterne høre først Kongen til, førend Greven, og han tillader vist ikke, man omgaaes dem saadan.

Nachen.

Her har Kongen intet at befale. Jer Faer er min Greve skyldig, og han skal have sine Penge.

Holbek S.

Hvad, Herre! her skulde Kongen intet have at befale? Ved han, at hans Greve ogsaa kun er en Undersaat af Kongen? Ved han, at min Faer er mere værd i Kongens Dine, end hans Greve? Han arbeider, og Greven gaaer ledig. Til at øde Penge behøves ingen Greve; det kan den lidetligste Kieltring best. Og Kongen kan slet ikke lide Lediggængere; han arbej-

arbeider selv Dag og Nat som Konge. Vi vil see,
om han ikke lægger Tomme paa hans Greve.

Nachen.

Ja, det vil vi see. Men imedens sælger jeg
Gaarden og Gorden. Mener I, jeg er bange for jer
duimme Sladder? Nu staer Kongen strax paa Pinde
for saadan en Karl!

Holbek S.

Kongen hører enhver. Men naar vi to Karle
faae sammen, vædder jeg, han hører mig først.

Nachen.

Tør I begegne mig saadan, I forbandede Glyngel!

Holbek S.

(giver ham et Dresigen).

Det sagde I til en Soldat, og ikke til en Bonde!
Ud, din Hund! Det gior mig ondt for hvert Ord,
vi har spilde paa dig. (Stoder ham ud.)

Nachen.

Vie fun, det skal han faae betalt!

(Han gaaer.)

Ottende Scene.

Holbek Fader. Holbek Son. Grete.

Peter og Punk.

Holbek F.

Nu er det ude med os.

Grete.

Nu har du gjort det reent galt. Min kiere
Søn! hvad har du gjort?

Holbek S.

Sørg ikke over det. Jeres Forsatning bliver
ikke en Smule værre for det. Han havde dog ikke staet

fra sit Forsæt, om vi saa alle havde tigget ham en heel Dag. Det er første gang jeg har Slaet noget Menneske; men der har heller aldrig nogen skieldt mig ud for en Slyngel. Og hvad var jeg for en Soldat, om jeg leed det?

Peter.

Det var Net, Joseph! den Kieltring fortiente det.

Punk.

Havde du ikke givet ham et Snudedrag, saa havde du min Siel faaet et af mig! den Svineplanet!

Holbek F.

Men Herre Gud, stig mig, hvad her vil blive af!

Holbek S.

Det, der saa var blevet af alligevel. Han jager jer fra Gaarden, og den havde han ikke ladt jer blive ved, om jeg saa havde lagt for hans Fodder. Den Karl og Tanden, det er to Alen af eet Stykke.

Grete.

Men nu faaer du oven i Kisbet Fortred.

Holbek S.

Fordi jeg har Slaet ham? —

Grete

Ja vist! det er jo dog vor Forvalter.

Holbek S.

Var I kun saa fri for at misse jer Gaard, som jeg er for det.

Grete.

Ja det tænker du —

Punk.

Og han har Net. Lad det ikke sætte jer graa Haar i Hovedet; det er ikke den første Forvalter, der har faaet Hug af Soldater. En Soldat kan aldrig se

see en Slyngel, uden at staae ham paa Kiesten. Jeg troer der er Sympathie i det.

Grete.

Men jeg troer dog endnu, at han maaſke havde ladt sig overtale.

Holbek S.

Troe dog aldrig det.

Grete.

Hvad meener I Faer, skulde vi ikke løbe efter ham?

Holbek S.

I har ingen Gode deraf, det vedder jeg med jer. I udsetter jer oven i Kisbet for hans Grovheder.

Holbek F.

Det faaer at være det samme. Jeg vil i det mindste intet have at bebreide mig. Kom, Moer!

Holbek S.

Oliv, jeg beder jer! Det nytter jer intet.

Grete.

Nei, lad os gaae, min Son! Gisr det ikke godt, saa gisr det dog ikke ondt.

Holbek S.

Nu saa vil jeg gaae med —

Grete.

Nei, Gud bevare os! Du har været ti Aar borte, du kan ikke mere omgaaes vor Øvrighed.

Holbek F.

Gisr, som vi bede dig, min Son!

Holbek S.

Nu, saa gaae da! Dersom I kom forniet tilbage, saa vilde jeg med Glæde kysse hans Fodder. — Den I skal see — gid jeg maae spaae usandt! —

Hol-

Holbek F.

Kom Moer, vi vil vove det yderste! Kan det ikke være andet, nu saa i Guds Navn da!

Grete.

Under Gud os Livet, saa giver han os ogsaa vort daglige Brod.

(Begge gaae.)

Punk.

Din Moder kan godt trøste sig. — Farvel! jeg vil ud og see mig lidt om i Byen.

(Punk gaaer.)

Niende Scene.

Holbek Son. Peter.

Holbek S.

O Gud, hvor gierne vilde jeg ikke hielpe min Fader!

Peter.

Jeg seer ingen Nuelighed. Jeg vilde meget gierne gaaet med, men jeg havde kun giort ham mere vred. Du saae selv, hvordan han tog afsted her.

Holbek S.

Og han kan dog sikkert giore det —

Peter.

Ga vist kan han. Her er Folk i Byen, der altid har haft mindre end vi, og de, hedder det, skylde intet. Hvem han vil hielpe, kan han nok.

Holbek S.

Kommer en ørlig Mand i Nød, skal han vist mindst finde Hielp. Man skulde næsten forsværge, at være ørlig.

Peter.

Peter.

Fy, Joseph! for saadant noget Paks Skyld, var det værdt? Dersom ogsaa min Broer maae fra Gaarden nu, saa faaer han nok en igien med Tiden. Der bliver nok nogen, der hielper ham. Nigtig nok er det tungt nu; Noden er alt for stor og almindelig.

Holbek S.

Kunde jeg dog udtaenke et Middel! Jeg vilde lide hvad det skulde være.

Peter.

Du kan dog ikke staske ham Penge; og Penge er det eeneste, der kan hielpe ham. Horrige Ulge kunde det truffet sig; men saadant skal nu ikke falde i vor Lod — og det er og saadan en egen Sag, at bade sine Hænder i andres Blod.

Holbek S.

Hvordan da, Farbroder?

Peter.

Herredsogdens Karle tog to Desenterere op, og fik tolv Rigsdaaler for hver.

Holbek S. (for sig selv).

Tys! det gaaer an. — Farbroder! jeg kan dog redde min Fader; men I maae ogsaa giøre jeres dertil.

Peter.

Alt hvad jeg kan, Joseph.

Holbek S.

Giv mig Haand paa det. I maae lade mig raade, og holde reen Mund.

Peter.

Kan min Broer blive hiulpen, saa skal der ikke komme et Ord af min Mund.

Hol-

Holbek S.

Lover I mig det?

Peter.

Ga!

Holbek S.

Men I maae ogsaa holde Ord.

Peter.

Kan du twivle paa det?

Holbek S.

Det maae være hvad det være vil?

Peter.

Maar det bare ikke er Synd.

Holbek S.

Der skeer intet Menneske for nær derved.

Peter.

Nu! saa stig mig det.

Holbek S.

Hør nu — men I maae ikke tage jeres Ord tilbage igien.

Peter.

Ih det maae jo være noget sært, det!

Holbek S.

Tilsforlædelig er det noget sært. Men I kan giøre det, uden at giøre jer nogen Samvittighed derover.

Peter.

Nu hvad er det da?

Holbek S.

Jeg vil desertere — og I skal tage mig op — og saa faaer I tolv Rigsdaaler, dem kan min Fader betale sin Gield med.

Peter.

Og det er ingen Synd, du Nar? Jeg skulde hielpe dig i Galgen?

Hol-

Holbek S.

O! hvad snakker I om Galgen? Den første gang een deserterer bliver han aldrig hængt, uden han løber af sin Post, eller gør Komplot.

Peter.

Men pidset ihiel?

Holbek S.

Det er jeg heller ikke bange for. Jeg er vel liidt, de vil ikke behandle mig saa haardt.

Peter.

Nei, Joseph! det duer ikke. Bedrager vi ikke Kongen?

Holbek S.

Kongen? — (grædende) Ha! det vil Gud og Kongen forlade mig! Jeg troer, han gav mig selv Pengene, naar han vidste min Nød.

Peter

(ogsaa grædende).

Dreng! vidste din Fader det!

Holbek S.

Siiig ham det for Guds Skyld ikke, og slaae til. Jeg dør ikke af det. Og jeg har jo tidt vovet mit Liv for min Konge, saa kan jeg jo ogsaa vove det for min Fader: han har jo givet mig det.

Peter.

Betenk kun, at man ikke forsætlig skal styrte sig i Fare. Og jeg har dog hørt, at Folk er død af at løbe Spidsrod.

Holbek S.

Betenk kun, at det er jeres Broder, jeres kigdelige Broder! og jeg frelser ham fra at tigge.

Peter.

Peter.

At Fanden ogsaa skulde friste mig til at blive her! Nu veed jeg ikke hvad jeg skal giøre.

Holbek S.

I har givet mig jer Ord; vil I nu holde det saa stet? Det, jeg nu har at frygte for, kan hændes mig uforstkyldt; der behøver bare en Arrestant at løbe fra mig. Saa maatte jeg lide det for en Fremmed, som jeg nu kan hælpe min Fader med. Jeg beder jer, nægt mig det for Guds Skyld ikke, eller ogsaa har I aldrig holdt af min Fader.

Peter

(stacer twivlaadig).

Joseph! Joseph!

Holbek S.

Betænk jer ikke for længe.

Peter.

Men om du nu narrer mig — om du bliver hængt —

Holbek S.

Tenk aldrig det. Min Ryg betaler; og ved hvert Hug tænker jeg paa min Fader, saa føler jeg ikke et eneste.

Peter.

Nu, saa kom da! — Du, men naar det nu bliver bekjendt?

Holbek S.

Naar I kun kan tie, kan det ikke blive bekjendt. Mine Forældre maae I ikke sige noget af det, førend det er altsammen forbi. Om to Timer gaaer Tappens-treg; naar jeg da ikke er hjemme, bliver jeg meldt som

som Deserteur. I Morgen tidlig bringer I mig til Obersten, og siger, I har grebet mig i Nat i Skoven, da I vilde ud og stiele Brænde — For min Skyld ! og saa er altting rigtig.

Peter.

Det er det første Skilmstykke, jeg har gjort i mine Dage.

Holbek S.

Gjor jer nu ingen Skrubler over det ! (Kyster ham) Farbroer ! tænk paa mig ! Vor Herre vil velsigne os begge to for det ! Nu vil vi gaae dem i Modt ; men I maae ikke lade jer mørke med det mindste. Gud forlade mig, om der skulde være noget Ondt i det ! Men hvad gjor ikke et Barn for sine Foreldre !

(Begge gaae.)

Ende paa den anden Akt.

Tredie Aft.

(Mellem anden og tredie Aft gaae 16 Timer, og det er næsten Dag Kloken ti om Formiddagen. Skuepladsen forestiller et Gængsel paa Herregården.)

Første Scene.

Habicht (sidder sluttet ved et Bord). Eisenbard og Flink (uden at være sluttet, ved et andet Bord). Marder (sidder hos dem). Weisbard (staaer ved Doren med blot Sabel). Andre Soldater, som have Vagt, sidde eller ligge rundtomkring. Langt borte høres en Tromme.

Marder.

Gid Dievelen havde de Exsekutioner! Ikke een Dag er man frie.

Flink.

Var der ingen Exsekutioner, saa havde man heller ingen Gevaldiger nødig. (Han synger.)

*) Og det er Krigsmandens Skaal,

Din Skaal, Peers Skaal, Jørg'ns Skaal,

Og det er hver brav Soldats Skaal!

Skiermysel og Heltflag er hans Lyst,

Og Død eller Seier hans Maal,

Dit Maal, mit Maal, Peers Maal,

Og Seier er Krigsmandens Maal.

Af

*) Versene ere ikke af Oversetteren, men originale af en anden Forfatter.

At seire er Krigsmandens Sid,
Din Sid, min Sid, Peers Sid,

At seire er dansk Soldats Sid.

Gmellem sin Konges Tieneste

Og Elskov han deler sin Sid.

Din Sid, min Sid, Peers Sid,

Vi veed ret at bruge vor Sid.

Eisenhard

(med haanden under kinden, ved sig selv).

Bestialiske Skiebne! Jeg vilde heller ønske, der
hang et Centner Krud ved hvert Haar, og knuste mit
forbandede Hoved.

Flink.

Du Nar! et Pund kan giøre det. Hvad vil
du med sag meget? Det kunde man leve en heel
Bataille med.

Habicht.

Ah!

Eisenhard.

Ha! var jeg en Krosbling, man maatte lukke inde!
Saa stod jeg dog ikke under Stokken!

Flink (synger igien).

Vi kiek paa Fienden gaaer los,

Gaaer los, fly'er los, slaaer los,

Vi tappert paa Fienden slaaer los.

Og naar vi har jaget ham Fanden i Vold,

Vi attakerer en Los,

Din Los, min Los, Peers Los,

Enhver attakerer sin Los.

Habicht.

Ah!

Marder (til Flink).

I er den galeste Karl ved hele Regimentet; hver Dag er I i Arrest, og altid mere sorrykt; aldrig andet end Syngen og Larmen. Vil I da ikke blive klog engang?

Flink.

Jeg troer det ikke; og han skulde ikke ønske det, thi saa mister han sin beste Kunde. Han faaer mit halve Traktement i Arrestpenge. Tenk engang, var hele Regimentet saa fix, hvad var det da ikke for en skionue Ting, at være Gevaldiger! Jeg ønsker ham det af mit Hjerte.

Marder.

I bliver dog en Mar!

Flink.

Med Glæde. Men giv mig dog i det mindste Frokost for mit christelige Ønske.

Marder.

Ta, saasnart det bliver opfyldt: saa vil jeg endogsaa reent tage jer i Kost.

Flink.

Saa vilde jeg ønske, det halve Regiment kom her endnu i Dag. Gottsblits! vidste de, hvad det er for et herligt Liv, at være Arrestant! Opvartering i alle Ender; altting bliver puttet en i Mundens; man har aldrig noedig at umage sig ud af en Dør; og er man endelig nedsaget til at gaae ud, saa faaer man den stærkeste Bedækning, for at man ikke skal komme noget til. Man bliver bevogtet med den første Omsorg, som den kostbareste Skat. Man skionner aldrig saa meget paa, hvad et Menneske er værd, som naar han er i Arrest.

Mar-

Marder.

Ha ha ha ! Altsaa er Arresten ingen Straf for jer ?

Flink.

Nei, langt fra ! En Velgierning, at jeg kan hvile
mine trætte Lemmer.

Marder.

Jer er der ingen Ting at gisre ved.

Eisenbard.

Ha ! i hede Helvede ! Satan og al Ulykke !

Flink

(synger som før).

Eisenbard.

For din forbandede Syngen kan man ikke engang
tænke i Noe.

Flink.

For din dumme Vandens kan man ikke engang
føle Arrestens Behageligheder.

Eisenbard.

Du Østers !

Flink.

Du Mar !

Eisenbard.

Jeg var tilfreds du var forviist af Christenheden,
og sad paa Grønland og plantede Tobak til du blev
sort ! Du Hundesteile ! du Katterad ! du Galgefugl !
du Svinhund ! (Saasnart Eisenbard begynder, springer,
danser og synger Flink.) Vær stille, Satan ! eller jeg
skal slae dig, saa du skal vende alle fire i Veiret.

Flink

(i en gravetetisk Tone til Bagten).

Hei Ordinants ! Skaf mig Fred for den Karl !

Marder

(til Eisenbard).

Stille! (Til Flink) Og hold I ogsaa Fred, ellers jeg spænder jer begge i Blokken.

Flink.

Jeg forbyder ham ikke at bande, han skal heller ikke forbyde mig at synge. (Sætter sig ved Bordet hos ham) Jeg vil see, om han skal kaste mig ud. Jeg har lige saavel hjemme her, som han.

Habicht.

O Gud! o Gud! o Gud!

Marder.

Den tuder, den bander, den synger. Det er en Concert, som man kunde blive gal i Hovedet af. Nu skulde der ogsaa være een, der vilde sove, saa gad jeg see, hvordan han vilde bære sig ad.

Habicht

(ganske unkelig til Marder).

Fatter! der er ikke en Draabe Vand, og jeg torstær forskrækkelig.

Marder

(til en Soldat).

Gaae og hent Vand.

Habicht.

Endnu i fire Uger intet andet end Vand og Brød, og endda marschere! Jeg er dødsens.

Flink.

O! troe aldrig det! det dører man ikke af; ellers havde jeg været klar før længe siden. Ikke sandt, Fatter?

Marder.

O jo vist! I har tide drukket den Skål.

Flink.

Flink.

Men aldrig for Handel og Vandet, som han.
Tag du en anden Gang ikke dine Vahre paa Kredit.

(Han gør Gebærder, som betegne, at Habicht
har staalet.)

Marder.

Ga, tag jer i Agt. Kommer I eengang til, saa
faaer I nok Lov at giøre en Spadseregang, som I
ikke mere kommer tilbage fra.

Weisbard.

Nu løber Holbek vist nok Spidsrod. Hører I?

Marder.

Ga, stakkels Karl! Gud skee Lov, han ikke blev
hængt! Jeg var alt meget bange for ham.

Eisenbard.

Siiig heller for jeres Penge. Mennesket, der
bliver rettet, bryder I jer aldrig om, ellers bandede I
ham ikke altid saadan. Det er en Skam. I gør
en stakkels samvittighedsfuld Delinquent Døden ti
gange saa svær, naar han maae høre, hvor I bander
ham for de lumpne Skillingers Skyld, I maae give
ud for Ersekutionen. Der skulde kun en melde det,
at vi kunde faae jer jaget bort. Maar I synes om,
at tage imod Arrestpenge, saa maae I ogsaa synes om,
at betale ud, som jeres Skyldighed er.

Marder.

Vogt jer kun for, at I ikke bliver dømt fra Livet,
og bryd jer ikke om min Vandet; den kan hverken
giøre jer ondt eller godt.

Flink.

Godt gør den nu vist ikke. Ondt — det lader
der sig dog sige en Hob om. Maar han saadan læsser

et Par Millioner Forhandelser paa et Menneske,
hvordan kan han da komme i Beiret? Det skal
han vist ikke komme til at giøre ved mig. Jeg
lader mig ikke hænge, førend jeg kan betale Essekuti-
onspengene. Saa dør jeg dog i Fred.

Marder.

Det er et Ord!

Flink.

Tøp! det holdes.

Marder.

Det er mig kert for jeres Skyld; thi holder I
det Løfte, saa bliver I vist aldrig hængt.

Flink.

Hm! man kan ikke vide det. Maar man har
Penge, vil man gierne probere altting.

Marder (leende).

Det har endnu ingen probeert med sin gode
Willie.

Flink.

Ja desmere vilde man snakke om mig. (Hen ho-
rer Trommen.) Hei! det gaaer frisk — men Holbek
har de gjort fort Proces med. I Gaar deserterede
han, og i Dag løber han allerede Spidsrod.

Marder.

Obersten har ladet holde Standret.

Flink.

Standret! Det var nær ved Hassen.

Marder.

Han var alt dømt fra Livet, men Obersten har
pardoneret ham; og det er noget nær seet altsammen,
for ikke at trække længe om med ham. Alle holde af
ham, og alle ynke ham.

Eisen-

Eisenhard.

Sa, jeg havde altid væddet min Hals, og om jeg havde haft ti, vilde jeg sat dem paa, at han aldrig havde deserteret.

Marder.

Obersten vilde selv ikke troe det. Alle Mennesker undre sig endnu derover.

Flink.

Na! er det noget at undre sig over? Han har haft Lust at probere, hvordan Spidsrod smager.

Marder.

Sa, dersom han var saadan en nysgierrig Nar, som J.

Anden Scene.

De Forrige. Punk.

Punk

(kommer grædende ind).

O den arme Karl!

Marder.

Hvad er det?

Punk.

Holbek —

Marder.

Nu?

Punk.

Det skier mig i Hiertet, at han har maatte lide saa meget. Jeg vilde med Glæde taget det Halve paa mig.

Flink.

Hvor tit løb han?

M 5

Punk.

Punk.

Ti gange op, og ti aange ned.

Flink.

Det var naadigt! Og det græder du over? Hvad siger det? Det øer han ikke af. Ha ha! det er lidt til Frokost.

Punk.

Ja, for saadan en Caspar Haudegen, som du! det troer jeg nsk. Men en brav Karl gisr et haardt Ord ondt, end sige en Regimentsstraf.

Flink.

Ja, hvorsor vilde han spadsere?

Punk.

Ja, Dievelen veed, hvad han har tænkt paa.

Tredie Scene.

De Forrige. Holbek Søn (bringes ind med Vagt). Stich.

Holbek S.

(i det han kommer ind).

Gud skee Lov det er forbi, og min Fader er reddet!

Stich

(studser over dette, og siger ved sig selv:) Hvad vil det sige?

Punk

(falder Holbek Søn om Halsen, og kysser ham grædende).

Broer! hvad har du gjort?

Holbek S.

Græd ikke, Broer, jeg er ret glad.

Punk.

Glad?

Hol-

Holbek S.

Ta, fordi det er saa vel overstaaet.

(Gætter sig.)

Stich.

Vil I have en Feltskirer?

Holbek S.

Nei, Hr. Corporal! det behøves ikke.

Stich

(Cryster paa hovedet og gaaer.)

Punk

(räkker Holbek en Flaske med Brændevin).

Der, Broer! det styrker.

Holbek S.

Tak, Broer! (Drifffer.)

Punk.

Men siig mig, hvad gik der af dig, Holbek?

Holbek S.

Broer! det saaer du aldrig at vide.

Punk.

Arme Dievel! hvad du har liidt!

Holbek S.

Jeg maae dog sige dig, jeg havde forestilt mig det værre. Men maaskee mine Kamerader har skaaet mig.

Punk.

Ta een af ti.

Flink.

Ei Narrerie! Troer I da, der er noget Hexerie i det? Jeg har alt været ni og halvfemfindstyve gange i den lange Række, og det mindste har været sex gange op og sex gange ned. Vil I have det, saa lsber jeg i Morgen for Osier. Men derimod har jeg heller aldrig ladet mig enten kopsætte eller aarelade i mine

mine Dage. Og hvor længe varer det vel, inden jeg er der igjen?

Punk.

Gaae, man kan ikke regne dig for et Menneske. Den, der kan tage saadan en Straf for Spøg, er ikke værd at omgaaes nogen ørlig Karl. Havde din Modder lidt flere Riis op paa dig, saa havde vi ikke vor Plage med dig nu; men nu kan ingen Ting hjelpe mere hos dig: du er og bliver dog aldrig noget. Det gjør mig endt for hver Slag, du faaer. Du er ikke engang et Skud Krud værd, uden fordi Verden derved blev dig qvit.

Flink.

Ih see! er det mueligt? Det havde jeg i Sandhed dog aldrig tænkt.

Punk.

Du kan troe det paa mit Ord, du er værre end et Fæ; det kan man dog tæmme, men ikke saadant et Misfoster af et Menneske.

Flink.

Det er din Lykke, at jeg ingen Sidegevær har. Men jeg skriver det bag Dret.

Punk.

Skriv du det paa din Pande, om du vil. Mig skal du aldrig faae til at gjøre mine Hænder lidne paa dig.

Flink
(truer ham).

Du!

Marder.

Heida! Stille! Punk har Net. Sæt jer, eller jeg skal lære jer det.

Flink.

Flink.

Dalderaldalla! Dalderaldalla!

Holbek S.

(Noget sagte til Punkt).

Hvor gider du besatte dig med det Sviin?

Habicht

(Der sidder ved Eisenbard).

Ah!

Eisenbard.

Hold Mund, Kujon! Og naar du ingen Ting
 kan taale, saa for dig op ester det, du Kiessingepræst!
 saa behøver du ikke at hindre andre i at tænke.

Fierde Scene.

De Forrige. Peter.

Peter.

O dit slemme Skarn! hvad har du gjort?

Punkt.

Naa, naa, skield ham ikke! han maae have lidt
 Noe. Et Menneske er ikke altid lige eens.

Peter.

Aa! han veed meget af det! (Til Holbek) Er det
 at holde Ord, din Løgner?

Holbek S.

Farbroer! vær fornæstig! (Sagte) I fordærver
 alting.

Peter.

Det er alt fordærvet!

Holbek S. (forskrækket).

Hvordan det?

Peter.

Peter

(tager ham til Siden).

Din Fader vil ikke see mig for sine Nine, fordi jeg har bragt dig op, og taget Penge for dig. Da jeg vilde flye ham dem, smeet han dem til mig igien, og sagde: Ved hver Skilling hænger en Draabe af min Sons Blod — Hvad skal jeg nu giøre?

Holbek S.

I maae for Guds Skyld see at overtale ham —

Peter.

Ja, men naar han nu ikke vil — og see kun, det er ogsaa saadan en egen Sag. Jeg vilde selv giøre ligesaadan — Havde jeg seet det forud! — Du kan sige du er liidt ved Regimentet? Ja, Gud hielpe os! huggede de ikke paa dig, som paa en gammel Hest? Jeg takker for saadant Vensteb!

Holbek S.

Det forstaer I jer ikke paa, Farbroer! Havde det været en anden, saa havde de taget ham ganske anderledes i Dieneste. Jeg er sluppet meget naadig —

Peter.

Naa, er det naadigt —

Holbek S.

Troe mig — havde jeg ikke seet det forud, jeg havde aldrig vovet der — Dog, jeg vil ikke sværge — Jeg troer, jeg havde vovet mit Liv.

Peter.

Du Strik! du vidste det, og narrede mig saadan! Jeg kunde næsten være vred paa dig! Nu vil hele Byen have mig; de vil dog troe, jeg har giort det af Gierrighed. Og det skal jeg taale?

Hol-

Holbek S.

Gaae allene min Fader til at komme til mig —

Peter.

Jeg tor ikke tale til ham — Nu, der er han —

Femte Scene.

De Forrige. Grete. Holbek Fader.

Grete.

Med Forlov! — Jeg maae dog see til min Son?

Punk.

Kom kun nærmere, Moer! kom nærmere!

Flink.

Nu vil det gaae paa en Tuden løs.

Grete

(Isber hen til sin Son).

O dit arme Barn! hvad har du gjort? Hvorfor vilde du gifre os saadan en Hiertesorg?

Holbek F.

Nu er al den Glæde forbi, jeg havde af dig i Gaar. Dette er mit Hiertestod. Du kan aldrig forsvere, at du har gjort dine Foreldre den Skam! Siig mig, hvad duer du til i Verden, naar du vil være din Konge og mig utroe.

Punk.

Lad ham nu være! Det er forbi.

Holbek F.

Forbi? Den Skam kan han ikke toe af sig alle de Dage, han lever.

Holbek S.

Jeg beder jer, forlad mig, min Faer! jeg har udstaat min Straf.

Hol-

Holbek F.

— Du er ikke værd at være min Son. Den Straf, du har udstaet, er for din Utroskab mod din Konge; men du har ogsaa været utroe mod din Moder og mod mig, det er du ikke blevet straffet for. Jeg kommer her, ikke for at ynde dig; du har ikke saaet nær saa meget som du fortiente; jeg kommer for at sige dig, at jeg aldrig i mine Dage vil tanke paa dig mere, fordi jeg ogsaa kan faae Hævn over dig. Nu bryder jeg mig ikke mere om min Gaard; jeg vilde gjerne beholdt den for din Skyld, men du fortiner ikke en Steen, mindre en Gaard, du vanartige Son!

Holbek S. (grædende).

Faer! Jeg er alt for haard imod mig; jeg fortiner ikke jeres Forbandelser. Gud er mit Vidne! Jeg er jer ikke uværdig!

Peter (afsides).

Turde jeg bare snakke! Hvad det er en Pine!

Holbek S.

Antag mig igien for jeres Son! Forlad mig denne ene Feil!

Holbek F.

Aldrig! At blive sin Konge utroe, det er det allerværste, der er til; og saadant et Skarn skulde jeg have til Son? O! havde jeg dig nu i min Magt, jeg kunde tage Livet af dig med mine egne Hænder!

Holbek S.

O hvilken Fader jeg har! — Glem, jeg besværger jer! —

Hol-

Holbek F.

Hold Munden, dit vanartige Skarn! Nu har jeg læst dig din Text, og nu seer du mig for sidste gang. Kom aldrig mere for mine Øine! Gaae Moer.

Peter

(Cassides til Holbek S.).

Du! nu maae jeg ud med det.

Holbek S.

Endnu ikke! — Faer, bie et Dieblik endnu! Moer! kan I ogsaa være saa haard?

Grete.

Aa min Son! hvad skal jeg giøre?

Holbek F.

Kald ham ikke mere din Son! han er det ikke.

Grete.

Faer, lad jer bevæge! han er jo dog vort Barn. Et Menneske kan jo let forsee sig.

Peter.

Broer, vær nu god igien!

Holbek F.

Tie du stille! du er ligesaa god som han. Du sælger Blod og tager Penge for det. Jeg kunde ikke tage en Skilling for en vild fremmed, end sige for en af mine egne. Du skal ligesaa lidt kalde mig Broer heresterdags, som han skal kalde mig Faer!

Peter.

Hvad er det, du der brummer? Er der ikke Forordning for, man skal holde Desenterere an? Om nu een faldt dig i Hænderne, saa vilde du dog vel ikke lade ham løbe? Om det saa var din egen Son, maatte du bringe ham op, naar du ikke vilde være uhydig mod Kongen.

N

Holbek

Holbek F.

Det veed jeg nok; det vilde jeg ogsaa giøre, men ikke tage Penge.

Peter.

Wil du være klogere end Kongen? Han maae dog finde det billigt, ellers gav han os ikke Pengene. Maatte vi ikke ligesaavel giøre det for intet? Det er kun en Maade, og du og jeg ere ikke saa store paa det, at vi kunde foragte en Maade af ham. Du vil dog vel heller ikke understaae dig, at skienke Kongen noget? Hvorfor vil du bære Had til mig, fordi jeg har giort det jeg burde? Kan jeg giøre for, at han kom mig lige i Hænderne? (Afsides) Jeg kan godt lyve.

Grete

(Der imidlertid har talet sagte med sin Son).

Faer! han lover alt godt; og vær I nu ogsaa god igien. Riv mig ikke Hjertet af Livet! Jeg har nu intet andet end min Son; og ham skulde jeg ikke mere have Lov at holde af! jeg skulde ikke mere tale med jer om ham — Wil I da have mig i Horden?

Holbek F.

Ja, saadan ere Konerne! holde med Bornene og fordaeve dem, det kan de. Hvoraf komme vanartige Mennesker, uden af det, at Modrene forkiele dem? Saasnart Faderen bare seer suurt til dem, saa gaaer det Moderen strax til Hjerte, saa giver hun Bornene Ret; og saa troe de, det er intet andet end Brantenhed af Faderen?

Grete.

Kan I sige det med Sandhed? Har vi nogen Tid haft et ondt Ord sammen over det? Naar har vor Sen givet os Leilighed til at skiede paa ham?

Hol-

Holbek S.

Maa, saa tie ogsaa stille nu, og gaae med!

Holbek S.

Saa vil I da forlade mig? O min Fader!

vidste I — —

Peter (sagte).

Jeg siger det.

Holbek S.

Nei, endnu ikke —

Peter.

Groer, havde jeg saadan en Son, der —

Holbek S.

(Holder ham for Munden).

Tilgiv mig, og vær roelig!

Punk.

Gamle! nu er det nok. Det var Ret, I visste ham det var Alvor. — Men naar Kongen tager ham til Maade igien, saa kan I ogsaa. Gaae, giv ham Haanden! Troer I, jeg holdt af ham endnu, naar han ikke fortiente det?

Marder.

Faer! I er en brav Mand. Dersom alle Forældre tugtede deres Børn saaledes op, saa var mit Kvarteer ikke altid saa fuldt. Men jeg beder ogsaa for jeres Son.

Grete.

Seer I! det gjorde de gode Herrer ikke, dersom han var saadant et Skarn. Vær dog ikke haardere imod ham, end Fremmede! (Grete, Punk og Marder tage ham ved Haanden og vil trække ham hen til hans Son. Alle tre sige:) Kom!

Siette Scene.

De Forrige. Platt og Stich.

Holbek F.

(Saasnart han faaer Hie paa Platt).

Hie! jeg vil først see hvad han siger. (til Platt)
Ikke sandt, naadige Herre! nu fortryder De det gode
Lov. De i Gaar gav min vanartige Knos? Han
bringer mig i Jorden ved den Streg.

Platt.

Den Verbummelse, jeg gav ham i Gaar, fortiente
han. Jeg havde vist aldrig forestilt mig, at den skulde
havt saa slet en Virkning. (til holbek S.) Siig mig,
hvad der kan have bevæget jer til at begaae saadan en
Streg! I maae have haft vigtige Aarsager dertil.
Siig mig det reent ud, det maae være hvad det vil.
Nu har I udstaet jeres Straf, og I skal ikke have
videre Uleilighed deraf!

Holbek S.

Hr. Kapitain, skenk mig Deres Bevaagenhed
som for! Jeg skal strobe at fortiene den.

Platt.

Ta, naar I siger mig Sandheden. Thi at I
er løbet bort af Frygt for det Klammerie med Forval-
teren, det faaer I hverken mig eller nogen til at troe.

Holbek S.

Det var ikke for andet, Hr. Kapitain! De veed,
jeg har aldrig haft Klammerie for; og den første For-
seelse forestiller man sig altid større, end siden, naar
man er vant til at forsee sig. Jeg var saa bange,
at jeg i Angesten ikke vidste hvad jeg gjorde;

Faders

Faders Ulykke stod mig ogsaa for Hovedet — jeg var fra mig selv, det troer jeg viist, ellers havde jeg aldrig forlobet mig saadan.

Platt.

Hvad vil da det sige, I sagde: Gud skee Lov! det er forbi, og min Fader er reddet!

(Holbek S. og de Gamle studse.)

Holbek F.

Du — Gud forlade mig! — Fanden har dog vel aldrig fristet dig! —

Holbek S. (Skamfuld).

Det veed jeg intet af!

Stich.

Her sagde I det, da I kom ind fra Executionen.

Holbek S. (Angest).

Hr. Kapitain! — jeg — forlad mig! — jeg maae have sagt det i Pinen, uden at jeg selv veed af det —

Platt.

Det troer jeg; men det maae dog betyde noget.

Holbek S.

(Endnu angsteligere).

Ieg vidste ikke — —

Platt

(Stager ham fortrolig ved Haanden).

Holbek, lyv ikke for mig! Saa tosset er I ikke, at I skulde sætte jer i den Fare for saadant noget Lapperie, som det med Forvalteren. Jeres Deserction har en anden Aarsag. I fortørner mig, og taber al min Fortroelighed. Ikke sandt, jeres Fader er den sande Aarsag?

Holbek S. (som ser).

Nei, Hr. Kapitain! nei.

Platt.

I er ikke værd, jeg skalde bekymre mig saa meget om jer. Mig er det det samme; nu vil jeg ikke vide det. Jeg skal ikke bryde mig mindre om nogen, end om jer. — Men derimod giver jeg jer mit Ord: siger I mig Sandheden, saa kan det maaßke være til jeres Beste.

Peter.

Nu maaæ jeg —

Holbek S.

Færbroder! vi ere ulykkelige begge to.

Peter.

Hvorsor det? (til Platt) Naadige Herre! jeg kan hielpe Dem af Drømmen; men jeg er bange, jeg gør Ondt verre.

Platt.

Her har I min Haand paa, I har intet at frygte.

Peter.

Saa skal det ud. Han er deserteret for hans Faders Skyld, og narrede mig til at bringe ham op, og tage de tolv Daler, som jeg skalde give hans Fader til at betale sin Gield med. Men han vil hverken vide af Penge eller Son at sige. Naadige Herre! hielp De mig nu af med de Penge, som jeg ikke kan beholde, og mag det saa, at min Broder dog kan have det Gavn deraf, som den gode Tosse (han peger paa Holbek S.) har viller staske ham; siden det dog nu ikke kan være andet. (Alle studse.)

Platt.

Platt.

Nu? — Holbek!

Holbek S.

(i heftig Graad).

Det er sandt, Hr. Kapitain! Kun for min Faders Skyld kunde jeg gisre noget, der saae ud som et Skielmsstykke. Jeg udstod Pinen med Glæde, siden jeg troede, jeg reddede ham. Men nu — hielper det vel ikke — siden Bedrageriet er kommet op.

Holbek F.

(falder ham om Halsen).

Arme gode Dreng! og det kunde du giøre? — Og jeg var saadan en Dosmer, og tog saadan afsted med dig, da du dog kun var blevet en Skielm for min Skyld!

Grete.

Ga, nu kan I kyffe ham, nu kan I falde ham om Halsen! nu er det kanske for silde. Mit Hierte sagde mig nok, at han var uskyldig.

Platt

(tager Holbek S. ved Haanden).

Min Son! hvilket Hierte du har! Du er en stor Mand i mine Hine! men din Kierlighed til din Fader har forleadt dig. Det er dog altid et Bedragerie.

Holbek F.

Ja vist! ja vist! Gud bevare mig fra at tage en Skilling deraf!

Holbek S. (til Peter).

Seer I, Farbroer! det kommer af jeres Glad-dren. Hvad Godt har jeg nu af det?

Peter.

Nu, der har vi det! Nu skal jeg have Skuld!

— Herren der (han peget paa Platt) vil dog vel ikke giøre sig til Løgner; han har jo lovt det —

Platt.

Giv den Gamle Pengene. (Peter gior det.) Tag dem, Fader! Det er nu giort; jeg skal nok mage det saa, at I ingen Ansvar skal have. Overordentlige Tilfælde kræve en overordentlig Behandling.

Holbek F.

Det kan jeg ikke, naadige Herre!

Platt.

Uden Omstændigheder. (Man hører et Krig udenfor.)
Hvad er det?

Weishard.

De raabe: Kongen! Kongen!

Platt.

Kongen kommer! Godt! Oliv I her! Er det muligt, skal jeg bringe Kongen denne Begivenhed for Dre; han vil ogsaa øres derved. Som Son har I giort jeres Pligt, men som Undersaat har I forseet jer.

(Gaaer med Stich.)

Syvende Scene.

De Forrige, undtagen Platt og Stich.

Holbek F.

Seer du, skulde jeg hielpe med til at bedrage Kongen? Nei aldrig!

Holbek S.

Fader! lad mig have den Glæde, at jeg har hiulpet jer. I har intet mere at frygte for.

Peter.

Peter.

Behold du Pengene, Broer! og hold en anden gang din Mund bedre i Tomme. Man maae ikke huldre saadan paa; man kan aldrig vide, hvad der sommetider kan være ved en Sag at giøre, om den ogsaa seer aldrig saa gal ud.

Grete.

Vi skulde spilde vor Son hans Glæde? Nei, Faer! det giver jeg aldrig mit Minde til. Jeg veed, han bryder sig ikke om alt det, han har liidt, naar han bare kan redde os. Giør det, Faer! J hørte jo hvad Kapitainen sagde! Vil J da, han skal have liidt saa meget for slet intet?

Holbek F.

Nei, det var Synd! Kom, min Son! forlad mig, jeg har talt dig saa haardt til! Gud veed, hvor tungt det var mig, at mit Barn skulde være en Skielm! Men jeg kan aldrig takke dig nok, min Son! saa meget var du mig ikke skyldig, at du skulde forsee dig mod det, du skyldte din Konge. Hvor skal jeg nu betale dig for det paa min gammel Alder?

Holbek S.

Else mig som før!

Grete.

Tusende gange mere, min Son! Bed hver Bid, vi putte i vor Mund, skal vi sige til hinanden: Det kan vi takke vor Son før.

Holbek S.

Nu er jeg fornøjet! Tusind Tak, Farbroer! fordi J hialp mig.

Peter.

Tak! det er vel, det løb saadan af.
Men kom mig saadan tiere — (Til Holbek G.) Nu,
hvordan staer det imellem os to? Jeg troer dog, at
jeg maae ogsaa holde lidt af dig, ellers havde jeg vel
ikke sagt ja til det. Maar du forliger dig med din
Søn, saa gør du vel ligesaa med din Broder?

Holbek G.

Sændt at sige, Broer! er du mindre at und-
skynde end han. Jeg kan nok vove paa at lide selv,
men hielpe en anden til det, det er noget værre. Dog,
jeg vil heller ikke have dig.

Peter.

Nu, det mener jeg med.

(De give hinanden Hænder.)

Punk

(til Holbek G.).

Broer! for har jeg holdt af dig, men nu bær
jeg Erbodighed for dig. Det betyder noget, det du
har gjort! Man finder kun faa saadanne Børn. Kys
mig, og bliv min Ven! (Med Zaarerne i Qinene.)

Holbek G.

Og det kan du bede om! Jeg skal aldrig glemme
hvad du gjorde i Gaar.

Eisenbard (til Punk).

Fy for Fanden! du er Soldat, og du græder!

Punk.

Nu! hvorfor maae en Soldat ikke græde? At
græde er intet Besviis paa Feighed, naar det kommer
fra Hiertet. Man har aldrig seet mig løbe eller være
bange, men jeg vilde skamme mig, om saadan en Hand-
ling ikke rørte mig.

Eisen-

Eisenbard.

Det er sandt! man maae, Fanden tage mig, beundre Holbek. Jeg croede knap det var mueligt; men græde —

Flink.

Nu! hvad er det Snavs værd at gisre saadan en Stsi over. Jeg løber Spidsrod for Frokost. Han har giort Ret; men er det noget at gisre saadant Væsen af?

Marder.

Hold I jer Mund! I veed meget hvad et Menneske er. I kan regne jer blandt Hæ, og ikke blandt Mennesker. Holbek! jeg har nu været 40 Aar ved Regimentet, men det maae jeg sige til jeres Verommelse: saadant noget har jeg aldrig enten hørt eller seet. Men I faaer vist ogsaa Lykke og Belsignelse deraf. Det spaer jeg jer.

Ottende Scene.

De Forrige. Rachen.

Rachen.

Med Forlov.

Marder.

Hvad vil De?

Rachen.

Jeg er Forvalter. Jeg vil kun see, hvordan det seer ud her. Ha ha! er I hos jeres Son? Nu, hvordan synes I om det? Har I endnu lige saa megen Glæde af ham som i Gaar? I har nok tænkt, han kunde sidde hele Verden paa Hovedet, fordi han var Soldat? Nu, det Drefigen fil De betalt, Gunser!

ker! Det er godt, I saer saadan en Sandsekage,
saa bliver I høfligere en anden gang.

Punk.

Gaae han sin Vei, gode Herre! eller vi begynde
hvør han (pegende paa Holbek S.) slap i Gaar. Hvad
vil han her?

Rachen.

Jeg er paa min Herres Gaard. Jeg troer ikke,
nogen skal forbyde mig at see mig om der.

Punk.

See sig om, men ikke gisre Mar af nogen. (Tager
ham ved Armen) Afted! eller jeg skal vise ham Veien.

Holbek S.

Broer! lad ham være! (Til sin Fader) Fader!
betal ham jeres Gield, at I kan have Fred for den
Dievel!

Peter.

Ta, pung ud, Broer!

Holbek F.

Der er Penge. (Tæller.) Nu behøver han ikke
at have Uleilighed med at sælge min Gaard.

Grete.

Vi skal nok tage os i Agt for, at vi ikke hers-
ter blive Herskabet noget skyldige; i det mindste saa-
længe han er Forvalter. Han er for nem imod os.
Naar Kornet er i lav Priis, saa kisber han det op,
og pugger paa det. Naar der saa er stor Trang, for-
strekker han os det for Torveprisen, som er tre gange
saa meget, som han har kisbt det ind for; og naar
der saa ikke er et Korn at saae, kræver han sin Bes-
taling i Penge. Er det christeligt? Vil han hielpe
Bonderne, saa lad sig betale med Korn, naar vor

Herre

Herre giver os sin Velsignelse, saa er han værd at roses; men nu aagrer han.

Holbek F.

Tie stille, Moer!

Grete.

Nei, han skal vide, at vi ere heller ingen Døsmere, og at vi kan begribe hans Streger.

Holbek F.

Her — ere Pengene rigtige?

Rachen

(Coverseer Pengene affides).

I Sandhed! — det ærgrer mig! (koldt) Ganske
rigtig. (spøde) Nu, hvor har I faaet alle de Penge
fra paa eengang?

Holbek F.

Strænge Herre! han er betalt. Hvad kommer
det ham ved, hvor jeg har faaet Pengene fra?

Grete.

Vi behgve ikke at giøre ham Regnskab deraf.

Rachen.

Nei see! nei see! hvor frisk!

Grete.

Det er han selv Skyld i. Vi vilde takke ham,
og velsigne ham og Hærskabet tusinde gange, naar han
havde omgaaet os som Mennesker; men det fortinerer
han ikke. Vi har været værre faren med ham, end
om vi havde haft med Isbder at bestille.

Rachen.

Beed I, hvad I siger, I grove Kielling! I er
i min Magt —

Holbek

Holbek S.

Ingen Grovhed, gode Herre! Min Fader taaler den ikke; han veed alt det Sted, hvor han kan klage over det.

Peter.

Nu stikke vi ikke længere altting i Lommen, som vi før har gjort. Vi skal nok faae Ret. Han veed nok, at jeg har Haand i Hanke med ham. Gisr sig kun ikke saa tyk, jeg skal nok stoppe Munden paa ham. Hvad vi skal gisre, det gør vi af os selv; men tænker han, han skal plukke os paa sin egen Haand, det skal blive Logn.

Rachen.

Ei! for Dievelen! hvad understaaer I jer? Jeg troer den Karl (han peger paa Holbek S.) har gjort jer alle gale? Men giv mig ikke for meget af det, ellers skal jeg vise jer hvem jeg er. Vedt I, at I bliver altid vor Underdan, omendskont Jer Soldat? Vedt I, at I kommer hjem igien, naar Kongen ikke har jer mere nødig? Siden skal vi nok tage jer i Skole igien.

Eisenbard.

Død og al Ulykke! kast mig den Karl ud, eller jeg brækker Halsen paa ham.

Punk

(Griber sat paa Rachen).

Afsted!

Rachen

(Sætter sig til Modværged).

Gaae han, eller —

Iaiaia.

Mars

Marder

(til de øvrige Soldater).

Paa Øren med den Slyngel. Jeg skal lære
dig at være grov, du Bondeplager!

(Alle tage fat paa ham og vil kasse ham ud; i det
samme kommer Grev Bernrode, Platt og Stich.
De slippe ham.)

Niende Scene.

De Forrige. **Grev Bernrode.** **Platt** og
Stich (som har en Officerkaarde).

Bernrode.

Hvad er det?

Marder.

Forvalteren kommer her, og viser Holbek al mues-
lig Grovhed.

Bernrode.

Er I den smukke Karl? Bie, jeg har noget at
sige jer. (til Platt) Hvem er Faderen?

Platt

(viser paa Holbek S.)

Han!

Bernrode.

I er en lykkelig Mand! I kan være stolt af, I
har en Son, der gisør jer saa merkværdig. (Gaaer til
Holbek S.) Jeg ønsker Dem Lykke! (omsavner ham.)
Nu er De min Ligemand. Jeg misunder Dem ikke
den Rang, De ophøies til, men den Lejlighed, De
har betient Dem af og vundet Ære ved. (Til Marder)
Han er fri. (Tager Kaarden fra Stich) De er Fæn-
drif! Kongen, som jeg henrykt berettede Deres Hand-
ling,

sing, saae kun paa den sonlige Kierlighed, og blev saa
rsort deraf, at han paa Stedet gav dem denne Værs-
dighed, da han havde hørt, hvor vel De hidindtil
havde ført Dem op. (Giver ham en Guldbors.) Han
lader Dem ogsaa give denne Bors til Deres Equipage.
Han vil endnu i Dag see Dem; og det hulde Pie-
kast, som venter Dem, maae være Dem endnu kierere
end Deres Avancement.

Holbek S.

(vil kyss hans haand).

Hr. General —

Bernrode.

Et Kys, min Ven! — Deres eget ødle Hierte
maae staae Dem inde for, at De stedse vil giøre sig
dette Fortrin værdigere. (Kysser ham.)

Platt

(kysser ham ogsaa).

Hr. Hændrik! jeg gratulerer Dem af mit ganste
Hierte. Jeg er stolt af, jeg har havt Dem ved mit
Kompagnie.

Holbek J. og Grete

(falde ned for Bernrodes Fodder).

Naadige Herre! Gud betale!

Bernrode

(reiser dem op).

Ikke mig, mine Born! men Kongen maae I takke!

Peter

(til Holbek S.).

Hr. Broerson! nu fortrydeg jeg det endnu mindre.

Holbek S.

Denne Naade venter jeg aldrig. Jeg var alt
belønnet ved det, jeg hialp mine Forældre af Deres
Nød;

Nod; men nu har jeg vundet saa meget ved det, jeg har giort, at jeg intet har tilgode mere.

Peter.

Nu, det havde jeg aldrig i Evighed troet, at jeg var i Stand til at gibre en Officer. For jeg er dog den største Marsag — havde jeg ikke sagt ja, vare vi blevne det, vi vare. Hr. Forvalter! kan han vise mig saadan en Mand (peget paa Holbek S.) iblandt hans hele Slegt?

Bernrode (til Nachen).

Kongen veed jeres umenneskelige Behandling; han vil undersøge, om I sætter meer paa jer Greves Negning, end der tilkommer ham; og vee jer, hvis I findes skyldig!

(Gior Mine til at gaae.)

Punk

(til Holbek S.).

Hr. Fendrik!

Holbek S.

(Kysser ham).

Tak, Broder, for dit troe Kammeratskab! (Kysser ham igien) Og nu til Forsikring om mit evige Venstskab.

Bernrode

(til Holbek Son).

Vær De saa god og kom med! —

Holbek F.

(falder ned for Generalsens Fodder og kysser hans Knole; derpaa hører han sine Nine til Himmelten).

Gud velsigne Kongen for det, han har belønnet vor Son! og giv alle retskasne Handlinger maae komme for Lyset, saa blive Menneskene altid bedre!

O

Grete

Grete

(ligesom Holbek S.)

Og ingen vil mere skamme sig ved at handle retfædden; thi det er dog altid den største Lykke, at blive lykkelig paa en ørlig Maade.

Holbek S.

(staar imellem Bernrode og Platt, og seer vexelsvist paa dem).

Leve de, der ikke skamme sig ved at tale Dydens Sag!

Bernrode.

Leve Kongen, som ærer den!

Alle.

Kongen leve!

Den

Mysgierige.

Et

Lystspil i sem Afters,

oversat

ester

Stephanie den Ungres
der Neugierige.

Personerne.

Stændler, en Herbergerer.
Mad. Stændler.
Jakobine, hendes Syster.
Prinds Kasimir.
Frands, hans Kammertiner.
Grev Donner.
Baron Wetter.
Louis, og
Jakob, Prindsens Dienere.
Lars, en Hyrelakej.
En Magistratsperson.
Peer, Opvarter i Vertehuset.

Handlingen skeer i en fri Rigested, i Stændlers
Huus.

Første Aft.

Theatret forestiller en fælles Sahl med trenede
Døre paa.

Første Scene.

Stændler (med en Bouquet i haanden). Lars.

Lars.

Alt saa tidlig oppe, Hr. Stændler? Det er jo
neppe Dag!

Stændler.

Han veed jo nok, at jeg altid søger at være først
uppe. Hvi forunderer han sig nu derover?

Lars.

Men i Dag! — Paa Nytaarssdag! —

Stændler.

Iust paa den første Dag i Aaret bør man være
ordentlig, ellers er man det ikke det hele Aar igennem.

Lars (afsides).

Saa sige de gamle Kiellinger.

Stendler.

Gover hans Herrer endnu?

Lars.

Nei, langt fra! De ere allerede ude for en halv Time siden. Aldeles en Champagne, — en Caput — Nu — som sædvanlig.

Stendler.

Jeg har endnu aldrig seet dem uden en Caput. Jeg troer, det er deres hele Equipage.

Lars.

Jeg troer snart det samme; thi en stakkels Vadssæk eller Kuffert kan i Sandhed ikke indeholde megen Bagage.

Stendler.

Har han endnu ikke saet at vide, hvem de ere?

Lars.

Den ene hedder Grev Donner, den anden Baron Wetter.

Stendler.

Smukke Navne at skue et Par Spitsbuber under! Hvad giøre de da her? Tale de intet om deres Horretninger?

Lars.

Maaer jeg er hos dem, floste eller synde de; og naar de værdige mig deres Samtale, saa skeer det for at giøre sig lystige paa min Bekostning. Snart spørger den ene mig: Hvor meget min Mave kostet mig om Aaret? Hvem der har været min Fader? Hvorfor han ikke lod mig blive til en Liniedandser? Hvor dan min Moder stillede sig an, da hun saae min Næse første gang? Om jeg bragte mine Hædder til Verden

saa

saadan som de nu ere? Hvor ofte jeg drager min Aande i 24 Timer? Og om jeg sukker sterk, naar jeg skal gaae op af Trapperne? og flere saadanne smukke Spørgsmaale.

Stændler.

Men hetiene de sig ikke af ham i deres Forretninger? Erkyndige de sig ikke om et eller andet Hus i Byen, paa det at man kunde erfare med hvem de omgaaes?

Lars.

Jo! jo! Maar de endelig engang spørge mig om Byens Leilighed, saa bestaaer det i lige saadanne Narrestræger, som dem, de anvende paa mig selv. Saasom: I hvilken Gade de fleste Domfruer boe? Hvor mange Tænder Borgemesteren har i Munden? Om Magistraten lader sig barbere med Kappe og Pe-ryk paa, eller i Slaaprof? Hvor det sletteste Øl er tilkisks? Med eet Ord —

Stændler.

Det er et Par Landstrygere. De vil blive usynlige inden man veed et Ord deraf, og siden kan jeg see til, hvor jeg faaer min Betaling. Nu har de allerede i fire Dage ligget mig paa Halsen. Kammerleien allene beløber sig allerede til fire Dukater, foruden Fortæring. De vare i Stand til at blive her en heel Maaned, og siden smore deres Stovler. Nei, nei, jeg mane vide med hvem jeg har at gisre.

Lars.

De har allerede forundret sig over, at man maae betale en Dukat om Dagen for et Kammer.

nim nogens vil til Stændler, um sa moy neden
 Saa skulle de gaae deres Bei, naar det falder
 dem for dyrt. Mine Værelser fortære i det mindste
 intet, naar de staar ledige. Hør engang: Pas noie
 paa alle deres Handlinger, og see til, at han faaer
 noget at vide om deres Omstændigheder, ellers hvad
 Omgang de har. Jeg vil endnu see det an i to Dage,
 og længer ikke. Jeg har valt nok af deres Navne.
 Det vilde være vanskeligt siden, at finde en Grey
 Donner og Baron Wetterligten, naar de engang vare
 borte.

Aanden Scene.

Stændler. Lars. Louis. Peer,

Louis. (I Toster, Mathue, og en Art af Slaapros, stoder
 Peer ind af Doren).

Ma foi! an er impertinent, Monsieur Gaars
 Kal — vor ar an lær sodan Maniere?

Peer.

Hold nu op igien med at stode, det siger jeg ham.

Louis.

Oh va! Je stode gern.

Stændler.

Hvad er der paa Ferde? He!

Louis.

Ah vote Serviteur Monsieur! Di ar forbannen
 dumstrig Holt i sin Uus. Et Monsieur an komme
 til notre chambre o ore va vi sove. De inde ere per-
 mitter. Man betal sin thambre, man mo ave liberte,
 inde vær gener, vorfor ager Spion ve Dor. An
 komme nok engang, je am skare Næse bort. —

Lars.

Lars.

Hu, hu! Jeg kommer vist ikke for din Dør.

Stændler.

Men, hvad er det da?

Louis.

Ans Mademoiselle Søst til Madame. Un komme til Bos Valet de chambre paa Frokost, ce Monsieur Gaarskarl an spasere paa Fingren af sin Hod uden for Dør til chambre, oæng sin Dr paa Laas, va gøre Mademoiselle os Monsieur Frands. Di inde erre raisonnable, man vilde vid, va gøre Folken for sin Plæssir.

Peer.

(til Stændler).

De befalede mig i Haar at passe paa Tomfrue Jakobine, Hun bragte Kammertieneren i storste Stilhed sin Frokost ind paa Kammeret; jeg gik altsaa ganske sagte efter hende; og da jeg stod ved Døren, kom hr. Louis og trak mig bort, skildte mig ud, og stodte mig lige herhid.

Stændler.

Hvad? Min Svigerke er hos Kammertieneren?

Louis.

Oui Monsieur! va tro di nu — at ce coquin ar fortien, for sin curiosite mal placee?

Stændler.

Jeg har befælet ham det; han har gjort Det.

Louis.

Comment! an var gør Det? Di ar befahl? si donc Monsieur! di ennu erre mer unpolit! di vor for vil vide va gøre, sin Passager paa sin Chambre. Di maa vær Porteur til Couvent, o inde Gestgiv.

O 5

Stændler.

Stændler (til Peer).

Kald hende strax hid. — Nei, bliv. Jeg vil selv hente hende. (Vil gaae.)

Louis

(holder ham op).

Ah Pardon! Monsieur. Se først maa avisér, di inde maa løb i en chambre, naar inde erre melle an. Ha voila ans Kon. (Løber bort.)

Tredie Scene.

Stændler. Lars. Mad. Stændler. Peer.

Mad. Stændler (meget ivrig).

Se mig engang! Kan du ikke bare dig for, end og saa tidlig paa Morgenien at begaæ dumme Stræger? (Peger paa den Bouquet, Hr. Stændler hat.) Hvorfor tager du saadanne Ting bort, som ere dig uvedkommende? Kan her da ikke komme det ringeste i Huset, uden du skal have din Næse deri? (Til Peer) Gaae din Vei! (Peer gaaer.)

Stændler.

Og siig du mig, hvilke Hemmeligheder du har? Du lader bringe saadanne Ting i Huset, som jeg ikke maae vide noget om? Hvem er Herre? Jeg eller du? Du veed, at jeg vil og skal være underrettet om alle Ting; hvorfor tilskynder du da Folk til at holde noget hemmeligt for mig?

Mad. Stændler.

Fordi det stikker sig ikke, at du veed enhver Bagatel. Jeg foretager mig intet, som jo hele Verden maae vide; men naar det er nødvendigt at fortælle no-
gen

gen Ting for dig, saa gør jeg det med velberaad Hu,
for at spare dig for Hovedpine, thi du grubler bag
ester paa Ting, som ikke er værd at tænke paa.

Stændler.

Forbandede Udsflugter! Jeg vil nu, at der aldeles intet skal dølges for mig, om det endog skulde være til min Skade.

Mad. Stændler

(til Lars, som hemmelig-leer).

Hvad staarer han der for, Tossehoved?

Lars.

Jeg ønsker Madamen et glædeligt Nytaar —

Mad. Stændler.

Ja, det er det jeg fatter — Gaae han eens —

Lars.

Fred og Enighed; og —

Mad. Stændler.

Gaae, gaae, gamle Viinflaske! jeg behøver ikke
hans Ønsker. (Stoder ham ud af Døren.)

Lars

(i det han gaaer).

Alt, hvad De kan ønske sig af Deres Mand.

Mad. Stændler.

Dette var endnu det beste.

Fierde Scene.

Stændler. Mad. Stændler.

Mad. Stændler.

Giv mig Blomsterne hid. Kun snart.

Stændler.

Jeg maae først vide, hvortil de ere bestemte;
hvorfor du har besalet Pigen at skule dem for mig.

Mad.

Mad. Stændler.

Alt dette vil du vide?

Stændler (opbragt).

Taa, og det paa Dieblikket.

Mad. Stændler.

Og naar jeg nu ikke siger dig det?

Stændler.

Saa skal jeg tvinge dig dertil.

Mad. Stændler.

Du? Tvinge mig? Hvormed da?

Stændler.

Du skal ikke faae nogen Bid Mad før —

Mad. Stændler.

Jeg kan taale at sulte i 24 Timer; i denne Tid vil du vist lide mere end jeg, saafremt din Nysgierighed ikke bliver tilfredsstillet. Og du vil dog vel ikke lade mig sulte ihiel?

Stændler.

Ingen Skiemt, det vil jeg have mig udbedret! Et Ord, saa godt som fire og tyve: jeg vil vide det. Man maa ikke tillade, at der legges et Halmstraæ paa Bordet, uden at vide Aarsagen dertil. Det tilkommer en Huusvoert. Altsaa — ophold mig ikke — (Hyderst opbragt) Naa, endnu engang —

Mad. Stændler.

Jeg kan ikke sige dig det.

Stændler.

Hvorledes? Du kan ikke?

Mad. Stændler.

Nei, umuelig!

Stændler.

Du er en Kone, som ikke vil opvække nogen Mis- tanke hos sin Mand: din Ere skal forblive ubeklikket:

jeg

jeg skal side paa dig: og du vil have Hemmeligheder,
som jeg ikke maae vide?

Mad. Stændler.

Du skal faae det at vide; lad mig ifkuns nu
være i Rose.

Stændler.

Nei, nei! Just nu vil jeg vide det. — Naa?
Hvorfor grader du?

Mad. Stændler.

Fordi jeg skal sige dig det. Sagen i sig selv er
ganste ubetydelig — jeg havde vist ikke dulgt den for
dig — men — at jeg nu bliver tvungen til at aaben-
bare den — det smørter mig! — Giv mig ifkuns
et Par Timers Tid — jeg skal selv begynde.

Stændler.

Nei — Nei — Nei!

Mad. Stændler

(saa forbittret, at hun neppe kan tale).

Nu saa hør da ret til! du vil forskrækkes over
den vigtige Hemmelighed — siden du endelig vil vide
det — men læg Mærke dertil.

Stændler.

Kunns videre.

Mad. Stændler.

Blomsterne skulle været en Nytaars Present til
Prinsen. Du veed, at vi allerede have faaet mange
Penge af ham, altsaa maae man, tænkte jeg, ogsaa
igien vise, at man veed at leve. Og en stor Herre,
som han er, kan man ikke byde andet end Mariteter.
Desaarsag er jeg falset paa Blomster, siden han
just er en stor Elske deraf. Nu veed De det, naa-
dige

vige Herre! er De nu bleven rigere? Har jeg begaet nogen Forbrydelse?

Stændler.

Du har gjort aldeles Ret, ellers deri ikke, at du har villet fortælle det før mig. Hvad var dit Dine mede derved?

Mad. Stændler.

Det uskyldigste af Verden. — Betænk engang — man kan intet fornuftigt forestille dig — (grædende) du omgaaes med mig, som med en Dienestepige. Aldrig havde jeg troet, at du kunde være saadan Mar — O! dersom jeg havde vidst det før!

Stændler (smigrende).

Nu, nu, lille Høfde! vær god igien, nu er det forbi — Du har selv Skylden; hvorfor er du så ivrig? Giv dig tilfreds, min kiereste Kone! du veed jo, at jeg elsker dig.

Mad. Stændler.

Hvad hælper mig din Kierlighed, naar du vil begegne mig saaledes? I andres Overværelse at sætte al Agtelse og Respekt for mig til side! er det Kierlighed? — Du veed, at det er at træffe mig paa den empfindligste Side, naar man torterer mig, og endda undlader du ikke at giøre det.

Stændler.

Naa, det skal ikke skee oftere! vær kuns roelig, min høde Høfde! I Dag, paa Nytaars Dag, gør jeg dig det Lovte, du skal herefter blive fuldkommen tilfreds med mig.

Femte

Femte Scene.

Jakobine. De Forrige.

Jakobine.

Siig mig dog Svoger, om han ikke besidder den ringeste Esteranke, til saaledes at giøre mig Tort, at han lader en Gaardskarl gaae paa Luur efter mig, og giør min Ere mistænkt! Er det ikke hans egen Skam?

Mad. Stændler.

Hvad har han nu igien gjort dig imod?

Jakobine.

Jeg kommer for at bringe Prindsens Kammer-tiener Frokost ind paa Kammeret, saa følger Gaardskarlen paa Svogers Besaling mig lige i Hælene, og lurer ved Døren; den franske Tiener finder ham der, vil jage ham bort, og begynder saadan Larm med ham, at det hele Huus derover kom tilløbende. Nu hedder det overalt: Verten har sat Spioner efter sin Sveriske. Hvad Ere kan jeg nu vente deraf? Siig nu selv, er det ikke skammeligt, saaledes at bestemme mig?

Mad. Stændler.

Men Mand! hør du da tabt af Forstand? Hvad har du i Sinde? Vil du ved din Dumhed bestemme din hele Familie?

Stændler.

Fikke! Fikke! lad mig dog faae et Ord frem —

Jakobine.

Himlen skal bevare mig fra, at blive længere i jeres Huus! Heller vil jeg tiene for mit Brod, saa bliver dog min Ere ubeskaret.

Mad.

Mad. Stendler.

Net ligesom din Kone og Svigerske vare de lidensligste Kvinder.

Stendler.

Men min sode Fikke! ikuns et Hieblik —
Jeg hørte i Gaar, da vi skulde gaae til Sengs, din
Søster at sige til Kamerteneren: vi ville see, hvem
af os der skal vinde; jeg kommer ganske vist forend
De, om jeg endog ikke skulde sove den hele Nat deraf.
Jeg troede altsaa, at de maaskee havde astalt en Sam-
menkomst med hverandre.

Jakobine.

Men tenk engang — hvor kan han endog drømme
derom! Har han i min hele Afsærd til denne Tid
kunnet opdage den ringeste Tilbrielighed hos mig til
en saadan Opsorrel, at han deraf har Aarsag til at
tenke sligt om mig?

Stendler.

Hvad vilde da den Samtale sige?

Jakobine.

Vi har væddet med hverandre om, hvem der først
kunde ønske den anden et glædeligt Nytaar. Dette
var Indholden af mine Ord, og deraf har jeg bragt
ham Frokosten paa hans Kammer, for at vinde Bed-
demalet.

Stendler.

Men det skikker sig ikke for hende.

Jakobine.

Hvorfor skikker det sig ikke? Er jeg for fornem
dertil? Maae jeg ikke tidt opvarte andre efter hans
egen Befaling? Det er altsaa intet Nyt. Eller jeg
maae maaskee ikke skiemte med noget Menneske? —

Det

Det skal ingen forbyde mig. Hvo, som skal leve iblandt Mennesker, maae baade kunne tale og lee med dem, ellers hører han til Bisrnenes Selskab i Skoven. (Gaaer.)

Stændler.

Er du endnu vred, min Kone?

Mad. Stændler.

Nu er jeg det endnu mere, end før. Er det anständigt, at lade en Gaardskarl gaae paa Luur efter min Gøster?

Stændler.

Jeg vilde gierne vide —

Mad. Stændler.

Det er just din Ulykke, at du vil vide alle Ting — og Ting, som ere dig aldeles uvedkommende. Ved din dumme Nyggierrighed gior du det hele Huus mistænkt. Du lurer ved alle Dørre; du sniger dig til at udspeide alle Kroge, for at vide hvad der passerer. Du vil nok med det første gaae paa Luur efter Musesne, for at vide, hvad de tage sig for i deres Huller. Du er en Mand, og er dog mere nyggierrig end en Pige paa 12 Aar. (Gaaer.)

Stændler.

Kone! Kone! vær dog nu god igien! (Han løber efter hende.) Jeg vil jo allene vide, hvad der gaaer for sig i mit Huus.

Siette Scene.

(Theatret forestiller Gr. Donners og Gr. Wetters Værelse.)
Grev Donner og Baron Wetter (komme ind).

Lars (folger efter dem).

Gr. Donner.

Frokost!

P

Lars.

Lars.

Strax, Hr. Greve!

(Gaaer).

Br. Wetter.

Vor Gang var forgleves.

Gr. Donner.

Ta, den gang.

Br. Wetter.

Men Taalmodighed! han skal ikke undgaae os —
Han maae troe paa det, enten han vil eller ikke.

Gr. Donner.

I Dag, da det er Myaar, bliver han ikke god
at faae sat paa saa tidlig.

Br. Wetter.

Det er sandt. Derpaa tenkte jeg ikke. Vi havde
kunnet spare vor Gang. I Dag lever den Liderligste
ordentlig. Enhver er occuperet med noget, som han
ellers ikke bekymrer sig om det hele Aar igennem. Han
maae aflagge Lykonsninger, enten han er stor eller
siden, ordentlig eller laderlig. Der gives altid nogen,
til hvem man maae osre. Bare vi ved Regimentet,
saa maatte vi endog imod vor Billie ønske saadanne
Folk langt Liv og lykkelige Dage, som vi gjerne on-
skede Handen i Bold. Tambourerne funde man ikke
vise af, hvor meget end Pungen maatte være tient
dermed.

Gr. Donner.

Ta, og dog ere vi ellers ligesom fraskilte fra
andre Mennesker.

Br. Wetter.

Enhver maae alligevel øre og tilbede os.

Grev

Gr. Donner.

Som gierne forbandede os i vor Graværelse.

Gr. Wetter.

Saaledes har det altid været.

Gr. Donner.

Ganske rigtig! Men i forrige Tider havde vi i
det ringeste flere Penge end nu.

Gr. Wetter.

Det er godt, at vi endnu kan leve. Vore Ef-
terkommere saae mindre end vi. Det bliver stedse
værre. Altsaa leve vi i de bedste Tider. Maar man
græmmer sig over, ikke at have levet i forrige Ti-
der, saa maae man troste sig med, at man ikke kom-
mer til at opleve de tilkommende. (Trækker en Guld-
bors frem) Have vi ikke Penge nok?

Gr. Donner.

Ga, til at kiske Mennesker for.

Gr. Wetter.

Det er ligemeget, naar vi have vor Hordeel der-
ved. Paa hvad Tid, hvorledes, og hvor Mennesket
kan erhverve mere end han bruger, gør han det med
god Billie; derfor har han Hornuft. Hvem vil leve
saadan som Dydene i Skoven! Disse behøve intet
andet end Heden; men os har Naturen sat i den Nod-
vendighed, at sørge for Klæder tillige, og desaarsag er
Mit og Dit os ganske uundværligt.

Gr. Donner.

Og just Mit og Dit er det, som foraarsager
Menneskets Plager.

Gr. Wetter.

Bort med Klager og Plager. Vi ere det vi ere.
Lad os efterkomme vores Pligter saaledes, som det kan

fordres af os, og lad os overlade det til andre, at gruble over Menneskeets Ulykker; man udvirker dog ikke derved nogen Forbedring. — Lad os heller være bærent paa, hvorledes vi skal faae den Herre bort, naar han falder os i Hænderne.

Gr. Donner.

Ja — jeg veed ikke saa lige, hvorledes? — Det er farligt — Karlen er bekjendt og formuende — Uden for Byen kan vi ikke faae sat paa ham — Altsaa, hvad er herved at gisre?

Gr. Wetter.

Der falder mig en prættig Tanke ind — Naar vi først har ham, saa slæbe vi ham hen til vor Spion; klæder ham der paa som en syg Dame; binder hans Hænder bag paa Ryggen, og gisr ham et Par falske i Stedet; binder ham noget for Munden, ligesom han ikke kunde taale den skarpe Lust. Du sætter dig som hendes Mand i Vognen, og jeg som Jæger paa Hukken; saa kører vi ud af Porten med det naadige Herstab.

Spyvende Scene.

Grev Donner. Baron Wetter. Lars
(som bringer Kaffe).

Gr. Donner (til Lars).

Nu, hvordan har han sovet forrige Nat?

Lars

(sætter Kaffe paa Bordet. De driske).

Net vel! til Deres Dieneste.

Baron

Br. Wetter.

Hvad har han drømt?

Lars.

Jeg spilder ikke Tiden med at drømme; jeg sover heller i det Sted — Men jeg har endnu ikke iagttaget min Skyldighed, at tilønste de hvie Herrer i det begyndte nye Aar al selvsomstelig Belgaaende og Forngielse. Gid De i alt, hvad De beder om, maae blive bønhørt! Mig derimod, som en uværdig Tiener, anbefaler jeg til begge Herrers Maade fremdeles.

Br. Wetter.

Hør engang — Har han ikke været Præst til St. Miserabel?

Lars.

Hvorfor? Nei! Ach! De behager allerede igien at skiemte.

Br. Wetter.

Nei, nei! Han veed saa herlig at udstonne sit Nytaars Ønske, at man maatte ansee ham for at have været en lille Velerværdighed.

Br. Donner.

Han har dog glemt det bedste. Penge, Råmedad! Penge!

Lars.

Ih! derpaa vil det ikke mangle de naadige Herrer.

Br. Wetter.

So retskaffen, min gode Mand, retskaffen! Han kan sandelig ikke forestille sig, hvor stor Appetit jeg har til et hundrede tusinde Rigsdaler.

Lars.

Ta, det vil jeg vel troe; men dersor kan De dog have Penge; thi jo mere man har, jo mere ønsker man sig. Man har aldrig nok.

P 3

Grev

Gr. Donner.

Men det passer sig ikke paa os. Naar vi onste os Penge, saa har vi dem ogsaa nødig.

Gr. Wetter.

Hør, min allerkiereste Ven! jeg anseer ham for en ærlig Mand —

Lars.

Deri tager Hr. Baronen ikke feil!

Gr. Wetter.

Ikke sandt, jeg har ikke taget feil?

Lars.

Nei, heri ikke.

Gr. Wetter.

Det tænkte jeg nok. — Nu — vi ville aabenbare vore Omstændigheder for ham —

Lars.

Det er en Naade for mig!

Gr. Donner.

Men han maae sic — ellers vil det koste ham Næse og Øren.

Lars.

Gud bev re mita fra at sige et Ord!

Gr. Wetter.

Kunde han ikke forskaffe os et Par ret rige Par-tier? Et Par unge Piger eller gamle Koner, naar de ikkuns har Penge.

Lars.

Oh! nu gisr De etter Mar af mig.

Gr. Donner.

Altid troer han, vi skiente, naar vi tale nok saa alvorlig. — Naar vi sige ham, hvem vi ere, saa vil han vist høre Medslidenhed — Det er ikke vore rette Navne —

Lars.

Lars.

Ach! det har jeg vel tænkt! (Hemmelighedsfuld)
Om De nu ret oprigtig vil anbetroe Dem til mig —
hvem veed — jeg er ju ikke usikkert —

Gr. Donner.

Nu, hør da — Men det bliver imellem os. —
Lars.

Tilsorladelig.

Gr. Donner

(meget hemmeligt).

Vi ere et Par fordrevne —
(hvistende ham i Dret.)

Lars (studser).

O aldrig!

Gr. Wetter.

Men lad ingen vide det!

Gr. Donner.

Vi har nu i Sinde at gisre vor Lykke ved Giv-
termaal. Dersom han nu kunde bane os Vejen dertil,
saa skulde det blive hans Lykke.

Gr. Wetter.

Vi har allerede reist hele Europa igennem. Skulde
det nu igien staae feil for os her, saa gaae vi af blot
Fortvivlesse til Pensylvanien under Quakerne. Nu,
 hvad mener han?

Lars.

Ha ha! Nu har De ganste vist atter bundet mig
en stor en paa Ermet!

Gr. Donner.

Nu! troer han nu ikke heller dette? Saa kan
vi ikke hielpe ham.

Lars.

Hiertelig gierne! naar De saa besaler —

P 4

Baron

Br. Wetter.

Nei! nu ret alvorlig. Han kan troe mig paa mine Ord — Men for alle Ting i Verden siig det ikke til noget Menneske! —

Lars.

O! bevare os vel! Jeg er ikke meget for at blive til Latter for Folk.

Gr. Donner.

Nu om noget andet. Hvem tilhører de prægtige Betientere, jeg seer her i Huset?

Lars.

En polsk Prinds, som har været her nu i tre Maaneder; men saa meget jeg har funnet fornemme af hans Betientere, saa bliver han her ikke ret længe.

Niende Scene.

De Forrige. Hr. Stændler..

Stændler

(Træder ind med mange Komplimenter).

Jeg ønsker Deres Velbaarenheder, at de begge maae have sovet vel.

Br. Wetter.

God Morgen, Hr. Vært! Hvad kan være til Deres Dieneste?

Stændler.

Jeg vilde ikkunns erfare, om de høje Herrer ere tilfreds med Oprårtningen.

Gr. Donner.

Fuldkommen.

Stændler.

Det glæder mig af hjertet. Agter De endnu at blive her længe? — Det er Skik —

Baron

Br. Wetter.

Det vide vi selv ikke. Vi have Forretninger, som vi maae rette os efter; disse kan maaskee tilendebringes snart, og maaskee de kan vare længe. Om et Par Dage kan vi maaskee underrette Dem nsiere.

Stændler.

Saa! Saa!

Gr. Donner.

Har De været længe i dette Hhuus?

Stændler.

I sex Aar.

Br. Wetter.

Man bliver godt beværtet hos Dem, det er sandt. De kan imodtage de største Herrer; men dyrt, dyrt —

Stændler.

Det synes vel saa — men naar Omkostningerne betragtes —

Gr. Donner.

Ta, ja — De har Ret. Man kan ikke forlange det ringere.

Stændler.

Dersom jeg kan være til nogen Dienste i Deres Forretninger her, da have De at befale; jeg har store og naadige Velyndere. De behøve ikuns at sige — Hvor —

Br. Wetter.

Vi ere Dem forbundne, hr. Vært! Vi kan ikke anbetroe os til nogen. Er dette Deres eget Hhuus, eller boer De allene til Leie?

Stændler.

Det er mit eget, velbaarne Herre! Jeg veed vel ikke, om jeg iagttager den skyldige Respekt. Deres Høihed har endnu ikke havt den Godhed, at tilkiende give, af hvad Stand —

Gr. Donner.

O! ophold Dem ikke derover! Tituleer os ikke uns ligesom De selv vil; det er os ligemeget.

Br. Wetter.

Vi sige ikke gierne, hvem vi ere. — De er dog givt?

Stændler.

Til Dieneste.

Br. Wetter.

Har De og allerede Familie?

Stændler.

Til Dato ikke.

Br. Wetter.

Nu, jeg ønsker megen Lykke til, snart at faae Arvinger.

Stændler.

Underdanig Taksigelse! — Min Herre maatte have udstaet megen Kulde paa Reisen? — Om Forladelse! — Har De gjort nogen lang Tour?

Br. Wetter.

Noget nær —

Stændler.

Maaßke fra Dresden, eller Berlin —

Br. Wetter.

Oprigtig at tale: vi komme allesteds fra; thi vi have i et halvt Aar ikke gjort andet end reist omkring. — Har De allerede været i Kirken i Dag?

Stænd-

Hr. Stændler.

Nei!

Gr. Donner.

Det maae allerede være spaa Tiden. Vi ville ikke opholde Dem. Vi gaae ogsaa derhen. Lev imidlertid vel, Hr. Vært!

Gr. Wetter.

En god Champagner til Middag. Adieu!

(Gaae begge.)

Lars.

Skal jeg gaae med?

Gr. Donner.

Nei!

Tiende Scene.

Hr. Stændler og Lars.

Stændler

(Seende efter dem med fortredelige Miner).

Lars.

Ha ha ha! Veed De nu, hvem de ere, og hvor fra de komme? He!

Stændler.

Det er et Par fortvivlede Karle! Det forholder sig aldrig rigtig med dem. Der maae være noget aparte ved disse Herrer.

Lars.

Ga, de har allerede givet min Forstand noget at bestille. Endnu har jeg ikke havt nogen under Hænderne i fulde 24 Timer, uden at giette mig til med hvem jeg havde at gisre. Men der — Maar jeg ikke var overbevist om, at jeg er en klog Karl, saa funde

kunde disse giøre, at jeg holdt mig selv for det største Dosmerhoved.

Stændler.

Geg skal dog endnu i Dag komme efter Sandheden. (Gaaer.)

Lars.

Ga, jeg vædder paa det, som er tvertimod. Snart ere de Seldater, snart Geistlige, snart Tyrker, og snart Franskænd.

(Gaaer.)

Ende paa den første Alt.

Anden

A n d e n A f t.

Skuepladsen forestiller et af Prindsens Værelser.

Første Scene.

Prinds Kasimir. Frands.

Pr. Kasimir.

Om otte Dage i det høieste reiser jeg bort. Lad altsaa min Eqvipage være i Stand.

Frands.

Altting er i sin Orden. (Ester en Pause) Tør jeg spørge, hvor vi reise hen?

Pr. Kasimir.

Til Constantinopel. — Du har dog intet derimod?

Frands.

Deres Durchlauchtighed behager at reise, men —

Pr. Kasimir.

Men?

Frands.

Jeg er ikkuns antagen til at giøre Reisen med omkring i Europa.

Pr. Kasimir.

Du er slet oplyst i Geographien, naar du sætter Constantinopel i en anden Part af Verden.

Frands.

Jeg mener dermed det christelige Europa. Jeg er en Fribaaren, og skister ikke om at komme til saaz

danne

danne Lande, hvor Herrerne ere Despoter, og Tie-
nerne Slaver.

Pr. Kasimir.

Har du noget at klage paa mig?

Frands.

Til denne Tid ikke.

Pr. Kasimir.

Og troer du, at jeg vil begegne dig anderledes,
end jeg har gjort hidtil?

Frands.

Exempler bliver ofte til Vane. Mennesket er af
Naturen en Tyran; og der, hvor han ikke holdes i
Tømme ved Lovene eller en højere Magt, viser han
gierne sin Magt?

Pr. Kasimir.

Du vil altsaa ikke med?

Frands.

Jeg beder om min Afsæd.

Pr. Kasimir.

Det kan ikke skee. Jeg maae først have en an-
den Kamertiner.

Frands.

Deres Durchlauchtighed har ikkun at tillade, at
det bliver bekendtgjort. Der vil komme nok og melde
sig; mange ville maasee ansee det for en Lykke, at
kunne gifte saadanne berømmelige Keiser.

Pr. Kasimir.

Jeg er overtydet om, at min Dieneste vil stikke
utallige i Dine; men jeg er ikke vis paa, at nogen
af dem vil staae mig an. Du maae i det ringeste
folge med til Venedig. Jeg skal endnu i Dag udstede
Ordre derhen til at holde et dueligt Menneske i Be-
redskab.

Frands.

Frands.

Geg har i Sinde her at givte mig. Hvorfor skal jeg altsaa giøre en saadan forgieves Reise?

Pr. Kasimir.

Hvordan? En Kone er Aarsag til, at du vil forlade min Dieneste?

Frands.

Ga. Jeg er sikker paa, altid at finde Dieneste, men maaßke aldrig en saadan Kone, som jeg her finder.

Anden Scene.

De Forrige. Louis (overleverer Prindsen Vischbillerter, som Prindsen igien nemseer).

Pr. Kasimir.

Du troer altsaa at giøre større Lykke ved en Kone, end hos mig? — Vel. Finder jeg en anden Kammertiner, saa kan du endnu i Dag tiltræde din nye Dieneste; hvis ikke, saa giver jeg dig fri Reise fra Venedig her tilbage. Har du endnu meer at indvende?

Frands.

Geg haaber endnu her at blive aflost, for at spare de unsvendige Udgivter.

Pr. Kasimir.

Ikke et Ord mere.

(*Frands gaaer.*)

Tredie Scene.

Prinds Kasimir. Louis.

(Prindsen gaaer frem og tilbage i dybe Tanker).

Louis

(efter en lang Pause).

Mon Prince, forlade mei de grace ene tres humble priere; je ar or so mange, que valet de chambre for lange sin dimission.

Prinds

Pr. Kasimir.

Eh bien?

Louis

(Salder paa Kneæ).

Je for sin Hod begære, om ikke vil mempriser
min Person, men regarder paa min Merites fra sex
Maaned et quatre jours, vor je ar avte de Maade til
Staae i Service, et mi avancer til Place fra valet de
Chambre. Je kanne friser, raser comme un Peruquer
de Paris, je vide va maa forstaa valet de chambre
comme le premier valet de Chambre du Roi de France.

Pr. Kasimir.

Staae op!

Louis

(Staaer op og kysser Prindsens Kiøle).

Mon Prince. For mi kan troe, je være fra
bonne familie, et ma familie inde vee un mot, je erre
comme un laquais, mais les malheurs mi ar forcer til
vær va erre. Men naar kan notisies a ma familie, je
være valet de chambre, man bliv content, man si gra-
tuler, at le petit Louis est le favorit fra so stor Prince.
Le Monsieur Francois inde ar Net, vorfor an quitter
en so honorable emploi, pour ave eene Ting, an kanne
attraper over al.

Pr. Kasimir.

Vi ville see til.

Louis.

Ha! mon dieu! Je inde forglemme votre grace,
so længe je leve.

Fierde

Fierde Scene.

De Forrige. Mad. Stændler.

(Louis gaaer bort saasnart han seer Mad. Stændler kommer ind).

Mad. Stændler
(meget ærbodig).

Deres Durchlauchtighed har været saa naadig at lade mig kalde.

Pr. Kasimir

(med megen Venlighed).

Ja min smukke Madame! Er hun vred dervor?

Mad. Stændler.

Aldeles ikke. De har altid at befale. Vor Haandtering udfordrer at beværke enhver for sine Penge paa det bedste og naar det forlanges. Deres Durchlauchtighed have kun den Maade at befale over mig, Deres underdanigste Tienerinde.

Pr. Kasimir.

Sæt sig først ned.

Mad. Stændler.

Nei, saa dristig kan jeg ikke være.

Pr. Kasimir

(tager hende ved Haanden og fører hende hen til Sophaen).

Ingen Omstændigheder. Marsagen, hvorfor jeg har ladet hende kalde — hendes Mand besidder alt for lidet Levemaade, jeg undrer mig over, hvorledes hun kan udstaae hans uanständige Opførsel — ellers havde jeg talt med ham. Jeg har en Bexel paa 1000 Louisd'or, som er forfalden til Betaling om en Maaned; men da jeg agter at reise hersfra om en 10 a 12 Dage, saa vil jeg sælge den. Der er noget at pros-

fitere. Denne Fordeel vil jeg unde hendes Mand, jeg veed, han er altid ved Penge, naar han ellers vil kisbe Vexelen — hvis ikke, kan jeg bekomme mine Penge for den strax af enhver anden.

Mad. Stændler.

Jeg takker Deres Durchlauchtighed underdanigst for denne Maade.

Pr. Kasimir.

Siiig det da til hendes Mand, og lad mig siden faae Svar derpaa. Altid under jeg heller dem, jeg logerer hos, en saadan Fordeel, end Fremmede.

Mad. Stændler.

Det skal uopholdelig skee.

Pr. Kasimir.

Som jeg siger hende, min kiere Madame! jeg er ikke forlegen dermed. Men allene for at tilveiebringe eder, som unge Folk, en Slags Fortieneste. — Hvor længe har I været sammen?

Mad. Stændler.

I to Aar, Deres Durchlauchtighed.

Pr. Kasimir.

Har hun da endnu ikke fortrydt det?

Louis (inden fra).

Comment on ville forces!

Stændler.

Lad mig kuns. Jeg har lov i mit eget Huus —

Mad. Stændler.

Hør Himmelens Skyld, hvad tager den Mand sig for!

(Vil staae op.)

Pr. Kasimir.

Oliv hun!

(Ringer.)

Femte

Femte Scene.

Prinds Kasimir. Mad. Stændler. Louis,
(som med den ene haand holder Døren til).

Pr. Kasimir.

Hvad er der paa Hørde?

Louis.

Der erre den Man til de Koen. An viter par
først komme erin. Jeg sie: de inde erre permitter,
mon Prince ar til gøre mee Madame. An begynne
bliv impertinent.

Pr. Kasimir.

Lad ham komme ind.

Siette Scene.

De Forrige. Hr. Stændler.

Stændler (med Hidsighed).

Hvad har du her at giøre?

Pr. Kasimir (til Louis).

Lad Vognen kørre frem.

(Louis gaaer.)

Pr. Kasimir

(til Hr. Stændler).

Bliv ikke vred, min Ven, at jeg har ladet hans
Kone kalde. Jeg forestillede mig ikke, at han kunde
være saa naragtig at fatte Mistanke til mig, ellers
havde det vist ikke skeet. Jeg har overdraget hende
noget, som med ham ikke kunde afgjøres, siden det er
mig modbydeligt at tale med ham. Jeg vil sælge en
Brexel, hvorpaa der er noget at vinde. Denne Fordeel
vilde jeg unde jer.

Louis

(Kommer tilbage).

Le Carosse —

Pr. Casimir

(med yderligste Stolthed).

Vær ikke saa dum, at giøre sin Kone nogen Besvredelse. (Til Louis noget sagte.) Du er Kammertener.
(Han gaaer.)

Louis

(som følger ham efter).

Vive le Prince Casimir!

Svende Scene.

Hr. Stændler. Mad. Stændler.

Mad. Stændler.

Der seer du Frugterne af din Dumhed. Hvor har du igien haft din Spurreforstand henne, da du begaaer saadan Tolperstreg?

Stændler.

Hvad snakker du om Spurreforstand og Tolperstreger? Jeg siger engang for alle: du skal uden mit Vidende ikke løbe omkring paa de Logerendes Værelser. Hvorfor vilde Karlen ikke lade mig slippe ind, naar du ikke havde haft noget hemmeligt for? Du! giør mig det ikke for broget med Prinsen! Jeg skal lære dig, at bestille Blomster til Nytaars Present for ham, og at overbringe ham dem hemmelig.

Mad. Stændler.

Du Mar! der er ikke blevet tænkt paa Blomsterne. De ligge endnu ganske rolig i mit Kammer. Han har ladet mig kalde.

Stænd-

Stændler.

Ei! han har dig intet at kalde. Vil han noget,
saa kan han tale med mig.

Mad. Stændler.

Men du anstaer ham ikke. Det har du jo selv
hørt.

Stændler.

Og du skal ei heller anstaae ham. Du maae ikke
staae noget Menneske an uden mig.

Mad. Stændler

O du Mar! du skulle ønske dig Lykke til at have
en Kone, for hvis Skyld Folk lader dig fortiene Penge,
og som desuagtet er den ørligste Kone af Verden.

Stændler.

Jeg vil ingen Penge fortiene for din Skyld.
Hvo som ikke vil fortære Penge hos mig for min egen
Skyld, kan blive borte. Og dersom herefter ikun
een eneste søger mit Huus, fordi jeg har en Kone —
saa — vil jeg for give mig ud for Enkemand — der
skal ingen komme efter, at jeg er givt; du skal ikke
mere komme for noget Menneskes Dine.

Mad. Stændler.

Du maae først spørge, om jeg er fornæret med.

Stændler.

Du maae vel. Jeg er Herre, jeg har at befale.
Du skal herefter ikke have med nogen Ting at giøre.
— Naar nogen har et eller andet at afhandlne, saa
skal han tale med mig.

Mad. Stændler.

Er det min Skyld, at ingen vil tale med dig?
Det geraader mig til ingen Ære, at man driver Spot
med dig.

Stændler.

(i en sagte Tone).

Men hvorfor driver man da Spot med mig?
Er min Opsørel da saa naragtig?

Mad. Stændler.

Sporger du endnu derom? Du blander dig i alt, hvad der tales; du besidder den uteaalelige Stolthed, at ville forstaae alle Ting; udsetter Heil paa det, du ikke har det mindste Begreb om; trænger dig ind paa Folk med dit uformuistige Sladder. Du er saa nysgierrig, som et Andenæb, der snager overalt. For medelst disse herlige Dyder bliver du alle Mennesker til Byrde, naar de ickuns nogle gange har haft Omsgang med dig. (grædende) Var det da at undre over, om du og allerede var bleven mig til det samme?

Stændler.

Men endnu er jeg dog ikke blevet dig det, min lille Kone?

Mad. Stændler.

Maar ikke den Stolthed paa min egen Ere undertrykkede min Misfornøjelse, saa var den blotte Kierlighed ofte ikke i Stand til at overvinde min Modbydelighed. Du er lykkelig, at du har saadan Kone. Overvei nu selv, om det ikke maae krænke mig, naar du offentlig bestæmmer mig med din galne Mistanke.

Stændler.

Naa lille Fikke, tilgiv mig! Jeg indseer det, at jeg atten har haft Uret. Det er sandt! min første Heil bestaaer deri, at jeg vil vide alle Ting. — Men jeg vil ganske vist vænne mig af dermed. Er du nu god, lille Kone?

Mad.

Mad. Stændler.

Hvad nytter det, naar jeg ogsaa er god igien?
 Du vil snart give mig Anledning til, atter at blive
 fortrydlig. — Men hvorledes meener du, Prinsen
 vil optage det? Saadan en stor Herre — som har
 den Maade, at lade mig sidde paa Sophaen ved Siden
 af sig! —

Ottende Scene.

De Forrige. Frands.

(Mad. Stændler seer med et stolt Øjeaft til Frands
 og gaaer.)

Stændler.

Har Hs. Durchlauchtighed ikke besalet noget sær-
 deles for i Dag, Hr. Kammertiner?

Frands.

Nei, Hr. Vert!

Stændler.

Oliv ikke vred, Hr. Kammertiner, at min
 Gaardskarl i Dag tidlig var ved Deres Dør; han
 har ikke forstaet mig ret, det var ikke min Villie.

Frands.

Undskyld sig ikke. Jeg er aldeles ikke vred for
 hans Nysgierrighed. — Hans Fader har uden Twivl
 været en Friseur eller Barbeer, og af ham maae han
 have arvet den Stammedyd, at bekymre sig om alle
 Ting.

Stændler.

Hvorsor ikke ligesaavel en Avisskriver?

(Gaaer fortrydlig bort.)

Niende Scene.

Frands. Jacob.

Frands.

Er han ikke med Prinsen?

Jacob.

Han sagde, jeg skulde blive tilbage. Jeg kommer
for at spørge Dem, Hr. Kammer-tiener, hvad dette
betyder — Louis gik mig forbi med et opblest Væsen,
og sagde i en foragtelig Tone — Nu — je være
Valet de Chambre.

Frands (leende).

Saa! desto bedre for mig —

Jacob.

Hvorledes da?

Frands.

Jeg har begjert min Afsked. Prinsen vilde ikke
bevilge mig den, forend han havde en anden Kammer-
tiener. Maar altsaa Louis træder i min Plads, saa
er jeg desto sikrere paa at naae mit Niemed.

Jacob

(med Forundring).

Han vil bort?

Frands.

Ja. Er det saa forunderligt?

Jacob.

Nu bliver jeg ikke heller længere.

Frands.

Hvorsor? Frygter han for Louis?

Jacob.

Sømen! Jo mere han bryster sig, jo mere har
jeg at lee over. Jeg har allerede tient med mange
Transkribr. De ere gode at komme tilrette med,
især

iser naar de har ingen Penge. — Men, jeg har andre Aarsager.

Frands.

Nu? Som ere

Jacob.

Han veed dem saa godt som jeg. Jeg troer, at han forlader Tienesten af de samme Aarsager. Han er en fornuftig Mand; han har hidindtil holdt mig vedlige. Jeg tænkte stedse: Saalænge Monsieur Frands bliver, bliver du og; han er klogere end du — men nu —

Frands.

Jeg forstaer ikke, hvad han vil sige dermed.

Jacob.

Hvorfor reiste vi da nu i Føraaret over Hals og Hoved fra London?

Frands

(trækker paa Skuldrene).

Jacob (sagte).

Ikke sandt, den sidste Bank, han sprængede, voldte, at vi pakkede saa hastig ind? Der blev mumlet en Hob tosset Toi i den Anledning. Kan han endnu erindre sig, at jeg Aftenen førend vor Afreise bragte et Par Dresigen med mig fra Komedien?

Frands.

Hvorfor tog han imod dem?

Jacob.

Sa, idet var ikke med min gode Billie, jeg fik dem; og havde jeg ikke brugt min Forstand, saa havde jeg vel oven i Kibbet funnet bære et Livfuldt af Hug hiem med wig. Endnu har jeg ikke for noget Menneske udladt mig med den rette Aarsag. — Jeg satte

mig, som jeg ellers havde giort hundrede gange, imellem andre Tienere. Noget efter kom Löberen fra det Huus, hvor Banken var bleven sprængt, og sagde med en trodsig Tone, at jeg skulde staae op. Jeg vægredede mig; saa tog han mig ved Vingebenet, og slængte mig til Siden. Jeg opholdt mig derover, og kaldte ham en Grobjan. I det samme kastede han mig sine fem Finger to gange i Ansigtet, saa at Hørelse og Syn forgik mig. — Vist er det, at en Löber ingen Leve-maade besidder, men saa dristig er han dog ikke, med mindre han har nogen i Baghold. De skal strax høre, hvad jeg mener derved. — Da jeg nu havde fattet mig igjen, og vilde spørge ham, om han havde givet mig disse Øresigen af Spøg eller Alvor, saa hørte jeg: falske Spillere — Bedragere —

Frands.

Og dertil taug han stille?

Jacob.

Hvad skulde jeg vel gisre? Alle de andre satte sig allerede i Stilling til ogsaa at lade mig smage deres Næver. Jeg tænkte derved: den Fornuftige giver efter.

Frands.

Det var saa ufornuftigt, som muligt! Han skulde strax have meldt det til Prinsen, paa det han kunde have reddet hans Ære.

Jacob.

Men, Hr. Kammertiner, jeg sætter, at jeg havde meldt det, og det nu havde været sandt, saa maatte jo dog vores Herre for Skams Skyld tage sig det an, og da var den hele Sag først blevet bragt i Giere;

man

man havde maaßee fastet os i Arrest allesammen — og i Engelland veed de vel, at man altid hænger et heelt Selskab paa engang.

Frands.

O! hvilket Haarehoved! Man havde ikke gjort os noget. Tieneren skal ikke svare til Herrens Handlinger.

Jacob.

Ta, men de Herrer Fredsdommere give sig ikke altid Tid nok til ret at undersøge Sagen; de afgjore altting i en Hast, og mangen en hænger allerede førend han veed, at han staer under Galgen. Det er dem ligegyldigt, et Menneske meer eller mindre i Verden, siden man ingen savner. — De leve af at hænge, som Jægeren af Skydepengene.

Frands.

Vi havde intet at befrygte.

Jacob.

Nu, forivre sig ikke. Har man gjort vores Herre Uret, som jeg ønsker, saa har jeg sparet ham for megen Fortred. Det er bedre, at jeg ikke stemstillede mine Kinder ad Acta, end at han skulde have sat sin Ære i Bove ved en Proces; det er en twetydig Sag. Jeg har ofte haft mine Betænkninger derover; thi man pleier at sige: der gaaer ikke Nog af Branden, uden der er Gld i den. — Og da han, Monsieur Frands, nu gaaer saa pludselig bort, foraarsager dette mig nye Griller.

Frands.

Jeg gaaer af Tienesten, fordi jeg vil givte mig her.

Jacob.

Nu, saa ønsker jeg al optænkelig Lykke! Men, Hr. Kammertienere, oprigtig! raader han mig til at blive?

blive? Han veed, at jeg er en ærlig Karl, og jeg vilde ikke for den største Herres Skyld i Verden forsikrte min Ere.

Frands.

Saa lange han er uskyldig har han intet at frygte for. For alt det, der er til, tal ikke til noget Mennecke om de Griller, han har.

Jacob.

Ei ja! da vidste jeg og hvad jeg gjorde. Dersom jeg ikke kandte ham, troer han da vel, at han havde faaet noget at vide? Endnu har min Mund ikke foraarsaget mig nogen Fortred. Jeg overveier hvert Ord syv gange, førend jeg bringer det frem.

Frands.

Det er mig kert, at han sætter saadan Fortrolighed til mig; jeg vil see til, at fortiene den ved et godt Maad. Prinsen agter sig hersra til Constantiopol; derhen, synes mig, burde han ikke følge med. Han har jo allerede endeel Aar paa Bagen, saa han vel ikke længere kan udstaae alt for store Strabads'er.

Jacob.

Jeg forstaar en halvqvædet Vise. Jeg takker for godt Maad. Saasuart han kommer hjem, begierer jeg min Affked.

Tiende Scene.

De Forrige. Jakobine.

Jakobine

(kikker ind ad Doren).

Er De allene, Hr. Rammertiner?

Jacob.

Jacob.

Saa snart jeg gaaer bort, og det skal strax ske.
Kom De ikke ind.

Jakobine

(som kommer ind).

Oh! han kan gierne blive; jeg har intet vigtigt
at tale med ham om.

Jacob.

Endogsaa det, som ikke er vigtigt, lader man
fielden enhver høre paa. Jeg har desuden andet at
tage vare, end at sidde her i Kammeret. Jeg maae
passe paa, naar Prinsen skulle komme hjem. Bliv
De i god Noe. Gør De sig ei heller nogen Betæn-
ning over, at være allene med Hr. Kammerteneren.
Han er en alt for brav Mand. Derfor giver og Him-
len ham en brav Kone. Jeg ønsker megen Lykke! —
Ja ja! — St! — Jeg forstaar det altsammen.
Frygt sig ikke.

(Gaaer.)

Ellevte Scene.

Frands. Jakobine.

Jakobine.

Hvad skal det betyde?

Frands.

Den Nar troer, De er min Brud — esterdi
han har hørt, at jeg skal givtes.

Jakobine (forskrækket).

Hvorledes? Vil De givtes? Og her?

Frands.

Ja, desaarsag gaaer jeg bort fra min Herre.

Jako-

Jakobine

(vender Ansigtet bort, og søger at skjule sin Fortrydelse).

Frands.

Hvad er dette?

Jakobine.

Lad mig være.

Frands.

Er De vred?

Jakobine.

Jeg beder — Forstaa mig. (vil affæd.)

Frands

(holder hende tilbage).

For Himmelens Skyld! Hvorfor er De opbragt?

Jeg lader Dem ikke gaae, førend jeg faaer Aarsagen til Deres Fortrydelse at vide.

Jakobine

(i en bitter Tone).

Det er ikke smukt, naar man allerede er forbundet paa et Sted, da at ville spille den frie Mands Rolle paa et andet. Jeg beklager, at jeg ikke før har vidst Deres Omstændigheder, at jeg derefter havde funnet indrette min Omgang. Wel har jeg intet at bebreide mig, uden dette: at jeg ikke har talt med Dem i den vedborlige Tone; men just dette fornærmer mig, da jeg hverken vil tiene til Spot for nogen, eller (det sidste spødk) opvække Jalousie, om det endog var for den største Mands Skyld i Verden.

(vil igien gaae.)

Frands.

De vil ingen Jalousie opvække —

Jakobine.

De vil jo give sig?

Frands.

Frands.

Ja jeg vil; men jeg har endnu ingen Kiereste.

Jakobine.

Endnu ingen Kiereste?

Frands.

Nei, jeg vil først søge mig en.

Jakobine

(nedslaaer Hinen med Skamfuldhed).

Hvorfor har De da ikke sagt det strax?

Frands.

Jeg vidste ikke, at De vilde optage mine Ord
saa ilde.

Jakobine

(endnu mere Skamfuld, og vil igien gaae).

Frands.

O! bliv dog endnu et Djeblif her.

Jakobine.

Umuelig. Man kunde lure paa os. Min Søster har os desuden mistænkt, og min Svoger tæller hvert Skridt, jeg gør. Lad mig kun gaae.

Frands.

Dje ikke kun saa længe, indtil jeg faaer sagt Dem,
hvor smigrende Deres Forvirring forekommer mig, og
at jeg intet hellere ønsker, end ikke at have feilet i
min Indbildung.

Jakobine.

Jeg veed ikke hvad Fortolning, De gør derover.

Frands.

Tør jeg sige det? — At jeg ikke er Dem lige-gyldig; og at De ikke allene viste sig fortrydelig paa mig, fordi jeg havde fortalt mit Hiertes Tanker, men fordi —

Jako-

Jakobine.

O! hvem veed alle de Indbildninger, De gør sig! Jeg var tilfreds, at De vilde tje.

Frands.

Nei! Forhal ikke Tiden; berøv mig ikke en Fornoielse, som jeg allerede i nogen Tid har onsket mig — Uabenbar mig oprigtig Deres Hiertes Mening.

Jakobine.

Fy! gør mig ingen Tort! Fruentimmer maae have syrgetyve Aar paa Dagen i det mindste, før de selv sige, hvad de tænke.

Frands.

Jeg forstaaer Dem. Frygten har hidindtil holdt mig tilbage fra at sige, at jeg elsker Dem. Men ved Deres Opsordring har De givet mig Mod. De er Aarsag i, at jeg bliver her; alle mine Tanker staar til Dem, med Dem ønsker jeg at leve. Mit Foregivende om Givtermaal sigtede paa Dem. O! at jeg ikke maae have bedraget mig!

Jakobine.

De har ikke bedraget sig. Vore Ønsker ere eensstemmige. Men jeg seer Vanfæligheder; min Svoger lader sig lede af min Søster, og hun er meget hovmodig. En Kammertiner min Svoger! Saaledes hører jeg hende allerede at tale.

Frands.

Min Beste! den største Vanfælighed var her (og endelig paa hendes Hierte). Denne er nu overvunden; lad mig sørge for det øvrige. Der ere Stænder, som (og de fleste Tider ikke uden Grund) ere utsatte for

Fors-

Fordomme. Men man kan endog iblandt Røvere finde Undtagelse. De tænker dog vel ogsaa saaledes?

Tolvte Scene.

De Forrige. Hr. Stændler.

(Stændler, som allerede ved den sidste Samtale havde seet ind ad Døren, kommer ganke ind, sniger sig lidt efter lidt nærmere frem.)

Jakobine.

Fuldkommen! Men hav nu den Godhed, i det Hele at sige mig Deres rette Hensigt.

Frands.

Naar Lid er, skal jeg tale. Bliv imidlertid ved de gode Tanker, De har, og lad alle andre Griller fare. (Han slaaer til Siden med den hoire Haand, og træffer Hr. Stændler, som har sneget sig frem til dem, i Ansigtet.) Hvad er det? — Hy! Hr. Vært! Er det en Maade at snige sig ind i Værelserne, og saaledes at belure Folk?

(Jakobine løber forsækket bort).

Stændler.

Jeg kom hid, og vilde spørge, om hans Durchlauchtighed ikke havde befalet noget.

Frands.

De har allerede forhen spurgt mig om det samme; men om nu endog Deres Foregivende var rigtig, saa er dette dog ingen Maneer, saaledes paa Tæerne at snige sig ind paa Folk. —

Stændler.

Siden jeg saae Dem tale med min Kones Søster, vilde jeg ikke forurolige Dem.

Frands.

Ta, De vilde høre, hvad vi talte. Jeg raaede Dem, at lade Deres Spioneren være, thi ellers faaer

De engang Deres Betaling. Ved De vel, min Herre! at De paa den empfindtligste Maade forærmer alle, som ere om Dem eller i Deres Huus, ved Deres mistænkelige Nyggierrighed? Hvem er det, man gaaer paa Luur efter? Berygtede og farlige Personer. —

Trettende Scene.

De Forrige. Prinds Kasimir.

(Prindsen betragter, i det han gaaer ind, Stændler med en Slags Mishag.)

Stændler

(i Forlegenhed stammende).

Om Forladelse, Deres Durchlauchtighed! — jeg har noget at sige Deres Durchlauchtighed —
(Grands gaaer.)

Fjortende Scene.

Prinds Kasimir. Hr. Stændler..

Pr. Kasimir.

Hvad vil han?

Stændler.

Min Kone sagde mig, Deres Durchlauchtighed vilde sælge en Bexel; jeg takker underdanigst for den hoie Maade, som De har tiltænkt mig — Vil Deres Durchlauchtighed anbetroe mig den, jeg vil udbetale den.

Pr. Kasimir

(med største Stolthed).

Her er den. Den er til Trickets, et af de største Huse her. Jeg overlader den med to Procento Rabat — Men gode Penge udbeder jeg mig.

(Gaaer med Stolthed ind i et Sidekabinet.)

Stænd-

Stændler

(som betragter Vexelen).

Fortredelige Hændelse! Var jeg ikke kommet her
ind, saa havde jeg været frie for denne Vexelhandel.
At jeg ikke heller i saadan Hast kunde finde paa nogen
anden Undskyldning! — Til Trickerts? Jeg vil er-
syndige mig, om den er god — Er den det, saa
profiterer jeg zo Louisd'or i en Maaned; er den det
ikke — saa betaler jeg den ikke ud.

(Gaaer ud af den store Dør.)

Ende paa den anden Alt.

Tredie Aft.

Skuepladsen forestiller en fælles Gahl.

Første Scene.

Louis. Jakob. Lars.

(Louis gaaer op og ned, snart sloiter han, snart synger han. Jakob og Lars sidde ved et Bord).

Lars

(til Jakob om Louis).

Altid lystig! altid lystig!

Jakob.

Transmanden gør det ikke anderledes; han sloiter sig ind i Verden, og ud igien.

Louis.

An er inde got sodan? An er mer got at si som en gamle Unn ve lenke, o knurr til alle Person, som passere for sin Logis. Die Mennesken vorfor kan lee, om inde være permitter at lee? Vorfor so mange Narr sei syde dse i Engelland? For intt lee. Maar komme en Malheur i en Uus, man lee brav o synge, an spæsere u igen! Man være bedrov — man sitt po eene Place — man gøre inde anne end græd, mange meer Malheur komme in! Ulyk komme for deranger di Menneske, Menneske maa a Forstand, maa vær lysti, an sei maa moquer over Ulyk — Ulyk kaa stray bort, vorfor, an inte vil være toucher. Transman forstaa leve

leve meer got que toutes les Nations. Vorfor? An
ar meer Raison.

Jakob.

Ta, ja, efter eders Tanker. Er det fornuftigt,
at være lystig, at synge, at springe, naar man har
intet at øde, saadan som I øste pleier at gisre?

Louis.

Men an erre mer got til græde, o sie til alle
Person: Je ar inde, je erre fattig Dævel — O di
erre harmhiert, di moi giv quelque chose til leve fra!
— He? Man faa inde dersor, anne en suure Visage,
at man ar degout for sin Person, o at man sie so:
an arbeid, an inte betle. Folken inte gøre mange for
Harmhierted. Je vædde, man eller faa undred Dukat
til laane for inde, en skænke en Dukat — Mais man
maa forstaa la maniere til forlang. Man ave For-
stand, Addresse.

Anden Scene.

De Forrige. Stændler.

Stændler

(som har sorte Krinse omkring Hjernen og overalt i
Ansigtet. Til Lars:) —

Er hans Herre ikke hjemme?

Lars.

Nei —

(Alle begynde at lee.)

Stændler.

Nu, hvad lee I over?

Lars.

Om De saae —

Louis

(hindrer Lars fra at tale videre).

Vi er Ar for passer le tems, fortælle Istorie om
Lsier. Just komme di i Sal, so je ar eene forbi.
An erre stor lysti. Vi ar moien lee dersor. Om di
vil yr, je vil repeter, di o so kan lee dersor. For
ene Tid side je ar loger os Herr Vært, som ar so stor
Curiosite, so je ennu inte ore de toute ma vie! An
alti vil vid, va gore Folken i sin Uus. An spioner
toujours fra ene chambre til anne, an ar gør lille Ull
i alle Dør, for see va gore di Folke.

Stændler.

Ih! ih! ih! Narrestreger! (Vil gaae.)

Louis

(holder ham op).

Ma foi! an erre sant! (Til de andre) Je ar Uret?

Lars og Jakob

(endnu leende).

Nei!

Louis.

Nu, di ore Sand! O den Istorie an erre mo-
gen drol — Di ore kuns. Je mei finne mange in-
commode par cette curiosite. Je om sin Ull paa Dør
ar gør sort over al. An komme igen, kik i Ull, o
garner sin Visage tout asait sort. An inte vide der-
om, an spædere sin ele Uus igen me den brog Visage,
o decouvres over al, at an har kik i Ull — ha ha ha!

Stændler (leende).

Det er i Sandhed lsierligt!

Alle (leende).

Sa! ja!

Louis.

Louis.

N'est ce pas! ah! c'est charmant, de Nar vorles-
des erre betal for sin Rik i Ull.

Stændler.

Det var en Esel!

Louis.

Oui Monsieur! Di kanne tro po mine honneur,
at den Ting erre passer. Ville inte tro, so see i
mine Speile (han giver ham et Kommespeil), so vil sie
sel, je ar rette.

Stændler

(i det han seer sig i Speilet).

Hvad? Hvad?

Louis.

Oui Monsieur! Di erre de Esel, de Narr fra
min Histoire.

Stændler

(kaster Speilet i Wrede paa Gulvet).

Hvad understaer han sig? —

Louis.

Di inte mer komme for min Ull, di inte attras-
per sorte visage.

Stændler.

Er det tilladeligt?

Jacob.

Men Herre! er det tilladeligt, saaledes at gane
paa Luur efter Folk? Hy for Fanden!

Stændler

(Kamsuld for sig selv).

En forbandet Streg! Det er den sidste gang.

(Løber sin Bei. Alle lee ham ud.)

Tredie Scene.

Louis. Jakob. Lars. Grev Donner.
Baron Wetter.

Gr. Donner (til Lars).

He, Hr. Krigskammerad! hvad er det for Loier,
S har for?

Lars.

Om Forladelse, Hr. Greve! I dette Sieblik
er her foregaaet en latterlig Hændelse; vi har havt
Loier.

Gr. Wetter.

Er han Opfinderen deraf?

Louis.

Non Monsieur, c'est moi, je ar inventer den
Loier.

Gr. Wetter.

Nu, maae man ogsaa faae den at vide?

Lars.

O ja! Værtten her i Huset er meget nysgierrig.

Jacob.

Han bekymrer sig om alt, hvad der skeer i Hus-
set; han vil vide alle Ting. Han gaaer paa Luur
ester alle. Han har boret Huller i alle Dørre, paa
det han kan see alt, hvad man tager sig for i Værelset.

Gr. Wetter.

Ih du forbandede Karl!

Louis.

Men je ar betal ans impertinence.

Jacob.

Min Kammerad har sværtet Hullerne —

Louis

Louis.

O nu — an igen ar putte Næse i Ull. An ar
bekom lutter sort Ull i sin Visage.

Lars.

Han var her nu nylig. Han saae ud som en
Tigerkat; derover var det vi loe saa meget.

Louis

(i en fortrolig Tone).

N'est ce pas Messieurs? Je ar got inventer de
Man til Straf for sin Narrstreg, den maniere erre
sin, inte plump, an am gøre til lee ud, an gøre sin
Person inge Fortre. Ah! Fransman an intriquer ene
Sage po honorable maniere.

Br. Wetter

(Som er fortrydlig over Louis Nævæshed).

Hvem er han da, min Ven?

Louis.

Je erre le favorit du Prince Casimir, je om
quelques jours blive Valet de Chambre fra ans Dihed.
Mon Prince an erre mer stor que alle Princes i Pos-
logne. Messieurs, je naar komme til fortæl tous les
circonstances de lui et de moi, di bliv mange forundre
derfor. En peu. Mon Prince gøre diversion au Roi,
an vil vær Roi — va tænke di vel! — et moi je
suis d'une famille! — Eh bien! des que mon maître
sera du Roi, je serai son grand chambellan. Croyez
moi, Messieurs, c'est une grande politique, que je
porte cet habit la.

Fierde Scene.

De Forrige. Prinds Kasimir.

Pr. Kasimir

(kommer ind med Stolthed. Til Louis :)

He !

(Saasnart han faaer Nine paa Grev Donner og Baron Wetter, skuler han sit Ansigt, og gaaer ud paa den anden Side. Louis og Jakob følger ham efter.)

Femte Scene.

Grev Donner. Baron Wetter. Lars.

Gr. Donner.

For Pokker! — mig synes at have seet det An-
sigt før. —

Gr. Wetter.

Jeg og. Og det forekommer mig at have seet
ham i andre Klæder.

Lars.

Mine Herrer kan lettelig have seet ham, thi i
en sem Lars Tid har han næsten reist hele Europa
igennem, efter hans egne Ord; og da nu De ogsaa
bestandig har været paa Reisen, saa er det vel mue-
ligt, at —

Siette Scene.

De Forrige. Jakobine.

(Jakobine kommer ind; men da hun seer Greven og
Baronen, vil hun gaae igien.)

Gr. Wetter.

He! lille Somfrue!

Jakobine

Jakobine.

Hvad har De at besale?

Gr. Wetter.

Hvorfor løber De da saa hastig bort igien?

Jakobine.

Jeg søgte nogen, og — jeg vilde ikke være mine
Herrer til Uleilighed.

Gr. Donner.

Hører De her til Huset?

Jakobine.

Værtinden er min Søster.

Gr. Donner (til Lars).

Og han, Dosmerhoved, siger os ikke et Ord om,
at vi har saadan en Engel i Huset!

Lars.

Om Forladelse, naadige Herre! det er intet
for Dem.

Gr. Wetter.

Hvorfor ikke?

Lars (hemmelig).

Hun har ingen Penge.

Jakobine.

Hvad for Eloge Anmærkninger har han nu igien
at frembringe?

Lars.

Bliv ikke vred. Det er Sandhed jeg siger.

Gr. Donner.

Han er en Dosmer. Han varter os saa flot op
som muligt. Skulde han ikke allerede have bedet
Somfruen at spise med os?

Lars.

De har jo aldrig besalet at dække for flere end
to Personer.

Baron

Br. Wetter.

Men dersom vi havde vidst, at vi kunde have
saa fortrosseligt Selskab, saa havde han allerede for
længe siden faaet Ordre paa at umage sig for Tre. —
Ikke sandt, mit smukke Barn?

Jakobine.

Ieg havde maattet frabede mig den Ære. Vi
har bestandig Hænderne alt for fulde til, at vi kunde
sidde længe til Taffels.

Lars.

Og den gode Hr. Svoger havde vist indfundet
sig der med.

Br. Wetter (til Jakobine).

Passer han ogsaa paa Dem?

Lars.

Jomfruen og Madamen giver hans Been lige
meget at løbe Huset rundt efter.

Br. Wetter.

Det er ikke tilladeligt at gaae paa Luur efter et
saa godt Barn.

Jakobine.

Ikke sandt? Ieg har allerede sagt ham det tidt,
men han lader det dog ikke være.

Gr. Donner.

Vi ville sætte ham tilrette dersor, om De saa
befaler.

Lars.

Det vil ikke hielpe — Han siger, man kan ikke
nok bevogte Fruentimmer; naar man nok saa noie op-
passer dem, bedrager de en alligevel. Mine Herrer
vil spilde Deres Umage. Ieg har allerede ofte sagt
ham min Mening derom, og det hielper nlet intet.

Baron

Br. Wetter (til Lars).

Gaae nu op paa vort Bærelse. Vi komme strax
esther, men han maae være hundrede Skridt forud.

Jakobine.

Med Deres Tilladelse, jeg maae forsøie mig bort.

Lars.

Jeg gaaer allerede.

(Gaaer).

Gr. Donner.

Hvorfor vil De gaae? Er De bange for os?

Jakobine.

Nei, langt fra! — men jeg har at forrette.

Gr. Donner.

Vi vilde ikke opholde Dem. Und os en anden
gang, naar De har mere Tid, den Lykke, at besøge
os, eller at imodtage vor Visite.

Jakobine.

Saa snart jeg faaer Tid tilovers.

Br. Wetter.

Og vær ikke bange for Deres Svoger; ham vil
vi nok føre bag Lyset.

Jakobine.

Ih, det er en smal Sag! Det paatager jeg
mig allene.

Gr. Donner.

Paa min Ere! En allerkiereste Pige! Fuld af
Levemaade! Lev vel.

Br. Wetter.

Og fuld af Forstand! Adieu.

(Grev Donner og Baron Wetter gaae.)

Syven.

Svende Scene.

Frands. Jakobine.

Frands.

Gorlad, at jeg kommer nogle Minuter sildigere,
end jeg har lovet. Min Herre har opholdt sig længere ved Tasselet, end sædvanlig.

Jakobine.

Det har intet at sige. Tiden er ikke blevet mig lang; jeg har imidlertid haft Selskab — De to Herrer uden Titel, de har sagt mig mange smukke Ting.

Frands.

O! De gisr mig ikke jaloux.

Jakobine.

Ikke? Saal maae jeg ikke heller være i Stand til at opvække Kierlighed? Dette er aldeles ikke smi-
grende for mig.

Frands.

De vil endnu i tyve Aar gisre Erobringer; men Deres ødle Hjerte skal holde mig sikker for al Mis-
tanke. —

Jakobine.

Hold op med Deres Noes, ellers bliver jeg stolt.
Siig mig nu, hvorom det er, De vil tale med mig.

Frands.

For at opfylde mit Lovte. Jeg vilde aabenbare Dem mine Omstændigheder, naar Tiden gjorde det nödvendig. Jeg maae altsaa gisre det endnu i Dag, siden jeg ikke længere er i Deres Huus i Morgen?

Jakobine.

Hvorledes?

Frands.

Frands.

Prinsen meddeler mig endnu i Dag min Afsted,
siden kan jeg ikke under noget Vaaskud blive her i
Huset; og naar jeg er borte, veed jeg ikke, hvorledes
jeg kan faae Dem i Tale. Jeg er fra Dresden; min
Fader, en bemidlet Borger, sendte mig til Universitetet
i Jena. Jeg lagde mig med megen Ivær efter Vi-
denskaberne; men de vittigste Hoveders Exempel an-
førte mig tillige til den lideligste Levemaade. — For-
skræk sig ikke derover; det er, desværre! en Fejl ved
vore Universiteter, at ikke sjeldent vore største Lærde
have været de største Svirebrødre, og de, som da vare
de skikkeligste Studentere, blive siden til de udueligste
Døsmerhoveder. — Min Fader betalte adskillige gange
betydelig Gield for mig, jeg blev som før, uden Be-
dring, til sidst nægtede han mig sin videre Beskyttelse,
og slog aldeles Haanden af mig som en ulydig Søn;
altsaa maatte jeg, for at undgaae mine Kreditorer,
hemmelig tage Flugten.

Jakobine.

De gjor mig bange. Deres Forsatning er ikke
tillokkende.

Frands.

Vær De kuns roelig, det forholder sig nu ganske
anderledes — Jeg søgte at erhverve mit Brød ved
at tiene; jeg indsaae Folgerne af mit uordentlige Levs-
net, og blev ordentlig. I fem Aar har jeg været snart
Skriver, snart Sekretair, og til sidst Kammertienier.
Jeg har betalt den esterstaende Gield, og derved vun-
det min Faders Herte igjen. (Han trækker et Brev frem)

Her

Her skriver han: "Jeg hører, at du har betalt din Gield; jeg erude af mig selv af Glæde, ikke for Penge, men over din Bedring. Du har lært at forhøvere Penge, nu vil du ogsaa vide at give dem ud. Vent igien min faderlige Omhue, da jeg igien kan være dig bekjent som Son. Kom tilbage, eller, dersom du uden for dit Fædreneland finder det bedre, saa bliv. Jeg samtykker i alt, hvad du vil; du udvælger dog intet, som er dig stadeligt, og saa har jeg naaet mit Ønske."

Jakobine.

Deres Fader er en god Mand! Jeg elsker ham overmaade.

Frands.

Og en fornuftig Mand! Han kunde aldrig have valgt noget sikkere Middel til min Bedring, end at sætte mig i den Nødvendighed, ved Erfaring at lære, hvad Penge due til. Nu, Jakobine, nu veed De hvem jeg er. Vil De nu høre mit Anleg: Jeg vil endnu i Dag tilkiendegive ham min Kierlighed; jeg vil bede ham om, at deelagtiggøre mig i hans Handel, og da skal jeg tilføre ham en Datter, som skal formaae ham til at glemme alle de Feil, jeg har begaæet.

Jakobine.

Lov Dem ikke for meget. Deres Fader vil ansee mig med andre Hine, end De.

Frands.

Og desuagtet maae han dog, ligesom jeg, i dem finde den fuldkomneste Person. — Svar nu — Tillad, at jeg tør rose mig af, at besidde Deres Herte. Samtykker De mit Anleg?

Jakob

Jakobine.

Alt hvad De vil — Men — Nu kommer der en vigtig Post, som jeg maae ansøre — Overlæg den vel — Jeg besidder slet ingen Formue.

Frands.

Desto bedre! Vi ville have desto mindre Van-
skeligheder. En Pige med Penge staaer under For-
mynderes og Paarørendes Bold; disse givter altid Pen-
gene bort, og ikke Personen — Endogsaal heri har
jeg naaet mit Ønske! Min Lykke staaer allene i De-
res Hænder!

Jakobine.

Dersom min Person kan giøre Dem lykkelig, saa
behører De ikke længere at tvivle om Deres Lykke.
(Hun giver ham Haanden.) De er den første Mandsperson,
som jeg giør denne Tilstaaelse — Og — tils-
lige den sidste. Fra nu af er mit Hjerte aldeles
Deres; De giør mig derved lykkelig, naar De anta-
ger det.

Frands

(Kysser hendes Haand).

Englelige Jakobine! —

Jakobine.

Men lad os nu skilles ad, at vi ikke etter skal
overrumples. Tilgiv at jeg har sat Dem Stevne paa
dette Sted; jeg vidste intet bequemmere, thi Salen
er tilfølles.

Otten.

Ottende Scene.

De Forrige. Stændler.

(Stændler, som allerede under det sidste halve af Samtalen havde sneget sig sagte ind, løber i en hast til sin Kone, saamart han har hørt den følgende Tale af Frands.)

Frands.

Deres Svoger bør heller passe paa Prinsen, og overrumple ham, paa det han ikke saaledes skal infomodere hans Kone. Nu har han allerede igien været en temmelig Tid med hende inde paa Værelset.

Jakobine

(Seer sig om, og bliver Stændler endnu vaer).

Seer De, der var han allerede igien. Nu maa jeg gaae for at forebygge unyttig Strid. Jeg skal nok tale med Demi endnu forend De forlader vort Huus.
(Vil efter Stændler.)

Niende Scene.

Frands. Jakobine. Jacob.

Jacob.

Vie, Gomfrue! jeg gaaer strax bort igien.

Jakobine.

Nei nei, vor Samtale er for denne gang allerede forbi. Adieu! (Gaaer efter Stændler.)

Jacob.

Veed De, Hr. Kammertiner, Prinsen bevilger min Afsked? Han sagde, da jeg meldede mig: Jeg har desuden hidtil beholdet eder af blot Barmhertighed; Sær mig allerede for gammel. I kan gaae endnu

endnu i Dag, men paa det *I* dog skal have noget at leve af, saa vil jeg udbetale eder den fulde Lon for den begyndte Maaned. — Jeg betakkede mig, og anstog hans Tilbud, hvor foragtelig han end derved begnede mig. Ikke sandt, jeg giorde Det? Naar jeg tanker paa Drefigenerne, saa kan jeg med Det imodtage Maanedspengene, dem sik jeg dog allene for hans Skyld; hvorfor skulde jeg da ikke giøre mig dem betalte? For Netten kostet jo eet Drefigen ti Rigsdaler. Hvad siger De dertil?

Tiende Scene.

Frands. Jacob. Prinds Kasimir.
Louis.

Pr. Kasimir.

Lad kose frem!

(Jacob gaaer. Louis sober foran ham.)

Pr. Kasimir (til Frands).

Overleveer endnu i Dag mit Chatl, Garderobbe, og alt, hvad du har havt under Opsigt, til Louis. I Morgen, naar du har klædt mig paa, kan du tage din Afsked.

(Gaaer. Frands følger ham.)

Ellevte Scene.

(Theatret forestiller Mad. Stændlers Kammer.)

Hr. Stændler. Mad. Stændler.

Mad. Stændler.

Kan jeg kaste Folk paa Osren, naar de komme til mig? Skal jeg strax, naar de træde ind, skrige til

dem: Vort! Pak jer! min Mand er en Mar, der maae ingen tale med mig? — Det er bedst, at du lader opstaae paa Porten, at ingen uden du allene har Lov til at tale med mig.

Stændler.

Gh! dine Udsflugter hielpe intet. Jeg har alle rede sagt dig det i Dag, du skal lade disse Konferencer med Prinsen være.

Mad. Stændler.

Men du har ogsaa lovet i Dag, at du ikke tiere paa en saa taabelig Maade vilde være nysgierrig. Du holder deiligt dit Ord! Og der, hvor du skulde være nysgierrig, hvor det var tilladeligt, der er du det ikke. Veed du hvem de to Fremmede ere?

Stændler.

Veed du det?

Mad. Stændler.

Ga, Prinsen har sagt mig det. Dette var Nar sagen, hvorfor han kom til mig.

Stændler.

Nu, og du siger mig det ikke?

Mad. Stændler.

Naar skulde jeg da sige dig det? Du har jo endnu ikke ladet mig faae et Ord frem; du har jo stedse kraalet allene —

Stændler.

Naa, naa, Fikke! vær ikuns god igien — Hvad skader det, om jeg og kraaler lidt for dig? Du er dog min bedste Fikke! (ganste nysgierrig) Hvem ere de da?

Mad.

Mad. Stændler.

De ere et Par falske Hververe; Prindsen kiender dem alt for lange siden. Han siger, man skal tage sig i Agt; de pleie gjerne at gaae bort uden at betale.

Stændler.

Det har jeg strax anset dem for. Det er godt, at jeg veed saa meget; jeg vil endnu i Dag komme efter, om de kan betale eller ikke.

Mad. Stændler.

Men kom ikke frem paa en plump Maade, som du pleier, det beder jeg om, ellers kan man faae nye Fortred paa Halsen.

Stændler.

Lad du mig fun raade, jeg skal vist giøre det saa fint, at de ikke skal merke det.

Mad. Stændler.

Sa, du vil paa en ganste fin Maade spørge dem: (i hans Tene) Mine Herrer, har De Penge at betale med? hvis ikke, kan De være sig om Logis paa et andet Sted.

Stændler.

Kiere Kone! du har dog alt for slette Tanker om mig!

Mad. Stændler.

Efterdi jeg endnu ikke har seet noget Klogt af dig — Og hvordan forholder det sig med Vexelen? Enten betal den ud, eller giv den tilbage; Prindsen forlanger Svar.

Stændler.

Jeg har været hos Trikkerts, som den er stiilet til. Den er meget god. Jeg vil altsaa strax udbetale Prindsen den.

Mad. Stændler

At den er god, vilde jeg have sagt dig strax;
du havde ikke haft nodig derfor at gaae et Trin over
Gaden. En regierende Herre, som Prinsen er, skulde
ikke have paalidelige Buxler! Der var din Frygt alle-
rede igien overslodig. Maar han faaer at vide, at du
først har erknyndiget dig, saa vil han vist tage det
fortrydelig op.

Stændler.

Nu, nu, Kone! hvad vil det sige; lad det nu
saa være. Jeg skal strax udbetaale ham — Nu er
du dog god igien, lille Fikke?

Mad. Stændler.

Saa gaae dog engang bort — Jeg maae altid
blive god igien, paa det du kan giøre mig vred paa ny.

Stændler.

Nei, Fikke! dette er den sidste gang, jeg skal
være nysgierrig.

Tolvte Scene.

De Forrige. Jakobine.

Mad. Stændler.

Jomfrue Søster! jeg udbeder mig den Føielighed,
at ophæve dine Samtaler med Kammertieneren. Jeg
vil ingen Tort have for din Skyld.

Stændler.

Ga, deri har du Net. Jeg har allerede i Dag
to gange af en Hændelse antrusset dem i den fortro-
ligste Samtale. Det geraader hende sandelig ikke til
Ære, at hun omgaaes saa fortrolig med Domestiquer.

Mad.

Mad. Stændler.

Og det med Domestiquer, hvis Herskab selv begnær mig med al muelig Agtelse og Fortrolighed. Jeg gør mig al Umage for at erhverve Anseelse og Fortrin, og du kaster dig saaledes hen.

Stændler.

Lad mig ikke sige hende det tiere.

Mad. Stændler

(til hendes Mand).

Gaae du hen og besørg hvad du har at gisre, jeg skal nok selv give min Søster de fornødne Læres regler — Nu er du igien for grov.

Stændler.

Jeg gaaer allerede, min lille Fikke!

(Gaaer.)

Trettende Scene.

Mad. Stændler. Jakobine.

Mad. Stændler.

Prinsen værdiger mig at lade mig sidde ved sin Side, og du omgaaes hans Folk med den største Fortrolighed? Dette skaffer os megen Ere!

Jakobine.

Kiere Søster! jeg er ikke saa lykkelig, at Prinsen indlade sig i Samtale med mig; og da jeg har faaet Mund at tale med saavel som du, saa maae jeg betiene mig af den i Selskab med mine Lige.

Mad. Stændler.

Dine Lige! dine Lige! Hvor nedrig! Saa er da en Kammertjener din Lige?

Jakobine.

Hvorfor ikke? Jeg er tvungen til at tiene saavel som han.

Mad. Stændler.

Hvorledes? Har du det ikke lige saa godt i mit Huus som jeg?

Jakobine.

Oprigtig at tale, saa er det allene for din egen Skyld, du har taget mig til dig, esterdi du vilde holde det for en Skam, om jeg skulde tiene, men ingenlunde for at giøre mig Livet behageligere. For din Stoltheds Skyld skulde jeg opofre mit Beste. Jeg troer, du vilde rose mig lige saa meget, om jeg gav min Ære til Priis for Prinsen, som du vilde laste mig, naar du faaer at høre, at jeg skal være Kammerstieners Kone.

Mad. Stændler.

Hvad? Den Skam vil du giøre mig?

Jakobine.

Er det en Skam? Der er vel en stor Forskiel paa en Giestgiver og en Kammerstienier!

Mad. Stændler.

Gior du mig Bebreidelser i Henseende til min Mand? Har han ikke Formue nok til at sætte sig i den Stand, at der ikke tænkes paa Giestgiveren mere?

Jakobine.

Den har han arvet; men han kan ogsaa rose sig af at have lige saa megen Uforstand. Ved sin Dumhed kan han sætte den overstyr igien. Kammerstieneren derimod har Forstand til at erhverve sig Formue; og Forstand er altid mere værd end Penge.

Stændler

(Stændler kommer sagte ind ad Doren, men trækker sig igjen frugt som tilbage.)

Mad. Stændler.

Du Utaknemmelige! For alt det Gode, min Mand har beviist dig, taler du til hans Fornærwelse.

Jakobine.

Min kiereste Søster! naar du anseer Dumhed for en fornærmelig Karakteer, saa kiender du kun lidet til den store Verden. Trøst du dig ved, at din Mand har anseelige Brodre! Du kan altsaa ikke beskylde mig for Utaknemmelighed; thi derved, at jeg erklærer ham for dum, ned sætter jeg ham alligevel ikke imellem Pøbelen, og dersor kan du alligevel blive ved at spille Damerollen. Men du maae nu anstille dig saa fornem, som du vil, saa skal jeg dog aldrig forglemme, at jeg er født af fattige, dog ærlige Forældre. Aldrig skal jeg henvende mine tanker paa et fordeelagtigt Givstermaal for at tilfredsstille en latterlig Stolthed; men jeg vil give mig efter min Stand, for at være lykkelig.

(Lober hastig bort. I det hun aabner Doren slaer hun Stændler, som lurer inden fra, i Ansigtet.)

Stændler (inden fra).

Au! Au!

Mad. Stændler.

Hvad er det?

Jakobine.

Din Hr. Gemahl stod paa Luur, og Doren hil-
sede hans Pande. (Gaaer.)

Mad. Stændler.

Du ulykkelige Mand med din naragtige Nys-
gierrighed! (Gaaer.)

Ende paa den tredie Akt.

Fierde Aft.

(Skuepladsen forestiller en salles Gal, hvorfra man paa den hoire haand gaaer til Prindsens Værelse, paa den venstre til Grev Donner og Baron Weters, med en salles Indgang fra neden. Der er baade Stole og Borde.)

Første Scene.

Prinds Kasimir. Louis (kommer ind ad Mellemdøren).

Pr. Kasimir.

Vetal endnu i Dag Frands sin Løn, og for den begyndte Maaned fuldt ud. Han kan have Penge nødig til sit Bryllup. — Den anden Karl ligeledes — Forstaaer du mig?

Louis.

Fort bien! mon Prince! mais naar kan gaa?

Pr. Kasimir.

I Morgen tidlig begge to. Jeg behøver ingen af dem mere. Saasnart et Dienestetyende forlanger sin Afsked, bør man lade det skee strax. I al den Tid, man beholder ham længere, er han ikkuns at anse som en Spion.

Anden Scene.

De Forrige. Stændler.

(Stændler stikker hovedet ind af Døren. Han har et sort Plaster i Ansigtet.)

Pr. Kasimir

(bliver Stændler vær).

Allerede paa Luur igjen?

Stænd-

Stændler

(kommer zittende ind).

Jeg beder om Forladelse, Deres Durchlauchtighed! jeg har intet mindre i Sinde, end at luse. Jeg bringer her de tusinde Louid'or for Vexelen. Jeg tænkte, at Deres Durchlauchtighed havde noget hemmeligt at tale med Louis, desaarsag var jeg uvis, om jeg skulde gaae ind eller ikke.

Pr. Kasimir.

Seer han, hvad Frugten er, naar man sætter sig i slet Kredit! Giv min Kammertiner Pengene.

Louis.

C'est moi! Giv id, je erre Valet de Chambre.

Stændler

(Uvis, hvad han skal giøre).

Pr. Kasimir.

Riktig nok. Giv ham dem funs. Den anden er ikke mere i min Dieneste.

Stændler.

(Overleverer Louis ti Tutter).

Her. I hver Tut er hundrede Stykker.

(Louis tager Pengene, og bringer dem ind i Prindsens Kammer.)

Pr. Kasimir

(giver Stændler Vexelen).

Her er Vexelen. Der kan han see, at den allerede er gireret.

Stændler.

Meget vel! Deres Durchlauchtighed har altsaa forafskediget den anden Kammertiner?

Pr. Kasimir.

Ga.

Stænd-

Stændler

(paa en nysgierrig Maade).

Narsagen maae nok være vigtig?

Pr. Kasimir.

Vil han vide den?

Stændler.

Maar Høisamme vil verdige mig saa meget.

Pr. Kasimir.

Han faaer sin Afsked, fordi han faaer den.

Stændler.

Saa! saa!

Pr. Kasimir.

Maar ikke Nysgierrigheden stedse plagede ham
saaledes, saa var han ellers en brav Mand.

Stændler.

O, meget ofte er man alt for lidt nysgierrig.

Pr. Kasimir.

Det gaaer gierne saaledes. Hvo som bekymrer
sig om alle Ting, efterlader det just der, hvor det var
allernødvedigst. Jeg behøver et Par Betientere;
kan han vel rekommendere mig nogen?

Stændler.

De har at befale. Jeg kender nogle, som Høist-
samme skal finde sia fornsiet med.

Pr. Kasimir.

Godt, saa fører mig dem hid endnu i Dag, eller
vist i Morgen.

Tredie Scene.

De Forrige. Louis (kommer tilbage).

Louis.

Mon Prince, un certain Capitaine — an erre
bestil pour donner Revange.

Prinds

Pr. Kasimir.

Got. Kom med. Giv Kortene frem.

(Prinsen gaaer. Louis folger ham.)

Tierde Scene.

Stændler (allene).

Ha! ha! der vil blive spillet — Dette gad jeg
nok see, — dersom jeg kun ikke skulde blive trusset
af nogen.

(Han nærmer sig til Prinsens Dør, og seer ind
i gien nem et Hul, som han først maatte kradse
Døret fra.)

Femte Scene.

Hr. Stændler og Lars.

Lars.

(Som kommer ind i gien nem Hoveddøren).

Nu igien!

Stændler.

(Bliver bestyrket. Tor sig selv).

For en Ulykke!

Lars.

Ih! ih! Hr. Stændler! har De allerede glemt,
hvordes Deres Ansigt var malet i Dag?

Stændler.

Troer han maaske, at jeg har luret? Derpaa
har jeg ikke tækt — Det var ikuns Kammertiene-
ren — jeg vilde tale med. Jeg tor ikke vove at gaae
ind, Prinsen spiller.

Lars.

Jeg skal kalde ham ud, om De vil have det.

Stænd-

Stændler.

Nei, nei, bliv han kun her! jeg vil nok bie,
maaskee han kommer snart ud.

Lars.

Som De vil.

Stændler.

Hvor ere hans Herrer?

Lars.

De ere ude.

Stændler.

Veed han ikke hvor?

Lars.

De veed jo, at De spørger forgives. De har endnu aldrig sagt mig, hvor de er gaaet hen. Al min Udspionering er uden Nutte; de sætter mig en Brille paa Næsen efter den anden; det er et Par Erfarne, som ikke lade sig udforske. Vil jeg snige mig bag efter dem, for at vide, hvor de gaae hen, saa smutte de snart paa den høire Side omkring et Hjørne, og etter omkring paa den venstre, saa at de til sidst komme rundt om; og det er mig umueligt at hente dem ind igien, thi deres Been ere smidigere end mine.

Stændler.

Nu vilde jeg kuns vide, om de have Penge;
thi hvo de ere, veed jeg alt.

Lars.

Naa? Saa?

Stændler

De ere Hververe. Det har Prinsen sagt. Endnu mere: Han vil ikke blive længere i Huset, naar de ikke trække ud. Men det finder sig nok; han faaer ingen-

ingensteds bedre Bequemmelighed og Opvartering. Han gaaer dem af Veien paa al mulig Maade, for ikke at komme dem i Tale. Han har beskrevet dem som de lideligste Personer; men det kan maaske have sine Marsager. Jeg agter ikke at lade mine Værelser staae ledige for at soie ham.

Lars.

Ih! Hillemen! Derned kan De snart blive færdig. De siger kun, at De behøver Deres Værelser for nogen anden, som vil betale dem dobbelt, og saa maae de vel pakke sig; thi man kan ikke fortenke en Giestgiver i, at søge sin Fordeel, deraf skal han leve, og dersor maae han mangen gang ikke tage det saa noie. Det er ogsaa mig lige meget, om de gaae bort. Det gaaer saa sultent til hos dem, at jeg ikke veed lige dertil. Deres Mad spise de saa reent op, at der endnu aldrig er blevet noget tilovers til mig. Ja ja, Hr. Stændler, gør det, som jeg har sagt, og uden videre Betenkning. Endnu bedre, siig: at det er Skik hos Dem, at betale hver fjerde Dag; giv dem deres Regning, saa veed De strax, hvordan det forholder sig med dem.

Stændler.

Alt dette behøves ikke; naar de har Penge, saa kan de forresten gisre hvad de vil, jeg agter ikke at jage dem bort. Det maae komme en Giestgiver paa eet ud, af hvem han fortiner Penge. Hvo som nu omstunder ikke vilde imodtage andre Penge end dem, som paa en ørlig Maade vare erhvervede, skulde ikke samle mange. Den, jeg ikke skjætter om, skjætter min

Naboe

Maboe om, og Vorigheden estergiver mig dersor ikke en Skilling. Nei, nei, jeg skal bære mig klogere ad, lad mig kun raade.

Siette Scene.

De Forrige. Gr. Donner. Br. Wetter.

Gr. Donner.

Ha! ha! Deres Tiener, hr. Vært! Hvad er det? Har De gaaet paa Næsen?

Br. Wetter.

Uden Trivl er De igien kommet en Dør for nær. Ih! ih! De vil endnu engang blive ilde belønnet, dersom De ikke undlader at gaae paa Spor, som en Støver.

Stændler.

Ih! ih! hvem har bragt Dem paa saa slette Tansker om mig?

Br. Wetter.

Ga, ja, vi veed allerede, at De agerer Politiekommisar i Deres Huus.

Stændler.

Derudi er hr. Baronen ikke vel underrettet. Jeg lader enhver foretage sig alt hvad han vil. Det er just mine egne Folk, som saaledes berygte mig, fordi jeg holder dem til Orden. Om de Fremmede bekymrer jeg mig ikke; enhver, som betaler rigtig hver femte eller siette Dag i det høieste, som Maaden er hos mig, han kan giøre hvad han vil.

Gr. Donner (Cassides).

Ha! ha!

Stænd-

Stændler.

Og naar jeg ijkuns veed, hvem enhver er, som
indlogerer sig hos mig, saa kan han forresten bruge al
muelig Bequemmelighed.

Gr. Donner.

Da vil De dog ikke ersetze af os, hvem vi ere.
Naar vi reise herfra skal vi rigtig betale; men den
Fornuelse faaer De ikke, at fære til Døgs af hvad
Stand vi ere, og hvor vi komme fra.

Lars (afsides).

At betale ved Afreisen! det er vel udtænkt.

Stændler.

Mine Herrer behøve ikke at umage sig med, at
tilkiendegive Deres Stand og Forretninger, alt dette
veed jeg allerede; og nu fornøier det mig saa meget
mere, som jeg veed: at jeg har den Maade at opvarte
tvende saa værdige Herrer.

Lars (afsides).

O du Næv!

Gr. Wetter.

Hvorledes? De veed hvem vi ere? Ha, ha!

Gr. Donner.

Lad os dog høre, hvad man har bunden Dem
paa Ermet. Ha, ha!

Stændler.

Mine Herrer ere tvende berømte Hververe, som
paa en sin Maade allerede have tilveiebragt Deres
Armeē de kappreste Soldater.

Gr. Wetter.

Vi et Par Hververe! ha, ha, ha! Dette kunde
aldrig have faldet mig ind. Hvor meget andet vil
man ikke endnu ansee os for?

Z

Stænd-

Stændler.

Men hvorfor gisre mine Herrer en Hemmelighed deraf, da det dog er saa vist, som jeg staer her? De har jo ikke nødig at undsee sig. Der er jo intet fornemmere, end Soldaterstanden. Havde jeg været stor, da jeg var ugift, saa var der ikke blevet andet af mig end en Soldat. Endog nu, da jeg er gift, skulde intet hindre mig derfra, om jeg ellers var duelig, især hos Dem, under en saa berømt Monark.

Br. Wetter

(til Grev Donner ganske sagte).

Skal vi ikke revse dette nyssgierrige Dyr?

Stændler

(spørger Lars ved Miner, om han ikke gør sine Ting godt).

Lars

(sagte til Stændler).

Overmaade godt! Nu vil det snart komme vor Dagen!

(Gr. Donner giver ham hemmelig sit Samtykke).

Br. Wetter (til Stændler).

Hvorfor skulde De ikke være duelig?

Stændler.

Ih ja! jeg vilde stikke ganske artig af imellem Deres Kæmper.

Br. Wetter.

O man har endnu mindre Folk end De er; det kommer ikke altid an paa Størrelsen. Øste har smaa Folk det største Mod. (Slaer Stændler paa Skuldrene) Er det Deres Alvor, min Herre, saa ville vi tilfredsstille Deres Attraa efter Ere.

Grev

Gr. Donner (leende).

Naa! ikke sandt? Nu tager De Deres Ord tilbage? — Siden De har giettet det, og vor Pligt nu udfordrer det, saa ville vi tilstaae Dem, at vi ere Hververe.

Lars

(til Siden).

Hi! hi! han har ret paa en fin Maade faaet dem udlokket.

Stændler.

Ja! men jeg vilde forlange store Haandpenge —

Br. Wetter.

Saa mange som De vil.

Stændler.

Og de maatte strax ubetales mig kontant,

Lars

(til Siden).

Uh! hvad det er poliset!

Br. Wetter.

Det forstaer sig selv. Siig nu, hvor meget De vil have.

Stændler.

Saa lidet som jeg er, saa tager jeg ikke imod ringere end to hundrede Dukater.

Lars

(hemmelig til Stændler).

Det er ret!

Br. Wetter.

To hundrede Dukater?

Stændler.

Ja! ikke en Skilling ringere.

Br. Wetter

(giver ham et Haandslag).

Top! kom her hid, her er Pengene.

(Stænder ham dem til paa det nærmeste Bord.
Stænder og Lars gisre store Pine i det de
se Pengene.)

Lars.

Uh! hillemen hvor de skinne deiligt!

Stænder.

Ga handelig! skionne Penge! det er Skade, at
min Person er dem ikke vørd.

Lars

(til Stænder hemmelig.)

Det var et super polist Paafund, Hr. Stænder.

Gr. Donner.

Derfor kan han være ganste roelig. Det er nok,
at vi give ham Dem.

Stænder

(til Baron Wetter).

Umag Dem ikke, min Herre! Jeg har allerede
seet, at De var i Stand til at betale den dyreste
Mand.

Lars.

Ga, det er ret Skade, at saadant noget ikke
bliver mig budet.

Stænder

(til Baron Wetter, som bliver ved at tølle).

Giss Dem dog ingen Uleilighed!

Br. Wetter.

Ja, han har sagt, han vilde have sine Haand-
penge strax udbetalte.

Stænder (leende).

Ga, naar jeg kunde hverves, og naar det var mit

Allor.

Grev

Gr. Donner.

Hvorledes? Han har villet skiemte med os?
Ih, da har han taget merkelig feil, og bedraget sig
selv. Hos os er det Alvor.

Gr. Wetter.

Der! ingen Snak, tag Pengene!

Stændler (leende).

Hvor dog den naadige Herre kan skiemte! —
He, he! Gud være lovet, jeg trænger ikke dertil!

Gr. Wetter.

Ta, derom spørge vi nu ikke. Nok, det er
vort Alvor. Kuns hid!

Lars

(uroelig, for sig selv).

O ho! det vilde være en artig Leeg!

Stændler.

Ih, ih! Hr. Baron, behold kuns Pengene —
De vil nok finde Leilighed til at anvende dem bedre.

Gr. Donner.

See hvilken Nar! hvem vil vel spøge med ham?
Han har forlangt Haandpenge, her ligge de; lad os
i det øvrige sørge for, hvorledes vi saae vore Penge
igien for ham.

(tager ham ved Armen og fører ham til Bordet).

Stændler.

Naa, naa! I Herrer forstaae dog vel Spøg?

Gr. Donner.

For en Ulykke, Mand! med ham spøge vi intet.

Gr. Wetter (med Iver).

Her, tag sine Penge! han hører os til, og ders
med er den Spøg til Ende.

Lars.

Hille en Ulykke! det bliver Alvor.

Stændler.

Zh! ih! jeg beder, at De ikke gaae for vidt,
mine Herrer! Jeg er en Borgermand, jeg er ikke
Deres Mar.

Gr. Donner.

Sladder! naar vi behøve en Mar, skal vi op-
søge os een, der er bedre end han er. — Vi skal
nok vise ham, at det er Alvor. Han kommer ikke
mere fra os.

Lars

(for sig selv, i det han gaaer).

Før en Ufærd! dette gaaer for vidt.

(Han gaaer).

Syvende Scene.

Gr. Donner. Br. Wetter. Stændler.

Stændler.

Mine Herrer! jeg raader Dem, at De lade mig
gaae. De er ikke i Deres eget Land, hvor De kan
tvinge hver ærlig Mand til at parere Deres Stok.
De ere i en Republik, her taales saadan Boldsomhed
ikke; vor Vorighed kan beskytte os. De maae ikke
tænke, at De er paa Landet imellem Deres Honder,
som endnu maae takke Gud til, naar De tillade dem
at leve. —

Gr. Donner.

Vi imodsigte ikke den Magt, jeres Republik til-
kommer; men den kan ei heller betage os den Ret,
som samme endog imod sin Villie maae tilstaae os.

Dersom

Dersom I troer, at kunde skiemte med os ligesom I synes, da tager I merkelig feil. Troer I, at min Kammerat tæller to hundrede Dukater op for blot Tidsfordriv? Han har ikke faaet Fingre, for at slide dem op til saadan Springsyrs Fornoelse som han er.

Stændler.

Men jeg har ikke begiert det, jeg vilde ikkun med Bished vide —

Gr. Wetter.

Om vi havde Penge, ikke sandt? — Nu har han seet det, men han skal ikke have seet det omsonst. Der, tag Pengene.

Stændler.

Jeg behøver ikke Deres Penge. Jeg kan selv tælle Dem saa mange frem.

Gr. Donner.

Det er godt, at han har mange at tælle, og os kiert. Han vil nok komme til at bruge dem.

Stændler.

Ja! De kan troste sig med, at det ikke vil gaae Dem an. — Nu lad mig gaae, det er paa Tiden.

Gr. Wetter.

Bliv her! ikke fra Stedet!

Ottende Scene.

De Forrige. Mad. Stændler.

Stændler.

Kom min lille soðe Hkke! kom! see engang, hvad man foretager sig med mig!

Mad. Stændler.

Hvad er dette for Stræger, mine Herrer? Mees-
ner De, at en Borgermand i en fri Rigsstad skal være
Deres Nar?

Gr. Wetter.

Ikke saa hidsig, min smukke Madame! Deres
Mand har selv fordret os ud, han har begiert Haand-
penge. (fører hende til Bordet.) Seer De, min Engel,
to hundrede nye Dukater! Havde De vel tænkt, at
Deres kiere Mand kunde være saa meget værd? Ikke
sandt, vi ere gavmilde? Vi betale mere for en Ting,
end den er værd.

Mad. Stændler.

Giem kun Deres Penge. Det er allerede nok,
De har villet vise, at De har Penge, og lad for det
svrigé min Mand være i Noe. (Tager Stændler ved
Haanden og vil gaae bort.) Kom!

Gr. Donner

(holder ham tilbage).

Nei, nei, min Engel, ikke saa hastig! Nu har
De ikke mere at befale over ham, han staaer under
os; og det kommer an paa os, om vi vil tillade ham
at gaae med Dem. Naar De giver os ret gode Ord,
saal give vi ham Lov i en halv Time; men læn-
gere ikke.

Mad. Stændler.

Opsøg Dem en Tienestepige at skjerte med, og
ikke med Folk af mine Lige. Deres Vittighed er alt
for meget stemt efter Trommen. Vi behove ikke De-
res Hartigheder; De kan i Morgen være sig om et
andet Logis. Det er bedre, at Værelserne staae ledige,
end at de blive besmittede af Dem.

Baron

Br. Wetter.

Som De behager, min smukke Madame! men da vil De endnu mindre faae Deres Mand at see, end naar vi i den Tid blive hos Dem. Eller er det Dem maaſkee kiert, at han er langt borte? De behager ikun at give os et Vink, saa vil vi skikke ham bort, forend vi ellers havde havt i Sinde. Seer De, hvor foeligie vi ere! Mange Koner vilde takke os til, at vi befriede dem fra deres Mand. Tænker De og saaledes? Vel, naar vi ikuns veed, paa hvad Maade vi kan tine Dem.

Mad. Stændler.

Derved, at De lader mig og min Mand være i Noe; De finde ikke en Kone i mig, som fornsier sig over, at see sin Mand gisres latterlig. — Jeg elſker ham —

Gr. Donner.

Vel! saa følger De da med til Regimentet. O, man vil blive os megen Tak skyldig, naar vi medbringe saa smuk en Kone.

Mad. Stændler

(til det yderste opbragt).

Jeg vil hverken have noget med Dem eller Des Regiment at gisre. Pak Dem Deres Bei, og anbring Deres Spotteglosser der, hvor man kan fordrage dem; vi ere ikke oplagte til at taale Fornær-melser —

Stændler.

Fikke! Fikke! forivre dig ikke; du kunde have Skade deraf.

Br. Wetter.

Lad hende kuns støie, vi blive ikke fortrydelige derfor. Det er bedre, at hun skindes med os, end naar hun sloi ham i Haarene; han vilde vist tage derved. Bliv saadan ved, Madame! Breden klæder hende ganske vel. (Kniber hende i Kinderne.)

Mad. Stændler

(Støder i Bredes hånd bort, og stamper med Foden).

Engang for alle, Herre! jeg fordrer mere Agtelse af Dem!

Niende Scene.

De Forrige. Lars.

Lars

(med Nanden i Hassen).

Nu strax, Mad. Stændler, vil Stadssyndikus indfinde sig. Jeg har fortalt Borgemesteren hele Sagen, han var ganske opbragt over slige Uordener; han vilde selv have gaaet hid, men hans Hr. Svigersader, Grandmama, hans Hr. Svoger og Frue Søster med flere andre fremmede Herrer og Fruer vare til Giest hos ham, og sadde just nu ved Spillebordet; desaarsag har han beordret Hr. Stadssyndikus til at gaae her-hid. Han havde strax fulgt med, men han maatte først iføre sig sin Embeds Dragt.

Mad. Stændler.

Godt. De vil strax see, mine Herrer! at det ikke er tilladt, her at mishandle retskafne Folk saaledes, som De forestille sig.

Baron

Br. Wetter (til Lars).

Altsaa har I gamle Mathue ladet jer bruge af
Værtinden imod os?

Lars.

Ga, og det med Nette. Jeg har i lang Tid
havt mit Brød her i Huset, og haaber det endnu læn-
gere. Jeg agter altsaa ikke, for at fseie Dem, at
tilsidesætte den Taknemmelighed, jeg er Hr. Stændler
og hans Kone skyldig. De Navne: gammel Mathue,
Bavian, Sneglehierne, Skraasæk fra den tredive Lars
Krig, og Gud veed hvor mange andre Navne, kan
De tillægge en anden, og ikke mig. Fordi jeg op-
varter Dem, er jeg dog ikke Deres Mar. Tak Gud,
at De ikke skal søger Deres Brød saaledes, som jeg
maae. Jeg er en ærlig Karl. Maar jeg skikker
mig i, at man giekkes med mig, saa seer det for at
vinde noget derved; men hos Dem har jeg endnu
aldrig seet det ringeste uden det, som enhver Fremmed
giver mig, hvilke dog i det ringeste bør nogen Ere
for mig for min Alders Skyld. Bestaaer Deres hele
Bravour deri, at drive Spot med Folk, saa er jeg
Mand for Dem alle begge; jeg vilde seie dem saaledes,
at der ikke skulde blive et heelt Haar tilbage paa deres
Hoveder —

Gr. Donner

(tager Lars ved Armen og vil kaste ham ud af Døren).

Marsch, Karl!

Lars.

Jeg gaaer ikke fra Stedet, førend Hr. Stændler
gaaer med.

Grev

Gr. Donner.

Pak jer!

Tiende Scene.

De Forrige. Stadssyndikus.

Lars.

Kom, kom, naadige Herre! ellers bliver her vist
endnu en Ulykke af.

Syndikus.

Mine Herrer, jeg er anbesalet af den høilovlige
Magistrat —

Br. Wetter.

Saae først Deres Aande igien, min Herre! Deres
Bryst maatte ellers komme til Skade.

Mad. Stændler.

Der kan De see, naadige Herre, ingen Menneske
undgaaer deres Gluffer.

Lars.

Naar min Klage —

Syndikus.

Der er indkommen Klagemaal imod Dem for den
høilovlige Magistrat.

Br. Wetter.

At vi har hævet vores kiere Hr. Vært —
ikke sandt? Jeg vil forskaane Deres Lunge med at
igentage Klagen.

Mad. Stændler.

Men saa lad dog —

Syndikus.

At De med Bold —

Lars.

Sa, og —

Baron

Br. Wetter.

Vil hortsøre den gode Hr. Vært, ikke sandt?
Grib Dem ikke saaledes an, Domine!

Mad. Stændler.

Nei aldrig —

Syndikus.

Da dette ikke er tilladt.

Lars.

Imod alle —

Br. Wetter.

At begiere Haandpenge af Skient, for paa en dumdriftig Maade at tvinge en bestalter Officer til at tælle Penge op, saaledes som Deres Høicædelhed her seer Syn for Sagen; saa tilpligtes Værtens i de tre Kroner, for at tænne hans Æresværdighed, at tage imod Pengene, og at begive sig i Krigstjeneste til Lands og Vands, saaledes som han det selv forlanger. Fiat executio! Ikke sandt?

Mad. Stændler.

Hvad? De troe —

Syndikus.

Med hvad Det nu —

Lars.

Hvorledes —

Br. Wetter.

Vi kan bevise, at denne Domslutning staer ved Magt? Saa grunder vor Anfordring paa denne Mand sig paa den fri Hvervings ældgamle Rettigheder, at nemlig: naar nogen begierer Hverve- eller saa kaldede Haandpenge, og samme ham tiltælles, saa har han fra den Tid af uvægerlig folgt sin Krop. Forholder det sig anderledes?

Syn-

Syndikus.

Nei! (seer til Stændler) Naar det Quantum er bleven fordret —

Stændler (halv grædende).

Ja, men ikun af Skient —

Br. Wetter.

En Officer er ikke stapt til at amusere en Giestgiver.

Syndikus.

Dette er en Sandhed — i en saadan Sag taales ingen Skerts —

Br. Wetter

(til Hr. Stændler).

Altsaa, min Ven, er I min.

Mad. Stændler.

Hvorledes?

Stændler.

Men saa hør dog —

Syndikus.

Der er ikke andet ved at giøre.

(Lars nærmer sig frugtsom til Doren).

Syndikus.

Men nu paaligger det ogsaa Dem, at fremvise Deres Fuldmagt.

(Lars kommer frem igien.)

Br. Wetter.

At vi ere berettigede til at hærve? Denne lige saa billige som retmæssige Maastand skal strax vedbørlig blive opfyldt, ved at fremlegge nærværende os meddelte Hvervepatent til Rettens Eftersyn.

(Han trækker et Patent ud af Lommen og foreviser **Syndikus.**)

Syndi-

Syndikus

(esterat han har læst det, trækker paa Skuldrene).

Ga, nu er det ganske lovformeligt.

(Lars sniger sig hemmelig ud af Doren.)

Br. Wetter.

At den forhen værende Giestgiver bør overgives til Officieren for de Haandpenge, han har fordret, og fremdeles staae under hans Besalinger.

Mad. Stændler.

Geg beder Dem —

Syndikus.

Der er nu intet andet Naad for —

Br. Wetter.

End at adlyde. Desaarsag bliver den hidtil værende Giestgivers Egtekone herved tilholdt, at begive sig hen til sit Værelse, fremdeles at føre Værtskabet til hendes imod Fienden tienende Mands Bedste, og at aflægge Neede og Neglighed til Regimentet, han staaer under, eller og resolvere til at reise med ham, i hvilken Fald Regimentet lader Værtskabet administrere til begges Nutte.

Syndikus.

Ga, det bliver saaledes!

Mad. Stændler.

Hvad? Jeg skulde —

Br. Wetter.

Strax forsoie sig, og overlade hendes Mand til vores videre Foranstaltung — eller og fremstille sig i egen Person til Pant for ham.

Stændler og Mad. Stændler

(seer med Bedrøvelse til Syndikus).

Men naadige Herre!

Syn-

Syndikus

(i en medlidende Tone).

Her er intet andet Middel, end paa Maade —

Br. Wetter.

At overgive sig til sin nærværende Øvrigheds
Godtbefindende —

Syndikus

(til Baron Wetter).

Men dersom jeg torde fremkomme med en unders-
danig Forbøn, at —

Br. Wetter.

At det ikke bliver Rekruten under andre Betin-
gelse tilladt at gaae ud af vore Værelser, end naar
han først til sig tager de af ham fordrede og endnu
der paa ham ventende Haandpenge. At Hr. Syndikus
i den lovlige Magistrats Navn giver Haanden paa,
at indestaae for hans Persons Tilstedeblivelse. Paa
saadanne Vilkaar bliver hans underdanige Ansøgning
naadigst samtykket, for i den Tid at kunde besørge det
Fornsdne.

Syndikus.

Ja, dette skal skee.

(giver Baron Wetter Haanden.)

Br. Wetter

(trækker Stænder til Bordet).

Nei, først imodtage Pengene.

Stænder

Ceer først til Syndikus, da denne synes at lade ham for-
staae, at han paa ingen anden Maade kunde
hjelpe ham, tager han med Bedrovelse

Pengene til sig).

Baron

Br. Wetter

(Crækker Syndikus Haanden, som igien giver ham sin).

Nu antager jeg Räutionen. Og nu, min Herr, vil De indberette den lovlige Magistrat, hvordan i alt er tilgaaet, ligesom jeg og beder, at udmerke mig med Verommelse som en Mand, der paa alle muelige Maader søger at skaane de lovlige Magistratspersoners Lunger, og i deres Sted fører Ordret.

Syndikus.

Jeg skal ikke undlade at melde det til Deres Verommelse.

(Grev Donner og Baron Wetter lee af fuld Hals,
og gaae til deres Bærelse.)

Syndikus

Cesterat han først har giort mange Komplimenter for Officeerne, gaaer ligeledes, men siger først til Stændler)

Ih, ih! min kiere Hr. Stændler, De har skaffet sig en stem Sag paa Halsen.

Mad. Stændler

(Ganske rafende, græder tillige).

Der seer vi igien din Forstand, du Dosimerhoved, det er ret vel, at du engang bliver retskaffen revset.

Stændler.

Ville Fikkemoer! vær du ikke ogsaa vred paa mig!

Mad. Stændler.

Gaae, du eensoldige Kræ! Jeg maae skamme mig ved at have saadan Skifting til Mand, som alle Mennesker drive Spot med. (Lober ganske fortrydelig bort.) See nu til, hvordan du slipper.

Stændler.

Heg arme Stympen! alle forlade mig! Fikke —
jeg vil saa længe jeg lever ikke være nysgierrig mere.
Hvad er det? (Lurende.) Man trættes — uden Trool
over Spillet? — (Isber til Prindsens Dor og kikker ind)
De kaste Kortene under Bordet! — Den Fremmede
tager alle Pengene til sig — Prinsen Isber omkring
i Værelset ganske rasende — nu betakker den Frem-
mede sig og gaaer! — Nigtig! Prinsen maae have
tabt, han slaaer sig for Panden! — (Grædende) Det
kan jeg og giøre, var jeg kun ude af den fortredelige
Historie!

(Gaaer grædende bort.)

Ende paa den fjerde Akt.

Femte

Femte Aft.

Skuepladsen forestiller den tilfælles Sal.

Første Scene.

(Det er Aften. Lars kommer sagte ind, bliver staende ved Doren og lyder ester, om der er nogen; da han ingen hører, høster han, og noget ester gaaer han med megen Frygt bedre frem i Salen.)

Lars

(med sagte Stemme).

Der er ingen! — Dersom jeg dog vidste hvordan det var fat — Jeg tør ikke lade mig see, og jeg tør ei heller gaae bort; de kunde blive mig vær, og betale mig for min skidne Mund. — Gid jeg dog ikke den gang havde sagt Sandhed, og det til tvende Soldater! — (noget høiere) Pøkker har ført de Karle hid! — (forstrækket, seer sig om) Om ikuns ingen har hørt det! — Jeg er saa bange for den militaire Maade, at afgisre Sager paa, som for Fanden — de afgisre alting med Stokken — ret eller ikke ret, naar de ikun vil have Ret. O Himmel! hvem kommer der? Gid jeg var borte! Han løber sin Vej, men kan ikke undkomme i en Hast, siden det er mørkt.) Gid jeg nu var snar til at løbe!

Anden Scene.

Lars. Jakobine (med et Lys).

(Saasnart Jakobine kommer ind vender Lars, som ikke endnu er kommet sin Vei, ganste angestfuld sit Ansigt mod Væggen. Jakobine torver sine Hine i det hun gaaer ind; hun vil gaae ud paa den anden Side.)

Lars

Ceer sig om med Frygt; da han seer Jakobine assene,
vender han sig atten om).

Er det Dem, Jomfrue Jakobine? Det er vel.

Jakobine.

Hvad gør han her i Mørke?

Lars.

Af! jeg veed ikke, hvor jeg skal gaae hen, af Angest for mine tvende Herrer. Jeg er stedse i Frygt for, at de endnu komme over mig med. De har ikke forgiveves de Dravne, Donner og Wetter! Siiig mig, Jomfrue, hvor de ere, eller hvad de tage sig til; jeg vilde gierne gaae min Vei, men jeg er bange for, at falde i deres Hænder.

Jakobine.

Nu ere de i Spisesalen.

Lars.

Paa den Maade kan jeg ikke engang gaae endnu, Pokker kunde just føre en ud, naar jeg vilde gaae forbi. Hvad gør da Deres Hr. Svoger?

Jakobine

(ganste bedrovet).

Han hyler og skriger. Det nye Aar begyndes meget bedroveligt.

Lars.

Lars.

Ja, hvem havde formodet i denne Kulde, at der skulde komme saadant Tordenveir over Huset! men hvorledes staer det til?

Jakobine.

Det er efter mange Overtalelser af Borgemesteren endelig blevet bilagt derhen, at min Svoger inden 24 Timer skal skaffe dem en god duelig Rekrut, og tilbage betale de bekomne Haandpenge dobbelt, seer det ikke, saa tage de ham med sig.

Lars.

(fuld af Angest).

O vee! gid jeg dog var ude af Huset!

Jakobine.

Hvorfor da?

Lars.

De ere i Stand til, at forlange mig som Rekrut i Stedet for Hr. Stænder.

Jakobine.

Derfor er han sikker. De tage ham ganse vist ikke.

Lars.

Af, Jomfrue Jakobine! De veed ikke alt, hvad saadanne Folk ere i Stand til at giøre.

Jakobine.

De vil have en velskabt Mand, de ere ikke tiente med ham.

Lars.

Gh, derom bekymre de sig kun lidet. Disse ere just af det Slags, som søger deres største Glæde i, at chikanere Folk, endskjont de ingen Nutte har deraf. De kan ikke taale, at andre leve i Roe; mangen een

hænge de Soldaterkiolen paa, allene for det at han ikke skal have det bedre end de. Jeg kender det Slags Folk.

Jakobine.

Maar han ikkun betragter sin Person; saa kan han være roelig.

Lars.

Ih, det har ingen Nod! De vilde nok saae Kiodet til at synke. Inden syie Tid skulde min tykke Mave nok passe i Gelederne. Dem flettes ikke paa Midler at fordrive Fedtet med.

Jakobine.

Han er ikke klog. Vær heller betenkst paa, at saae en Karl opsgøt. Han mage koste nok saa meget.

Lars.

Jeg vil betænke mig lidt. (Seer sig om med Frygt) Men vil De ikke heller slukke Lyset — ifald Pokker skulle føre en af dem herind, at han da ikke seer mig.

Jakobine.

O saa vær dog ingen Mar! Med ham har det ingen Fare. De vide nok, at der hos ham er intet at profitere; thi, med saa Ord: Pengegierrighed er allene den Drivfier, hvorsor de ere saa paastaaelige paa deres Rettigheder.

Lars.

Ta! men de kan spille mig et Puds, for den Sandhed, jeg har sagt dem.

Jakobine.

Nu, deraf dør han jo ikke heller, naar det først er forbi.

Lars.

Lars.

Men for Himmelens Skyld, lægger da vores høi-
viise Vorighed sig ikke derimellem?

Jakobine.

Af! vores høiviise Vorighed ere ikkuns behiertede
til at lade deres Magt see mod deres Undermænd; men
faae de noget at gisre med een, som de have intet at
befale over, saa falder deres Hierte og Magt under
Kækklovenn.

Tredie Scene.

De Forrige. Mad. Stændler

(Ligeledes med et lys).

Mad. Stændler

(Ganske nedstaaet, til Jakobine).

Hvorsor staaer du her? Hvorför kommer du ikke
tilbage igien? Du veed, at jeg venter paa dig med
Smerte. Nu, hvad sagde de?

Jakobine.

Af! mit Hoved er saa forstyrret af Sorg, at
jeg glemmer det ene for det andet. Jeg har endnu
ikke været der. — Jeg skal strax komme igien.

(Gaaer.)

Fierde Scene.

Mad. Stændler. Lars.

Lars.

Jeg beklager Dem af Hiertet, min allerkiereste
Madame!

U 4

Mad.

Mad. Stændler (grædende).

Naaar dette er tilladt —

Lars.

Ga! nu nylig tælte jeg med Tomfrue Jakobine om det samme. Jeg forunder mig ikun over, hvorledes man kan tillade det.

Mad. Stændler.

Borgemesteren siger, at han ikke kan hielpe deri; at Hververettighederne føre det saaledes med sig, at naar nogen begierer Haandpenge, og de blive ham udbetalte, saa hører han Hververen til. Men hvem Kulde da forestille sig dette? En boesat Borgermand, hvis Person ikke engang er tienlig, som siger noget af Spøg, der neppe kunde drømmes om; at giøre Alvor af saadan Sag!

(Louis støter uden for.)

Lars.

O Bee! nu kommer de ganste vist. Nu bier jeg ikke længer her.

(Leber fuld af Angest ud, der hvor Mad. Stændler kom ind.)

Femte Scene.

Louis. Mad. Stændler.

Louis

(kommer støtende ind).

Ha Madame! Un erre der? — Un græde? — Vorfor? — For sine Mann? — Vorfor? — Un erre betal comme il faut, for sine curiosite. Je am emned sie dette dag: an skalle abandonner de impertinence, an saa Fortre fra en vem inde vil vær spioner,

eh

eh bien! an ar attraper va je am sie for. C'est vrai,
de intc erre permetter til gør Soldat fra Bourgois
comme lui, en Franceman inde gør so, mais ces Offi-
ciers di ere Tyse, di sei revanger paa sine maniere.

Mad. Stændler (bedrovet).

Ved Prindsen det allerede?

Louis.

Qui Madame! Oh an erre mange bedrov for
Madame. Om kan jelp, an jelp vis. Mais an inde
vil ci til gør me ces gens la. Ah Madame! un inte-
græd so mogen, un mei o so gøre til græd. Je
inde kannie see de Frenentim græd — Un mo a pati-
ence. Je komme souvent os nu, for Trost over de
Malheur.

Siette Scene.

De Forrige. Prinds Kasimir.

Louis

(tager Lyset fra Mad. Stændler saasnart Prindsen
kommer ind).

Avec votre permission Madame!

(Han gaaer.)

Mad. Stændler

(Craaber ester ham).

Vist ikke! vi blive jo tilbage i Mørke.

Pr. Kasimir (smilende).

Han kommer snart igjen. Jeg havde just i Sinde
at gaae til Dem.

Mad. Stændler.

Wil Deres Durchlauchtighed have den Maade, at
komme ind i Værelset!

Pr. Kasimir.

Nei, nei, bliv De kuns her! Jeg agter desuden ikke at opholde mig længe. Jeg har hørt om den Ulykke —

Mad. Stændler (grædende).

Ja, Deres Durchlauchtighed betænke dog, om jeg ikke er den ulykseligste Kone. Jeg skal miste min Mand!

Pr. Kasimir.

O, det var det mindste Onde! De behøver ikke at være saa bedrøvet dersor; mig rører det ei heller, thi han har selv Skylden. Men den Spot, som Dem derved vederfares, smærter mig.

Mad. Stændler

(vil kisse hans Haand, som han dog ikke vil tillade).

Deres Durchlauchtighed er alt for naadig imod mig!

Pr. Kasimir.

Har jeg ikke sagt hende det strax, at De skulde vogte sig for disse Folk? Jeg kiender deres Tænksmaade fuldkommen.

Mad. Stændler.

Jeg har ogsaa sagt min Mand det, men den ulykkelige Mand har villet bære sig saa klogt ab, og er derved sat i denne Forlegenhed. Er det Deres Durchlauchtighed bekjendt, hvorledes alt er tilgaet?

Pr. Kasimir.

Jeg veed det alt, saavelsom og at de skal skaffe en anden Mand i Stedet.

Mad. Stændler (grædende).

Ja, og det inden 24 Timer; hvor skal vi tage ham fra?

Prinds

Pr. Kasimir.

Det vil falde besværligt, ikke sandt? Var det
inden saa mange Aar, saa kunde Deres ældste Son
siden selv gaae i hans Sted.

Mad. Stændler.

Af! det er her ingen Sag at skemte med.

Pr. Kasimir.

Nu, vær kuns roelig! jeg vil hielpe Dem. Jeg
vil give min forrige Kammertienier i Stedet for hen-
des Mand. Jeg har Grund til at see ham saaledes
anbragt, og saa kan De være fornøjet. Men lad dem
da ogsaa komme ud af huset.

Mad. Stændler.

O! jeg er uden for mig selv af Glæde over, at
Deres Durchlauchtighed har saa megen Maade for mig.

Pr. Kasimir.

Dette gør jeg blot for at tiene hende, min kære
Madame.

Mad. Stændler.

Jeg skal eg min hele Livstid være taknemmelig
derfor. (Kysser hans Hænder af Glæde.)

Syvende Scene.

De Forrige. Stændler.

Stændler

(Som kommer sagte ind, hører hvorledes hun kysser Prindsens
Hænder, løber til, fuld af Nysgierrighed, for at se
hvem der er; da han seer sin Kone begynder
han halv grædende).

Det var ret Fikke! Jeg havde aldrig troet, at
du elskede mig saa lidet. Er det anständigt, at staae
her i Mørke og kyses? — O! hvor flot belønner
du

du min Kierlighed, som jeg bør for dig og din Famille! Du lader mig sidde allene, da du veed hvordan jeg er til Mode, og passerer Tiden her med andre. Jeg troer, der skede dig maakee en Dieneste, naar jeg (stærk grædende) maatte forlade mit Huus.

Mad. Stændler.

Hvad du dog der staar og snakker, min kiere Mand! Nu har din Nysgierrighed atter spillet dig et Puds. —

Stændler.

Min Nysgierrighed? — Paa den Maade af vänner jeg mig aldrig dermed, saalønge jeg stedse finder ny Anledning til at være nysgierrig. Denne gang havde jeg ikke i Sinde at gaae paa Speiderie efter dig, jeg vilde ikuns vide hvor du var, siden Tiden blev mig lang; (grædende) og saa finder jeg dig her i Mørke — og — (hulker saa han ikke kan tale videre.)

Mad. Stændler.

Vær dog fornuftig, og hør mig. Hans Durchlauchtighed vil redde os ud af Sagen; just nu havde han den Maade, at give mig det tilkiende, hvorför jeg betakkede mig, og kyssede hans Hænder. Jeg var jo endog i Stand til for din Skyld at falde dem til Fode, som foraarsage os denne Fortred; og for al min Kierlighed gisr du ikke andet, end qvæler mig stedse med din Mistænkelighed.

Stændler.

Naa, naa, lille Gikke! hvad er der nu mere deri? Jeg elsker dig alt for meget til, at jeg gierne skulde ville miste dig. — Maar det forholder sig saaledes, saa har jeg atter Kret; forlad mig det!

Otten-

Ottende Scene.

De Forrige. Frands.

(Frands kommer ind uden at nogen bliver ham vaer; da han hører nogen tale bliver han staende.)

Pr. Kasimir
(til Hr. Stændler).

Han er en Nar! Trod han mig, naar jeg vilde oprette nogen Kierlighedsforstaelse med hans Kone, da skulde han vist ikke merke noget deraf.

Stændler.

Deres Durchlauchtighed tilgive mig, og nægt mig ikke desaarsag Deres Bistand!

Pr. Kasimir.

Han fortiner det næsten ikke. Dog, jeg vil ikke tage mit Ord tilbage. Jeg vil i Nat lade min forrige Kamertiener arrestere. Jeg er kommet ester Marsagen, hvorfor han forlader min Dieneste; den er af den Beskaffenhed, at jeg har Ret over hans Person. Til min Fyldestgivrelse vil jeg altsaa overgive ham til Officererne, paa det at de skal estergive deres Ret til ham.

Stændler

(fuld af Glæde kysser Prindsens Haand).

O! jeg skal min Livstid takke Deres Durchlauchtighed dersor!

Pr. Kasimir.

Men alting maae holdes hemmeligt, indtil jeg har foranstaltet det fornuftne.

Stændler.

Deri har Deres Durchlauchtighed intet at befrygte!

Frands

Frands

(kommer frem med en ædel Stolthed til Prinsen).

Dette rare Anslag burde man have giort paa et hemmeligere Sted, eller i det ringeste yttret sig dermed paa en forsigtigere Maade, paa det at den Person, det sammensneddes imod, ikke saa hastig skulde faaet det at vide. Jeg har hørt det altsammen, uden at det var min Hensigt at høre noget; og jeg veed ikke engang selv, hvilken god Aand der saaledes i rette Tid har ført mig herhid. Hvad Net har De til min Person? Jeg maae uden Twivl have en retfærdig God at staae paa, ellers søger jeg nok at undgaae den Hyldestgivelse, som De agter at tage over mig; men jeg bliver her. (noget sagte til Prinsen) Vi ville tales ved med hinanden. De veed ikke, hvem jeg er — men jeg veed hvem De er.

(Prinsen gaaer stiftende bort).

Niende Scene.

Stændler. **Mad.** **Stændler.** **Frands.**

Frands.

Nu kan de sikkert forlade sig paa, at han hielper dem. De ere allerede reddede. (med en malicieus Litter) Ha, ha, ha! Kortet er vel blandet. Fordi de ved deres Usornuft ere blevne satte i Forlegenhed, saa skal en anden Uskyldig redde dem ud dersra.

Mad. Stændler.

Vi vide jo ikke, om Deres Herre har Net. Vær ikke desaarsag fortørnet paa os; giv os heller et godt Raad! — Vi ere i saadan Forvirring, at vi ansee det

det for den største Lykke, naar nogen vil tage sig os an. — De ville, naar De var i vort Sted, giøre det samme.

Frands.

Er det retskaffent giort, at sammensmedde saadanne Anslag?

Mad. Stændler.

Han har selv giort Forslaget, han maae jo vide, om han kan udføre det. Vi ere deri ganske uskyldige —

Frands

(gaaer opbragt frem og tilbage).

Tiende Scene.

De Forrige. Jakobine (med Lyset).

Jakobine

(til hendes Søster).

De lade sig nok opvarte, frygt ikke for det. De leve saaledes, som om alting hørte Dem til. De har Bordet fuldt af Viin og vel ti Slags; de inddybe alle og enhver, og vore Folk begegne de med al mueelig Grovhed. (bedrovet) Jeg gaaer ganske vist ikke mere ind til dem.

Mad. Stændler.

Hvad skal vi giøre? Vi maae skifte os deri.

Stændler.

Var jeg kun ude af denne forstyrrede Omstændighed!

Jakobine.

Skemt herefter ikke med nogen, som han ikke kiender. — (til Frands) Kiereste Ven! giv os dog et godt Raad! —

Frands

Frands
(til Hr. og Mad. Stændler).

Sæg kan maaskee redde dem. De fortiene det vel ikke, for den Foragt, hvormed De (til Madamen) har anseet mig fra den Tid, De fornæm min Omgang med Deres Søster. Men jeg kiender Dem som ærlige Folk, dette bevæger mig til at bære over med Deres Svaghed. — Desuden giv det mig ondt for Deres Søster; jeg kiender hendes falsomme Hjerte, og kan forestille mig, hvad hun lider derved.

Mad. Stændler.

O ja, lab dog alt dette være glemt! Har jeg fornærmet Dem, saa er detreet blot fordi jeg ikke kiendte Deres Tænkemaade ret, og — fordi jeg var bekymret for min Søsters Ere.

Frands.

Denne Bevæggrund er ogsaa det, der undskylder Dem hos mig. (til Stændler) Vil De vel anvende noget derpaa, for at komme i Noelighed?

Stændler.

Alt hvad De vil.

Frands

(tager Stændler til en Side).

Hvor meget er min forrige Herre Dem skyldig?

Stændler.

Ongesær — tre Tusinde Rigsdaler — dessforuden har jeg kibbt en Bexel af ham, stor tusind Louis'dor, paa Trikkerts.

Frands.

Den er god. (betænker sig noget) Overlad det til mig, at inddrive Fordringen! Vil De vove den derpaa,

paa, naar De bliver hiulpen? — Maafsee jeg kan hielpe Dem derved — med Bisched kan jeg ikke love det —

(Alle see paa ham med Forundring.)

Frands.

Maa?

Mad. Stændler.

Hvad meener De dermed?

Frands.

Det kan jeg ikke sige Dem. Vil De give tre tusinde Rigsdaler derpaa, naar De bliver fri? Maafsee det ikke engang vil koste Dem saa meget.

Stændler.

Ta, om det endog skulde koste dobbelt saa meget, naar jeg ikkun derved strax kan udfries af min Angest.

Frands.

Godt. Maae jeg altsaa juddrive Deres Fordring?

Mad. Stændler.

(ester nogen Betenkning).

Dersom vi kun ikke gisre galt verre. Prindsen har lovet at hielpe os; naar vi saa overilende fordrer vor Betaling, bliver han ogsaa opbragt imod os; og han havde dog maafsee endnu vidst et Middel at redde os ved.

Frands.

Jeg kan ikke bedre betage Dem Deres Tvivl, end naar jeg siger Dem: jeg haaber at blive Deres Svoger. Kan De da trde, at jeg skulde foretage noget til Deres Skade?

Stændler.

Gior alt hvad De vil; jeg giver Dem Fuldmagt dertil, naar De ikkun redder mig. Uldret altting paa

det beste, jeg beder Dem indstændig! Min Svigerke
skal faae en god Medgivt, naar De bliver hendes
Brudgom.

Frands.

Jakobine kiender mig. Hun veed, at dette Til-
bud ikke vilde opmunstre mig meget, naar jeg ikke havde
stærkere Grunde. Jeg gaaer paa mit Kammer; send
mig een op, som jeg kan bruge, om jeg vil noget.
Værer imidlertid kun roelige! De skal snart blive under-
rettede om mit Anslag har villet lykkes.

(Han gaaer.)

Ellevte Scene.

Stændler. Mad. Stændler. Jakobine.

Stændler.

Gaae hen, min kiere Svigerinde, og skik Lars
til Msr. Frands, han staer i Sengekammeret bag
Sengen.

Jakobine.

Strax. (Gaaer.)

Mad. Stændler.

Naar dette Menneske kun ikke indleder os i nos-
gen nye Fortred!

Stændler.

Stakkels ikke! hvor megen Sorg foraarsager
jeg dig ikke! Tag dig det kun ei saa nær til Hjerte!
Jeg lover dig: det er den sidste Fortred, min Ny-
gierrighed skal komme affsted.

Mad. Stændler.

Mand! dersom det var sandt, saa skulde ingen
Kone kunde være saa fornægt som jeg. Du troer ikke,
hvør

hvor stor den Lyde er; du bliver derved utaalelig for alle Mennesker, og til enhvers Spot. Thi hvad er latterligere, og hvem løber saa megen Fare for at blive ilde begegnet, som et Menneske, der bekymrer sig om saadanne Ting, der ere ham uvedkommende?

Stændler.

Jeg indseer det altsammen! lad det nu blive derved; jeg skal ganske vist forandre mig. Kom nu, Fiske! Kom!

Tolvte Scene.

Theatret forestiller Prindsens Værelse.

Pr. Kasimir

Gaaer omkring i dybe Tanker. Paa Bordet staar et aabent Skatol, hvorhos ligger et Par Pistoler.

Efter en Tids Forløb falder han:)

Louis!

Louis
(kommer ind).

Pr. Kasimir.

Gaae til den Kapitain, som var her i Estermid-dags, og — Nei — gaae kun igien!

(Louis gaaer.)

Pr. Kasimir

Cesterat han igien har betænkt sig noget).

Forbandede Karl! (han giennemsoger Papirer i Ska-tollet) Han er borte! — Louis!

Louis
(kommer ind).

Pr. Kasimir.

Sii til Værtens, at han i det høieste inden en
Time opgjør min Regning, jeg vil betale ham. Der-
efter bestil mig — nei — gaae din Vej!

(Louis gaaer.)

Pr. Kasimir

(seer paa Uhret).

Den Kapitain! — den Kapitain! — Hvorfor
lod jeg det ikke blive derved, saasnart jeg fornram, at
han var min Mester! Havde jeg nu ikuns de Penge,
jeg tabte til ham! — Den første gang, jeg ved Spil
er blevet sat i Forlegenhed! (vanker om i Vibeskab)
Jeg er rybet — uden Penge! min Lykke begynder
at gaae til Grunde.

Trettende Scene.

Frands. Jacob. Prinds Kasimir.

(Saasnart Frands kommer ind bemægtiger han sig
de to Pistoler, som ligge paa Bordet. Jacob
posterer sig ved Doren, paa det at ingen skal
komme ind).

Pr. Kasimir.

Hvad vil du, Karl?

Frands.

Tage Masken af dig, du Bedrager!

(Han giver Jacob den ene Pistol.)

Pr. Kasimir.

Hvilken Forvovenhed!

Frands.

Gisr ingen Modstand! Maaskee der da bliver
endnu et Middel tilovers til at forebygge din totale

Under-

Undergang. Men dersom du gør nogen Larm, saa
tvinger du mig til at robe dig for Tiden.

(Prinsen vil til Døren.)

Jakob.

De slipper ikke ud. Og dersom De raaber, saa
bliver det Deres egen Skade.

Frands.

Paa det du kan vide, at jeg har Ret til at tale
med dig i denne Tone, saa maae jeg sige dig: Che-
valier Arnfield, som du tog Livet af i en Duel, har
paa sit Yderste aabenbaret mig den rette Stand, du
er af; og til din Lykke var jeg allene hos ham indtil
han døde, ellers havde han betroet det til flere. Jeg
har det Brev i mine Hænder, som du fik i London
fra din Fader, under Navn af Marquis Bonnart.
Dette skal overalt tiene mig til Bewiis, isald du bes-
tiener dig af Benægtelser.

(Prinsen bliver staende med nedhængende Arme
ganst bestyrket.)

Jakob.

Maa! kan Deres Durchlauchtighed indvende noget
derimod?

Frands.

Men nu til Hovedsagen. Du er Værtens tre
tusind Daler skyldig; kan du betale dem? — Saa
er det godt!

Pr. Kasimir (forbauset).

Tre tusinde Rigsdaler!
X 3

Frands.

Frands.

Ganske rigtig. Vi have været her i tre Maaneder. Leien allene beløber sig daglig til sex Dukater.

— Nu?

Pr. Kasimir

(viser paa Skatollet).

Her er tusind Daler; jeg vil strax udbetale de fem hundrede deraf, og Resten om otte Dage. Der kan bestandig være een hos mig til Sikkerhed for, at jeg ikke tager Flugten.

Frands.

Nei! Fra nu af skal du ikke udplyndre nogen mere. — Jeg veed, at du bygger din Sag paa Spil, og du bygger ikke heller uden Grund, du er vis paa din Sag. Jakob! det jeg har aftalt med ham.

Jacob

(taler sagte ud af Doren).

Pr. Kasimir.

Frands! rob mig ikke. Det skal blive ham til stor Fordeel; hav ikkun Taalmodighed i nogle Uger.

Frands.

Jeg burde ikke have ladet det henstaae saa længe. Men jeg vilde overlade det til andre, for ikke at bære mig selv, at have gjort nogen ulykkelig, som ikke havde fortient det af mig. Jeg har hidtil ingen passelig Aarsag haft til at gaae bort, uden derved at opvække Formodninger; at jeg derfor blev saa længe, seede blot for at skaane dig. Men nu, da du usørskjædt og uden ringeste Nutte har Hjerte til at gjøre mig ulykkelig, saa kan jeg med Det fremstille dig for Verdens Nine uden Maske. Ellers havde mit Hjerte aldrig

aldrig tilladt det, at styrte dig, saa længe du ikke i
Forveien havde fornærmet mig.

Jacob.

Derom er jeg overtydet. Han har endnu i Dag
forsvaret Deres Ere imod mig. Jeg har, siden den
Tid vi vare i London, gjort mig adskillige tvilsomme
Betrægtninger, som nu ere oplyste. I Deres Dienest
har jeg ogsaa lært, hvor fortrinligt det er at tiene
hos et Hærfab, som veed, at giøre sig de verdslige
Udsigter nyttige. Man slutter altid fra Herren til
hans Dienere; foragter man den første, saa blive disse
ogsaa foragtede, om de endog ere de allerretskneste.

Pr. Kasimir.

Frands! jeg beder ham for alting —

Frands.

Forgives! jeg har Aarsag og Ret dertil.

Fjortende Scene.

De Forrige. Gr. Donner. Br. Wetter.

Frands.

Mine Herrer! Værtens skal skaffe Dem en Nekrut
for hans Løssladelse. Denne Herre (pegende paa Prinsen)
kan ikke betale ham sin Gield, han har altsaa Ret til
hans Person. Jeg venter, at De vil finde sig for-
nsiet med hans Skikkelse. Han har ageret mange og
adskillige Personer i Verden; men han er ikke engang
af Adel. Hans Navn er Schlisen, og er en hersknt
Malers Søn fra Psalz. Hans Fader gav ham en
god Opdragelse, men han har anvendt den til det onde.
Her er hans egen Bekræftelse.

(Overleverer dem et Brev.)

X 4

Grev

Gr. Donner

(som hidtil noie har betragtet ham).

Ha, ha, Grev Grimelli! hvor er De kommen til den pohlke Orden? For fire Aar siden var De i Spa, som en fordreven Korsikaner. De veed vel at benytte sig af den politiske Forfatning. Skulle der reise sig Uenigheder i Kina, saa lader De sig vel see i Verden som Mandarin.

Gr. Wetter.

Vie, du Skurk! dig har jeg længe søgt om. Du har engang tømmed min Pung, nu vil jeg selv tage mig Revange. Bravo! (til Grands) Min Herre! vi ere Dem forbunden, fordi De har overleveret den Kieltring i vore Hænder.

Femtende Scene.

De Forrige. Stændler. Mad. Stændler.
Cars.

Gr. Donner (til Stændler).

Min Ven! han er fri; vi tager denne i hans Sted.

Stændler.

Det er herligt! Jeg skal strax betale Dem Pengene —

Gr. Wetter.

Det er Tids nok. Han løber ikke fra os, de ere vel gjemte hos ham. Men i Fremtiden vær ikke mere saa nysgierrig.

Stændler.

Nei aldrig.

Mad.

Mad. Stændler

Men hvorledes er dette muligt?

Frands.

Sørg ikke derom. Nok, at det er saaledes.
Men De taber to tusind Rigsdaler derved. (Gaaer til
Skatollet) Her er Resten.

Gr. Donner.

Allons! fort — (Gaaer Die paa Lars) Det tilpas!
Jeg er ham noget skyldig. Kom kuns hid! der har
han en Pistol, for nu den Karl i vort Kammer og
bevogt ham. Kommer han ud, saa tage vi ham ved
Hovedet. Den Angest, han derved kommer til at ud-
staae, skal være en Straf for hans uforståmede Mund.

Lars.

Af jeg beder allerydmygt, forskaan mig fra denne
Kommission! Hvorledes skal jeg kunne bevogte en saa
stor og sterk Mand? Naar han ikkun seer ret paa
mig, saa ligger jeg allerede.

Gr. Wetter.

Ingen Snak. Fort! fort!

Lars.

Før Himmelens Skyld!

Gr. Donner.

Han skal svare os til ham enten levende eller
død. Den ringeste Mine han gør til at undløbe,
saa skyd ham for Panden.

Lars.

Ga, naar jeg det maae, saa skal han ganste vist
ikke undløbe mig. Kom! (Gaaer foran.)

Gr. Donner.

Ih du Tolper! Han skal gaae bag efter, saa
har han hain for Mine.

Lars.

Foran da!

Pr. Kasimir

(til Gr. Donner og Br. Wetter).

Det skulde være en ganske anden Karl, jeg vilde
bruge Magt imod. Men jeg skal allene være betoekt
paa eders Udbetaling. I fortiene det saavelsoin jeg.

Prindsen gaaer foran, Lars bag efter, som med
den ene Haand holder ham ved Kiolen, og
med den anden sætter ham Pistolen i Nakken.)

Sextende Scene.

Gr. Donner. Br. Wetter. Stændler. Mad.

Stændler. Frands. Jakob. Louis.

Louis

(som møder Prindsen ved Døren).

Mon Prince — va ere de?

Jakob.

Monsieur! an erre valet de chambre, an gaae
me til Soldat.

Louis.

Quel impertinence!

Jacob.

Ans Erre inde vere Prince mer, o aldri ar
vere —

Louis.

Louis.

Mon Dieu! de bliv Malheur pour lui, je nok
faa andere emploi — Mais an inde faar faa assez
d'argent til betal valet de chambre comme moi. An
inde ar gør sine Sag me raison.

Jacob

(Craaber efter ham).

Fordi han ikke er en Franzos.

Syttende Scene.

De Forrige. Jakobine.

Jakobine,

Hvad hører jeg? Kiere Hr. Svoger! De er
fri? —

Mad. Stændler.

Ga, allerkiereste Søster!

Jakobine

(Skalkagtig til Grands).

De har ikke lidet formeeret Deres Nettigheder.

Grands

(til Mad. Stændler).

Madame! jeg har ikke nødig at tiene.

Mad. Stændler.

Denne fortredelige Hændelse har ydmyget min
Stolthed.

Stændler.

Jeg skal holde mit Ord, Hr. Svoger! (trækker
ham til en Side, ganske nysgierrig) Men siig mig,
hvorfor

hvorsor De har voeret Kammertiner, da De ikke har
havt det nedit?

Br. Wetter.

Er han allerede nysgierrig igien? — Nu maae
han strax blive hos os.

Stændler.

Nei, nei, jeg vil ikke vide noget mere!

Ende paa Skuespillet.

Den
Tjenstfærdige.

Komedie i tre Akter.

Oversat
af det Franske.

Personerne.

Grev Dervieur, Morbroder til
Marquis Florival.

Baron Saint Far, Florivals Ven.

Baronesse Vieux Bois.

Commandeur Bertac.

Doucet.

Dubois, Florivals Kammertiner.

Baronessens Tiener.

Evende Gardere.

Opvarterne i Værtshuset.

Håndlingen gaaer for sig i et Værtshus paa en stor
Sal, hvorfra man gaaer ind i tre forskellige
Værelser.

Første Aft.

Første Scene.

Florival. Saint Far.

Saint Far.

Tag imod min Lykonskning, Marquis! Hoffet lader Dem vedersares Net, ved at bevilge Dem Deres salig Herr Faders Regiment.

Florival.

Ak, Herr Baron! hvilke Pligter paalægger det mig ikke! Hans Tapperhed, store Pund, Oprigtighed og Mennekierlighed forskaffede ham, som De selv veed, Generalens Agt, Folkenes Tillid og alles Kierlighed. Hvor er jeg ikke langt fra, at ligne dette ærværdige Mønster!

Saint Far.

Det glæder mig høiligen, at finde denne Besse-denhed, der er saa rar hos Personer af Deres Alder, hos Dem; men vogt Dem for at gaae for vidt deri: en overdreven Mistillid til sig selv quæler ofte de største Evner, og Greve Florival —

Flori-

Florival.

Mistede vi i det Dieblik, han vilde forvisse mig min Lyksalighed. Det var Dem, kiere Saint Far, som han havde bedet at bringe den Forbindelse i Rig-tighed, der udgjor al min Lykke. Mit Hierte, som den deilige Julies Indighed og Dyd ganske har indtaget, begyndte at haabe, snart at eie hende. Hendes Moder, Marquise Fiermont, syntes at bifalde min Kierlighed — Min Fader bliver syg, jeg viger ikke fra ham; og efter sex Ugers udstandne Smerter dør han i mine Arme. De kommer og river mig fra det Kummerfulde Sted. De tvinger mig til at tage herud, men jeg har bragt min Græmmelse og Kierlighed med mig.

Saint Far.

Geg har anvendt denne Tid, at sætte Deres Gaard saaledes i Stand, at De kan føre Julie ind i den, dersom hendes Moder ikke har forandret sine Tanker.

Florival.

Af, kiereste Ven! hvormeget skylder jeg Dem ikke! Men tænker De, at Julie samtykker godvillig? Er Marquisen endnu findet —

Saint Far.

Julie er alt for oprigtig, at De ikke skulde have læst hendes Tilbøjelighed i hendes Nine, og hvad hendes Moder angaaer, saa attraaer hun allene sin Datters Lykke; det kan altsaa ikke seile, at Regimentet, som De har bekommet, jo vil forøge den Agt, som hun stedse har yttret for Dem.

Flori-

Florival.

Tor jeg da ikke bede Dem, at begynde at arbeide
for min Lykke igien, saasnart som mueligt?

Saint Far.

De kan forlade Dem til, at jeg ikke skal lade
det gaae i Langdrag. Naar jeg gaaer hersfra, har jeg
en anden Sag at tale med Marquisen om, og saa skal
jeg bringe denne Forbindelse paa Tale igien. Men
hvad kan holde Dem fra at besøge hende, naar De
kommer fra Ministeren, som De skal til i Formidbag?

Florival.

Meener De, at jeg bør — at jeg kan —

Saint Far.

Tilforladelig. Jeg vil belave hende paa, at tage
imod Dem; forlad Dem kun heri paa Venstabs Omhue.

Anden Scene.

De Forrige. Dubois.

Dubois.

Herre! Grev Dervieux er ankommen.

Florival.

Min Morbroder?

Dubois.

Ta, Herre! han er alt stegen af, og Folkene
bære hans Tsi op.

Saint Far.

De maae tage imod ham; men da jeg ikke har
den Ære at kiende ham, saa vil jeg gaae hen og ar-
beide paa Deres Ønskes Opsyldelse.

Florival.

Kiereste Ven! min Skiebne staer i Deres Haand!
nu gaaer jeg min Morbroer i Møde.

Dubois.

O! De kan give sig gode Stunder. Da han
steg af, saae han at Vertinden havde en hoven Kind,
som han giver hende Raad for, og det faaer ikke saa
hastig Ende.

Florival.

Det siger intet.

Dubois.

Før nærværende Tid stiendes han med Heldskieren,
hvis Raad han dadlede uden at vide, det var ham;
hvorover Skieggeskraberen sandt sig heiligen fornærmet.
Det er en lille Gassenier, saa hidsig og indbildt som
nogen af hans Landsmænd; hans Forfængelighed paa
den ene Side og Grevens Paastaaenhed paa den an-
den giorde saa latterlig en Virkning, at jeg maatte
gaae min Wei, for ikke at brioste af Latter.

Florival.

Dubois, husk paa, at det er min Morbroder;
og overskrid ikke —

Dubois.

Ei min Herre! jeg siger jo intet om ham. Vel
sandt, at han deler Raad ud i Fleug, til den første
den beste, men det seer allene af Lyst til at tiene sin
Nestie; og stiont hans Raad kun sielden ere gode, og
som oftest komme i Utide, saa gisr det intet til Sa-
gen: Hensigten er dog altid god.

Florival.

Tie stille! Der er han.

Tredie Scene.

Dervieux. Florival. Dubois.

(En gammel Tiener og Øpvarteren bær Kufferter
tvers over Skuepladsen.)

Dervieux

(Inde i Coulissen).

Jeg forstaer mig bedre paa alle slige Sygdomme, end alle eders smaa Ærkekrigere. Gior derfor kun som jeg raader eder, og I vil befinde eder vel derved. — Ei, god Dag, min kiere Florival! det gisør mig bitterlig ondt, at jeg ei har funnet komme før; jeg kunde været dig til Nutte i denne sorgelige Begivenhed — Den arme Greve —

Florival.

Af, kiere Morbroder! hvilket Tab!

Dervieux.

Jeg begriber ikke, hvordan det er gaaet til; men han har sikkert ikke noie nok holdt den Diet, jeg havde foreskrevet ham.

Florival.

Vores Pleie og Lægernes Indsigt formaaede intet imod Sygdommen.

Dervieux.

Pleie — Læger — Det er Gront man trænger til i Podagra; Gront og intet andet.

Florival.

Det syntes som om hans Kierlighed til mig endog fordobledes i hans sidste Dieblikke.

Dervieux.

Din Bedrovelse er billig, min Ven. Din Far var en agtbar og værdig Mand, uagtet al hans Egensindighed; og du har Net i at begræde hans Tab.

Florival.

Saalænge jeg lever, vil jeg beklage det.

Dervieur.

Men med alt det maae man ikke tage Samlingen.
Lad os være betænkte paa, at bringe dine Sager i Ord-
nen. Dersom min Svoger havde villet lyde mine
Ord — men han saae ikke meget dybt i Tingene,
og agtede derfor heller ikke paa mine Advarslser.

Florival.

Af, kiere Morbroder! vær vis paa —

Dervieur.

Først og fornemmest ere dine Godser meget for-
saldne; man maae see til, at saae dem til at indrente
noget. Det er noget, som jeg forstaer fra Grunden
af, og jeg vil sige dig hvordan du skal grieve det an.

Florival.

Med megen Fornvisse, kiere Morbroder! skal jeg
benytte mig af Deres Indsigter.

Dervieur.

Giv da Begyndelse med at forlade Dienesten,
saa kan vi siden —

Florival.

Forlade Dienesten! Betænker De vel, hvad De
siger, min Herre? Kongen har havt den Maade, at
give mig et Regiment.

Dervieur.

Et Regiment? En skionne Daarlighed! S det
allermindste fortærer du din Gage, og er saa med alt
det fra dine Godser. Der røver een, den anden
plyndrer. Alle Ting gaaer over og under, og dernæst,
maaßee en Musketkugle —

Flori-

Florival.

Jeg er født, min Herre! til at trodse denne Fare. Kongens Maade, saavel som mit Navn gør mig det til en Pligt, og Kierlighed til Fæderne-landet —

Dervieux.

Der snakker den Fætter som et ungt Menneske. Troe kun mig, jeg veed bedre hvad der er ved Tjenesten at giøre; thi har jeg ikke selv været ved Garden i fire Aar? Min Gage forslog ikke, og mine Sager forsømte jeg — men jeg gik den sikreste Vei, jeg tog min Afsked, og — dersom du saae mine Marker, hvor blomstrende de ere — mine Lader — min Vin-perse — saa maatte du selv tilstaae, at jeg havde gjort vel.

Florival.

Det troer jeg, kiere Morbroder, naar man ikke har en uimodstaaelig Drift til at tienne, saa gior man bedre i, at overlade sin Plads til dem, der ere mere nidkiere, og som Frankerig har et stort Forraad af.

Dervieux.

Godt! nu begynder du at blive fornustig.

Florival.

Men da jeg føler den meest brændende Iver for min Konges Tjeneste, saa troede jeg, at begaae et Ran imod mit Fæderland, dersom jeg ikke oposrede samme de Dage, som jeg skylder det.

Dervieux.

Fordomme, Fætter, Fordomme! En god Adels-mand udbreder Overflod paa sine Godser ved de Sum-mer, som han anvender til deres Forbedring. Han

underholder Windstibeligheden hos Mennesker, som, uden den Lon han giver dem for deres Arbeide, vilde vansægte med deres Familier i Elendighed; og denne Mand er efter din Meening intet andet, end et unygttigt Væsen, en Byrde for Staten?

Florival.

Tilsprækkelig ikke, min Herre! Evertimod var det mit Ønske, at de rige Ørkenslese, som opfyldte Paris med deres Pragt og Overdaad, vilde lade en Deel af det, som de drage af deres Marker, flyde tilbage paa dem, hvorved Agerdyrkningen og Landmandens Windstibelighed kunde faae den Virksomhed, som den i Mangel af Underholdning taber.

Dervieux.

De Raad, som en oplyst Mand paa sine Godser giver sine Bonder —

Florival.

Maae være overmaade nytteige.

Dervieux.

Du kan aldrig forestille dig alle de Tienester, jeg beviser mine. Vil de enten vove et eller andet, eller har de Processer, saa veileder, oplyser og forliger jeg dem. Alle deres Sager gaae igennem mine Hænder, og de befinde dem vel derved.

Florival.

Det er jeg overtydet om.

Dervieux.

Belan da, Fætter! folg mit Exempel, saa bliver du det menneskelige Kjens Belgivør.

Florival.

Landet behøver ogsaa Beskyttere, kiere Morbroder! og jeg har bestemt min Arm og mit Blod til dets Tieneste.

Dervi-

Dervieux.

Hvilken Egensindighed! Faderen op af Dage!
Men vi vil siden gaae denne Materie igennem fra
Grunden af, og jeg skal faae dig til at blive af Me-
ning med mig. Min Morbroer, vil du da komme til
at sige, seer dybt i Tingene. Oh! det er sielden at
jeg tager Feil.

Fierde Scene.

De Forrige. Dubois.

Dubois.

Der er spendt for, Herre!

Dervieux.

Hvordan, tager du ud?

Florival.

Det er mig meget imod, at jeg skal forlade Dem;
men Ministeren er i Paris i Dag, jeg bør takke ham,
og vilde nødig komme for sildig.

Dervieux.

Hold dig ikke op for min Skyld, Florival! jeg
søger kun dit Bedste. Men troe mig, at min Erfar-
renhed og modne Overlæg gør mig meget mere klar-
synet, end du er selv, til at indsee dit sande Vel.
Lad dig deraf veilede, min Ven, og du vil finde dig
vel derved.

Florival

(i det han gaaer).

Siden De tillader det — Dubois, bliv hos
min Morbroder; og af eders Omhyggelighed i at varte
ham op vil jeg slutte mig til eders Hengivenhed for
mig.

Dervieux.

Jeg er dig forbunden; men jeg skal ikke umage ham, thi jeg har mine egne Folk med mig.

Dubois.

Det er det samme; thi siden de ikke ere meget kiendte i Paris, saa bliver jeg ved Haanden til Grevens Dienste.

Dervieur.

Du skal have Tak, Dubois! og isald jeg behøver dig, saa vil jeg kalde. Men imidlertid raader jeg dig, at tage dig en lidet Hvile; min Fætter kunde maaskee ville bruge dig i det Næbligk, da du mindst venter det. Troe mig, at mine Raad ere ikke at foragte.

Sextte Scene.

Dervieux (allene).

Florival er veltænkende, og har Forstand; men det er som jeg saae forud, at Hoffet har gjort ham or i Hovedet. Jeg var færdig at skrige mig ihel for at gjøre det fæltligt for min Søster, men hun havde ingen Øren dertil — O! disse Fruentimmere — des res høieste Gode er, at svæve om i et Forgemak. Hoffet, Hoffet, skrige de; jeg derimod: mine Godser! mine Godser! Med alt dette stod Florival endnu til at redde, om jeg kunde finde en riig og forstandig Kone til ham paa Landet, hvorved han kunde blive draget ud fra dette forbandede Sted, hvor han maaskee til Slutningen ødelægger sig i Grund og Bund, som saa mange andre. Nu, man finder vel Raad; imidlertid

lertid vil jeg nu see Fortegnissen efter paa hvad jeg har at forrette i Formiddag.

(Han gaaer hen til et Bord, tager sin Brevtasse op, og læser.)

Siette Scene.

Dervieux. Baronessen. Opvarteren.

Opvarteren.

Her igennem, Deres Naade! De maae ikke tage det fortrydeligt, at De ikke faaer Bequemmeligheder; men vi har saa mange Fremmede i denne Tid. Vil Deres Naade dorfor ikke behage at hvile sig lidet her, medens man sætter tilrette i Deres Kammer?

Baronessen.

Meget gierne! Jeg er ganske udinattet. Hvilk'en en Bye! Det er et Helvede.

Opvarteren.

Deres Naades Værelser ere kun smaa, men meget magelige. Der er en lille Trappe paa den anden Side, og her kan De tage imod Deres Fremmede; thi denne Sal er sælleds til Deres og Marquiens Værelser.

Dervieux (for sig).

Jeg synes, jeg skulde kende denne Dame.

Baronessen.

Jeg troede, jeg var aldrig kommen her; alle mue-
lige Forhindringer have modt mig under Weis, alle de
 forskellige Kioresier der er til: Bognænd, saa grove
 og usorskammede, at de har standset min Karet mere
 end ti gange.

Opvarteren.

Det burde de straffes for.

Dervieux.

Jo, det er hende selv — Frue Baronesse —

Opparteren.

Har Deres Maade intet at besale?

Baronessen.

Ikkun, at I viser min Kammerpige hid til mig,
og lader mit Ei bære herop.

Opparteren.

Det er alt bragt op ad den lille Trappe i Deres
Bærelser.

Baronessen.

Saa er det godt. — Hvordan! De er her? —
Grev Dervieux — i Paris — Ved hvilken lykkelig
Hændelse? —

Dervieux.

Den er virkelig lykkelig, siden jeg har den Ere
og Fornsielse, at finde Frue Baronessen.

Baronessen.

Det er mig, min Herre! som bør ansee det dersor.

Dervieux.

Men — Frue! af hvad Aarsag har De forladt
Deres Baronie?

Baronessen.

Af, min Herre! det er en Sag, der raaber Havn.
De kiendte Herren af Vieuxbois; De veed hvad jeg
har udstaet af hans vrantne og avindsyge Sind, saa
lenge han levede; men hans Alder og Skrobeligheder
tiente ham til Undskyldning. Kort sagt, han er død.
Nu tænkte jeg, at alle mine Fortredeligheder havde
Ende; men i det Sted giøre hans Arvinger mig min
Fædrenejord stridig, som jeg bør have forlods, og dis-
putere mig Nasædet.

Der-

Dervieux.

Men hvorfør skrev De mig det ikke til? Jeg havde usortovet indfundet mig hos Dem, og jeg skulde i en Haandvending bragt alt det i Rigtighed, thi De veed, at jeg er øvet i slige Ting.

Baronessen.

Jeg frygtede, at foraarsage Dem alt for stor Be- sværighed.

Dervieux.

Nei, tvertimod; man er meget lykkelig, naar man kan forpligte sine Venner. Og jeg sætter ikke Priis paa de Indsigter, jeg har erhvervet mig, uden for saavidt de gisre mig stikket til at bevise Dienester. Men lad os høre, hvor langt De er kommen.

Baronessen.

Jeg havde giort Sagen anhængig, og nedlagt min Paastand paa Grund af Loven. Mine Kontraparter møde ikke efter Forelæggelsen; men i Stedet for at contestere litem, udvirke de Commissarier. Sagen bli- ver dersor afviist, og jeg er reist hertil for at drive den til endelig Dom.

Dervieux.

Havde De raadsørt sig med mig, saa skulde Sa- gen faae et anden Vending. Jeg er født med en Forligelsesaand, og maaske kan vi endnu faae det bilagt.

Baronessen.

De er meget forbindelig. Men disse Medarvinger i Side-Linie —

Dervieux.

Ere stemme Folk at trækkes med, det maage man tilstaae.

Baro-

Baronessen.

Ah! dersom jeg nogensinde givter mig igien, saa vil jeg have Arvinger i nedstigende Linie.

Dervieux.

Det finder en Kone allecider sin Regning best ved.

Baronessen.

Deri har De fuldkommen Ret. Men af hvad Aarsag, Hr. Greve, har De forladt Landet?

Dervieux.

Ei, Frue! De veed jo Ordsproget: at ingen kan holde Fred længere, end hans Naboe vil. Man har fundet for godt at yppe Trætte med mig om en Lehns-Tiende, som jeg har været i Besiddelse af i mere end Mands Minde, men jeg har min lovlige Adkomst til den; og for en Ufærd! jeg skal giøre mine Modstandere det broget nok. Desforuden er mit Ærinde ogsaa at trøste min Fætter Florival, og hielpe ham tilrette i den Forlegenhed, som hans Faders Død har bragt ham i.

Baronessen.

Hvad! er Grev Florival død?

Dervieux.

Ja, Frue! det er alt sex Uger siden; men det har været mig umuelig at slippe far bort.

Baronessen.

Han er død! — Det kan jeg ikke glemme igien. Vi skulde have havt en lille Markesskels-Trætte med hinanden, betreffende et Overdrev, som grændser til begges Udmarker, som skulde skiftes ved Neebning.

Dervieux.

Ei, Frue! min Fætter vil findes villig til at afgjøre det til Deres fornisielse. Han har Tillid til mig,

mig, og vi skal bringe det i Rigtighed. Jeg troer iligemaade, at han har den Ære at være fiendt af Dem?

Baronessen.

Sa, min Herre! han har undertiden besøgt os med sin Hr. Fader, som var nærmeste Naboe.

Dervieux.

Han er ret smuk, i mine Øine; og finder De ham ikke ogsaa?

Baronessen.

Jo, meget smuk, og af en Skaøning —

Dervieux.

Som om den var dreiet. Han har et godt Hjerte, Forstand, og hellige Godser, paa min Ære; men jeg frygter, at han bliver fordærvet ved Hoffet, og var dersor tilfreds, at jeg kunde finde et godt Partie til ham.

Baronessen.

Det vil sikkert ikke blive vanskelig med den Skabning, som han har.

Dervieux.

Frue! Frue! det er heller ikke saa let en Sag. Hvad er der for Partier at giøre i denne Bye? For nemme Piger, som ingen Medgivt har, eller Forpagterdstre, der bringe store Midler med sig, men sætte dobbelt saa meget overstyr. Begierlighed til Pragt, Ødselhed og Overdaad er steget til en Hoide —

Baronessen.

Men, min Herre! hvorfor søger De ham da ikke en Brud ud i vores Egn? Der fandtes vel en Arving, som havde saa store Midler, og som han ikke løb den Fare med.

Der-

Dervieux.

Det er alt, hvad jeg attræer; et fornuftigt Fruentimmer.

Baronessen.

Som havde en sat Karakteer, saavel som Erfarenhed, og hvis Formue svarede til hans.

Dervieux.

Det var et Liggendesæ — Men der falder mig noget ind, Frue.

Baronessen.

Hvad er da det?

Dervieur.

Før en Usærd! dersom De vilde, saa sik jeg snart Ende paa min Søgen.

Baronessen.

Hvordan det?

Dervieux.

Det er ligefrem, Frue! Deres Godser grændse til hans; De er i en moed Alder, huuslig, paapasselig, aarvaagen og kyndig i Nettergangssager, og dette Givtermaal gjorde med eet Ende paa Stridigheden om Grændseskillet.

Baronessen.

Min kiere Greve! De glemmer, at det kun er femten Maaneder siden min Mand døde — Jeg har, det forsikrer jeg Dem, ikke tænkt paa nogen Bindelse.

Dervieux.

Det kan gierne være. Men der er Omstændigheder.

Baronessen.

Det er sandt, at, da jeg ingen Barn har — er ung endnu — saa kunde jeg — Men nei! Forestillingen

stillingen om et andet Givtermaal gør sligt et Indtryk, sætter mig i saadan Forvirring —

Dervieux.

Bel, vel! ved at giøre sig bekjendt med denne Forestilling, saa forgaaer den; derhos kan jeg uden Forsøngelighed sige, at min Fætters Skabning —

Baronessen.

Er den meest sorforiske, det maae jeg selv tilstaae — Men, min Herre — givte sig igien — saa hastig —

Dervieux.

Det er den anständigste Maade at folge sin Tilhøierlighed paa. Han mishager Dem dog ikke?

Baronessen.

Evertimod.

Dervieux.

Deres Formue stikker sig for hinanden.

Baronessen.

Det tilstaaer jeg.

Dervieux.

Deres Marker stode sammen.

Baronessen.

Det er sandt.

Dervieux.

Saa frise! det bliver et Lehns-Givtermaal.

Baronessen.

De er en Spøgedoktor.

Dervieux.

Det har man altid sagt. Men nu ret alvorlig, samtykker De det ikke?

Baronessen.

Hvad De dog er —

Dervieux.

Dervieux.

Det maae man være, naar man vil bringe noget til Endelighed. Kom, Frue! svar mig, men oprigtig, og uden Omsvøb.

Baronessen.

Dersom Marquiens Ævrighed var saa stor som
Deres —

Dervieux.

Hvad da?

Baronessen.

Saa føler jeg — at jeg omsider — maatte —

Dervieux.

Det er nok! jeg forstaaer en halvvaædet Vise; og jeg vil gaae hen at bringe ham denne gode Tidende. Dog, det er sandt.

Baronessen.

Hvilket?

Dervieux.

Jeg troer ikke, at De bryder Dem meget om Paris.

Baronessen.

Fy for Skam! det er jo Adspredelsens Middelpunkt. En oprigtig Kierlighed har allene sit Opholdsted paa Landet.

Dervieux.

Saa meget desbedre. Vi sælge hans Gaard, og med Pengene, vi faae for den, betale vi Deres Medarvinger ud.

Baronessen.

Det er ypperlig betænkt!

Dervieux.

Ei! Deres Morbroer har Forstand i sin Pande.

Baro-

Baronessen.

Min Morbroer —

Dervieur.

Ga, Deres Morbroer! i det mindste er jeg det
om otte Dage.

Baronessen.

De giver mig Lyst til at blive ældre.

Syvende Scene.

De Forrige. Baronessens Tiener
(i liberie og glat Haar).

Tieneren.

Frue! her er kommen en Herre.

Baronessen.

Hvem?

Tieneren.

En, som figer, at han vilde tale med Dem.

Baronessen.

Kiender J ham?

Tieneren.

O! det troer jeg, det er Herren — M — hielp
mig — dog —

Baronessen.

Han sætter ret min Taalmodighed paa Prove.

Tieneren.

Det er den store Herre, der er saa loierlig —
som snakker idelig.

Baronessen.

Har han da intet Navn?

Tieneren.

Det forstaer sig, Frue! Men naar man skyn-
der sig og vil giøre Anmeldelsen ret ziirlig, saa vil
det ikke saa strax falde en ind.

Baronessen.

Dumrian! Naa, det er —
Tjeneren.

O hille den! der er et Navn, og saa er der og
saa noget andet forved.

Dervieur.

Han er meget enfoldig.

Tjeneren.

Co — Comm — Comma —
Baronessen.

Commandeur Bertac, maaſkee —
Tjeneren.

Har Fruen staet for Winduet?

Baronessen.

Nei. Hvorsor det?

Tjeneren.

Siden Fruen veed hans Navn bedre end jeg, der
talede med ham.

Ottende Scene.

Baronessen. Dervieur.

Baronessen.

Lad ham komme ind. Hvilket ubeleiligt Besøg!
Hvoraf veed han, at jeg er i Paris?

Dervieur.

Er De ngie bekjendt med ham?

Baronessen.

Saa maadelig; men siden han er lidet beslægtet
med mig, saa har han næsten imod min Billie paata-
get sig at ſtſte Forliig imellem mig og Herren af
Vieuxbois Arvinger.

Der-

Dervieux.

Man træffer næsten allevegne nogle af disse Folk, der brænde af Begierlighed til at blande sig uombedet i andres Sager. Man har sin store Ulykke med disse Slags Folk, thi ni gange af ti fordærve de alle Ting ved deres utidige Tienstagthed; mig ere de i det mindste ganske uudstaaelige.

Baronessen.

O! hvad Commandeuren angaaer, da fortiner han mere Overbærelse. Det er en redelig Mand, som De vil finde sig forniet med; thi hans storste Heil er den, at sige lidet for reent ud, hvad han mener.

Dervieux.

Er det en Sladderhank, saa bringer han Sagen til at gaae Krebsgang; troe derfor mig, og lad ham slet ikke blande sig i denne Handel. De veed, at jeg er hverken taabelig eller aabenmundet. Overdrag alt-saa mig kun alting, og lad mig kun raade.

Baronessen.

Nu faaer man at see. Men der er han.

Niende Scene.

Baronessen. Dervieux. Bertac. Tieneren.

Bertac.

De maae dog tilstaae, Frue Baronesse, at jeg nødvendig maae have en Spiritus familiaris, der underretter mig om al Deres Foretagende. De er neppe ankommen, og jeg er allerede her for at giøre Dem min Opvartning.

Baronessen.

Det er overmaade artigt, Hr. Commandeur! og jeg finder virkelig noget overnaturligt i Deres Besøgelse; men behag at tage Plads.

Bertac.

Meget gierne! saa kan jeg i større Magelighed forklare Dem mit Hexerie. Jeg løb i Morges for min Helbreds Skyld, ester Sædvane til Fods omkring i Byen, ved hvilken Lejlighed jeg altid pleier at rygte et eller andet Erinde. Da jeg kom her forbi, saae jeg en Tiener i Deres Liberie staae for Porten, og af ham sik jeg Deres Ankomst at vide. De seer heraf, at jeg ikke er nogen farlig Hexemester, men meget mere saa stor en Fusker, at jeg nu i en heel Maaned næsten har løbet mig ihiel for at søge noget, som jeg ikke kan finde.

Dervieux.

Men det burde giøre Dem feed deraf, min Herre!

Bertac.

I ingen Maade. Det er ligesaa godt at løbe efter een Ting som efter en anden; jeg trænger til at vore mig og være i Bevægelse. Imidlertid vilde det dog være mig kiert at træffe et beboeligt Huus; og det er næsten utroligt, hvad Moie det kostet at faae et, som man kan være tient med.

Dervieux.

Saa det er Huus, min Herre, De søger, og ventelig en anseelig Gaard.

Bertac.

Huus eller Gaard, det kommer mig ud paa et, naar det kun staer mig an, thi Kibbet skal ikke gaae tilbage for Prisens Skyld.

Baro-

Baronessen.

Saa er der allerede en stor Banskelighed hævet.

Dervieux.

Min Herre! maaske jeg kunde staffe Dem det,
De søger. (til Baronessen) Den Gaard, som De veed
selv.

Baronessen.

I Sandhed! den kunde være Commandeuren me-
get tienlig.

Bertac.

Naar der er et Par Statsværelser, bequemme
Kamre for en ugypt Mand, en rummelig Gaard, en
kjon Hauge, og Leilighed til mange Heste og Tienestefolk,
saa behøver jeg intet videre.

Dervieux.

Jeg har just alt det, som De forlanger.

Bertac.

Jeg ønskede ogsaa, at det laae i et godt Qvar-
teer, hvor der var reen frisk Lust, og Bygningen ikke
var brostfældig.

Dervieux.

Paa et Haar efter Huske. Den, der tales om,
ligger her i Gaden, og er bygget for 12 Aar siden.

Bertac.

Her i Gaden? Jeg har gaaet Huus for Huus,
og ikke funden Plakat paa et eeneste.

Baronessen.

Plakaten givt intet til Saget.

Dervieux.

Kiender De Florivals Gaard?

Bertac.

Sa vel givt jeg det. Det er en herlig Bygning.
Og ligger Gaarden, De taler om, nær ved den?

33

Dervieux.

Dervieux.

Meget nær, siden det er just den.

Bertac.

Florivals Gaard?

Dervieux.

Ja.

Bertac.

De sætter mig i Forundring. — Er det ogsaa vist, at den er tilkøbs?

Dervieux.

Florival er min Fætter; det er altsaa noget, som jeg maae vide.

Baronessen.

De kan forlade Dem paa Greven.

Bertac.

Af hvad Aarsag vil Marquis Florival stille sig ved den?

Dervieux.

Hvad skal han giøre med den? Hans Fader forsomte sine Sager saa længe han levede; nu maae Sonnen see til at faae dem sat paa gode Fodder igien. Han vil opholde sig paa sine Godser; og det er nok saa sundt at forbedre dem, som at giøre Gield i Paris.

Baronessen.

En Himmel-Forsiel!

Bertac.

Leg troede, at han var i Stand til at leve her med Anstrengelighed, uden at det kunde sætte ham tilbage.

Dervieux.

Ei! min Herre! man kiender ikke andres indre Forsæning.

Bertac.

Bertac.

Det giver jeg Dem Net i, thi man seer kun den ydre Skal i Paris; der er saa mange lummiske Pengetyve: Spil, Heste, en smuk Pige, og Fanden veed ikke hvad — Men jeg havde forsvoret, at Florival —

Dervieux.

Jeg kiender best de Omstaendigheder, der forbinde ham til at sælge sin Gaard. Det er sikkert det Kloegste, han kan gisre.

Bertac.

Nu, for mig gierne; det gaaer mig ikke an. Og naar han vil stille sig ved den, saa ere mine Penge saa gode som en andens. Men kunde jeg ikke saae den at see, forend jeg tog nogen vis Slutning?

Dervieux.

Naar De behager; i Morgen, i Dag, eller paa staende God, om De finder det for godt, thi jeg er ikke for at lade en Ting gaae i Langdrag.

Bertac.

Jeg ligesaa lidet. Ja eller Nei, det er min Maade at handle paa. Vil De altsaa, saa gaae vi strax.

Dervieux.

Hiertelig gierne —

Bertac.

Om Forladelse, Frue Baronesse! at jeg forlader Dem saa hastig; men Forretninger —

Baronessen.

De bor gaae for alting; gisr dersor ingen Omstaendigheder, Hr. Commandeur.

Bertac.

Det er sandt. Jeg har bragt vor Sag i en god Gang; vi skal faae alle Stridigheder afgjorte ved et godt Forliig, som jeg en anden gang skal forklare Dem nsiere.

Baronessen.

De glemmer dog ikke den Sag, som vi talede om, Hr. Greve?

Dervieux.

Glemme den? Den er allerede afgjort, siger jeg Dem, den er afgjort.

(De gaae.)

Baronessen.

Hvad dog ikke Omstændighederne kan giøre! Hvem skulde have sagt, at jeg kom til Paris for at øgte den Elstværdigste af det hele Mandkön?

Ende paa den første Aakt.

Anden

A n d e n A f t.

Første Scene.

Dervieux (Seer paa sit Uhr).

Før Tanden! Klokk'en er strax eet; nu kan jeg ummælig komme til min Prokurator for Maaltidet — Det kan da være det samme; jeg har ikke spildt Formiddagen — Det var paa min Ære høi Tid for Florival, at jeg kom til Byen. Hans Givtermaal med Baronesse Vieuxbois er saa godt som flappet og klart, som er en kostelig Fond for ham, siden han endelig vil blive i Tienesten; thi medens han er ved Regimentet tager hun hans Beste vare hjemme. Det er ingen af disse fine Dukker, som er opdragten til Ødselhed og Daarlighed; hun har sine fulde fem og tredive Aar paa Bagen. Hendes Karakteer er sat og dannet, og han behøver ikke at frygte, at hun bliver anderledes end hun er. Og i hans Gaard har han faaet hver en Steen betalt; jeg faaerrene fire og tyve tusinde Rigsdaler af Commandeuren for den. Hilleskam! hvor skal ikke dtsse Penge udvide hans Eiendomme! Men for at seane hans Empfindlighed, vil jeg intet sige ham om alle disse Foranstaltninger, førend han har set Baronessen — Dubois — Han drømmer mindst om, hvor vigtig Tieneste jeg har giort ham — Dubois —

Anden Scene.

Dervieux. Dubois.

Dervieux.

Maar Florival kommer hjem, saa siig ham, at jeg har Ting af den yderste Vigtighed at tale med ham om.

Dubois.

Ja, Herre!

Dervieux.

Det er sandt, er du ikke en Brodersn af den gamle ærlige Jerome, Meier'en paa Saint Giacre?

Dubois.

Ja, Herre, og hans Arving tillige.

Dervieux.

Han bliver gammel; nu burde han astane dig Meieriet.

Dubois.

Jeg er saa vel faren hos Marqvien, min Herre, at jeg ikke vil skilles fra ham.

Dervieux.

Det er fint af dig at tale saaledes; men min Fætter bør ikke hindre din Lykke. Vi vil bringe det i Forslag for den Gamle.

Dubois.

Jeg beder Dem, min Herre! gør ikke det; jeg bliver langt heller —

Dervieux.

Du er bange, at Florival bliver fortrydelig ders over; men vær kun roelig desangaaende, jeg skal forestille ham Tingene paa den rette Maade. Lad mig kun raade, jeg veed hvad der er dig gavnligt; og det skal ret glæde mig at kunne giøre dig en Dienest.

Dubois.

Dubois.

Men jeg svær Dem til, min Herre, at De der-
ved gjorde mig en overmaade stor Fortred.

Dervieur.

Bryd dig kun om ingen Ting; jeg skal mage al-
ting paa det beste. Jeg gaaer op paa mit Kammer;
du kan lade mig vide det første din Herre kommer.

Dubois.

Ja, Herre!

Tredie Scene.

Dubois (allene).

Det er et bandsat Menneske med hans rasende
Dienstfærdighed! — Det er best at sætte lidt tilrette,
inden min Herre kommer — Et Værtshaus er dog
et Dievels Opholdssted! hvert Døeblik vimser der nye
Ansigter ud og ind; ikke det ringeste tør man lægge
af Hænderne, uden man vil søge det forgives. For
en Usærd om jeg veed, hvad min Herre vil sige der-
med, at han lægger sig herind, da han har saadan en
prættig Gaard. Til al Lykke saa varer det vel ikke
længe, thi jeg har hørt en Fugl synde om, at vi
snart skulle komme i vort eget Kierø Hjem igien.
Men der er han alt.

Fierde Scene.

Florival. Dubois.

Florival.

Hvilken Forandring — og det med eet! — Af
Frue Fiermont! — burde jeg ventet mig det?

Dubois.

Dubois.

Han synes meget uroelig.

Florival.

Hvilket Sted for et Herte som mit!

Dubois.

Hvad flettes Dem, Herre? De er ganske fra
Dem selv.

Florival.

Af Dubois, jeg er fortvivlet. Jeg kommer fra
True Fiermont —

Dubois.

Jeg veed, at hendes Datter er indtagende —

Tog hun ilde imod Dem?

Florival.

Aldrig kunde nogen Modtagelse være mere for-
bindlig.

Dubois.

Der seer jeg ingen Ulykke i.

Florival.

Hvert et Ord, hun sagde mig, var en Høflighed,
der syntes at komme fra Hiertet.

Dubois.

Det er ikke noget at hænge sig for.

Florival.

Altting lod til, at hun vilde samtykke i min Lyk-
salighed. Julie kunde neppe tvinge sin Kierlighed, at
den jo yttrede sig, og Moderen, langt fra at paalægge
hende mindste Evang., syntes endog at give mig at
forstaae, at det var hende kiert, at hendes Datters
Oprigtighed forvissede mig om mine Ønskers Opfyldelse.

Dubois.

Hvad Fanden græmmer De Dem da over? Det
gaaer jo paa det onskeligste.

Floris

Florival.

En Besøgelse blev anmeldt. Frue Fiermont forlod Julie og mig for at tage imod den, og i det hun gif, sagde hun: Tael aabenhiertig med Marqvin; det er godt, min Datter, at I to lære at kende hinandens Tænkemaade.

Dubois.

Bravo! Tinget har en skønne Gang.

Florival.

Hvem havde ikke, saavel som jeg, troet at være nær ved det forsonede Dieblik? Julie —

Dubois.

Skulde hendes Hjerte være indtaget for en anden?

Florival.

Nei, Dubois! i hendes ømhedsfulde Diekast stod den vndige Forvirring tegnet, som opfylder en reen og følende Siel, der seer sin Tilbøjelighed billigt — Ubevægelige hæftede vi Dinene paa hinanden uden at kunne tale, men vores Diekast talede med en Kraft, en Hjældighed, som trænger ind til Hjertets Indreste.

Dubois.

Endnu seer jeg intet, der er meget sorgeligt.

Florival.

Frue Fiermont træder ind — men hvilket uiskoldte Væsen og Mine — Min Herre, sagde hun til mig, jeg har noget at sige min Datter; De maae derfor ikke fortryde paa, jeg beder Dem forlade os.

Dubois.

Nu ja — men hun kan jo have faaet Forretninger.

Floris

Florival.

Geg veed ikke, hvad jeg i den Forvirring svarede hende; men hun sagde derpaa: De har havt slette Maadgivere, min Herre! De burde have tövet nogle Dage endnu med det Kiseb, De har sluttet — Hvilket Kiseb — jeg forstaer ikke det mindste deraf — Der maae nogen have sværtet mig hos hende — hendes sidste Ord høres endnu i mit Hjerte, som de sonder- rive: Farvel, min Herre, Forstillelse lykkes Dem ikke, og min Datter har ikke endnu faaet Smag paa Eensomheden — Hvad vil hun sige dermed?

Dubois.

Det forstaer jeg min Troe ikke.

Florival.

Hvad har jeg giort? Hvad beskyldes jeg for?
Af, dersom jeg vidste, hvem den Nedrige var —
Af, Saint Far! hvor er du? Aldrig har en Ven været mig saa nødvendig som nu.

Dubois.

Og til al Ulykke, saa kan De ikke nu strax søge ham op.

Florival.

Hvorfor ikke?

Dubois.

Deres Herr Morbroder —

Florival.

Nu hvad min Morbroder?

Dubois.

Har overdraget mig at sige Dem, at han havde Ting af den yderste Vigtighed at tale med Dem om.

Florival.

Hvorfor sagde du mig det ikke strax?

Dubois.

Dubois.

Stod det i min Magt? De hørde mig jo ikke,
Florival.

Af! i den Uroelighed jeg er, kan jeg vel høre
eller satte noget? — Men jeg vil søge at skule min
Kummer; og dersom han har min Omhue nødig, saa
bør jeg ikke forgifte ham den, ved at lade ham see
min Fortvivelse.

Dubois.

Der kommer han, Herre!

Florival.

Hvilken Evang —

Femte Scene.

Florival. Dervieux.

Florival.

Man har sagt mig, kiere Morbroder, at De
vilde tale med mig; besærl, om der er noget, hvori
jeg kan være Dem til Tieneste!

Dervieux.

For denne gang, min Ven, bliver det ikke dig,
der skal tiene mig; men jeg er den, som vil bevise dig
den allervigtigste Tieneste.

Florival.

Jeg veed, at jeg kan vente mig alle Ting af
Deres Vensteb.

Dervieux.

Det kiender man kun Navnet af ved Hoffet.
Forsikringer, som Hiertet fornægter; egennyttige Til-
bud om Tienstvillighed, som næsten aldrig komme til
Gierningen; besværlige Besøgelser, en forstilt Agt, og
Eder,

Eder, som man lover ved sig selv at bryde: deri bestaaer det skuffelige Spøgelse, som man her til Lands sætter i Venstabs Sted. Men dets Tempel er kun paa Landet, og dets Helligdom i min Barm.

Florival.

Jeg kiender Deres Fælser, og er overbevist om alt det, De vil giøre for mig.

Dervieux.

Jeg lader det ikke blive ved at ville, Fætter! jeg gør det. Dersom jeg ikke havde været, saa havde du havt den græsselfigste Proces —

Florival.

Jeg, min Herre?

Dervieux.

Ga ret du, min Fætter, angaaende Godset Florival. Her handles om Grændsesskiellet i det Overdrev, som stoder til dine og Baronessens Udmarker — og Gud veed, hvor kostbare disse Markesskielstretter ere, og hvor længe det varer inden de blive paadymte —

Florival.

Jeg er endnu meget ukyndig i alle slige Ting, kiere Morbroder! og jeg twivler ikke om, at De jo har sørget for mit Beste heri.

Dervieux.

Ga, det er jeg dig Mand for. Din smukke Kontrapart er just her, og jeg har bragt hende til at bilægge Sagen i Mindelighed.

Florival.

Det er jeg Dem høiligen forbunden for, og giver Dem frie Hænder i Henseende til Vilkaarene.

Dervi-

Dervieux.

Naar saa er, saa kan det snart blive afgjort.
Jeg vil forhøre, om vi kan faae hende i Tale.

Florival.

Boer hun her?

Dervieux.

Ja! og har rene otte tusinde Rigsdalers aarlige
Indkomster i det allermindste.

Florival.

Hvem?

Dervieux.

Din Kontrapart. Det er den meest fornuftige,
huuslige og paapassende Kone — det er et Liggendesæ, —
og du vil vist takke mig.

(Han gaaer til Baronessens Dør.)

Siette Scene.

Florival. Dervieux. Baronessen.

Dervieux.

Der har vi hende selv —

Florival.

Det er jo Baronesse Vieuxbois,

Dervieux.

Just hende selv. — Det er min Fætter, Frue,
som jeg har den Ere at forestille Dem.

Baronesse.

Det behøvede De ikke, min Herre! jeg har havt
den Ere at see ham ude hos os paa Landet, og man
finder altid en sør Lyft i — at tage imod Personer
af hans Fortienester.

Florival.

Frue Baronesse!

Aa

Der-

Dervieux.

Jeg har alt talt med ham; han er vel tilfreds,
saa vi snart kan faae alle Vanskeligheder hævede.

Florival.

Tilsforladelig! jeg er en Hader af Processer, og
jeg kan ikke noksom bevidne Fruen min Erkiendtighed
for hendes Godhed, i at bilægge denne saa venstabelig.

Baronessen (med Yndighed).

Jeg veed ikke at svare herpaa, min Herre! min
Forvirring — i Sandhed — min Blysfærdighed —
er ikke vant — til deslige Artigheder —

Florival.

Det fortienner min Tale ikke at faldes, Frue!
jeg taler af Hiertens Grund.

Baronessen.

Jeg soler den fulde Værd af Deres Delikatesse —
og hvor fint De søger at skaane min —

Florival.

Jeg beder Dem, at være overtydet om min hef-
tige Attræae.

Baronessen
(sagte til Dervieux).

Han fortryller mig!

Florival.

Efter at forebygge alle de Stridigheder, som
funde paa nogen Maade forkiple det naboelige Vensteb
og den gode Forstaelse, som jeg er saa lykkelig at
leve i med Hr. Baron Vieuxbois og Deres Maade.

Dervieux.

Drommer De Farter? Han er jo død.

Florival.

Hvem?

Ders-

Dervieur.

Herren af Vieuxbois.

Florival.

Han er død! Det gør mig inderlig ondt, og jeg forsikrer Dem Frue Baronesse, at jeg tager oprigtig Deel i Deres Smerte.

Baronessen (forvirret).

Den har været umaadelig — tilforladelig — og

Dervieur.

Det er nu forbi, og det er hans Død, der hæver Banskelighederne i at saae Processen bilagt.

Florival.

Hvordan det?

Dervieur.

Hvorledes! du gietter det ikke?

Florival.

Nei, paa min Ære ikke.

Dervieur.

Fruen er Enke.

Florival.

Det har jeg desværre hørt.

Dervieur.

Du er Ungkarl.

Florival.

Nu da —

Dervieur.

Fruen paastaaer et Overdrev, som du ikke kan miste.

Florival.

Og altsaa?

Baronessen (forvirret).

Før at vedligeholde Enigheden — er Greven — kommet paa et Indsald —

A a 2

Dervie

Dervieux.

Som Fruen har bisaldet.

Florival.

Hvori bestaaer det?

Dervieux.

At begge Godser kun skulde have een Eier.

Florival.

Paa hvad Maade skulde det lade sig giøre?

Dervieux.

Bed et lovligt Givtermaal.

Florival

Bed — der er hundrede andre og bequemmere

Midler — jeg afstaar Overdrevet.

Dervieux.

Kiere Fætter! man lader ikke Nettigheder til ligende Grunde saaledes fare.

Florival.

Ei, jeg frasiger mig min ganske og aldeles, for at bevidne Fruen min Erbodighed.

Baronessen.

Erbodighed! Deres Erbodighed er en Fornær-melse; og vi vil føre Proces.

Florival.

Nei, Fru, jeg vil heller afstaae Dem al min Ret.

(Han vil gaae.)

Dervieux

(Hosder ham tilbage).

Oliv, Fætter! bliv — Frygt kun ikke, Fru! jeg skal tale med ham, og bringe ham tilbage til Dem.

Baronessen.

Bringe ham tilbage, min Herre! bringe ham tilbage! Jeg vil hverken vide noget af ham eller Dem at sige — jeg er rasende,

Flori-

Florival.

Frue, jeg fortiner ikke —

Baronessen.

Er jeg en Kone, som man ustraffet har Ret til
at forhaane? Mig! mig! giver man en Kurv?

Dervieur.

Der er ingen Skade stæet endnu. Jeg har naæt
mit Maal i langt vankeligere Begivenheder, og der-
som De vilde lyde mine Raad.

(Han gør Tegn til Florival at blive.)

Baronessen.

Dem, som sætter mig blot for Foragt — —
Jeg kunde være saa taabelig, saaledes at glemme mig
selv og min Værdighed, efter Deres Raad! Hvad vil
man sige om mig? Baronesse Vieuxbois har friet
selv, og faaet Aflag! Dersom det ordes i mit Ma-
boelaug, hvem vilde da vel mere begiere min Haand?
Jeg raser af Harme.

(Hun gaaer ind i sit Kammer.)

Dervieur.

Jeg folger efter, for at stille hende tilfreds. Et
smukt Stykke Arbeide, som dit Fusentasterie har gjort
her! men jeg skal nok raade Bod derpaa. Jeg skal
gjøre alle Ting godt igien.

Svende Scene.

Florival (allene).

Hvilket Galssab! jeg kan ikke glemme det igien.
Af Julie! i hvilken Angest — Saint Far bliver
ogsaa borte. Men der kommer nogen, det er maaske
ham; hans Veneskab er min eneste Trost og Tilflugt.

Aa 3

Otten-

Ottende Scene.
Florival. Dubois.

Dubois.

Commandeur Bertac begierer at tale med Herren.

Florival.

Hvor ubeleiligt! Hvad vil han mig? Jeg kender ham jo neppe — Lad ham komme ind. Hvilken Dag! hvilke Fortredeligheder! Maar skal de faae Ende?

Niende Scene.
Florival. Bertac.

Bertac.

Mu sik jeg dog sat paa Dem, som jeg, Skam faae mig, er ret glad ved; og De seer selv, at jeg er ikke for at spilde Tiden.

Florival.

Det smigrer mig meget, min Herre! —

Bertac.

Ingen Komplimenter! jeg er lige frem, og gaaer aabenhiertet tilverks. Jeg kan for min Død ikke lide disse tvivlaadige Noslepinde, som vil og vil ikke, som drive Tiden bort med Betænkninger og Aftingelser, og som for at faae een Skillings Aflag stiller sig an som, om det, de har den allerstørste Lyst til, var dem høist ligegyldigt.

Florival.

De har Det, lige Folk —

Bertac.

Ere falske, reent ud sagt. Man beskylder mig for, at være alt for oprigtig; men det er en Feil, og

desforuden meget rar. Men man maae bebreido mig det saa meget man lyster, jeg bliver derfor ikke anderesledes; thi naar man er kommen til min Alder, saa dannes man ikke mere om, og jeg forlanger paa min Ere ikke, at bytte Tænkemaade med de Folk, som aldrig lader et Ord slippe dem af Mundten, forend det er afvejet paa Egennyttens Baegtskaal. Hos mig er Ja, Ja; naar jeg har sagt et Ord, saa staer det; og derfor er jeg kommen hid at spørge Dem, naar vor Sag skal endelig afgiores.

Florival.

Hvilken Sag, min Herre?

Bertac.

Hvilken Sag? Ei, for en Ufærd, angaaende vor Kontrakt! Pengene staae paa rede Hænder hos mig, og dersom De vil, saa kan vi gaae lige hen til Notarius.

Florival.

Til Notarius? Hvad meener De? Hvilken Notarius?

Bertac.

Hvilken De vil, Deres eller min, det kommer mig ud paa eet, naar kun Kisbet kan blive sluttet.

Florival.

Kisbet? Men min Herre, jeg kisber intet.

Bertac.

Det veed jeg vel, men De sælger.

Florival.

Jeg sælger! og hvad, om De behager?

Bertac.

Det er et loierligt Spørgsmaal, ligesom De ikke vidste det.

Aa 4

Flori-

Florival.

Nei, det gør jeg Dem min God paa.

Bertac.

Deres Gaard, det er ligefrem; jeg betaler den, det veed jeg, thi fire og tyve tusind Rigsdaler er ingen Smaafillinget; men den staaer mig an, og naar en Ding gør det, saa regner jeg det ikke saa noie.

Florival.

Jeg! jeg sælger min Gaard?

Bertac.

Hvad andet? De vilde have rede Penge strax. I Forstningen var dette mig lidet besværligt, siden jeg ikke havde saa stor en Summa liggende; men til al Lykke havde en af mine Paargrende, Marqvise Hiermont, Penge til at sætte ud.

Florival.

Marqvise Hiermont?

Bertac.

Ta, hun laaer mig dem, der fatter mig; jeg gør aldrig Hemmeligheder af fligt; og nu kan vi giøre altting klart, saasnart De behager.

Florival.

Klart! Hvem haver sagt Dem, min Herre, at min Gaard er tilfals?

Bertac.

Hvem der haver sagt mig det? Hvad, skulle De ville tage Deres Ord tilbage?

Florival.

Den Uimage sparer jeg, siden jeg intet Lovte har givet Dem.

Bertac.

Men jeg har jo beseet den i Morges.

Flori-

Florival.

Det kan gierne være.

Bertac.

Geg har tinget om Prisen med Deres Hr. Morbroder, og vi blevé eenige om fire og tyve tusinde Rigsdaler i rede Penge, til at bringe Deres Ting i Orden med.

Florival.

Geg behøver ikke Deres Penge, min Herre! mine Sager ere i en meget god Orden, og jeg har ikke givet nogen Commission til at sælge min Gaard.

Bertac.

Nu for Fanden! det er meget artig. Man skulde faaet mig til at løbe Huset igennem fra Taget af til ned i Kielderen, stige hver en Trappe i det op og ned, snuse om i hver en Braae, og jeg skulde ikke kiske det? Jeg vil have det, og jeg skal have det, enten paa een eller anden Maade.

Florival.

Lad os ikke spilde mere Ord desangaaende, min Herre! om jeg maae bede; jeg har vigtige Forretninger, og jeg —

Bertac.

Men naar man er først blevén eenig om alle Ting, af hvad Marsag bliver De da med eet anderledes til Sinds?

Florival.

Geg har ikke forandret min Mening, min Herre! siden jeg aldrig har været sindet at skille mig ved en Ting, der er mig uomgiengelig nødvendig; og jeg bescriber ikke, paa hvad Grund De kan forlange, at jeg skal ligge mig paa Gaden for at skaffe Dem Huuslve.

A a 5

Ber-

Bertac.

Paa hvad Grund? Paa Grund af fire og tyve tusinde Rigsdaler, som jeg betaler reent ud. Slig en Summa kan jage mange Manere bort.

Florival.

Dem har jeg ingen af, min Herre! og jeg seer ikke, hvad der kan bevæge Dem til at trænge sig med Vold og Magt ind i andres Sager?

Bertac.

Nu, det var meget! Kort sagt: Vil De holde Kibbet eller ei? Første gang, anden gang.

Florival.

Engang for alle, min Herre! jeg vil beholde mit Huus.

Bertac.

Engang for alle! — Nu vel, min Herre! det vil vi faae at see, det vil vi faae at see.

(Han gaaer.)

Tiende Scene.

Florival (allene)

Hvilken rasende Begierlighed! — Den Mand er affindig — og min Morbroder — det er mig ganske ubegriveligt — Marquise Fiermont skulde laane Commandeuren — Om det var det — Ha! der er Saint Far.

Ellevte Scene.

Florival. Saint Far.

Florival.

Ha, min Ven! jeg er fortvivlet, og veed hverken ud eller ind.

Saint

Saint Far.

Geg har været i en heftig Trætte med Marquise Hiermont angaaende Dem; og da jeg ikke vidste, hvordan jeg skulle forsvare Dem, saa paastod jeg, at alt var lutter Usandhed.

Florival.

Det var meget vel gjort — Himmel! hvem kan dog have sværtet mig hos hende?

Saint Far.

Geg kom til Marquisen just som De gif derfra; og da det forundredede mig meget, ikke at finde Dem der, saa vilde jeg spørge om Aarsagen dertil, da Taarene, som trillede ned af Julies Kinder, holdt mig tilbage. Jeg saae paa hendes Moder, og blev kiendelige Spor af Forbittrelse vaer i hendes Ansigt. Men da vi alle tre var i en viensynlig Forvirring, saa talede vi i nogen Tid ikke et Ord, indtil Marquisen brød Tavsheden, og sagde til mig i en meget kold og tør Tone: Jeg har havt en Besøgelse i Dag, som De vil forundre Dem over. — Af hvem det, Frue?

— Af Commandeur Bertac.

Florival.

Det er ham — Det er ham.

Saint Far.

Og som ventelig er falden Dem kiedsommelig, sagde jeg. Jeg tilstaaer, sagde hun, at han ikke er moersom; men den oprigtige Nabenhertighed, som man bebreider ham, har frelst mig fra at gisre et Skridt, som vilde kostet mig megen Fortrydelse og Kummer. — Hvorledes det, Frue? — Ved det den underrettede mig om Deres Vens Florivals Armod,

som

som jeg vil troe, at De er uvidende om. — Hvad, Florival forarmet? — Ja, min Herre! og det i saadan Grad, at han er nød til at sælge sin Gaard, forlade Paris, og begrave sig paa sine Godser.

Florival.

Jeg forlade Paris! — Jeg forarmet! — Hvilke skindige Opdagelser!

Saint Far.

Jeg satte hende Ere og Liv i Pandt paa, at Deres Omstændigheder vare fuldkommen gode — Men, min Herre! faldt hun mig ind i Ordet, naar jeg nu siger Dem, at Commandeuren kieber Gaarden, at Florivals Morbroder har sluttet Kibbet med ham, at jeg laaner ham tolv tusinde Rigsdaler dertil, som fattes ham i Summen, og at Kontrakten skal underskrives i Dag ved Pengenes Annammelse; hvad kan De da sige? Jeg paastod, og det med Hestighed, at der var ikke det allerringeste derom.

Florival.

Deri gjorde De meget vel; thi intet kan være urigtigere.

Saint Far.

Julie drog derpaa et Suk, der syntes at sige, at hun mere ønskede end haabede det; og jeg forlod dem for at komme hid at faae fuldkommen Oplysning herom af Dem.

Florival.

Den Ulykkesfugl, Commandeuren, gif i dette Dieblik fra mig.

Saint Far.

Bertac?

Flori-

Florival.

Ga, han selv, og vilde med Vold og Magt
tvinge mig til at sælge min Gaard, som han, efter
hans Sigende, havde sluttet Kisbet med min Morbro-
der om. Ha! dersom jeg havde vidst —

Saint Far.

De havde altsaa overdraget Deres Morbrøder at
slutte denne Handel?

Florival.

Geg? Hvor kan det falde Dem ind?

Saint Far.

Men hvad Dievlen tager han sig da fligt for
esther? Er han gal?

Florival.

Det er en eiegod Mand, der af en alt for vidt
drevne Nidkierhed troer at besidde de største Indsigter,
og af Begierlighed til at tiene andre paa deres Begne
uden at de veed det ringeste deraf.

Saint Far.

Han maae ogsaa være bandsat driftig; han kom
først i Morges —

Florival.

Og siden den Tid har han villet have mig af
Tjenesten, givtit mig med en trætekier Enke i vor
Maboelaug, sælge min Gaard, og det altsammen uden
at tage mig med i Raadet.

Saint Far.

Det er en Mar, som burde indspærres.

Florival.

Saa megen Fortred han end har voldt mig, saa
er jeg dog tvungen til at lade hans gode Hensigt ve-
dersares Ret.

Saint

Saint Far.

Hvad kan et Menneskes Hensigt gavne mig, naar
han dræber mig i den Tanke at helbrede mig.

Dervieux

(bag ved Skuepladsen).

Ta, Frue, en Stevning. Frygten for en Pro-
ces vil giøre ham ganske smidig.

Saint Far.

Men Tiden er kostbar; jeg vil gaae lige tilbage
til Marquisen. (Dervieux kommer ud fra Baronessen og
hører til.) Kom dersor præcise Klokk'en tre til mig,
thi Sagen maae afgisres endnu i Dag, min Ere
kræver det.

Florival.

Min ikke mindre; den er mistænkt. Jeg skal
altsaa sikkert møde til den bestemte Tid.

Saint Far.

Klokk'en tre —

Florival.

Klokk'en tre —

Tolvte Scene.

Florival. Dervieux.

Dervieux (for sig).

Klokk'en tre — et nyt Fusentasterie — Tid og
Sted til en Udfordring.

Florival (for sig).

Det er min Morbroder! dersom han har hørt
hvad vi sagde om ham.

Dervieux (for sig).

Man maae snedigen søge at forebygge det. (Skit)
Jeg kan ikke nægte, Florival, at jeg er høiligen miss-
for-

fornsiet med dig. Du besvarer det Vensteb, jeg lægger for Dagen imod dig, paa en meget besynderlig Maade; og det er nogle artige Optoge, du sætter mig blot for.

Florival.

Ieg, min Herre?

Dervieux.

Hvor uartig sorte du dig ikke op imod Baronessen! Hun er riig, i sin blomstrende Alder endnu, har Nettighed til en Deel af dine Jorder; og da jeg med megen Misie har bragt hende til at aftsaae sin Net ved at øgte dig, og viser dig Maaden til at giøre Sagen, saa tager du imod Forslaget med den meest opirrende og fornærmelige Kold sindighed. Hun har ogsaa fuldt og fast besluttet, at giøre Sagen anhængig. Overvei det, Fætter, overvei det, og viis dig mere föielig, om du vil, at jeg skal befrie dig for en viktig Proces, og forskaffe dig det allersørdeelagstigte Givtermaal.

Florival.

Ei, min Herre! hvor kan De tænke derpaa.

Dervieux.

Jo! du er mere lykkelig, om jeg kan bringe dette For slag i Stand, og føre hende tilbage til de gode Tanker, som jeg havde været saa lykkelig at bibringe hende om dig.

Florival (for sig).

Min Gud! hvilken Marter!

Dervieux.

Kom, min Ven, og sæt Tillid til en Morbroder, der elsker dig, og tillige har Erfarenhed. Du er ung og

og i de Aar, hvor man begaaer tusende Husentasterier; men i min Alder raader man God paa, ja undertideu endog forebygger Ungdommens Daarligheder — Du er hidsig og syrig, Blodet kommer hastig i Kaag, hvorved man let indvikler sig i farlige Sager; og har du ikke nu een paa Halsen?

Florival.

En farlig Sag?

Jeg?

Dervieux.

Ja, ret du. Tael aabenhiertet.

Florival.

Nei! det saer jeg Dem til.

Dervieux.

Ha! Florival, du forstiller dig.

Florival.

Men, min Herre! hvad sigter denne Tale til?

Dervieux.

Til at forebygge en Ulykke. Hvad hedder denne Herre, som var hos dig, da jeg kom ind?

Florival.

Det var Saint Far.

Dervieux.

Jeg har gode Dine og meget fine Dren.

Florival.

Hvad vil De sige? Hvad har De hørt?

Dervieux.

Det maae du best vide. Men nok derom. —

Jeg har maget det saa, Fætter, at jeg kan tilbringe hele Dagen hos dig, da vi har saa mange vigtige Ting at bringe i Rigtighed.

Flori-

Florival.

Det smørter mig inderlig, at De ikke har givet
mig et Vink derom forhen, thi jeg har givet Lovte
paa noget, som uomgiengelig —

Dervieux (for sig).

Der har vi det! Lovte om at bække Halsen paa
hinanden. Hæ! Det er min Beslutning, Fætter, at
du ikke faaer Lov at forlade mig den hele Dag.

Florival.

— Jeg vilde giøre mig en Glæde deraf — Men
jeg maae endelig —

Dervieux.

Unge Mennesker giøre det til Nødvendigheder,
som — Men hvad er det da for vigtige Forretninger?
Lad os see engang.

Florival.

De maae tillade mig at sige Dem, at der uns-
dertiden gives Hemmeligheder —

Dervieux.

Som ere lutter Galstaber, saasnart de ikke kan
siges til en Morbroder; og jeg viger ikke af Pletten.

Florival.

De er Herre og Mester over at være hvor De
vil, men jeg er tvungen til at forlade Dem naar
Klokkens tre.

Dervieux.

Lad saa være da. (for sig) Det skal jeg dog sætte
en Pind for. (hoit) Det er sandt, nu husker jeg
først, at jeg maae endelig skrive et Brev; men det
skal ikke staae længe paa, jeg er her strax igien.

Florival.

Brug Deres Frihed, kære Morbroder! De veed —

Dervieur.

See der, medens jeg skriver, saa kan du moere
dig med at kaste et Øie heri.

(Han syer ham en stor Pakke Papir.)

Trettende Scene.

Florival (allene).

Hvilken Forfolgelse! Taalmodigheden forgaaer
mig, jeg vil — Men det er jo min Morbroder —
han elsker mig, og det er hans Æver for mit Vel der
giør ham besværlig — Han bliver her desuden kun
i en kort Tid; jeg vil altsaa ikke trætte ham imod,
men ligefuld arbeide paa at fremme mit Anslag. Men
Klokkene er allerede mange. — Dubois!

Fjortende Scene.

Dubois. Florival.

Dubois.

Herre!

Florival.

Lad os komme til Vords saasnart som muligt,
og siig, at min Vogn skal være forspændt for tre.

Dubois.

De kan snart faae Mad, endskønt Skylden er ikke
hos Deres Hr. Morbroder, om De maatte have fastet.

Florival.

Hvordan? Min Morbroder —

Dubois.

De veed jo, at han gav Vertinden et Omslag til
sin hovne Kind.

Flori-

Florival.

Na vel!

Dubois.

Nagtet Fældtskiøren satte sig af alle Kæster derimod, saa betiente den arme Kone sig dog af hans gode Raad, som har skaffet hende et Hoved saa stort, at hun ikke kan see ud af Hjelene. Og dersom Manden ikke havde besørget hendes Forretning i Kioskenet, saa havde vi ingen Middagsmad faaet i Dag.

Florival.

See kun til, at de synde dem noget.

Dubois.

Ta, Herre! og Kudskøn skal jeg ogsaa sige Beskeed.
(Han gaaer.)

Florival.

Jeg maae dog see, hvad det er for Papiser, han bad mig læse. (Han læser) En riktig og noiagtig Fortegnelse over Frue Baronesse Vieuxbois aarlige Indtegter, med Anmærkninger over de Forbedringer, der kunde gisres, og de Poster — Hvad Fanden skal jeg giøre med det? Ah, Julie! Julie — Man kan allene tænke paa Dem og ikke paa Deres Formue. Deres Yndigheder, Forstand og ødle Hjerte — hvilken uskatteerlig Medgivt! S hvor anseelige Deres Midler end ere, saa er Himlen mit Vidne, at jeg aldrig har tænkt paa dem. Men De har føldet Taare — og det for min Skuld — Gud! Skulde det være muligt, at en blot Feiltagelse skulde adstille os?

Gemtende Scene.

Florival. Dervieux.

Dervieux

(ind i Coulissen).

Bring mit Brev bort paa Dieblikket. (for sig)
 Nu kan jeg være roelig. (hoit) Saa, kiere Fætter!
 nu veed jeg, du har havt Tid til at giennemsee det fra
 først til sidst.

Florival.

Hvordan, min Herre? Dette grøffelige in Folio?
 Det var noget, der kunde presse Angestens Sveed ud
 af den meest hærdede Negnemester.

Dervieux.

Du vil faae Tid nok til at gaae det igjennem
 Stykke for Stykke. Lad os nu allene see paa Hoved-
 summerne i Necapitulationen; see her maae det være
 — ja — total Summa af de virkelige Indkomster
 8307 Rdsl. 4 Mk. 5½ Sk., total Summa af de Ind-
 komster, som vil kunde haves formedelst de afgende For-
 bedringer ved Jordegodset 1014 Rdsl. 2 Mk. 13 Sk.
 Indkomster, hvorom der føres Proces i 36 adskillige
 Sager 509 Rdsl. 1 Mk. 7½ Sk. i Penge, item 7 Kas-
 puner, 3 Hens, og $\frac{3}{4}$ Gaas. Der seer du, Fætter,
 der seer du, hvad et Diebliks Daarlighed bragte dig
 til at forkaste.

Florival.

Jeg tilstaaer Dem, at det er en anseelig For-
 mue; men, min Herre —

Dervi-

Dervieux.

Men, min Ven! hendes personlige Fortjenester overstiger den endnu, om det er muligt. Det er en Kone, saa vaapasselig, saa vindstabelig, saa huuslig, at det er uden Ende. Det mindste med det største af hvad der skeer i Huset holder hun selv Gie med, og i Forvaltningen — er hun bedre end en Prokurator. hver en Forordning, ny eller gammel, veed hun udenab paa sine Fingre.

Florival.

Seg har sikkert ikke mindste Twivl om hendes store Pund.

Dervieux.

Negner du da den Godhed, som hun bær for dig, og som dit uartige Forhold ikke har funnet udslætte, for intet? En Kone, der elsker sin Mand! Det er ikke almindeligt her til Lands.

Florival.

Gust af den Marsag, kiere Morbroder! fortiener hun en Egtesfælle, der veed bedre at sætte Priis paa hendes Fuldkommenheder.

Dervieux.

Ester to Mars Egteskab tilbeder du hende.

Sextende Scene.

Florival. Dervieux. Dubois.

Dubois
(til Florival).

Der er anrettet, Herre!

Florival.

Behager De at træde ind?

Dervieur.

Ja, kom og lad os spise; efter Maaltidet kan vi fortsætte Samtalen.

Florival.

Efter Maaltidet — Ha! saa iler jeg hen til Saint Far.

Ende paa den anden Akt.

Tres

Tredie Aft.

Første Scene.

Florival. Dervieux.

Dervieux.

Nu da vi ere allene, og ikke længer som ved Bordet
have betalte Spioner bag ved os til at opsnappe og be-
rette hvert et Ord, der siges, saa kan vi tale om dit
Givtermaal igien.

Florival.

Det vilde blive for vidloftig, kiere Morbroder!
at afgjøre denne Sag nu; det vilde tage for megen
Tid bort, og jeg er nødt til at tage ud.

Dervieux.

Et Qvarter for eller sildigere gør ikke stort til
Sagen; og et Ja er snart sagt.

Anden Scene.

Florival. Dervieux. Dubois.

Dubois.

Der er en Herre ude, som forslanger at faae Her-
ren i Tale.

Florival.

Siig, jeg skal ud.

B b 4

Dubois.

Dubois.

Sæg har sagt det, Herre; men han svarede, at det var en nødvendig Sag, og som ikke kunde opstættes.

Dervieux (sor sin).

Skont! Mit Grev har giort sin Virkning.

Florival.

Kiender I ham?

Dubois.

Nei, Herre; men han falber sig Doucet, og vil ikke gaae bort, førend han har havt den Ere, at tale med Dem.

Florival.

Lad ham komme ind. Det er den fortæste Vej til at blive af med slige Uforstammede.

Dervieux.

Undertiden er slige Uforstammede nyttige.

Tredie Scene.

De Forrige. Doucet.

Doucet.

Hvo af Dem, mine Herrer, falber sig Herr Marquis Florival?

Florival.

Det er mig, min Herre! Hvad er der til Des Tjeneste?

Doucet.

Bel har jeg ikke den Ere, at være kiendt af Dem, min Herre! men ikke desmindre den, at aflagge Dem min ørbodige Hilsen. Jeg er uuværdig Rettens Bud og eedsvoren Stevningsmand her i Staden,

Flo-

Florival.

Det er mig ganske uvedkommende, thi jeg har ingen Proces; men saasnart jeg faaer nogen, skal jeg nok betiene mig af Dem. Deres Tiener!

Doucet.

Jeg takker ørbedigst som skyldigst for Deres Godhed, og skal i saa Falb udvise den samme År-vaagenhed, Midkierhed og Misagtighed, som jeg nu las der see mod Deres velbyrdige Contrapart.

Florival.

Min Contrapart?

Doucet.

Ja, min Herr! det er en lidet Stevning, som jeg, med Deres gode Tilladelse, vil have den Ære at forkynne Dem.

Florival.

Jeg er ikke noget Menneske en Skilling skyldig.

Doucet.

Det har jeg ikke det ringeste imod.

Dervieux.

Efter hvis Forlangende er denne Stevning ud- stædet?

Doucet.

Efter den høivelbaarne og mægtige Frues Magdalena Nicolina de Balchand, Baronesse de Vieuxbois Forlangende.

Dervieux (for sig).

Jeg lugter Luntens. Det er Stevningen, som jeg raadede hende. (Hoit) Lad os høre dens Indhold.

Doucet.

Efter forbenvante Dames Forlangende har jeg underskrevne Jeronimus Doucet —

Dervieux.

Til Sagen.

Doucet.

Den Ære at indstevne Dem med tre Dages Kald-
og Varsel til endelig Dom at høre, saafremt De ikke
ved et lovligt Æzteskab opfylder den Forbindelse, som
Greve Dervieux, Deres Morbroder, har indgaaet paa
Deres Begne med forbenævnte Dame, som Deres der-
til besikkede Fuldmægtig og Forlovningsmand.

Florival.

Gaae Fanden i Bold med jeres Stevning, og flig
hende, som har sendt jer, at jeg nu ikke estergiver det
ringeste af min Ret.

Doucet.

Tilgiv, min Herre! den Ulejlighed —

Florival.

Gid Pokker havde den naragtige Kierling!

Fierde Scene.

Florival. Dervieux.

Dervieux.

Jeg har nok spaet dig det. Nu er da Proces-
sen begyndt, og det af blot Egensindighed.

Florival.

Egensindigheden, min Herre, er i det mindste
ikke paa min Side. Det er uhort og utroeligt, at
man vil givte mig imod min Villie, og uden engang
at sige mig det.

Dervieux.

Lidt mindre heftig, Fætter, om du behager. Din
Brantenhed bringer dig til at glemme, at du lovede
mig

mig at underskrive de Vilkaar, som jeg fandt for godt
at indgaae til at bilægæ Processen.

Florival.

Men var det muligt, min Herre, at De kunde
troe, at mit Samtykke kunde stække sig indtil at op-
øfre min Frihed og mit Livs Lyksalighed?

Dervieux.

Den skal forvisses dig derved. Paa din Alder
forblindes man letteligen; og jeg vil —

Florival.

Loven sætter saa megen Insight forud hos et Men-
neske paa sex og tyve Aar, at det kan styre sig selv;
og derfor beder jeg Dem, hverken at bortgive min
Haand, eller afhænde min Gaard.

Dervieux.

Hvad! jeg har giort mig al optænkelig Maie for
at stille dig af med den paa en fordeelagtig Maade,
det er lykedes mig over min egen Forventning, og
nu vægrer du dig at holde Kiosbet?

Florival.

Ja, min Herre! jeg vægrer mig derfor.

Dervieux.

Men hvad kan den Gaard tienne dig til?

Florival.

Til Beboelse.

Dervieux.

Du er jo Ungkarl, og følgelig har sex gange saa
mange Værelser i den, som du behøver.

Florival.

Men jeg har ikke giort Klosterlopte.

Dervieux.

Nei, det er sikkert; men der findes fornuftige
Gruentimmer, som bære Afflyte for et Opholdssted,
som

som giver daglig Anledning til Adspredelser og umaa-
delige Udgivter, iblandt andre Baronessen. Hun sagde
endnu i Morges —

Florival.

Ei, min Herre! hav den Godhed, og lad denne
urimelige Baronesse fare.

Dervieur.

Nei, jeg har dig alt for kier til at overgive dette
Anslag. Grumme Fætter! er det de Esleßer, du har
indsuet i din Moders og min Søsters Varm? Uer-
kiendtlig! jeg elsker dig, og dit Hierte er tillukt for
 mig.

Florival.

Af, kiereste Morbroder! De giennemborer dette
Hierte! Bør forvisset om, at jeg er baade om og er-
kiendelig — Men lad mig selv drage Omsorg for
min Lyksalighed; den beroer ofte paa Indbildungen.
Og tilgiv mig, om min Hestighed —

Dervieux.

Den, man elsker, er man meget villig til at und-
skynde. Sindslidelserne, Florival, drive dig under-
tiden for vidt; men Hiertet er godt, og Estertanken vil
snart bringe dig til at blive af lige Menig med mig.

Femte Scene.

Florival. Dervieux. Dubois.

Dubois.

Herre! der er en hoi sver Karl derude, som spør-
ger om Dem, og siger, at han har Besaling at tale
med Dem.

Flo-

Florival.

Hvorsor sagde I ikke, at jeg allerede var ude?

Dubois.

Berten havde sagt ham, at De var hjemme endnu; og endslisnt jeg forsikrede ham det modsatte, saa vilde han dog ikke troe mig.

Dervieux.

Lad ham kun komme ind. Det kan være godt, at høre hvad han vil.

Florival.

I en hast da, og lad Vognen føre frem.

Siette Scene.

Dervieux. Florival. En Garder.

Florival.

Hvad vil De mig, min Herre? Jeg er ikke saa lykkelig at kende Dem, og Tiden er mig meget kostbar.

Garden.

Jeg skal ikke opholde Dem, min Herre, men alene have den Ære at folge med Dem.

Florival.

Folge med mig! Jeg er sindet at tage bort alene.

Garden.

Min Besalning lyder paa, at jeg ikke mage vige fra Deres Person.

Florival.

Hvad skal det sige? Hvilken Besalning? Af hvem?

Garden.

Af de høie Herrer Marchallerne af Frankerig.

Dere-

Dervieux (for sig).

Nu kommer jeg mig. Han er i Sikkerhed, og jeg gaaer hen til Baronessen.

Florival.

De sætter mig i Forundring. Og hvoraaf reiser sig denne Besaling?

Garden.

Det er mig ubekjendt; men det er Dem tillige paalagt, at indfinde sig hos Hr. Marchallen Klokkens fem.

Florival.

Jeg begriber det ikke, men det er det samme; jeg bør adlyde. — Dubois! Dersom der kommer Bud fra Saint Far, saa siig —

Dubois.

Spar Dem UImagen, Herre! thi han kommer op af Trappen, og har een med sig.

Florival.

Jeg begriber ikke det ringeste heraf.

Syvende Scene.

Florival (med en Garder). Saint Far (med en anden). (Begge Garderne holde sig tilbage.)

Florival.

Nu var jeg paa Veien at komme til Dem, min Ven. Hvad er Aarsagen i, at De er forekommet mig?

Saint Far.

En meget besynderlig Tildragelse. En af Marchallernes Garder er kommet til mig med den Besaling, at være i Hr. Marchallens Huus Klokkens fem; og da der altsaa kun var fort Tid for os, at tales ved i, saa greb

greb jeg til den Beslutning, at komme hid til Dem, af Frygt, at Deres Morbroder skulde holde Dem op.

Florival.

En forunderlig Hændelse! Jeg har bekommet en ligelydende Besaling.

Saint Far.

Har De havt Trætte med nogen?

Florival.

Jeg? Ikke i mindste Maade. Og hvor meget jeg bryder min Hierne, saa kan jeg ikke udfinde Aarsagen til denne Besaling. Men De, har De noget udstaende med nogen?

Saint Far.

Naar man har naaet min Alder, Marquis, saa er eens Tænkemaade bekjendt, og Udsfordringer meget rare; men om der til Ulykke stodte mig noget sligt til, saa skulde jeg nok mage det saa, at Marchallerne ikke skulle sættes i Uleilighed.

Florival.

Overeensstemmelsen i denne Begivenhed er besynderlig.

Saint Far.

Har Deres Vogter ingen Oplysning funnet give Dem?

Florival.

Nei. Og Deres?

Saint Far.

Er slet ikke klogere. I øvrigt maae vi snart faae Sammenhængen at vide. Vi ere bestilte til Klokkemønsem; men paa den Fod, vi staae hos Marchallen, bor vi ikke frygte for, at ansees for Uforskammede, om vi komme for Tiden.

Flo-

Florival

De har Net! Kom strax.

Saint Far.

Meget gierne; men jeg maae først berette Dem,
hvem af hans Paarsrende De maae belave sig paa at
finde der.

Florival.

Og hvilke da?

Saint Far.

Marqvise Hiermont og hendes Datter. Jeg gif
lige hersra og hen til dem, og de spise der.

Florival (hestig).

De har talt med dem, grumme Ven! og siger
mig ikke et Ord derom?

Saint Far.

Jeg har gjort alt, hvad der stod i min Magt,
for at drage Marqvisen af sin Bildfarelse; og end-
elignt jeg ikke tør sige, at det er lykkedes mig ganske,
saa troer jeg dog, at Deres Retfærdiggjørelse ikke vil
blive vanskelig.

Florival

(omsavner ham).

O, min Ven! hvormeget skylder jeg Dem ikke!

Saint Far.

Og vor tienstfærdige Morbroder, hvorledes gaaer
det med hans Forslag?

Florival.

Fruen, som han havde søgt ud til mig, har
gjort mig en formelig Erklæring paa stemplet Papiir.

Saint Far.

Aa Snak!

Florival.

Som jeg siger. Der er den.

Saint

Saint Far.

Fortræffelig! fortræffelig! Den beholder jeg, og
vi volde Marchallen en dygtig Latter med.

Florival.

Nei, forlad mig, det vilde blive paa en fier
Morbroders Regning.

Saint Far.

Ei, Marquis! han har pinet og plaget os alt
for meget i Dag, at jeg ikke skalde tage mig denne
lille Havn. Men Tiden gaaer; vi maae bort. Vil
De følge med mig? Min Vogn er her.

Florival.

Det lønner næsten ikke Umagen at stige i og af,
da vi kun skal tvert over Gaden.

Ottende Scene.

Dervieux (holder Doren halv aaben).

Hvad det var viiselig gjort af mig, at skrive
Marchallen til! Hans Fiende ventede ham, kom endog
tilbage. Himmel! dersom de ingen Bogter havde havt!
— O Ungdom! Ungdom! hvad er du lykkelig, at
mere modne Hoveder ere betenkete paa at raade Bod
paa dit Fusentasterie!

Niende Scene.

Dervieux. Baronessens Tiener.

Tieneren.

Dersom Hr. Greve ikke vilde tage ilde op —

Dervieux.

Hvad vil du mig, min Son?

C

Tie-

Tieneren.

Hille den, Herre! De er saa god og tienstfærdig.

Dervieux.

Hvori kan jeg hælpe dig?

Tieneren.

Det er egentlig ikke for mig, at jeg gør mig
saa dristig at overløbe Hr. Greven.

Dervieux.

Hvad er det da, du vil?

Tieneren.

Tingen er, med Deres gode Tilladelse, den,
Herre, at jeg er næst Sødkendebarn til Claude Brass-
qvæt, som Monsieur Lorme, der er Forvalter paa De-
res Gaard, har staet Fædder til.

Dervieux.

Kan jeg tiene ham i noget, saa gør jeg det af
Hiertet.

Tieneren.

Det er, med Skam at tale om, at Skovfogderne
i Præstekoven har taget hans Øre fra ham i Præstekoven,
og jeg frygter —

Dervieux.

Jeg forstaaer dig. Du vil have, at jeg skal
lægge et godt Ord for ham.

Tieneren.

Sa, om Hr. Greve vil have den Godhed.

Dervieux.

Vær ubekymret deraf; det skal jeg nok bringe i
Rigtighed. Men har du ikke noget at begiere for
dig selv?

Tieneren.

Hille den, Herre! Jeg faaer godt Øl og Mad,
jeg har gode Klæder paa Kroppen, og har saa godt
som

som intet at bestille; jeg kunde leve som Eselet ved en Havrekiste hos Frue Baronessen, paa en lille Fortred nær.

Dervieur.

Hvori bestaaer denne Fortred? Maaske jeg kunde raade Bod paa den?

Tieneren.

Den bestaaer deri, om De ikke vil tage det ilde op, at Frue Baronessen stedse falder mig for et Fæ.

Dervieur.

Sandt at sige, min Son, saa er du ogsaa saa klodset, saa uvidende —

Tieneren.

Men jeg er jo dog skabt ligesom alle andre.

Dervieur.

Det er rigtig nok; men du bær dig anderledes. Kroppen dingler frem og tilbage, og du træder, saa Huset ryster.

Tieneren.

Man har ikke lært mig det bedre.

Dervieur.

Jeg har et lykkeligt Indfald — Det første min Fætter kommer hjem, saa skal jeg sørge for dig; han kan bedst hjelpe dig.

Tieneren.

Hvordan? Hr. Marquien skulde sætte Skik paa mig?

Dervieur.

Han har faaet et Regiment; jeg skal overtale ham til at antage dig som Musketeer i hans Regiment. Og naar du saa har været med i to eller tre Feldttoe —

Tieneren (forstrafket).

Soldat! Hr. Greve —

C c 2

Derv

Dervieux.

Tienesten sætter allerbedst Skif paa et ungt Menske. Du skal blive antagen, og takke mig deraf.

Tieneren.

Ei, Herre! jeg betakker mig allerede. Jeg er ikke gaet i Baronessens Tieneste for andet, end for ikke at blive Soldat.

Dervieux.

Sa det er en Horskiel, som paa Nat og Dag. Lad mig kun raade; inden stakket Tid skal du være ukiendelig.

Tieneren.

Mange Tak for min Part; jeg vil hverken slaae ihiel, eller lade mig slaae ihiel. Man maae tusinde gange heller kalde mig et Fæ og en Klods fra Morgen og til Aftens Ende.

Dervieux.

Men det kan jeg ikke taale. Jeg har fattet Godhed for dig, og du skal være Soldat.

Tieneren (grædende).

Nei! nei! det har jeg slet ingen Hu til, Herre!

Dervieux.

Bryd dig om ingen Ting; det er Gavn for dig. Gaae, og siig Farvel overalt.

Tiende Scene.

Dervieux. Baronessen.

Baronessen.

Kan jeg slaae Liid til Hr. Greve, at Marqvien er uden Fare?

Der-

Dervieur.

Uden den allermindste. Jeg forekom i Sagen t
Tide.

Baronessen.

Og De mener tillige, at den Koldindighed, han
yttrede ved vor Sammenkomst, reiste sig allene af de
Bevægelsær, denne Trette havde sat ham i.

Dervieur.

Upaatvivlelig, Frue, mener de, at man er saa
ganse ved sig selv — naar man vil bryde Halsen paa
hinanden. Paa min Ere! det er ingen beleilig Tid
for Kierlighed.

Baronessen.

Og De bilder Dem fuldt og fast ind, at hans
Hierte vil sætte fuldkommen Priis paa min Vinhed for
ham, det første hans Sind er tolig?

Dervieur.

Tilforladelig; jeg lod ham beholde Fortegnissen
over Deres Formue.

Baronessen.

De var tilstede, da han bekom Stevningen, som
De raadede mig; hvad Virkning giorde den hos ham?

Dervieur.

Den jeg ønskede. Jeg saae Utaalmodigheden —
Forbitretelsen —

Baronessen.

Disse Følelser ere med alt det ikke meget gunstige.

Dervieur.

Jeg seer Dem dog meget heller end Ligegyldig-
hed. Desforuden sagde jeg ham, hvad man bør, for
at komme lige ind i Hiertet. Fra Bebreidelser gif jeg
over til de ømmeste Følelser. Han fastede sig i mine

Arme, han gjorde mig de bevægeligste Undskyldninger
— men i en Tone, der rørte mig.

Baronessen.

Mit Hjerte smelter ved Deres Fortælling, Greve.

Dervieux.

Naar man kiender det menneskelige Hjerte, saa
veed man hvad Strenge man skal slaae paa, for at
sætte det i Bevægelse; og det er en Gave, som jeg
især besidder. Lad dersor mig kun raade, og vi skal
naae vort Maal.

Baronessen.

Jeg ønsker det, men jeg frygter —

Dervieux.

Hvorfor?

Baronessen.

At det har alt for stark Anseelse af, at jeg gør
— det første Skridt.

Dervieux.

Een skal jo gifre det. Deres Hensigter ere ær-
agtige; og enten det er Dem, eller det er ham, der
skynder paa Sagen, nu, det kommer ud paa et, uaar
I har været et halvt Aar givte. Men der kommer
nogen.

Ellevte Scene.

Dervieux. Baronessen. Bertac.

Bertac.

De seer her, Frue Baronesse, en Mand, som er
høiligen opbragt.

Baro-

Baronessen.

Hvad flettes Dem da, Hr. Commandeur?

Bertac.

Geg er saa ørgerlig — Ei! er De der, min Herre? For en Uford! De har saaet mig artig til at løbe med Liumstangen. Det lønnede nok Umagen, at jage saa meget med at besee Florivals Huus fra øverst til nederst.

Dervieux.

Huset er nydelsigt; og naar De allene vil giøre nogle smaa Forandringer i Inddelingen af Værelserne, hvori jeg vil være paa Raad med Dem —

Bertac.

Her er nok Spørgsmaal om Inddelingen, det gielder om at løbe det; da Kippet ophæves i det Dicblif, det skalde sluttet. Jeg forlod mig paa det, De sagde, at det beroede paa Dem, og at Dere's Fætter underskrev alt, hvad De besluttede. I Folge deraf overlob jeg mine Venner, laante tolv tusinde Rigsdaler hos en Paarbrende; og da jeg kommer til Sælgeren, saa synes han ikke at begrive, hvad jeg vil sige, og endte med et formeligt Afslag.

Dervieux.

Fortryd ikke derpaa; jeg har bragt langt vanskelligere Ting i Rigtighed. De skal saae det at see.

Bertac.

Geg see det — Det var meget vel, naar jeg havde Tid til at vente; men jeg har tredindstyve Åar paa Bagten, og haster deraf med at komme i Besidsdelsen.

Dervieux.

Den Gang, De var hos Florival, havde jeg ikke
kalt med ham endnu, og dersor sit De Aflag.

Bertac.

Har De da kalt med ham siden efter?

Dervieux.

Det forstaer sig.

Bertac.

Og er han tilfreds dermed?

Dervieux.

Ikke ganske og aldeles endnu.

Bertac.

Hør en Usæd! saa er jeg ikke videre end jeg var.
Jeg merker altsaa nok, at Deres Forsikringer grunder
sig paa et Maaskee.

Dervieux.

Dette Maaskee er saa godt som en Vished. Jeg
skaffer Florival en Kone.

Bertac.

Det er jo en Grund mere for ham til at beholde
sin Gaard.

Baronessen.

Men naar nu hans Kone ikke skifter om at boe
i Paris?

Bertac.

Saa har hun en besynderlig Smag.

Dervieux.

Nu vel! hun, som vi mene, vil leve paa sine
Godser.

Bertac.

Leve paa sine Godser — af eget Valg — et
ungt Fruentimmer!

Baro-

Baronessen.

Hvad finder De saa forunderligt deri, Comman-
deur? En følende Kone, der elßer sin Mand —

Bertac.

Er der mange at finde af det Slags?

Baronessen.

Maafee ere de mindre rare, end man forestiller sig.

Bertac.

Det kan være; men videre. Denne følende Kone,
der elßer sin Mand —

Baronessen.

Vil sikkert foredrage Landets Nolighed for Byens
Stsi og Tummel.

Bertac.

Jeg vil gierne troe det. Men bider De sig ind,
at der ere to Fruentimmer, der tænke saaledes?

Dervieur.

Lad der kun være een, det er nok for os.

Bertac.

Og hvor findes hun?

Dervieur.

Tor Pokker — De har hende for Vinene.

Bertac.

Hvad siger De? Hvorledes? — Det er —

Dervieur.

Fru Baronessen.

Bertac.

Som ægter —

Dervieur.

Ja.

Bertac.

Den unge Marquis Florival?

Baros

Baronessen.

Ga, Commandeur, jeg selv.

Dervieux.

Fødsel, Formue, Beliggenheden af deres Godser,
alt det stemmer overeens.

Bertac.

Ga alting, Alderen undtagen.

Baronessen.

Utligheden i den er ikke saa stor.

Bertac.

Det er sandt; en femten til sexten Aar mere gør
intet til Sagen.

Baronessen.

Marqyen er sex og thve Aar.

Dervieux.

Min Fætter bliver meee end lykkelig! Ved mine
Raad og Fruens Omhue, hvor vil ikke hans Bestand
blomstre!

Bertac.

Er Bryllupsdagen fastsat?

Baronessen.

Endnu ikke; der skal først meget bringes i Rig-
tighed. — I ovrigt, Hr. Commandeur, reen Mund,
det beder jeg om; slige Ting maae der ikke tales om,
førend de ere bragte til Endelighed.

Bertac.

Forlad Dem paa min Tavshed! Men see, der
har vi Brudgommen; han har Hastværk, det er et
godt Tegn; og jeg vil ønske ham til Lykke.

Tolv-

Tolvte Scene.

Florival. Saint Far. Baronessen.

Dervieux. Bertac.

Florival.

De seer, kiere Morbroder! et Menneske, som
har intet mere at ønske; og jeg har skyndt mig herhid
for at forkynde Dem min Lykke.

Dervieux.

Hvad er da modt Dem, kiere Fætter?

Florival.

Seg elskede og elskedes. En uhældig Misfor-
staelse havde nær kastet alt mit Haab omkuld; men
jeg har fuldkommen retfærdiggjort mig, og i Morgen
foreenes jeg uoplossligen med Maalset for al min Ømhed.

Dervieux.

Du givter dig i Morgen?

Bertac.

Destobedre; thi nu gaa er, kan vi strax slutte
vort Huuskiib.

Florival.

De seer selv, at det er mindre giorligt nu, end
nogen Tid; og min Kone fortiner virkelig at have
Fortrinnet.

Bertac.

Men Baronessen vil ikke boe i Paris.

Florival.

Det kan gierne være; men min Brud vil ikke
leve paa Landet.

Bertac.

Det er altsaa ikke Fruen, De øgter?

Flo-

Florival.

Seg havde indladt mig i en anden Forbindelse —

Bertac.

Hvad var det, som den ene med den anden for-
talte mig ?

Florival.

Froken Fiermont er min Brud.

Bertac.

Min Cousine ?

Dervieur.

Hvorledes ! Hvorledes !

Florival.

Og der seer De den Ven, som jeg har al min
Lyksalighed at takke.

Dervieur.

Ham !

Baronessen.

Hvilken Forvirring —

Bertac.

Nu, det glæder mig min Santen ! Det kan man
kalde et vel udsgåt Givtermaal, endligst det dog gør
mig ondt for Gaarden.

Dervieur.

Sæg vil ønske, Fætter, at det maae blive dig til
din Lykke; men dersom du havde ladet dig forstaae der-
med for mig, saa havde jeg kunnet give dig gode og
nyttige Raad.

Baronessen.

Hvordan, min Herre ! De giver efter ? Jeg
maae unddrage mig alle Menneskers Nine.

Der-

Dervieux.

Nei, Frue! bliv her; jeg skal giøre altig gode
igien.

Florival.

Det er en Forbindelse, som min Fader havde
meest bragt i Rigtighed for sin Død.

Saint Far.

Og som negle latterlige Forhindringer i Dag
gjorde Opsættelse i.

Bertac.

Hvilke Hindringer?

Saint Far.

En falso Tidende, som blev forebragt Marquisen,
at han var forgiedet, og en opdigtet Snak om, at
han solgte sin Gaard.

Bertac.

Ei, for Vokker! det kom fra mig — endført
meget uskyldig — Spørg kun —

Saint Far.

Dernæst Rygtet om en Evekamp imellem Mar-
quien og mig.

Bertac.

Det har jeg ingen Deel i.

Dervieux.

Hvordan? Jeg skulde have bedraget mig? Det
er ikke troligt.

Baronessen.

Jeg er alt for meget ydmiget.

(Hun vil gaae.)

Der-

Dervieux

(holder hende tilbage).

Et Diebliks Taalmodighed, saa skal De see —
De skal see.

Saint Far.

Men da Hr. Marchallen, i hvis Huus vi fandt
Frue og Frøken Fiermont, blev overtydet om, at der
ikke behovedes at stille Forliig imellem os; saa una-
gdede han sig, at bringe denne attraaede Foreening i
Rigtighed.

Bertac.

Lad os trøste os, Frue. Jeg er uden Gaard,
og De uden Mand; men naar vi see os lidet om, saa
maastee vi blive begge hiulpne.

Baronessen.

Jeg veed ikke, min Herre, hvad disse Spotte-
gloser skal sige — Jeg har aldrig — Ha! jeg
qvæles.

Dervieux.

Siden Sagen er besluttet, Fætter, saa i Herrrens
Navn! men overvei Udgivterne, som et Bryllup fører
med sig. Smykker, Juveler og Giestebuder; og der-
som man ikke bruger Fornuft og Sparsomhed derved,
saa forvinder man det ikke sin hele Livstid. Overlad
derfor mig at besørge det; jeg skal ikke tage for dybt
i din Pung.

Florival.

Jeg er Dem uendelig forbunden; men det har
altsammen været anstaaet og besørget i Forveien. —
Frue! tilgiv —

Baro-

Baronessen.

Ja, min Herre! jeg tilgiver — Men jeg skal føre Proces saa længe, til een af os er i Grund og BUND ødelagt.

Dervieur (hestig efter en kort Lavshed).

De skal ingen Proces føre, Frue!

Baronessen.

Nei, min Herre! det er De for stakket til at hindre mig i; jeg har fuldt og fast besluttet det.

Dervieur (esttertrykkelig).

De skal ingen Proces føre, siger jeg Dem.

Baronessen.

Ei! jeg vil føre Proces.

Dervieur.

Denne Sag kan bilægges som de andre, naar De vil følge mine Raad.

Baronessen (foragtelig).

Deres Raad!

Dervieur.

De er gaaet glip af en Mand, og jeg vil skaffe Dem en anden, som sikker sig meget bedre for Dem; en redelig, agtbar, vindstikkelig og tienstfærdig Mand, med et Ord: mig selv.

Bertae.

Han har Net, Cousine; I sikker eder meget godt for hinanden.

Dervieur.

Ja, Frue, ja mig selv. Det er det beste Raad, jeg veed at give Dem.

Baro-

Baronesse.

Forbittelsen hindrer mig for at tage det i Besænkning. Sa, min Herre, jeg tager imod Deres Haand; men i Morgen den Dag gaae vi til vore Godes. Og kunde vi kun efterlade os saa talrig en Afskom, at han ikke maatte faae en Hvid at vente sig i Arv efter Dem!

Dervieur.

Geg bifalder dette Maad, True; og De skal see, at jeg skal mage alting paa det beste.

Den
hutte Belgioरे.

Komedie i tre Aftter.

Efter

Goldonis Le Bourru bienfaisant,

ved

F. Schwarz.

Personerne.

Geronte.	Hr. Schwarz.
Dalancour, Gerontes Brodersøn.	— Rosing.
Dorval, Gerontes Ven.	— Musted.
Valerius, Angeliques Elster.	— Preisler.
Picard, Gerontes Tiener.	— Gielstrup.
Fru Dalancour.	Mad. Rosing.
Angelique, Dalancours Søster.	Gfr. Astrup.
Marton, Gerontes Huusholderke.	Mad. Gielstrup.
En Tiener hos Dalancour.	Hr. Saabye.

Handlingen gaaer for sig hos de Herrer Geronte og Dalancour. Der ere trende Døre, hvorfaf den ene gaaer ind til Gerontes Værelser; den anden lige over for gaaer ind til Dalancour, og den tredie, som er i Baggrunden, tiener til Ud- og Indgang for alle. I Værelset ere Stole, Lænestole, og et Bord med Skakspil paa.

Første Aft.

Første Scene.

Marton. Angelique. Valerius.

Angelique.

Lead mig være, Valerius, jeg beder Dem; jeg frygter for mig, jeg frygter for Dem. Ah! dersom man overrumpledé os.

Valerius.

Kiereste Angelique!

Marton.

Gaae, min Herre.

Valerius (til Marton).

Jeg beder — et Dieblik, dersom jeg kunde forvisse mig —

Marton.

Hvorom?

Valerius.

Om hendes Kierlighed, hendes Bestandighed.

Angelique.

O, Valerius! kan De tvivle derpaa?

D d 2

Mart-

Marton.

Gaae, gaae, min Herre! hun elsker Dem i kun
alt for meget.

Valerius.

Det er mit Livs Lyksalighed —

Marton.

Skynd Dem bort. Dersom min Herre kom —

Angelique (til Marton).

Han gaaer aldrig saa tidlig ud.

Marton.

Det er sandt. Men De veed meget vel, at han
spadserer her i denne Sahl og forslaaer Tiden. Staer
ikke der hans Skakspil? Han spiller her meget ofte.
O, De kiender ikke Hr. Geronte.

Valerius.

Forslad mig det, det er Angeliques Farbroder, det
veed jeg. Min Fader var en Ven af ham, men jeg
har aldrig talte med ham.

Marton.

Det er en Mand, som ikke har sin Lige. Grunden er han god og ødelmodig, men han er meget
barst, og overmaade vanskelig.

Angelique.

Sa, han siger, at han holder af mig, og jeg
troer det; men dog, hver gang han taler til mig, kommer han mig til at skiele.

Valerius

(til Angelique).

Men hvad har De at være bange for? De har
hverken Faer eller Moer, og De staer under Deres
Broders Opsigt; han er min Ven, og jeg vil tale
med ham.

Mart-

Marton.

Somænd! forlad Dem kun paa Hr. Dalancour.

Valerius (til Marton).

Hvorledes skulde han kunne nægte mig hende?

Marton.

Jeg troer ja.

Valerius.

Hvorledes?

Marton.

Hør kun fire Ord. (til Angelique) Min Fætter, den nye Fuldmægtig hos Deres Broders Prokurator, har sagt mig det, som jeg nu vil fortælle Dem. Saasom det kun er fioften Dage siden, han kom der, saa har han først i Morges fortalt mig det; men han har betroet mig det som en stor Hemmelighed. Gaae derfor ikke hen og røb mig.

Valerius.

Frygt kun ikke.

Angelique.

Du kiender mig.

Marton

(vender sin Tale til Valerius, og seer bestandig ind i Coullissen).

Hr. Dalancour er en ruineret Mand, ødelagt i Gund og Grund; han har sat alle sine Midler overstyr, og maa ske sin Søsters med; han er i Gield til op over Drene; Angelique er ham til Byrde; og for at blive af med hende vil han sætte hende i et Kloster.

Angelique.

Gud! hvad er det, du der fortæller mig!

Valerius.

Hvorledes? Er det muligt? Jeg har kiendt ham i lang Tid, og jeg har stedse anset Dalancour

for en fornuftig, redelig, sommetider lidt heftig og opfarende Mand; men —

Marton.

Heftig, o meget heftig! næsten ligesaa meget som hans Farbroder. Men han har ikke den samme Tænkemaade; deri feiler meget.

Valerius.

Alle Folk agtede og yndede ham. Hans Fader var overmaade tilfreds med ham.

Marton.

O, min Herre! siden han er bleven givt er det ikke mere det samme.

Valerius.

Er det muligt, at Frue Dalancour —

Marton.

Ta, det er hende, som man siger, der er Marsag i denne smukke Forandring. Hr. Geronte er ikke blevet Uvenner med hans Brodersøn for andet, end den naragtige Frielighed, han har for sin Kone; og — jeg veed det just ikke, men jeg vilde vedde paa, at det er hende, som har opfundet Projektet med Klosteret.

Angelique (til Marton).

Hvad hører jeg! Min Svigerinde, som jeg holdt for saa veltænklede, som viste mig saa meget Vensteb! Det kunde jeg aldrig have troet.

Valerius.

Det er jo den sagtmadigste Karakteer.

Marton.

Det er netop det, der har forført hendes Mand.

Valerius.

Jeg kiender hende, og jeg kan ikke troe det.

Mar-

Marton.

Jeg troer, De skiemter. Er der vel nogen Kone,
hvis Pynt er mere udsøgt? Er der vel en Mode,
som hun ikke strax gør med? Er der noget Bal, no-
gen ny Komedie, hvor hun ikke er den første?

Valerius.

Men hendes Mand er stedse med hende.

Angelique.

Sa, min Broder er aldrig fra hendes Side.

Marton.

Nu vel! de ere gale begge to, og de ruinere sig
begge.

Valerius.

Det er ubegribeligt.

Marton.

Afsted, afsted, min Herre! nu er De underrettet
om det, De vilde vide. Gaae gesvindt, og sæt Frø-
kenen ikke blot for at tage hendes Farbroders Godhed;
han er den eneste, som kan gøre vel imod hende.

Valerius

(til Angelique).

Vær roelig, kiereste Angelique! Egennytte kan
aldrig lægge nogen Hindring i Veien — —

Marton.

Jeg hører nogen røre sig. Gaae gesvindt hersra.

(Valerius gaaer.)

Anden Scene.

Marton. Angelique.

Angelique.

Hvor jeg er ulykkelig!

D d 4

Mar-

Marton.

Det er vist Deres Farbroder. Har jeg ikke nok sagt det?

Angelique.

Jeg gaaer min Bei.

Marton.

Evertimod, bliv, og aabne Deres Herte for ham.

Angelique.

Jeg er saa bange for ham som for Sld.

Marton.

Ei hvad, frik Mod! Han er sommetider opfarende, men han er ikke ond.

Angelique.

Du er hans Huusholderste, og staarer vel anstreven hos ham. Tael til ham for mig.

Marton.

Aldeles ikke; De maae selv tale til ham. Alt, hvad jeg kan giore, er, at forberede ham og formaae ham til at høre Dem.

Angelique.

Ta, ja, siig kun noget til ham, saa skal jeg siden tale med ham.

(Angelique vil gaae.)

Marton.

Gaae ikke bort.

Angelique.

Nei, nei — kald paa mig — jeg gaaer ikke —

(Hun gaaer.)

Tredie

Tredie Scene.

Marton (allene).

Hvor hun er tækkelig, behagelig! Jeg har kiendt
hende fra Gødselen af; jeg elsker hende, jeg ynter hende,
og jeg ønsker at see hende lykkelig. (Oliver Geronte vær)
Der er han.

Fierde Scene.

Geronte. Marton.

Geronte (til Marton).

Picard!

Marton.

Herre —

Geronte.

Picard skal komme hid.

Marton.

Ja, Herre. Men kan man tale et Ord med Dem?

Geronte

(stærk og med Hestighed).

Picard! Picard!

Marton

(høit og med Brede).

Picard! Picard!

Femte Scene.

Geronte. Marton. Picard.

Picard (til Marton).

See her er jeg.

Marton

(vred. Til Picard).

Din Herre —

D d 5

Picard

Picard (til Geronte).

Herre —

Geronte (til Picard).

Gaae hen til min Ven, Dorval; siig ham, at jeg
bier efter ham med et Partie Skaf.

Picard.

Ta, Herre; men —

Geronte.

Hvad?

Picard.

Seg har en Kommission.

Geronte.

Hvad er det?

Picard.

Deres Hr. Brodersen —

Geronte (med Hestighed).

Gaae hen til Dorval.

Picard.

Onskede at tale med Dem —

Geronte.

Gaae dog, Esel.

Picard.

Hvilken Mand!

(Han gaaer.)

Siette Scene.

Geronte. Marton.

Geronte

(nærmer sig til Bordet).

Den Mar! den Elendige! Nei, jeg vil ikke see
ham; jeg vil ikke, at han skal komme hid og forstyrre
min Rolighed.

Mar.

Marton (sagte).

See nu er han fortredelig. Det seilede sun.

Geronte (sætter sig).

Det Træk i Gaar! o det Træk i Gaar! Hvorledes har jeg funnet blive mat med et Spil, som stod saa godt? Lad os engang see; jeg har ikke sovet hele Matten. (Han undersøger Spillet.)

Marton.

Herre! kan man tale med Dem?

Geronte.

Nei.

Marton.

Nei? I midlertid havde jeg noget af Vigtighed —

Geronte.

Nu vel! hvad har du at sige mig? Skynd dig.

Marton.

Deres Broderdatter ønskede at tale med Dem.

Geronte.

Jeg har ingen Tid.

Marton.

Godt. Det er da meget alvorlige Ting, som De der har fore?

Geronte.

Ta, meget alvorlige. Jeg forlyster mig sjeldent; men naar jeg forlyster mig, kan jeg ikke lide, at man kommer og forstyrre mig. Forstaer du?

Marton.

Den stakkels Pige!

Geronte.

Hvad er der hændet hende?

Marton.

Man vil sætte hende i Kloster.

Gerons

Geronte (reiser sig).

I Kloster! Sætte min Broderdatter i Kloster!
Hvem kan hyde og besale over min Broderdatter uden
mit Vidende, uden min Tilladelse?

Marton.

Beed De hr. Dalancours Slette Forfatning?

Geronte.

Jeg besatter mig ikke med min Brodersons Nør-
den, ikke heller med hans Kones Daarligheder; lad
ham forude sine Midler, ødelegge sig, desto værre for
ham. Men hvad min Broderdatter angaaer, saa er
jeg Hovedet for Familien, jeg er Herre, og det kom-
mer mig til, at bestemme hende en Stand.

Marton.

Destio bedre for hende, Herre, desto bedre. Det
glæder mig, at see Dem blive heftig for dette kiere
Barns Belgaaende.

Geronte.

Hvor er hun?

Marton.

Hun er her i Nærheden, Herre; hun venter
efter —

Geronte.

Lad hende komme.

Marton.

Sa, hun ønsker det overmaade; men —

Geronte.

Hvorledes?

Marton.

Hun er bly —

Geronte.

Nu vel —

Marc-

Marton.

Dersom De taler til hende —
Geronte (hestig).

Jeg maae jo vel tale til hende.

Marton.

Det forstaer sig. Men Tonen i Deres Stemme —
Geronte.

Min Tone skader ingen. Lad hende komme, og
lad hende holde sig til mit Hjerte, og ikke til min
Stemme.

Marton.

Det er sandt, Herre, jeg kiender Dem, jeg veed,
at De er god, menneskekierlig, godgivrende; men jeg bes-
der Dem, staan det stakkels Barn, tael til hende med
lidt Godhed.

Geronte.

Ja, jeg skal tale til hende med Godhed.

Marton.

Lover De mig det?

Geronte.

Det lover jeg dig.

Marton.

Glem det ikke.

Geronte.

Nei.

(Han begynder at blive utaalmodig.)

Marton.

Før alting, bliv ikke utaalmodig.

Geronte (hestig).

Nei, siger jeg.

Marton

(sagte, i det hun gaaer).

Jeg skielver for Angelique.

(Gaaer.)

Syven-

Svende Scene.

Geronte (allene).³

Hun har set. Jeg lader mig undertiden henvise
af min Hestighed. Min lille Broderdatter fortiner,
at man omgaaes hende med Godhed.

Ottende Scene.

Geronte. Angelique.

(Angelique bliver staaende noget fra ham.)

Geronte.

Kom nærmere.

Angelique

(undseelig; gør kun eet grin).

Min Herre —

Geronte (lidt heftig).

Hvorledes vil du, at jeg skal forstaae dig, naar
du staer en Miil fra mig?

Angelique

(nærmer sig skielvende).

Forlad, min Herre —

Geronte (med Godhed).

Hvad har du at sige mig?

Angelique.

Har Marton ikke sagt Dem noget?

Geronte

(er i Begyndelsen roelig, men bliver lidt efter
lidt heftig).

Jo, hun har talt til mig om dig; hun har ogsaa
saa talt til mig om din Broder, den Ubesindige, den
Sværmer, som lader sig lede af en uskammet Kone,
som

som har ødelagt sig, som er forloren, og som endog glemmer den Respekt, han er mig skyldig.

Angelique (vil gaae).

Geronte (hestig).

Hvorhen?

Angelique (skielvende).

Min Herre! De er opbragt —

Geronte.

Hvad kommer det dig ved? Hordi jeg er opbragt imod en Ær, saa er jeg det ikke imod dig. Kom nærmere — tael — og vær ikke bange for min Brede.

Angelique.

Min beste Farbroder! jeg kan ikke tale med Dem, saalænge jeg ikke seer Dem roelig.

Geronte (sagte).

Hvilken Pine! (til Angelique i det han trænger sig)
See saa, nu er jeg roelig; tael.

Angelique.

Min Herre! Marton har nog sagt Dem —

Geronte.

Jeg bryder mig ikke om, hvad Marton har sagt mig; det er af dig selv jeg vil høre det.

Angelique

(med Undseelse).

Min Broder —

Geronte

(esteraber hende).

Min Broder —

Angelique.

Vil sætte mig i Kloster.

Geronte.

Nu vel! Holder du af Klosteret?

Angelique.

Nei, min Herre —

Gerone-

Geronte (hestig).

Saa tael da.

Angelique.

Det kommer ikke mig til, at vælge.

Geronte (hestigere).

Jeg siger jo ikke, at du skal vælge; men jeg vil vide, hvortil du har Lyst,

Angelique.

Min Herre! De kommer mig til at skelve.

Geronte (sagte).

Jeg bliver rasende! (tvinger sig) Kom nærmere; jeg forstaaer dig. Du har altsaa ikke Lyst til Klosteret?

Angelique.

Nei, min Herre —

Geronte.

Hvad Stand holder du da af?

Angelique.

Min Herre —

Geronte (lidt hestig).

Frygt ikke; jeg er roelig. Tael frit med mig.

Angelique (sagte).

Ah! hvi har jeg ikke Mod?

Geronte.

Kom herhid. Havde du Lyst at give dig?

Angelique.

Min Herre —

Geronte (hestig).

Sa eller Nei —

Angelique.

Dersom De vilde —

Geronte (hestig).

Sa eller Nei —

Angelique.

Sa da.

Geronte

Geronte

(Endnu heftigere).

Ga? Du vil givtes, tage din Frihed og Noe-
lighed? Nu vel! desto værre for dig. Ja, jeg vil
givte dig bort.

Angelique (sagte).

Hvor han er indtagende med al hans Brede!

Geronte (but).

Har du nogen Kiereste?

Angelique (sagte).

Dersom jeg turde tale til ham om Valerius —

Geronte (heftig).

Hvorledes? Skulde du have en Kiereste?

Angelique (sagte).

Det er nu ikke det rette Øieblik. Jeg skal lade
hans Huusholderiske tale til ham derom.

Geronte (stedse heftig).

Mu hurtig, lad os faae en Ende herpaa. Har
Huset, du er udi, Folkene, som du lever med, har
de skaffet dig Leilighed at binde dig til nogen? Jeg
vil vide Sandheden. Ja, jeg skal giore vel imod dig,
men med den Betingelse, at du fortienner det. For-
staaer du?

Angelique (skielvende).

Sa, min Herre —

Geronte

(i samme Tone).

Tael reent ud med mig. Oprigtig, har du no-
gen Kiereste?

Angelique

(skielvende og farsende).

Men — Nei, min Herre! jeg har ingen.

Geronte.

Destø bedre. Jeg skal tænke paa at finde en Mand til dig.

Angelique (sagte).

Gud! jeg vilde ikke — (til Geronte) Min Herre —

Geronte.

Hvad er der?

Angelique.

De kiender min Undseelse —

Geronte.

So so, din Undseelse — — jeg kiender Fruentimmer. Nu er du en Due; naar du bliver givt, bliver du en Drage.

Angelique.

Ah! min Farbroder! siden De er saa god —

Geronte.

Ikke meget.

Angelique.

Tillad mig at sige Dem —

Geronte

(i det han gaaer hen til Bordet).

Men Dorval kommer ikke.

Angelique.

Hør mig, kiereste Farbroder!

Geronte

(beskæftiget med sit Skakspil).

Lad mig i Noe.

Angelique.

Et eeneste Ord —

Geronte (meget hestig).

Det er alt nok.

Ang-

Angelique

(Sagte i det hun gaaer).

Himmel! nu er jeg ulykkeligere end nogensinde.
Hvordan vil det gaae mig? O! min kære Marton
forlader mig ikke.

(Gaaer.)

Niende Scene.

Geronte (allene).

Det er en god Pige! Det glæder mig, at jeg kan giøre vel imod hende. Om hun endogsaa havde haft en Inklination, saa vilde jeg have stræbt efter at fornøie hende; men hun har ingen. Jeg vil see til — jeg skal giøre mig Umage — — Men hvad Pokker kan Dorval have at bestille, siden han ikke kommer? Jeg dser af Længsel efter at forsøge endnu engang det bandsatte Træk, som tabte mig Partiet. Det er soleklart, at jeg burde have vundet. Jeg maae ikke have været rigtig i Hovedet. Lad see engang — Saadan stod mine Piecer, og saadan stod Dorvals. Jeg driver Kongen hen, hvor hans Taarn stod. Dorval trækker sin Løber paa den anden Tavl for ved hans Konge. Jeg — Skak! og jeg tager Vondsen. Dorval — Tog Dorval min Løber? Ja, han tog min Løber, og jeg — dobbelt Skak med Springeren. For Pokker! Dorval har mistet sin Dronning. Han trækker sin Konge; jeg tager hans Dronning. Den Skilm, han tog min Springer med sin Konge. Men desto varre for ham; nu har jeg ham i mine Garn. Nu er han i Knibe med sin Konge. See, der er

min Dronning; ja, der er hun. Skaf og Mat, det er reent; Skaf og Mat, det er vundet. — Ah! var nu Dorval her, jeg skulde vise ham det. (Cragber) Picard!

Tiende Scene.

Geronte. Dalancour.

Dalancour

(sagte; seer forlegen ud).

Min Farbroder er allene; vilde han kun høre mig.

Geronte

(uden at see Dalancour).

Jeg vil stille Spillet op, som det var før. (Chau raaber høiere) Picard!

Dalancour.

Min Herre — —

Geronte

(uden at see sig om; troer at han taler til Picard).

Nu vel. Har du funden Dorval?

Ellevte Scene.

Geronte. Dorval. Dalancour.

Dorval

(som kommer ind af den mellemste Dor. Til Geronte).

Her er jeg, min Ven.

Dalancour

(med et resolveert udseende).

Min Farbroder —

(Geronte vender sig, bliver Dalancour vær, reisser sig hastig, vælter Stolen, gaaer bort uden at sige noget, og gaaer ud af den mellemste Dor.)

Tolv-

Tolvte Scene.

Dalancour. Dorval.

Dorval (smilende).

Hvad vil det sige?

Dalancour (hestig).

Det er affyeligt. Det er mig, han vil i ferd
med.

Dorval

(steds i samme Tone).

Derpaa kiender jeg min Ven Geronte igien.

Dalancour.

Det gør mig ondt for Dem.

Dorval.

Jeg er kommen i et følt Dieblik.

Dalancour.

Forlad hans Hestighed.

Dorval (smilende).

O! jeg skal kiende paa ham.

Dalancour.

O, min beste Ven! kun De allene kan være mig
til Dieneste hos ham.

Dorval.

Det vilde jeg hertelig gierne; men —

Dalancour.

Jeg tilstaaer, hvad det udvortes angaaer, saa kan
min Farbroder giøre mig Bebreidelser; men dersom
han kunde læse i det inderste af mit Herte, vilde han
kienze mig al sin Omhed igien, og jeg er vis paa,
han skulde ikke fortryde det.

Dorval.

Ja, jeg kiender Dem; jeg troer, at man kan
haabe altting af Dem. Men Frue Dalancour —

Dalancour (lidt hestig).

Min Kone, min Herre? Ah! De kiender hende ikke. Hele Verden tager Feil af hende, og min Farbroder først og fremmest. Jeg bør lade hende vederfares Net, og tilstaae Dem den rene Sandhed. Hun veed aldeles intet af alle de Ulykker, som overvalder mig; hun har troet mig rigere end jeg var. Jeg har stedse skjult mine Omstændigheder for hende. Jeg elsker hende. Vi givtede os meget unge. Jeg har aldrig givet hende Tid til at begiere, at ønske sig noget; jeg forekom hende altid med hvad der kunde fornsie hende. Det er paa denne Maade, at jeg har ødelagt mig selv.

Dorval.

Fornsic et Fruentimmer! forekomme hendes Ønker! Det er intet ringe Arbeide.

Dalancour.

Jeg er vis paa, at dersom hun havde kiendt mit Forfatning, saa havde hun været den første, der havde hemmet de Bekostninger, jeg har gjort for hende.

Dorval.

Imidlertid har hun dog ikke forhindret Dem.

Delancour.

Nei, fordi hun ikke formodede det.

Dorval (leende).

Min stakkels Ven!

Dalancour (seer vred ud).

Hvorledes?

Dorval (stedse leende).

Jeg beklager Dem.

Dalancour (hestig).

Spotter De mig?

Dor-

Dorval

(stedse smilende).

Aldes ikke. Men — De elsker Deres Kone
overmaade.

Dalancour

(endnu heftigere).

Ja, jeg elsker hende, jeg har stedse elsket hende,
og skal elsker hende saa længe jeg lever. Jeg kiender
hende, jeg kiender hendes Fortienester i deres hele
Verd; og jeg taaler aldrig, at man tillægger hende
Fejl, som hun ikke har.

Dorval (afvorlig).

Saa sagte, min Ven, saa sagte; styr denne Fa-
milieheftighed.

Dalancour (stedse heftig).

Jeg beder Dem tusinde Gange om Forladelse!
Det skulde fortryde mig, om jeg havde fortørnet Dem;
men naar det gielder min Kone — —

Dorval.

Nu vel! saa lad os ikke tale om hende.

Dalancour.

Men jeg vilde gierne, at De blev overbevist.

Dorval (kold).

Ja, jeg er det.

Dalancour (heftig).

Nei, De er det ikke.

Dorval

(lidt mere heftig).

Forlad mig det.

Dalancour.

Nu vel! jeg troer Dem; det fornsier mig. Ah!
min Ven! tael for mig til min Farbroder.

Dorval.

Jeg skal talr med hom.

Dalancour.

Hvor vil jeg ikke være Dem forbunden!

Dorval.

Men endnu engang. Man maae give ham nogen Slags Grund. Hvorledes har De baaren sig ad, at ydelægge Dem i saa kort Tid? Det er kun fire Aar siden Deres Fader døde, som efterlod Dem betydelige Midler; og man siger, at De har sat altting overstyr.

Dalancour.

Dersom De vidste alle de Ulykker, som ere hændet mig! Jeg indsaae, at mine Sager gif galt; jeg vilde raade God derpaa, og Medicamenterne har været værre end Sygdommen. Jeg laante mit Dre til Projekter. Jeg har begyndt en Handel, jeg har sat mine Penge deri, og jeg har tabt altting.

Dorval.

See det er Ulykken. Nye Projekter! de har ødelagt mange flere.

Dalancour.

Og mig uden Redning.

Dorval.

De har gjort meget ilde, min Ven! og det saa meget mere, da De har en Søster.

Dalancour.

Ga, som man burde tænke paa, at bestemme en Skiebne.

Dorval.

Hun bliver hver Dag deiligere. Frue Dalancour seer mange Folk hos sig; og Ungdommen, kiere Ven — sommetider — De forstaer mig nok.

Dalan-

Dalancour.

Det er just dersor, jeg har fattet det Forsæt, at sætte hende i et Kloster, indtil jeg faaer giort andre Anstalter.

Dorval.

Sætte hende i Kloster, det er godt nok; men har De talt til Deres Farbroder derom?

Dalancour.

Nei, han vil ikke høre mig; men De er nok saa god at tale til ham for mig og Angelique. Han har Hviagtelse for Dem, han holder af Dem, hører efter hvad De siger, har Fortrolighed til Dem; han vil ikke nægte Dem det.

Dorval.

Man kan ikke vide det.

Dalancour (hestig).

O! jeg er vis derpaa. Gaae til ham, jeg beder Dem, gaae strax.

Dorval.

Seg vil gierne. Men hvor er han nu?

Dalancour.

Det skal jeg strax faae at vide. Hør hid! er der nogen?

Trettende Scene.

Picard. Dalancour. Dorval.

Picard (til Dalancour).

Herre —

Dalancour (til Picard).

Er min Farbroder gaaet ud?

Picard.

Nei, min Herre, han er gaaet ned i Haugen.

E e 5

Dalancour.

Dalancour.

I Haugen? Paa denne Tid?

Picard.

Det er ham det samme. Naar han er fortredelig, saa spadserer han og tager frisk Lust.

Dorval (til Dalancour).

Jeg vil gaae ned til ham.

Dalancour (til Dorval).

Nei, min Herre. Jeg kiender min Farbroder; man maae give ham Tid til at fatte sig. De maae bie lidt.

Dorval.

Men om han gif ud? Om han ikke kom op igien?

Picard (til Dorval).

Det vil ikke vare længe, forend han kommer op. Jeg veed, hvordan han er. Et halvt Qvarter er nok for ham. Desuden, min Herre, vil det være ham kiert, at fore finde Dem her.

Dalancour (hestig).

Nu vel, min beste Ven! gaae ind i hans Værelse. Giv mig den Hornselsel, og vent ham der.

Dorval.

Gierne. Jeg fsler, hvor grusom Deres Forfattning maae være; man maae raade Bod derpaa. Jeg skal tale til ham for Dem; men med Vilkaar —

Dalancour (hestig).

Jeg giver Dem min Ere til Pant.

Dorval.

Det er nok.

(Han gaaer ind i Gerontes Værelser.)

Fior-

Fjortende Scene.

Picard. Dalancour.

Dalancour.

Du har ikke sagt min Farbroder det, som jeg havde overdraget dig at sige ham.

Picard.

Forlad mig det, min Herre! jeg har sagt ham det; men han viiste mig bort efter Sædvane.

Dalancour.

Det gisr mig ondt. Lad mig vide, naar han har sin gode Lune, at jeg kan tale med ham; jeg skal nok engang belonne dig dersor.

Picard.

Jeg er Dem meget forbunden, min Herre; men, Gud skee Lov! jeg har ingen Ting nødig.

Dalancour.

Du er altsaa riig?

Picard.

Jeg er ikke riig, men jeg har en Herre, som ikke lader mig mangle noget. Jeg har Kone og fire Børn, jeg burde være i trængende Omstændigheder; men min Herre er saa god. Jeg syder dem uden Beskymring, og man sporer ikke Fattigdom hos mig.

(Han gaaer.)

Femtende Scene.

Delancour (allene).

Ah! min Farbroder er en værdig Mand! — Gid Dorval kunde formaae noget hos ham! Dersom jeg kunde smigre mig med en Hjelp i Forhold til min Trang!

Trang! — Ah! dersom jeg kunde skule for min Kone!
 Ah! — hvi har jeg bedraget hende? Hvorfor har jeg
 bedraget mig selv? Min Farbroder kommer ikke; et-
 hvert Hieblik er kostbar for mig. Nu vel, jeg vil
 imidlertid gaae hen til min Prokurator — det kostet
 mig at gaae derhen. Det er vel sandt, han smirrer
 mig med: at, uagtet Dommen fældes, vil han hitte
 paa Middler, for at vinde Tid; men Kroglove ere mod-
 hydelige. Sindet lider, og Eren sættes paa Spil.
 Ulykkelige de, som ere nødte til at bruge alle disse skam-
 melige Rænker! (Vil gaae.)

Sextende Scene.

Dalancour. Frue Dalancour.

Dalancour

(Gbliver sin Kone vær.)

See der kommer min Kone.

Fruen.

Ha ha! see, er du der, min Ven? Jeg søger
 dig overalt.

Dalancour.

Jeg vilde gaae ud.

Fruen.

Jeg mødte nu Bulderbassen — han knurrede og
 brummede.

Dalancour.

Er det min Farbroder, du taler om?

Fruen.

Sa. Jeg spadserede i Haugen, og der mødte jeg
 ham. Han skændte, talte for sig selv ganske høit, og
 det

det saa høit — — Siig mig engang — har han ikke en Tiener, som er givt?

Dalancour.

To.

Fruen.

Tilforladelig, det maae være saa. Han talte ilde om Manden og Konen, ja ret ilde — det skal jeg love for.

Dalancour (sagte).

Jeg kan giette mig til, hvem han talte om.

Fruen.

Det er ret en utaalelig Mand.

Dalancour.

Man maae imidlertid have nogen Agt for ham.

Fruen.

Kan han besvære sig over mig? Har jeg i ringeste Maade forseet mig imod ham? Jeg ærer hans Alder, og hans Verdighed som Farbroder. Om jeg undertiden holder mig lidt op over ham, saa er det jo kun imellem os; det tilgiver du mig nok? Sovrigt har jeg al muelig Agt for ham. Men siig mig ret oprigtig, har han nogen for dig? Har han nogen for mig? Han begegner os meget haard, og hader os af alle Krester, og i Sædeleshed mig; han foragter mig saa meget som mueligt. Skal vi, alt dette uagtet, smigre for ham, og giøre ham vores Opvartering?

Dalancour (forlegen).

Men — Om vi giør ham vores Opvartering — saa er han vores Farbroder. Desuden saa kunde vi komme til at trænge til ham.

Fruen.

Fruen.

Trenge til ham? Vi? Hvorledes? Har vi ikke Formue nok til at leve stikkelig? Du er i god Stand; jeg er fornuftig. Jeg forlanger ikke mere af dig, end hvad du hidindtil har gjort for mig. Lad os vedblive med den samme Maadelighed, saa vil vi ikke komme til at trenge til nogen.

Dalaneour (med Hastighed).

Lad os vedblive med den samme Maadelighed.

Fruen.

Ja ja, jeg er ikke forsængelig; jeg forlanger intet mere af dig.

Dalancour (sagte).

Jeg Ulykkelige!

Fruen.

Men du forekommer mig bekymret, tankesuld. Feiler dig noget? Du er ikke roelig.

Dalancour.

Du tager feil. Mig fattes intet.

Fruen.

Forlad mig det, jeg kiender dig, min Beste! Dersom der er noget, som volder dig Fortred, vilde du da skiule det for mig?

Dalancour (stedse forlegen).

Det er min Søster, som gjør mig tankesuld. See det er det alt.

Fruen.

Din Søster? Hvorfor det? Det er den beste Pige i Verden; jeg elsker hende af mit ganse Hjerte. Hør, min Ven! vil du troe mig, saa kan du skille dig ved denne Byrde, og tillige gjøre hende lykkelig.

Dalan-

Dalancour.

Hvorledes det?

Fruen.

Du vil sætte hende i Kloster, og jeg veed fra en sikker Haand, at hun vil være ilde tilfreds dermed.

Dalancour (lidt vred).

Bør hun paa hendes Alder have nogen Billie?

Fruen.

Nei, hun er alt for sædelig til, at hun ikke skulle underkaste sig sine Paarsrendes Billie. Men hvorsor givter du hende ikke bort?

Dalancour.

Hun er endnu alt for ung.

Fruen.

Snak! Var jeg meget ældre, da vi givtede os sammen?

Dalancour (hestig).

Nu vel! Skal jeg gaae fra Huus til Huus for at søger efter en Mand til hende?

Fruen.

Hør, hør mig, min Beste! jeg beder dig, bliv ikke vred. Jeg troer, hvis jeg ikke tager feil, at have bemerket, at Valerius elster hende, og hun harrigien.

Dalancour (sagte).

Gud! hvad jeg lider!

Fruen.

Du kiender ham. Kunde der være et mere passende Partie for Angelique, end dette?

Dalancour

(stedse forlegen).

Vi vil see til. Derom tales vi nærmere ved.

Fruen.

Fruen.

Gisr mig den Fornsielse; jeg udbeder mig det af dig som en Naade. Tillad mig at besatte mig med denne Sag; jeg vil sætte min hele Ære udi, at det skal lykkes.

Dalancour

(meget forlegen).

Min Kone —

Fruen.

Nu vel.

Dalancour.

Det gaaer ikke an.

Fruen.

Nei? Hvorfor ikke?

Dalancour

(stedsse forlegen).

Vil min Farbroder vel give sit Samtykke dertil?

Fruen.

Nu velan da! jeg vil, at man beviser ham alt det, som ham tilkommer; men du er hendes Broder. Medgivten er i dine Hænder. Det mere eller det mindre beroer kun paa dig. Tillad, at jeg forvisser mig om deres Kierlighed, og at jeg omtrent bringer Artiklerne om Medgivten i Stand.

Dalancour (hestig).

Nei, vogn dig vel dersor, om jeg maae bede.

Fruen.

Vil du da ikke givte din Søster bort?

Dalancour.

Evertimod.

Fruen.

Vil du da — —

Dalancour.

Dalancour.

Jeg maae nu ud. Naar jeg kommer tilbage, tales vi ved derom. (Han vil gaae.)

Fruen.

Tager du ilde op, at jeg besatter mig dermed?

Dalancour

(i det han gaaer).

Aldeles ikke.

Fruen.

Hør. Skulde det være for Medgivten?

Dalancour.

Det veed ikke jeg.

(Gaaer.)

Syttende Scene.

Frue Dalancour (allene).

Men hvad vil alt dette sige? Jeg begriber det ikke. Skulde det være muligt, at min Mand — Nei, han er alt for forsiktig til, at han skulde have sig selv noget at bebreide.

Attende Scene.

Frue Dalancour. Angelique.

Angelique

(uden at see Frue Dalancour).

Kunde jeg kun komme til at tale med Marton!

Fruen.

Søster.

Angelique (seer vred ud).

Frue.

F f

Fruen.

Fruen (venlig).

Hvor gaaer De hen, Soster?

Angelique (som ser).

Jeg vilde gaae ind, Frue.

Fruen.

Ha ha! De er vred?

Angelique.

Det har jeg Aarsag til.

Fruen.

Er De vred paa mig?

Angelique.

Men, Frue — —

Fruen.

Hør, mit Barn. Dersom det er Anslaget med Klosteret, som givør Dem vred, saa troe ikke, at jeg har nogen Deel deri; tvertimod, jeg elsker Dem, og jeg skal gisre alt mit til, for at givre Dem lykkelig.

Angelique (sagte, græder).

Hvor hun er fælt!

Fruen.

Hvad feiler Dem? Jeg troer, De græder.

Angelique (sagte).

Hun har ret bedraget mig.

(Tører sine Øine.)

Fruen.

Hvad er Aarsagen til Deres Bedrøvelse?

Angelique (sorbitret).

Ah! det er min Broders slette Omstændigheder.

Fruen (forundret).

Deres Broders slette Omstændigheder?

Angelique.

Ja, der er ingen, som veed det bedre end De.

Fruen.

Fruen.

Hvad er det, De der siger — Forklar Dem,
om jeg maae bede.

Angelique.

Det er forgieves.

Mittende Scene.

Geronte. Frue Dalancour. Angelique.

Geronte (kalder).

Picard!

Tyvende Scene.

De Forrige. Picard.

Picard

(kommer ud af Gerontes Værelser).

Herre!

Geronte

(hestig. Til Picard).

Nu vel, Dorval?

Picard.

Han er i Herrens Værelse; han bier efter Dem.

Geronte.

Han er i mit Værelse, og du siger mig det ikke?

Picard.

Jeg havde ikke Tid, Herre.

Geronte

Obliver Angelique og Frue Dalancour vaer. Han taler
til Angelique, men Efter anden vender han sig
om til Frue Dalancour, for at hun skal faae
sin Deel deraf).

Hvad bestiller du her? Det er mit Værelse.

Jeg vil ingen Fruentimmer have her; jeg vil her ikke
vide af din Familie. Gaae din Bei.

F f 2

Anges-

Angelique.

Min beste Farbroder!

Geronte.

Gaae din Vei, siger jeg.

(Angelique gaaer nedslagen bort.)

En og tivende Scene.

Picard. Frue Dalancour. Geronte.

Fruen (til Geronte).

Jeg beder om Forladelse, min Herre.

Geronte

(vender sig til den Side, hvor Angelique gik ud, men af og til vender han sig til Frue Dalancour).

Det er besynderlig! Den Næseviis! hun vil komme herhid for at være mig til Besvar. Der er en Trappe at gaae ned af. Jeg skal lade denne Dør tilspærre.

Fruen.

Bliu ikke vred, min Herre. Hvad mig angaaer,
kan jeg forsikre Dem — —

Geronte

(vil gaae ind i sit Værelse, men han vil ikke gaae forbi
Frue Dalancour. Han siger til Picard:)

Du siger, at Dorval er i mit Værelse?

Picard.

Sa, Herre.

Fruen

(som bliver Gerontes Forlegenhed vær, triner tilbage).

Passer, Passer, min Herre! jeg er Dem ikke i
Beien.

Geront-

Geronte

(til Frue Dalancour, i det han gaaer hende forbi, og
hilsen hende neppe).

Tiener! — Jeg skal lade denne Dør tilspærre.
(Picard folger sin Herre.)

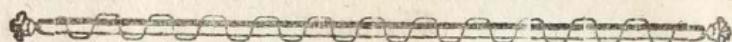
To og tivende Scene.

Frue Dalancour (allene).

Hvilken Karakteer! Men det er ikke det, som foruroliger mig; det er min Mands Bekymring, det er Angeliques Tale. Jeg har en Gisning, og jeg frygter — Jeg vilde gjerne komme efter Sandheden, og jeg stielver for at undersøge den.

Ende paa den første Aft.

A n d e n A f t.

Første Scene.

Dorval. Geronte.

Geronte.

Lad os nu spille, og tæl ikke mere til mig derom.

Dorval.

Men det gelder om en Brodersøn.

Geronte (heftig).

En Mar, en Dosmer, som er en Slave af sin Kone, og et Offer for sin Forsøngelighed.

Dorval.

Vær lemseldig, min Ven, vær lemseldig.

Geronte.

Og De med Deres Ligegyldighed, De gør mig rasende.

Dorval.

Leg taler til det beste.

Geronte.

Tag en Stoel.

(Gætter sig.)

Dorval

(med en medlidende Tone, i det han flytter sin Stoel).

Den stakkels Mand!

Geronte.

Lad os see det Spil fra i Gaar.

Dorval

(stodse i samme Tone).

Han er forloren.

Gerons

Geronte.

Aldeles ikke. Lad see.

Dorval.

Han er forloren, siger jeg Dem.

Geronte.

Det er jeg vis paa, det ikke er.

Dorval.

Dersom De ikke kommer ham til Hielp, saa er han forloren.

Geronte.

Hvem?

Dorval.

Deres Broderson.

Geronte (hestig).

Ih! jeg taler om Spillet. Sæt Dem.

Dorval (sætter sig).

Sa, jeg vil gierne spille; men hør mig først.

Geronte.

Vil De endnu tale om Dalancour?

Dorval.

Det kunde nok være.

Geronte.

Jeg vil ikke høre Dem.

Dorval.

Hader De da Dalancour?

Geronte.

Aldeles ikke. Jeg hader intet Menneske.

Dorval.

Men dersom De ikke vil — —

Geronte.

Giv dog Ende derpaa. Spil, lad os spille,
eller jeg gaaer min Vei.

Dorval.

Endnu et Ord, og saa holder jeg op.

F f 4

Geronte

Geronte.

Hvilken Taalmodighed!

Dorval.

De har Midler — —

Geronte.

Sa, Himlen være lovet!

Dorval.

Flere end De behøver.

Geronte.

Sa, og som ere til mine Venners Dienestie.

Dorval.

Og De vil ikke give Deres Broderson noget?

Geronte.

Ikke en Hvid.

Dorval.

Følgelig —

Geronte.

Følgelig?

Dorval.

Hader De ham.

Geronte (hettigere).

Følgelig veed De ikke selv, hvad De siger. Jeg hader, jeg affskyer hans Tænkemaade, hans flette Opsætning. At give ham Penge, det er kun at vedligeholde hans Forsængelighed, hans Ødselhed og hans Daarligheder. Lad ham forandre sin Tænkemaade, saa skal jeg ogsaa forandre mig i Hensigt til ham. Jeg vil, at Fortrydelsen skal fortjene Belgierninger; men jeg vil ikke, at Belgierninger skal forhindre Fortrydelsen.

Dorval

(Synes efter et Pieblks Taushed at være overbevist, og siger lemfældig:)

Lad os spille. Kom, spil.

Geront-

Geronte.

Ta, lad os spille.

Dorval (spiller).

Det gør mig ondt —

Geronte (spiller).

Skaf for Kongen.

Dorval (som før).

Og den stakkels Pige!

Geronte.

Hvem?

Dorval.

Angelique.

Geronte.

O! hvad hende angaaer, det er en anden Sag.
Tael til mig om hende.

Dorval.

Hun maae ogsaa lide meget.

Geronte.

Det har jeg tækt paa, og har ogsaa sørget ders-
for. Jeg vil givte hende bort.

Dorval.

Desto bedre. Hun er det vel værd.

Geronte.

See det er, for Exempel, en fuldkommen lille
Pige. Ikke sandt?

Dorval.

To.

Geronte.

Lykkelig den, som faaer hende! (Han grunder
lidt, reiser sig, og falder) Dorval!

Dorval.

Min Ven!

Geronte.

Hør.

F f 5

Dor-

Dorval (reiser sig).

Nu vel? —

Geronte.

De er min Ven.

Dorval.

Tilforladelig.

Geronte.

Dersom De vil have hende, saa giver jeg Dem
hende. —

Dorval.

Hvad?

Geronte.

Ja, min Broderdatter.

Dorval.

Hvorledes?

Geronte (hestig).

Hvorledes? Hvorledes? Er De døv? For-
staaer De mig ikke? Jeg taler jo tydelig. Ja, der-
som De vil have hende, saa giver jeg Dem hende.

Dorval.

Ah! ah!

Geronte.

Og dersom De øgter hende, saa giver jeg hende,
foruden hendes Medgivt, 25000 Rdlr. af mine egne
Penge. Hum! hvad siger De dertil?

Dorval.

Min beste Ven! De gør mig sor megen Ære.

Geronte.

Jeg kiender Dem, og jeg gør ikke uden min
Broderdatters Lykke.

Dorval.

Men — —

Gerone-

Geronte.

Hvorledes?

Dorval.

Hendes Broder — —

Geronte.

Hendes Broder! hendes Broder vil intet sige —
Det er mig, som har over hende at sige. Lovene,
min Broders Testament — Det er mig, som er
Herre. Nu vel! sat strax en Slutning.

Dorval.

Det, som De der foreslaaer mig, min Ven, er
ikke en Ting, hvori man maae overile sig. De er
alt for hastig.

Geronte.

Jeg finder ingen Bansfeligheder deri. Dersom
De elsker hende, dersom De har Agtelse for hende,
dersom hun staar Dem an, saa er altting afgjort.

Dorval.

Men — —

Geronte (vred).

Men, men. Lad os engang høre Deres Men.

Dorval.

Regner De da det ulige Forhold af 16 Aar til
45 for slet intet?

Geronte.

Aldeles ikke. De er endnu ung, og jeg kiender
Angelique; hun er ikke af de flygtige Hoveder.

Dorval.

Desuden kunde hun jo have en Kiereste.

Geronte.

Hun har ingen.

Dor-

Dorval.

Er De ogsaa vis derpaa?

Geronte.

Meget vis. Nu vel! lad os slutte Kibbet. Nu gaaer jeg hen til min Notarius; jeg lader opsette Kontrakten, og hun hører Dem til.

Dorval.

Saa sagte, min Ven, saa sagte.

Geronte (hestig).

Nu vel! Hvordan? Vil De endnu trætte mig, giøre mig fortredelig, og falde mig kiedsommelig med Deres Nøsen, med Detes Kold sindighed?

Dorval.

De vil da altsaa?

Geronte.

Ga, give Dem en smuk, sædelig, ærbar, dydig Pige, med 100000 Rdlsr Medgivt, og 25000 Rdsl. Brudegave. Fortryder De derpaa?

Dorval.

Det er meget mere, end jeg fortiner.

Geronte (hestig).

Deres Beskedenhed kunde i dette Sieblik giøre mig Daarekistegal.

Dorval.

Bliv ikke vred. De vil altsaa have det?

Geronte.

Ga.

Dorval.

Nu vel, jeg samtykker det.

Geronte (glad).

Er det vist?

Dor-

Dorval.

Men, med Vilkaar — —

Geronte.

Hvad?

Dorval.

At Angelique ogsaa samtykker.

Geronte.

Har De ingen andre Vanfæligheder?

Dorval.

Ingen uden den.

Geronte.

Det er mig meget kiert. Det indestaar jeg
Dem for.

Dorval.

Desto bedre, dersom det bliver stadsfæstet.

Geronte.

Vist, ganße vist. Omsavn mig, min kiere Bro-
dersøn!

Dorval.

Saa lad os da omsavne hinanden, min kiere
Farbroder!

Auden Scene.

Dalancour. Geronte. Dorval.

(Dalancour kommer ind af den mellemste Dør;
bliver sin Farbroder vær. I det han gaaer
der igennem, hører han efter. Han tager
Flugten ind til sit, men bliver staande ved
Døren for at høre.)

Geronte.

Det er den lykkeligste Dag i mit Liv.

Dor-

Dorval.

Hvor De er elskværdig, min Ven!

Geronte.

Jeg gaaer nu hen til Notarius. Altting skal være
færdig i Dag. (kalder) Picard!

Tredie Scene.

De Forrige. Picard.

Geronte (til Picard).

Min Hat og min Stok.

(Picard gaaer.)

Fierde Scene.

Dorval. Geronte. Dalancour (ved sin Dør).

Dorval.

Jeg vil imidlertid gaae hjem.

Emte Scene.

De Forrige. Picard.

Picard

(giver sin Herre Hat og Stok, og gaaer saa ind).

Siette Scene.

Dorval. Geronte. Dalancour (ved sin Dør).

Geronte.

Nei, nei, bliv nu her; jeg kommer strax igien.
Spiis hos mig til Middag.

Dor-

Dorval.

Jeg har noget at skrive; jeg maae lade min Forvalter komme ind, som er en Møil fra Byen.

Geronte.

Gaae ind i mit Værelse, skriv der, og send saa Brevet bort med Picard. Ja Picard skal selv gaae; det er en god Karl, saa tilkkelig og troe. Jeg stiender undertiden paa ham, men jeg vil ham overmaade vel.

Dorval.

Nu vel! siden De da endelig vil, saa vil jeg da gaae derind og skrive.

Geronte.

Altting er afgjort.

Dorval.

Ja, saaledes som vi ere blevne enige.

Geronte

(tager ham ved haanden).

Paa Kavaleers Parole,

Dorval (giver ham sin).

Ja paa Kavaleers Parole.

Geronte

(i det han gaaer).

Min kiere Broderson!

(Han gaaer.)

Dalancour

(viser Glæde ved de sidste Ord).

Syvende Scene.

Dalancour. Dorval.

Dorval (for sig selv).

I Sandhed, alt det, som her hænder mig, forekommer mig som en Drøm. Jeg givte mig! jeg, som aldrig har tænkt derpaa!

Dalan-

Dalancour

(med den største Glæde).

Ah! min beste Ven! jeg ved ikke, hvorledes jeg skal bevidne Dem min Erkiendtlighed.

Dorval.

Hvorover?

Dalancour.

Har jeg ikke hørt alt, hvad min Farbroder har sagt? Han elsker mig, han beklager mig, og han gaaer til sin Notarius; han har givet Dem sin Ere til Pant. Jeg seer alt for vel, hvad De har gjort for mig. Jeg er det lykkeligste Menneske paa Jorden.

Dorval.

Smiger Dem ikke saa meget, min Ven! Der er ikke et Ord sandt af alt, hvad De der bider sig ind.

Dalancour.

Hvorledes det?

Dorval.

Jeg haaber nok med Tiden at funne være Dem til Nutte hos ham; og herefter faaer jeg et Paaskud, som vil endog giøre, at jeg kan tage mig af dem til Deres Fordeel. Men for nærværende Tid —

Dalancour (hestig).

Hvorpaa har han da givet sin Ere til Pant?

Dorval.

Det skal jeg sige Dem. Det kommer deraf, at han har gjort mig den Ere, at foreslaae mig sin Broderdatter til ægte —

Dalancour (glad).

Min Søster? Tager De derimod?

Dor-

Dorval.

Dersom De er tilfreds dermed.

Dalancour.

Det er mig kiert; det glæder mig. Men hvad
Medgivten angaaer, saa kiender De min nærværende
Forfatning.

Dorval.

Det kan vi siden tale om.

Dalancour.

Min beste Broder! lad mig omsavne Dem af
mit ganske Herte.

Dorval.

Jeg smigrer mig med, at min Farbroder ved
denne Leilighed — —

Dalancour.

Det er en Forbindelse, som vil giøre min Lykke.
Jeg trængte høiligen dertil. Jeg har været hos min
Prokurator, men fandt ham ikke.

Ottende Scene.

Fruen Dalancour. Dalancour. Dorval.

Dalancour

(bliver sin Kone vær).

Ah! min Kone — —

Fruen

(til Dalancour).

Jeg ventede paa dig med Utaalmodighed. Jeg
hørte dig tale — —

Dalancour.

Min Kone! her fremstiller jeg Hr. Dorval for
dig, som min Svoger og som Angeliques Mand.

G g

Fruen

Fruen (glad).

Saa?

Dorval (til Fruen).

Det vil smigre mig meget, Frue, om min Lykke
kan forsiene Deres Bisald.

Fruen (til Dorval).

Det glæder mig meget, min Herre, og jeg ønsker
Dem til Lykke af mit ganske Herte. (sagte) Hvad
er det da, at man har sagt mig om min Mands slette
Omfændigheder?

Dalancour (til Dorval).

Ved min Søster det?

Dorval.

Jeg troer det ikke.

Fruen (sagte).

Det er altsaa ikke Dalancour, som gør dette
Givtermaal.

Dalancour.

Vil De, at jeg skal lade hende komme hid?

Dorval.

Nei. Man maae i Forveien underrette hende
derom; der kunde endnu være en Vanskelighed i Veien.

Dalancour.

Hvilken?

Dorval.

Hendes Samtykke.

Dalancour.

Frygt ikke for det; jeg kiender Angelique desuden.
Deres Stand, Deres Fortienester — Lad mig kun
raade; jeg skal nok tale med min Søster.

Dorval.

Nei, min Ven, jeg beder Dem; lad os ikke for-
dærve Tinget. Lad Hr. Geronte raade.

Dalan-

Dalancour.

Ogsaa det.

Fruen (saate).

Jeg forstaer mig slet ikke paa noget af alt dette.

Dorval.

Jeg gaaer nu ind i Deres Farbroders Værelse
for at skrive; min Ven har tilladt mig det. Han
har endog befalet mig, at oppebie sig der. Jeg siger
ikke Farvel. Vi sees med det første.

(Han gaaer ind i Gerontes Værelse.)

Niende Scene.

Dalancour. Frue Dalancour.

Fruen.

Som jeg hører, saa er det ikke dig, der givter
din Søster bort.

Dalancour (forlegen).

Det er min Farbroder.

Fruen.

Din Farbroder? Har han talst til dig derom?
Har han begiert dit Samtykke?

Dalancour (lidt heftig).

Mit Samtykke? Saae du ikke Dorval? Har
han ikke sagt mig det? Kalder man ikke det at be-
giere mit Samtykke?

Fruen (lidt heftig).

Jo. Det er en Høflighed af Hr. Dorval. Men
din Farbroder har slet intet sagt dig derom.

Dalancour (forlegen).

Det volder — —

Fruen.

Det volder — — at han ganske og aldeles for-agter os.

Dalancour (hestig).

Men du lægger altting ud til det værste; det er affyeligt! Du er utaaelig.

Fruen (lidt vred).

Jeg utaaelig? Du finder, at jeg er utaaelig? (meget omt) Ah, min Ven! det er den første gang, at slygt et Udtryk kommer fra dig. Du maae være meget bekymret, at du kan saaledes forglemme dig selv.

Dalancour

(sagte med Henrykelse).

Ah! det er kun alt for sandt. (hoit) Min beste Kone! jeg beder dig af mit ganske Hierte om Forla-delse. Men du kiender min Farbroder. Vil du, at vi endnu mere skal lægge os ud med ham? Vil du, at jeg skal skade min Søster? Partiet er godt; der er intet derpaa at udsætte. Min Farbroder har valgt det, som er saa meget desto bedre. Det er en Ule-lighed mindre baade for dig og mig.

Fruen.

Jeg holder ret af, at du tager Tingene fra den gode Side; jeg roser og beundrer dig dersor. Men tillad mig en Anmerkning. Hvem er det vel, der skal høre Omsorg for det fornødne Udstyr, som tilkommer en ung Pige, der skal givtes? Er det din Farbroder, som tager sig det paa? Vilde det være sammeligt? Vilde det være anständigt?

Dalancour

Dalancour.

Du har Ret — Men det har endnu Tid; derom tales vi nærmere ved.

Fruen.

Hør. Jeg har Angelique kier, det veed du; den lille Uerkiedtlige fortiente ikke, at jeg skulde bære ringeste Omsorg for hende. Imidlertid er hun din Søster.

Dalancour.

Hvorledes? Du kalder min Søster uerkiedtlig? Og hvorfor?

Fruen.

Lad os for nærværende Tid ikke tale derom. Jeg vil forlange en Forklaring af hende, som skal være imellem hende og mig; og siden —

Dalancour.

Nei, jeg vil vide det.

Fruen.

Men bie, min beste Ven!

Dalancour (meget heftig).

Nei, jeg vil vide det, siger jeg.

Fruen.

Siden du saa vil have det, saa faaer jeg forsøge dig.

Dalancour (sagte).

Himmel! jeg skielver bestandig.

Fruen.

Din Søster —

Dalancour.

Nu vel.

Fruen.

Jeg troer, at hun er paa din Farbroders Partie.

G 9 3

Fruen.

Dalancour.

Hvorfor det?

Fruen.

Hun har været saa driffig at sige til mig, at dine Omstændigheder stod paa slette Fodder, og at —

Dalancour.

Mine Omstændigheder paa slette Fodder — kan du troe det?

Fruen.

Nei. Men hun talte til mig paa en Maade, som gav mig at forstaae, at hun havde mig mistænkt for, at være Larsag dertil, eller at jeg i det mindste havde hinlpet til med.

Dalancour (hestigere).

Dig? Hun har dig mistænkt? Dig?

Fruen.

Oliv ikke vred, beste Ven! Jeg seer nok, at hun har ingen Eftertanke.

Dalancour (passioneret).

Min beste Kone!

Fruen.

Lad det ikke gaae dig nær; thi hvad mig angaaer, saa tænker jeg ikke mere derpaa. Alting kommer deraf — din Farbroder er Skyld i alting.

Dalancour.

Ah! nei, min Farbroder er ikke ondstabsfuld.

Fruen.

Han ikke ondstabsfuld? Himmel! kan der være noget værre til paa Jorden? Har han ikke endnu for et Dieblik siden viist mig — Men jeg forlader ham det.

Tien-

Tiende Scene.

Fruen Dalancour. En Tiener. Dalancour.

Tieneren

(til Dalancour).

Her er et Brev til Herren.

Dalancour

(ivrig, tager Brevet).

Giv hid.

(Tieneren gaaer.)

Ellevte Scene.

Fruen Dalancour. Dalancour.

Dalancour

(sagte, ængstlig).

Lad os see. Det er fra min Prokurator.

(Aabner Brevet.)

Fruen.

Hvem er det, som skriver dig til?

Dalancour (sorlegen).

Et Dieblik —

(Han triner lidt afsidens, læser sagte, og viser Bekymring.)

Fruen (sagte).

Skulde der være nogen Ulykke paa Færde?

Dalancour

(efter at have læst).

Det er ude med mig.

Fruen (sagte).

Hvor mit herte banker!

Dalancour

(Sagte, med den største Bevægelse).

Min stakkels Kone, hvad skal der blive af hende?
Hvorledes skal jeg sige hende det? Jeg har ikke Mod
nok dertil.

Fruen (grædende).

Min beste Dalancour! sig mig, hvad det er: for-
troe mig det. Er jeg ikke din beste Ven?

Dalancour.

See der, læs, og kænd min Tilstand.

(Giver hende Brevet, og gaaer.)

Tolvte Scene.

Fruen (allene).

Jeg skielver. Læser j "Alting er forsoren, min
"Herre. Kreditorerne have ikke villet underskrive,
"Dommen er nu konfirmeret, og vil blive Dem be-
"kiendgiort. Vogt Dem vel, der følger Arrest med."
Af, hvad har jeg læst! Hvad faaer jeg her at vide!
Min Mand forgieldet — i Fare for at miste sin Fri-
hed! Men — hvorledes er det muligt? Han har
ikke spiller — ikke været i farlige Selskaber — ingen
Pragt. — Skulde det være for min Skyld? Af
Gud! hvilket græsselfigt Lys opklarer mine Nine! An-
geliques Gebreidelser, Gerontes Had, og den Toragt,
han stedse har viist mig — — Taagen adspredes.
Jeg seer min Mands Brøde, og jeg seer hans alt for
store Kierlighed har forlebet ham, og min Uersarenhed
har forblindet mig. Dalancour er skyldig, og jeg er
det maaskee endnu mere end han. — Men hvad hjælp
i den

i denne græsselfige Forsfatning? Hans Farbroder allene — ja hans Farbroder kan raade God derpaa. — — Men skulde Dalancour i disse bedrøvelige og kummerfulde Djebliske være i Stand til — Men, om jeg er Aarsagen (dog mod min Billie) — hvorfor gaaer jeg da ikke selv? — Ja, om jeg ogsaa skulde kaste mig for hans Fodder. — — Men med denne bistre og ubøielige Karakteer, kan jeg vel haabe at bevæge ham? — Skal jeg gaae og stille mig blot for hans Haardheder? Ah! hvad vil det sige! Hvad ere alle Ydmysgeler imod min Mands Skækkelige Forsfatning! Ja jeg iler; denne ene Tanke giver mig Mod.

(Hun vil gaae ind i Gerontes Værelse.)

Trettende Scene.

Frue Dalancour. Marton.

Marton.

Hvad bestiller De her, Frue? Hr. Dalancour er gaafse fortvivlet.

Fruen.

Himmel! jeg iler ham til Hjelp.

Fiortende Scene.

Marton (allene).

Hvilken Ulykke! Hvilken Forvirring! Dersom det er hende, som er Skyld deri, saa fortinerer hun det ogsaa — Hvad seer jeg!

Femtende Scene.

Marton. Valerius.

Marton.

Hvad har De her at bestille, min Herre? De tager Deres Tid meget ilde i Agt. Hele Huset har Sorrig.

Valerius.

Jeg formodede det nok. Jeg kommer nu fra Dalcours Prokurator, og jeg kommer for at tilbyde ham min Pung og min Kredit.

Marton.

Det er meget veltænkende. Intet kan være ædlere.

Valerius.

Er Hr. Geronte hjemme?

Marton.

Nei. Tieneren sagde mig, at han nylig saae ham hos sin Notarius.

Valerius.

Hos sin Notarius?

Marton.

Sa; han har altid noget for. Men, vilde De tale med ham?

Valerius.

Sa, jeg vil tale med hele Verden. Hr. Dalcours slette Omstændigheder gaae mig nar. Jeg er eene, og jeg har Midler, som jeg selv raader over. Jeg elsker Angelique; jeg kommer hid for at giøre ham det Tilbud, at ægte hende uden Medgivt, og at dele min Stand og mine Midler med hende.

Marton.

O! det er Dem ret værdigt! Det er alt, hvad der kan vise Hviagtelse, Kierlighed og Edelmodighed.

Vale-

Valerius.

Troer du, at jeg kan smigre mig med — —
Marton (glad).

Ja; og det saa meget mere, siden Frøkenen staar
vel anskreven hos sin Farbroder, som vil givte hende
bort.

Valerius.

Vil han givte hende bort?

Marton.

Ja.

Valerius.

Men, siden det er ham, der vil givte hende bort,
saa vil han vel ogsaa være Herre over at foreslaae
hende Partiet.

Marton

(ester nogen Lavshed).

Det kunde nok være.

Valerius.

Kan det være mig nogen Trøst?

Marton.

Hvorsor ikke det? (vender sig mod Coulisserne)
Kom, kom, Frøken.

Sextende Scene.

De Forrige. Angelique.

Angelique.

Jeg er ganste forstrækket.

Valerius

(til Angelique).

Hvad fattes Dem, Frøken?

Angelique

(til Valerius).

Min stakkels Broder!

Mart-

Marton

(til Angelique).

Endnu det samme?

Angelique (til Marton).

Han er lidt mere roelig.

Marton.

Hør engang, Frøken. Hr. Valerius har sagt
mig mange gode Ting, baade for Dem og Deres
Broder.

Angelique.

Før ham ogsaa?

Marton.

Dersom De vidste det Offer, han er sindet at
gjøre —

Valerius

(sagte til Marton).

Sig hende det ikke. (vender sig mod Angelique)
Kan der vel være noget Offer, som hun ikke fortiner?

Marton.

Men, man maae tale til Hr. Geronte derom.

Angelique.

Om du vilde paataage dig det, min beste Ven!

Marton.

Gierne. Hvad skal jeg sige ham? Lad os raad-
flaae derom. Men jeg hører nogen. (lober til Geron-
tes Værelse og kommer tilbage) Det er Hr. Dorval. Va-
lerius, lad Dem ikke see. Lad os gaae ind i mit
Kammer, der kan vi tale sammen i vor Magelighed.

Valerius

(til Angelique).

Dersom De seer Deres Broder — —

Mar-

Marton.

Saa kom dog, min Herre! saa kom dog.

(Hun stoder ham for ved sig; han gaaer, og
hun folger ham.)

Syttende Scene.

Angelique. Dorval.

Angelique (sagte).

Hvad skal jeg tage mig for hos Hr. Dorval?

Jeg kan gierne gaae bort.

Dorval

(til Angelique, som vil gaae bort).

O! Frøken — Frøken —

Angelique.

Min Herre — —

Dorval.

Har De seet Deres Farbroder? Har han ikke
sagt Dem noget?

Angelique.

Jeg har seet ham i Morges.

Dorval.

Førend han gif ud?

Angelique.

Ja, min Herre.

Dorval.

Er han kommen hjem igien?

Angelique.

Nei, min Herre.

Dorval (sagte).

Godt. Endnu veed hun intet.

Angelique.

Forslad, min Herre. Er der noget Nyt, som
angaaer mig?

Dor-

Dorval.

Deres Farbroder holder af Dem.

Angelique (beskeden).

Han er god.

Dorval.

Han tænker paa Dem — med Alvorlighed.

Angelique.

Det er en Lykke for mig.

Dorval.

Han har i Sinde at givte Dem bort.

Angelique

(viser megen Beskedenhed).

Dorval.

Hem! Hvad siger De dertil?

Angelique (som før).

Dorval.

Vil det være Dem kert, at blive giot?

Angelique (beskeden).

Jeg staer under min Farbroder.

Dorval.

Vil De, at jeg skal sige Dem endnu noget mere?

Angelique

(lidt myggierig).

Men — Ligesom De behager, min Herre.

Dorval.

Sa, Valget er alt giort?

Angelique (sagte).

O himmel! hvor jeg frygter!

Dorval (sagte).

Jeg troer, det er Glæde.

Angelique (skielvende).

Tor jeg spørge Dem, min Herre?

Dor-

Dorval.

Hvorom, Frøken?

Angelique

(stede stielvende).

Kiender De den, man har bestemt mig?

Dorval.

Ta, jeg kiender ham, og De kiender ham ogsaa.

Angelique (lidt glad).

Jeg kiender ham ogsaa?

Dorval.

Tilforladelig kiender De ham.

Angelique.

Min Herre! tor jeg — —

Dorval.

Tæl, Frøken!

Angelique.

Sørge Dem om dette unge Menneskes Navn?

Dorval.

Det unge Menneskes Navn?

Angelique.

Ta, isald De kiender ham.

Dorval.

Men om han nu ikke var saa aldeles ung?

Angelique

(sagte, bevæget).

Himmel!

Dorval.

De er dydig — De staer under Deres Farbroder.

Angelique (stielvende).

Troer De, min Herre, at min Farbroder vil giøre mig til et Offer?

Dorval.

Hvad falder De Offer?

Ange-

Angelique

(med Passion).

Ah — uden mit Hiertes Samtykke. Han er
saa god! Hvem kan have givet ham dette Raad?
Hvem kan have foreslaet ham dette Partie?

Dorval (lidt stodt).

Men — dette Partie — Om det nu var mig,
Frøken?

Angelique (glad).

De, min Herre? Desto bedre.

Dorval (fornoiet).

Desto bedre?

Angelique.

Ga, jeg kiender Dem; jeg veed De er veltæn-
kende og ædelmodig; jeg fæster min Liid til Dem.
Dersom De har givet min Farbroder dette Raad, har
De foreslaet ham det Partie, saa haaber jeg, De
vil finde Midler til, at saae ham paa andre Tanker.

Dorval (sagte).

Ah! ah! det er ikke saa galt. (til Angelique)
Frøken —

Angelique (bedrovet).

Min Herre —

Dorval.

Er Deres Hierte indtaget?

Angelique

(med Passion).

Ah! min Herre!

Dorval.

Seg forstaaer Dem.

Angelique.

Hav Medynk med mig.

Dor-

Dorval (sagte).

Jeg forudsaae det. Til al Lykke, at jeg ikke er forelsket i hende; men jeg begyndte at faae lidt Smag derpaa.

Angelique.

De siger mig intet, min Herre.

Dorval.

Men, Frøken — —

Angelique.

Tager De nogen sædeles Andeel i den Person,
som man vil give mig?

Dorval.

Lidt.

Angelique

(med Ivrighed og Mod).

Jeg vil have ham, det kan jeg lade Dem vide.

Dorval (sagte).

Det stakkels Barn! Jeg holder af hendes Oprigtighed.

Angelique.

Af! vær medlidende, vær ødelmodig.

Dorval.

Nu vel, Frøken — det skal jeg — jeg lover
Dem det — Jeg skal tale med Deres Farbroder;
jeg skal giøre alt, hvad der er mig muligt, for at
De skal blive fornæret.

Angelique (glad).

Ah! hvor jeg holder af Dem!

Dorval (fornæret).

Den lille Stakkel!

h h

Angeli-

Angelique

(med Henrykelse).

De er min Belgiorer, min Beskytter og min
Fader. (Hun tager hans haand.)

Dorval.

Mit siere Barn!

Attende Scene.

De Forrige. Geronte.

Geronte

(glad paa sin Maade).

Godt. Bravo! frisk Mod! det fornsier mig,
mine Øjen.

Angelique

(trækker sig Kamfuld tilbage. Dorval smiler).

Geronte.

Men hvorledes? Er det min Nærvarelse, som
gør jer bange? Jeg fordømmer ikke lovlig tilladte
Kæsser. Det har du gjort vel i, Dorval, at du i
Forveien har underrettet hende derom. — Frisk, Fris-
ken! omfavn din Brudgom.

Angelique (sorfærdet).

Hvad hører jeg!

Dorval

(sagte, smilende).

Nu er jeg robet.

Geronte

(til Angelique heftig).

Hvad skal det betyde? Hvilk'en ilde anbragt Be-
kedenhed! Naar jeg ikke er tilstede, saa nærmer du
dig til ham, og naar jeg kommer, viger du tilbage.

Kom

Kom frem. (til Dorval opbragt) Nu De, kom dog ogsaa frem.

Dorval (leende).

Saa sagte, min Ven!

Geronte.

Ta De leer; De soler Deres Lykke. Jeg seer gjerne, at man leer, men jeg seer ikke gjerne, at man gibr mig arrig. Forstaer De, min Hr. Griner? Kom hid og hør mig.

Dorval.

Men De selv, hør De ogsaa.

Geronte

(til Angelique).

Kom dog nærmere.

(Han vil tage hende ved Haanden).

Angelique (grædende).

Min Farbroder!

Geronte

(til Angelique).

Du græder, du stiller dig an som et Barn. Jeg troer du holder mig for Nar. Han tager hende ved Haanden, og trænger hende til at komme frem midt paa Skuepladsen; siden vender han sig mod Dorval, og siger til ham med en Slags Munterhed) Jeg har hende.

Dorval.

Lad mig i det mindste tale.

Geronte (hestig).

Stille!

Angelique.

Min beste Farbroder!

Geronte (hestig).

Stille! (Han forandrer Tonen, og siger rolig) Jeg har været hos min Notarius; jeg har bragt altting i

Stand. Han har opsat Conceptet i min Nærværelse; han vil strax bringe det, og saa skrive vi under.

Dorval.

Men dersom De vilde høre mig —

Geronte.

Stille! Hvad Medgivten angaaer, saa har min Broder begaact den Dumhed, at lade den blive i hans Sons Hænder. Jeg formoder rigtig, at der er nogen Slags uredelig Behandling fra hans Side; men det sætter mig ikke i Forlegenhed. De, som har havt med ham at bestille, har kun gjort deres Sager slet. Medgivten kan ikke forvanskies, og i al Hald saa er det mig, som staaer jer til Ansvar deraf.

Angelique (sagte).

Jeg kan ikke holde det længere ud.

Dorval (forlegen).

Det er alt sammen meget godt; men —

Geronte.

Hvordan?

Dorval

(Seer paa Angelique).

Frokenen har noget at sige Dem desangaaende.

Angelique

(hastig og skielvende).

Jeg, min Herre?

Geronte.

Jeg gad nok hørt, hvad hun kan have at udsætte paa det, jeg gior, paa det, jeg befaler, og paa det, som jeg vil. Det, jeg vil, det, jeg befaler, og det, jeg gior, gior, vil og befaler jeg for dit Beste. Forstaaer du?

Dorval,

Saa vil jeg da selv tale.

Geron-

Geronte.

Og hvad har De at sige mig?

Dorval.

At det gør mig ondt, men at dette Givtermaal ikke kan skee.

Geronte.

Død og Dievelen! (Angelique viger forstørrelket tilbage, og Dorval ligeledes.) De har givet mig Deres Ære til Pant.

Dorval.

Ta; men paa Vilkaar — —

Geronte

(vender sig til Angelique).

Skulde det være denne Næsviis? Kunde jeg troe det — Dersom jeg kunde formode det — —

(truer hende.)

Dorval (salvorlig).

Nei, min Herre! De har Uret.

Geronte

(vender sig til Dorval).

Det er altsaa Dem, som bryder Deres Lovte?

(Angelique tager Leiligheden i Agt, og tager Flugten.)

Nittende Scene.

Dorval. **Geronte.**

Geronte (bliver ved).

Som misbruger mit Vensteb, min Hengivenhed?

Dorval

(lostet Stemmen).

Men saa hør dog Aarsagerne —

Geronte.

Inaen Aarsager. Jeg er en ærekier Mand; og dersom De ogsaa er det, saa lad os strax assted. (i det han vender sig kalder han:) Angelique!

Dorval

(tager Flugten).

Vokker fare efter den Mand! Han var i Stand til at drive mig til det nderste.

Geronte.

Hvor er hun, Angelique?

Thvende Scene.

Geronte (allene. Han kalder bestandig).

Picard! Marton! — Men jeg skal nok finde hende. Det er Dem, jeg vil i Hærd med. (vender sig om, og seer ikke Dorval; han bliver staende ganske maalos.) Hvorledes? Han lader mig blive her allene? (han kalder) Dorval! min Ven Dorval! Ah! den Uværdige! Ah! den Utaknemmelige! — Heida! kom no-gen hid. — Picard!

En og thvende Scene.

Picard. Geronte.

Picard.

Herre.

Geronte.

Skurk, du svarer ikke?

Picard.

Forlad mig det, Herre! her er jeg.

Geronte.

Kieltring! jeg har kaldt ti Gange paa dig.

Picard.

Picard.

Det gør mig ondt — —

Geronte.

Ei Gange, Kieltring.

Picard (sagte, stødt).

Han er sommetider meget hård.

Geronte.

Har du seet Dorval?

Picard (but).

Ja, min Herre.

Geronte.

Hvor er han?

Picard

Han er gaaet bort.

Geronte (hestig).

Hvorledes er han gaaet bort?

Picard (but).

Han er gaaet bort som man gaaer.

Geronte

(meget vred).

Ah! Galgenfugl! er det saaledes at man svarer
sin Herre?

(Han truer ham og faaer ham til at vige.)

Picard

(som viger tilbage, meget vred).

Giv mig min Afsked, Herre —

Geronte.

Give dig Afsked, Kieltring?

(Han truer ham, faaer ham til at vige. Picard

falder ved at vige imellem et Bord og Stolen.

Geronte løber til for at hælpe, og løfter ham op.)

Picard.

Au!

(Han løfter sig paa Ryggen af Stolen, og
viser nogen Smerte.)

h h 4

Gerone-

Geronte (forlegen).

Hvad er der?

Picard.

Jeg har stødt mig, Herre. De har gjort mig til en Krøbling.

Geronte (rørt, sagte).

Det gjort mig ondt. (hoit) Kan du gaae?

Picard

(sædse vred; han forsøger at gaae).

Jeg troer ja, Herre.

Geronte (hestig).

Paa Døren!

Picard (bedrøvet).

Giver De mig min Afsked, Herre?

Geronte (hestig).

Vist ikke. Gaae hjem til din Kone; lad hende pleie dig. (tager sin Pung op og vil give ham Penge) See der, lad dig forbinde.

Picard

(sagte og bevæget).

Hvilken Herre!

Geronte

(byder ham Penge).

Tag dog.

Picard (beskedent).

Nei, Herre. Jeg haaber, at det har intet at sige.

Geronte.

Men tag — —

Picard

(asslaaer det af Erbodighed).

Herre — —

Geronte (hestig).

Hvorledes? Du asslaaer mine Penge? Er det af Stolthed? Er det af Forbittrelse? Er det af Had?

Had? Troer du, at jeg gjorde det med Billie? Tag disse Penge, tag dem, min Ven. Gør mig ikke arrig.

Picard

(tager Pengene).

Oliv ikke vred, Herre. Jeg takker Dem for Deres Godhed.

Geronte.

Gaae strax hem.

Picard.

Ja, Herre.

(han gaaer ilde.)

Geronte.

Gaae langsom.

Picard.

Ja, Herre.

Geronte.

Bie, bie, tag min Stok.

Picard.

Herre —

Geronte.

Tag den, siger jeg; jeg vil saa have det.

Picard

(tager Stokken, og siger i det han gaaer bort:)

Hvilken Godhed!

(Gaaer.)

To og tivende Scene.

Geronte. Marton.

Geronte.

Det er den første Gang i min hele Livstid —

Gid Fanden havde min Hestighed! (han gaaer frem og tilbage med større Skridt.) Det er denne Dorval, som har gjort mig utealmodig.

S h 5

Mar-

Marton.

Vil Herren spise?

Geronte (meget heftig).

Gaae Fanden i Vold!

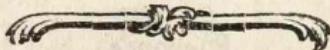
(Han løber ind, og slær sin Dør til efter sig.)

Tre og tyvende Scene.

Marton (allene).

Bel, meget vel. I Dag kan jeg intet udrette
for Angelique. Det er nok saa godt, at Valerius
gaaer sin Vei.

Ende paa den anden Akt.

Tre-

Tredie Aft.

Første Scene.

Picard. Marton.

(Picard kommer ud af den mellemste Dør, og Marton fra Dalancour.)

Marton.

Se, er du her igien?

Picard

(med sin Herres Stol).

Ta, jeg halter lidt, men det vil intet sige; jeg
fik større Skræf end Skade. Det fortiente ikke de
Penge, som han gav mig til at lade mig forbinde for.

Marton.

Der er ingen Ulykke saa stor, at der jo er noget
godt ved den.

Picard (fornoiet).

Min stakkels Herre. Dette Træk har bragt mig
Taarene i Vinene. Om han ogsaa havde brækket mit
Been, saa havde jeg dog forladt ham det.

Marton.

Han har et Hierte! — Det er Skade, at han
har denne hæsselige Feil.

Picard,

Hvem har ikke sine?

Mar.

Marton.

Gaae ind til ham. - Veed du vel, at din Herre endnu ikke har spist?

Picard.

Hvorfor ikke?

Marton.

O! der er Ting paa Færde, mit Barn, forskräckelige Ting paa Færde her i Huset.

Picard.

Jeg veed det. Jeg har modt din Fætter, han har fortalt mig altting. Det er derfor, at jeg kom strax tilbage. Veed min Herre det?

Marton.

Jeg troer det ikke.

Picard.

Ah! hvor vil han ikke blive vred?

Marton.

Sa. Og den stakkels Angelique — —

Picard.

Men Valerius — —

Marton.

Valerius? Valerius er her endnu; han vilde ikke gaae bort. Han er derinde. Han sætter Mod i Broderen, seer paa Søsteren, og troster Fruen. Den ene græder, den anden sukker, og den tredie er fortvivlet. Det er et Chaos, et sand Chaos.

Picard.

Var det dig ikke overdraget, at tale med Herren?

Marton.

Sa, jeg vil ogsaa tale til ham; men nu er han opbragt.

Picard.

Picard.

Jeg vil gaae ind, og bringe ham sin Stok igien.

Marton.

Gaae. Og dersom du seer, at Uveiret har lagt sig, saa fortæl ham noget om hans Brodersøns ulykkelige Tilstand.

Picard.

Ja, jeg skal fortælle ham det, og siden sige dig Beskeed.

(Han aabner Doren sagte, gaaer ind i Gerontes Værelser, og lukker Doren.)

Marton.

Ja, kiere Ven! gaae sagte.

Anden Scene.

Marton (allene).

Det er en god Karl, denne Picard: sagtmodig, skikklig og tjenstagtig. Det er den eneste i hele Huset, som jeg kan lide. Jeg giver mig ikke af med alle og enhver.

Tredie Scene.

Marton. Dorval.

Dorval

(taler sagte; smilende).

Nu vel, Marton.

Marton.

Tienerinde, min Herre.

Dorval (smilende).

Er Hr. Geronte endnu stedse opbragt?

Mart-

Marton.

Der er ikke noget usædvanligt i det. De kiender ham jo bedre end nogen.

Dorval.

Er han bestandig endnu meget vred paa mig?

Marton.

Paa Dem, min Herre? Er han vred paa Dem?

Dorval

(smiler, og bliver ved at tale).

Det forstaaer sig; men det har intet at sige. Jeg kiender ham. Jeg vædder, at dersom jeg vil gaae ind til ham, skal han være den første til at falde mig om Halsen.

Marton.

Det kan nok være. Han holder af Dem, han har Agtelse for Dem, og De er hans eeneste Ven. — Det er imidlertid noget besynderligt, en Mand saa heftig som han — og De, i al Ere og Respekt, det ligegyldigste Menneske paa Jorden.

Dorval.

Det er netop det, som i saa lang Tid har vedligeholdt vores Bekjendtskab.

Marton.

Gaae, gaae ind til ham.

Dorval.

Endnu ikke. Jeg vilde nok først tale med Frsken Angelique. Hvor er hun?

Marton (livrig).

Hun er hos hendes Broder. — Ved De alle de Ulykker, der er hændet hendes Broder?

Dorval (rart).

Ah! ja hele Byen taler derom.

Mar-

Marton.

Og hvad siger man derom?

Dorval.

Kan du spørge? Veltænkende beklage ham, Slet-
tænkende drive Spøk dermed, og de Uerkendtlige for-
lade ham.

Marton.

Ah Himmel! Og den stakkels Frøken?

Dorval.

Jeg maae nødvendig tale med hende.

Marton.

Tor jeg spørge Dem, hvad det gelder om? Jeg
tager mig alt for meget af hende til, at jeg ikke skulde
fortíene denne Artighed.

Dorval.

Jeg har nylig faaet at vide, at en vis Val-
lerius — —

Marton (leer).

Ha ha! Valerius.

Dorval.

Riender De ham?

Marton.

Meget usie, min Herr. Det er altsammen mit
Arbeide.

Dorval.

Desto bedre. Saa maae du staae mig bi.

Marton.

Hiertelig gierne.

Dorval.

Jeg maae ind og forvirre mig om, at Angelique —

Marton.

Og siden om Valerius — —

Dorval.

Sa, jeg skal ogsaa have sat paa ham.

Mart-

Marton (smilende).

Gaae, gaae ind til Hr. Dalancour, saa kan De
saae to Fluor med et Smek.

Dorval.

Hvorledes det?

Marton.

Han er der.

Dorval.

Valerius?

Marton.

Ja.

Dorval.

Det er mig ret kiert. Jeg vil paa staende God
gaae derind.

Marton.

Bie, bie. Vil De, at jeg skal melde Dem?

Dorval (leende).

Jo mænd! har jeg vel nxdig at lade mig melde
hos min Svoger?

Marton.

Deres Svoger?

Dorval.

Ja.

Marton.

Hvem da?

Dorval.

Du veed altsaa intet deraf?

Marton.

Nei.

Dorval.

Nu vel! en anden Gang skal du saae det at vide.

(Han gaaer ind til Dalancours.)

Fier-

Tierde Scene.

Marton (allene).

Han er gal — —

Femte Scene.

Marton. Geronte.

Geronte

(taler ind ad sin Dor).

Oliv der; jeg skal lade Brevet bære bort af en anden. Oliv der — jeg vil saa have det. (vender sig om) Marton!

Marton.

Herre.

Geronte.

Kald paa een af Tinerne, og lad ham strax bære dette Brev hen til Dorval. (vender sig om til sin Dor) Dummerhoved! han halter endnu, og saa vil han dog gaae ud. (til Marton) Gaae dog.

Marton.

Men, Herre — —

Geronte.

Skynd dig.

Marton.

Men Dorval — —

Geronte (hestig).

Ja, til Dorval.

Marton.

Han er her.

Geronte.

Hvem?

Marton.

Dorval.

I

Gerone-

Geronte.

Her?

Marton.

Her.

Geronte.

Dorval er her?

Marton.

Ja, Herre.

Geronte.

Hvor er han?

Marton.

Hos Hr. Dalancour.

Geronte (fortrydelig).

Hos Dalancour, Dorval hos Dalancour. Nu seer jeg, hvordan det hænger sammen; nu forstaaer jeg det. (til Marton) Gaae ind og hent Dorval; sig ham fra mig — Nei, jeg vil ikke, at man skal gaae ind i de fordømte Værelser. Dersom du sætter dine Fodder derind, jager jeg dig strax paa Døren. Kald paa den Elendiges Folk — — Dog nei, lad dem ikke komme. — Gaae du selv ind — Ja, ja; lad ham strax komme hid. Nu vel!

Marton.

Skal jeg gaae derind, eller skal jeg ikke?

Geronte.

Gaae ind, og quel mig ikke længere.

(Marton gaaer ind til Dalancours.)

Siette Scene.

Geronte (allene).

Ja, saa er det. Dorval har indseet, i hvilken prækkelig Fordærvelse denne Ulykkelige har styrtet sig. Ja, han har vidst det førend jeg; og jeg havde endnu ikke

ikke vidst noget deraf, hvis Picard ikke havde sagt mig det. — Det er det netop. — Dorval frygter for en Forbindelse med en Mand, som har ødelagt sig. Han er derinde; han udfører ham, maaßke for at være saa meget des vissere. Men hvorfor har han ikke sagt mig det? Jeg skulde have overtalt og overbevist ham. Hvorfor har han ikke talt til mig derom? Han siger, at min Hestighed ikke har givet ham Tid; det er ikke saa. Han kunde have givet Tid, han kunde jo have biet lidt, saa havde min Hestighed lagt sig, og saa kunde han jo talt. — Uværdige Broderson! Bedrager! Troløse! du har opfret din Formue og din Ære. Jeg har elsket dig, Skindige! jeg har kun elsket dig alt for meget. Jeg skal aldeles udrydde dig baade af mit Hjerte og min Erindring. Herud af Huset, og omkom andensteds. — Men hvor skal han hen? Det kommer ikke mig ved; jeg vil ikke mere tænke derpaa. Det er hans Søster, som jeg tager mig af; det er hende, som fortinerer min Ømhed, min Omsorg — — Dorval er min Ven, og Dorval skal ægte hende. Jeg skal give ham Medgivten; jeg giver ham alle mine Midler: altting. Jeg lader den Skyldige lide, men den Uskyldige skal jeg aldrig forlade.

Syvende Scene. Dalancour. Geronte.

Dalancour

(Seer forskrækket ud, kaster sig for Gerontes Fodder).

Ak! min Farbroder! hør mig for Hjælens Skyld!

J i 2

Geront-

Geronte

(vender sig, seer Dalancour, og viger lidt tilbage).

Hvad vil du? Staae op.

Dalancour

(i samme Stilling).

Min beste Farbroder! see her det allerulykkeligste
Menneske. For Himmelens Skyld hør mig.

Geronte

(lidt rørt, men stedse med Vrede).

Staae op, siger jeg.

Delancour (paa knæ).

De, hvis Hjerte er saa edelt og omst, kan De
staae Haanden af mig for et Feiltrins Skyld, som
kommer af Kierlighed, af en anständig og dydig Kier-
lighed? Jeg har maastee forseet mig deri, at jeg ikke
har fulgt Deres Naad, og at jeg har ringeagtet Der-
es faderlige Omhed; men, kiereste Farbroder! jeg be-
svær Dem i Deres Navn, som har givet mig Livet,
ved det Blod, som De har tilfælles med mig, lad
Dem røre, lad Dem bevæge!

Geronte

(lidt efter lidt bevæget. Han torer Minene, saa at Da-
lancour ikke seer det, og siger sagte:)

Hvordan? Du understaaer dig endnu —

Dalancour.

Det er ikke Tabet af min Stand, som gør mig
utroselig; det er en værdigere Følelse, som besieler
mig: det er Æren. Vilde De vel tillade, at Deres
Brodersøn skulde have Marsag til at rødme over sine
Handlinger? Jeg forlanger ikke noget af Dem for
os selv; kun at jeg paa en værdig Maade kan ester-
komme min Pligt. Og jeg lover for mig og min
Kone, at Nød og Trang aldrig skal forfærde vore

Hier-

Hierter, naar vi fun midt i vores Ulykke har til Trost:
en ubesmittet Nedelighed, vores Kierlighed, Deres
Omhed og Hviagtelse.

Geronte.

Dit Skarn! du fortiente — — men jeg er ogsaa
en Tosse. Dette Slags Svermerie om Slektstab taler
hos mig til Fordeel for en Utaknemmelig — Staas
op, Bedrager! jeg vil betale din Gield, og maa skee
paa denne Maade sætte dig i Stand til, at giøre
en ny.

Dalancour (rørt).

Ah! nei, min Farbroder. Det svær jeg Dem
til — De skal af min Opsørsel see — —

Geronte.

Hvilken Opsørsel, elendige Daare! af en Mand,
som er indtagen af sig selv; som lader sig lede af en
forsængelig, hoffærdig og letsindig Kone — —

Dalancour (hestig).

Nei, jeg svær Dem til, at det ikke er min Ko-
nes Skyld. De kiender hende ikke.

Geronte

(endnu hestigere).

Du forsvarer hende, du lyver mig op i Dinene!
Tag dig i Agt. Der hører fun lidt til, at jeg ikke
for din Kones Skyld tager det Lovte tilbage, som du
har afsnødt mig. — — Ja, ja, jeg tager det til-
bage; du faaer intet af mig. Din Kone, din Kone
— jeg kan ikke lide hende; jeg vil ikke see hende.

Dalancour.

O, min Farbroder! De sonderslader mit Hierte!

Ottende Scene.

De Forrige. Frue Dalancour.

Fruen.

Ah, min Herre! dersom De tiltroer mig at være
Aarsag i Deres Brodersøns slette Omstændigheder, saa
er det billigt, at jeg allene lider deraf. Den Uvi-
denhed, som jeg hidindtil har levet udi, er ingen tils-
strækkelig Undskyldning i Deres Hine. Ung, uerskæn,
som jeg er, har jeg ladet mig lede af en Mand, som
jeg elskede. Verden rev mig hen med sig, og Exem-
pler forsørte mig; jeg var forsguet, og jeg troede mig
lykkelig. Men jeg lader til at være skyldig, og det
er nok. Kun at min Mand maae blive Deres Bel-
gierning verdig, saa understriker jeg Deres græsselige
Dom, og slider mig los af hans Arme. Jeg udbeder
mig kun een Maade af Dem: formindst Deres Had
mod mig, undskyld mit Kion, min Alder, undskyld
en Mands Svaghed, som af alt for megen Kierlig-
hed — —

Geronte.

He! troe ikke at føre mig bag Lyset, Frue.

Fruen.

O Himmel! saa er der da ingen Redning mere!
Af, min beste Dalancour! jeg har altsaa giort dig
ulykkelig — — jeg dser.

(Gader om i en Lænestoel. Dalancour løber
hen for at komme hende til hjælp.)

Geronte

(Uroelig, bevæget, rørt).

Herhid! heida! Marton!

Nien-

Niende Scene.

De Forrige. Marton.

Marton.

Herre, her er jeg, Herre.

Geronte (hestig).

Vend dig om, der — gaae — seer du ikke —
gaae, kom hende til Hielp.

Marton.

Frue, Frue, hvorledes er det sat?

Geronte

(giver Marton en aflang Glæse).

See der, see der, der er Eau de Cologne. (til
Dalancour) Nu vel.

Dalancour.

Ah! min Farbroder —

Geronte

(nærmer sig til Fruen, og siger opfarende til hende:)

Hvorledes er det med Dem?

Fruen

(reiser sig ganke sagte, og siger med en mat Stemme:)

De er alt for god, min Herre, at De vil bes-
kymre Dem om mig. Bryd Dem ikke om min Svag-
hed; det er Hiertet, som taler. Jeg vil samle mine
faa Kræfter, jeg reiser herfra, og jeg skal vide at
stikke mig i min Ulykke.

Geronte

(bevæget, men siger ikke et Ord).

Dalancour (bedrovet).

Ah! min Farbroder! kan De taale, at —

Geronte

(til Dalancour heftig).

Hold Munden. (til Fruen opfarende) Bliv her i
Huset hos Deres Mand.

Fruen.

Fruen.

Ah! min Herre.

Dalancour (henrykt).

Ah! min allerbeste Farbroder!

Geronte

Calvorlig, men uden Hestighed; tager dem hver ved sin
Haand).

Hør. Min Sparsommelighed har ikke været for
mig selv; I havde fundet det engang efter min Død.
I foroder det nu; Kilden er udtomt. Vogt jer vel
derfor; dersom Erkiendtlighed ikke rører jer, saa lad
Æren forbinde jer dertil.

Fruen.

Deres Godhed — —

Dalancour.

Deres Ædelmodighed — —

Geronte.

Det er nok.

Marton.

Herre.

Geronte (til Marton).

Hold Munden, Sladdrer.

Marton.

Da De nu er i Gang med at giøre vel, vil De
da ikke ogsaa giøre noget for Frøken Angelique?

Geronte (hestig).

Apropos! hvor er hun?

Marton.

Hun er ikke langt borte.

Geronte.

Er hendes Kiereste hos hende?

Marton.

Hendes Kiereste?

Geronte.

Geronte.

Ga. Er han endnu vred? Vil han da ikke mere
komme til mig? Skulde han være borte?

Marton.

Hendes Kiereste, Herre — er her.

Geronte.

Saa lad dem komme hid.

Marton.

Angelique og hendes Kiereste?

Geronte (hestig).

Ga, Angelique og hendes Kiereste.

Marton.

Desto bedre. Paa Tinen, Herre. (Siger hen mod
Coulisserne) Kommer hid, kommer hid, mine Børn,
værer ikke bange.

Tiende Scene.

Dalancour. Valerius. Dorval. Geronte.

Angelique. Frue Dalancour. Marton.

Geronte

(da han seer Valerius og Dorval).

Hvad er det? Hvad vil den anden?

Marton.

Det er baade Kieresten og Forlooveren, Herre.

Geronte

(til Angelique).

Kom nærmere.

Angelique

(nærmer sig skielvende, og vender sin Tale til Fruen).

Ah, min Søster! hvor har jeg ikke Aarsag til
at bede Dem om Forladelse!

Marton (til Fruen).

Og jeg ogsaa.

Geronte

Geronte (til Dorval).

Kom hid, min Hr. Brudgom. Nu vel. Et De endnu vred? Hvorfor kommer De ikke?

Dorval.

Er det mig?

Geronte.

Dem selv.

Dorval.

Gorlad mig det; jeg er kun Forlooveren.

Geronte.

Forlooveren?

Dorval.

Sa, der har De hele Hemmeligheden. Dersom De havde ladet mig komme til at forklare mig —

Geronte.

Hemmelighed. (til Angelique) Er der noget hemmeligt derunder?

Dorval

(Salvorlig og behjertet).

Hør mig, min Ven. De kender Valerius. Han sik det Uheld at vide, som truede dette Huns; og derfor kom han hid, for at tilbyde Hr. Dalancour sine Midler, og Angelique sin Haand. Han elßer hende, og han er beredvillig, at ægte hende uden Medgivt, at forvisse hende om 4000 Ndlr. Nente efter hans Død. Jeg kender Dem, jeg veed, at De holder af gode Handlinger. Jeg har faaet ham til at blive her, og jeg har paataget mig at fremstille ham for Dem.

Geronte

(Meget opbragt til Angelique).

Du havde ingen Kiereste? Du har bedraget mig. Nei, jeg tillader det ikke. Det er Undersundighed

dighed saavel fra den ene som fra den anden Kant,
og jeg tilsteder det aldrig.

Angelique (grædende).

Min beste Farbroder — —

Valerius

(med Passion, bedende).

Min Herre!

Dalancour.

De er saa god.

Fruen.

De er saa ædelmodig.

Marton.

Min kære Herre!

Geronte (sagte og rørt).

Forbandet være mit lumpne Sind! Jeg kan
ikke vedligeholde min Arrighed, som jeg gierne vilde.
Jeg kunde gierne slaae mig selv paa Dret.

(Alle paa eengang igentage ovenstaende Bon-
ner, og omringe ham.)

Geronte.

Hold Munden, lad mig være. Gid Tanden havde
jer, og lad ham ægte hende? Marton (høit).
Ægte hende uden Medgivt?

Geronte
(hestig til Marton).

Hvorledes? Uden Medgivt? Skulde jeg give
min Broderdatter bort uden Medgivt? Skulde jeg
ikke have Raad til at give hende Medgivt? Jeg kien-
der Valerius. Den ædle Handling, som han havde
i Sinde, fortiener endog min Belønning. Ja, han
skal saae Medgivten og de 25000 Ndlr., som jeg har
lovet hende.

Valerius

Valerius.

Hvilken Maade!

Angelique.

Hvilken Godhed!

Fruen.

Hvilket Hierte!

Dalancour.

Hvilket Exempel!

Marton.

Længe leve min Herre!

Dorval.

Længe leve min gode Ven!

(Alle omringe ham paa engang, overvælde
ham med Omfavnelser, og igentage
ovenstaaende Lovtale.)

Geronte

(som søger at rive sig los, striger høit).
Stille! stille! stille! (kalder) Picard.

Ellevte Scene.

De Forrige. Picard.

Picard.

Herre.

Geronte.

De spise hos mig til Aften. De ere allesammen budne. Dorval! vi vil imidlertid spille et Partie Skaf.

Ende paa Skuespillet.

